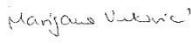
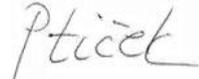

**Studija strateške procjene utjecaja na okoliš
„Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje
2019.-2025. godine“**

**Zeleni servis d.o.o.
lipanj, 2020.**

Naručitelj:	Općina Zadvarje Sv. Kata 28, 21 255 Zadvarje
PREDMET:	Studija strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.- 2025. godine
Izrađivač:	Zeleni servis d.o.o., Split
Broj projekta:	64 / 2019 - 1
Voditelj izrade:	Marijana Vuković, mag. biol. univ. spec. oecol. Tel: 021/325-196
Ovlašteni suradnici:	dr.sc. Natalija Pavlus, mag. biol.
	Ana Ptiček, mag.oecol.
	Boška Matošić, dipl. ing. kem. teh.
	Marin Perčić, dipl. ing. biol. i ekol. mora
	Nela Sinjkević, mag. biol. et oecol. mar.
Ostali suradnici Zeleni servis d.o.o.:	Josipa Mirošavac, mag. oecol.
	Tina Veić, mag. oecol. et prot. nat.
	Smiljana Blažević, dipl. iur.
Direktorica:	Smiljana Blažević, dipl. iur.
Datum izrade:	Split, lipanj, 2020.

M.P.

ZELENI SERVIS d.o.o. – pridržava sva neprenesena prava

ZELENI SERVIS d.o.o. nositelj je neprenesenih autorskih prava sadržaja ove dokumentacije prema članku 5. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima RH („Narodne novine“, br. 167/03, 79/07, 80/11, 125/11, 141/13, 127/14, 62/17, 96/18). Zabranjeno je svako neovlašteno korištenje ovog autorskog djela, a napose umnožavanje, objavljivanje, davanje dobivenih podataka na uporabu trećim osobama kao i uporaba istih osim za svrhu sukladno ugovoru između **Naručitelja** i **Zelenog servisa**.

SADRŽAJ:

1 KRATKI PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA SRT-A OPĆINE ZADVARJE I ODNOSA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA I PROGRAMIMA	9
1.1 Misija i vizija razvoja turizma Općine Zadvarje	11
1.2 Strateški ciljevi SRT-A Općine Zadvarje	12
1.3 Odnos SRT-a Općine Zadvarje s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima	24
1.4 Odnos SRT-a Općine Zadvarje i prostorno-planske dokumentacije.....	31
1.5 Odnos SRT-a Općine Zadvarje s odgovarajućim Strategijama jedinica lokalne samouprave (JLS) s kojima Općina Zadvarje graniči	46
2 PODACI O POSTOJEĆEM STANJU OKOLIŠA I MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE SRT-A OPĆINE ZADVARJE	48
2.1 Podaci o postojećem stanju okoliša.....	49
2.1.1 Bioraznolikost	49
2.1.2 Geološke značajke	62
2.1.3 Tlo i poljoprivreda	65
2.1.4 Šumarstvo.....	67
2.1.5 Kvaliteta zraka	69
2.1.6 Klima.....	71
2.1.7 Vode	71
2.1.8 More.....	88
2.1.9 Krajobraz	89
2.1.10 Stanovništvo i zdravlje ljudi	92
2.1.11 Kulturno-povijesna baština	94
2.1.12 Materijalna imovina i infrastruktura.....	97
2.1.13 Gospodarenje otpadom	98
3 POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI, POSEBNO UKLJUČUJUĆI ONE KOJI SE ODNOSU NA PODRUČJA POSEBNOG EKOLOŠKOG ZNAČAJA I MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE SRT-A OPĆINE ZADVARJE	100
3.1 Postojeći okolišni problemi.....	100
3.2 Mogući razvoj okoliš bez provedbe SRT Općine Zadvarje	102
4 OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJA PROVEDBA SRT-A OPĆINE ZADVARJE MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI	105
5 CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA USPOSTAVLJENI PO ZAKLJUČIVANJU MEĐUNARODNIH UGOVORA I SPORAZUMA KOJI SE ODNOSU NA SRT-A OPĆINE ZADVARJE TE NAČIN NA KOJI SU TI CILJEVI I DRUGA PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA UZETI U OBZIR TIJEKOM IZRADE SRT-A OPĆINE ZADVARJE	106
6 VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI NA OKOLIŠ	110
6.1 Mjere za koje se ne očekuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na sastavnice okoliša	111
6.2 Mjere za koje se očekuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na sastavnice okoliša	115
6.3 Utjecaji klimatskih promjena	139
6.3.1 Utjecaji planiranih mjera na klimatske promjene	139
6.3.2 Utjecaj klimatskih promjena na mjere planirane SRT Općine Zadvarje	139
6.4 Vjerojatnost nastanka kumulativnih utjecaja i međudnos planiranih mjera	157
6.5 Mogući prekogranični utjecaji.....	161
7 MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA UKLJUČUJUĆI MJERE SPRJEČAVANJA, SMANJENJA I UBLAŽAVANJA NEPOVOLJNIH UTJECAJA PROVEDBE SRT-A OPĆINE ZADVARJE NA OKOLIŠ	162
7.1 Prijedlozi mjera / smjernica za ublažavanje utjecaja na okoliš.....	162

7.2	Program praćenja stanja okoliša	163
8	KRATKI PRIKAZ RAZLOGA ZA ODABIR RAZMOTRENIH ALTERNATIVI, OBRAZLOŽENJE NAJPRIHVATLJIVIJE RAZUMNE ALTERNATIVNE STRATEGIJE, PLANA ILI PROGRAMA NA OKOLIŠ UKLJUČUJUĆI I NAZNAKU RAZMATRANIH ALTERNATIVI I OPIS PROVEDENE PROCJENE, UKLJUČUJUĆI I POTEŠKOĆE (PRIMJERICE TEHNIČKE NEDOSTATKE ILI NEDOSTATKE ZNANJA I ISKUSTVA) PRI PRIKUPLJANJU POTREBNIH PODATAKA	164
9	OSTALI PODACI UTVRĐENI PRILIKOM ODREĐIVANJA SADRŽAJA STRATEŠKE STUDIJE U POSEBNOM POSTUPKU PREMA UREDBI O STRATEŠKOJ PROCJENI UTJECAJA STRATEGIJE, PLANA I PROGRAMA NA OKOLIŠ.....	165
10	ZAKLJUČAK	166
11	IZVORI PODATAKA	172
11.1	POPIS PROPISA.....	175
11.2	POPIS TABLICA.....	177
11.3	POPIS SLIKA	178
12	DODATAK 1: NETEHNIČKI SAŽETAK	180
13	DODATAK 2: PRILOZI	180

Popis kratica

SRT	Strategija razvoja turizma
CORDEX	Coordinated Regional Climate Downscaling Experiment (Koodinirani eksperiment regionalne klime dinamičkom prilagodbom)
DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb
DMO	Destinacijska menadžment organizacija
EM	Ekološka mreža
GCM	Global Climate Model (Globalni klimatski modeli)
GJ	Gospodarska jedinica
NKS	Nacionalna klasifikacija staništa
PGO	Plan gospodarenja otpadom
POP	Područja očuvanja značajna za ptice
POVS	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
PPOVS	Posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove
PP SDŽ	Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije
PPUO	Prostorni plan uređenja općine
RCP	Representative Concentration Pathways (Reprezentativne „staze“ (trajektorije) koncentracija)
RegCM	Regionalni klimatski model
RH	Republika Hrvatska
SPP	Strategija, plan i program
SPUO	Strateška procjena utjecaja na okoliš
ZP	Zaštićena područja

UVOD

Strateška procjena utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu SPUO) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa na okoliš. Provedba postupka strateške procjene definirana je Zakonom o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18) i Uredbom o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 03/17). Ova strateška studija određuje, opisuje i procjenjuje očekivane značajne učinke na okoliš koje može uzrokovati provedba Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025.

Radi lakšeg razumijevanja postupka strateške procjene u nastavku je prikaz osnovnih koraka u postupku:

KORACI U POSTUPKU SPUO	
1.	Ishođenje mišljenja nadležnog tijela o obavezi provedbe postupka ocjene/strateške procjene utjecaja na okoliš
2.	Prethodna ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu
3.	Odluka o započinjanju postupka strateške procjene
4.	Odabir ovlaštenika
5.	Određivanje sadržaja strateške studije
6.	Imenovanje povjerenstva
7.	Izrada strateške studije
8.	Ocjena cjelovitosti i stručne utemeljenosti strateške studije
9.	Javna rasprava
10.	Priprema zahtjeva za mišljenjem nadležnog upravnog tijela za zaštitu okoliša u županiji o provedenom postupku strateške procjene
11.	Mišljenje nadležnog upravnog tijela za zaštitu okoliša u županiji o provedenom postupku strateške procjene (prema potrebi uključuje i mišljenje Ministarstva zaštite okoliša i energetike o prihvatljivosti plana za ekološku mrežu)
12.	Uzimanje u obzir rezultata SPUO prilikom donošenja odluka na prijedlog plana
13.	Izvješće o provedenoj strateškoj procjeni utjecaja na okoliš

Radi lakšeg snalaženja u dokumentu ova strateška studija sadrži i Dodatak 1 „NE-tehnički sažetak studije te Dodatak 2 „Prilozi“.

Informiranje i sudjelovanje javnosti u pitanjima zaštite okoliša propisano je Uredbom o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 64/08).

U postupku strateške procjene utjecaja plana na okoliš javnost sudjeluje u:

1. Postupku izrade strateške studije – određivanje sadržaja. Općina Zadvarje je objavila na svojim web stranicama (<https://www.zadvarje.hr/strategije-razvoja-turizma-opcine-zadvarje/>) Informaciju o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine (KLASA: 335-01/20-01/02, URBROJ: 2155/04-20-03-2 od 07.02.2020) te poziv javnosti i zainteresiranoj javnosti da se očituje o sadržaju strateške studije;
2. Postupku javne rasprave o strateškoj studiji i nacrtu prijedloga plana – javnost i zainteresirana javnost sudjeluje u javnoj raspravi na način da ima pravo pristupa na javni uvid predmeta rasprave; postavlja pitanja tijekom javnog izlaganja o predloženim rješenjima; može upisati prijedloge i primjedbe u knjigu primjedbi koja se obvezno nalazi uz predmet o kojem se provodi javna rasprava, daje prijedloge i primjedbe u zapisnik za vrijeme javnog izlaganja, upućuje nadležnom tijelu pisane prijedloge i primjedbe u roku određenom u obavijesti o javnoj raspravi.

Općinsko vijeće Općine Zadvarje je na 2. sjednici održanoj 18. srpnja 2017. godine donijelo Odluku o izradi Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2017.-2022.¹ (KLASA: 334-05/17-01/01; URBROJ: 2155/04-01-17-1). Temeljem mišljenja Upravnog odjela za komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije² (KLASA: 351-01/17-01/0661, URBROJ: 2181/1-10/07-17-2 od 21. srpnja 2017. godine), za Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2017.-2022. potrebno je provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš.

Općina Zadvarje je nositelj izrade i donošenja Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine, a ujedno i tijelo nadležno za provedbu postupka strateške procjene Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine.

Izrađivač Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine je Sveučilište u Zadru, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti i tvrtka PIN studio d.o.o.

Prije započinjanja postupka strateške procjene proveden je postupak Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu te je Upravni odjel za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije Splitsko-dalmatinske županije donio Rješenje³ da je za Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine nije potrebna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (KLASA: UP/I 351-04/19-01/0135, URBROJ: 2181/1-10/06-20-0004).

---

¹ Dodatak 2: Prilog 1. Odluka o izradi Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2017.-2022. (KLASA: 334-05/17-01/01; URBROJ: 2155/04-01-17-1)

² Dodatak 2: Prilog 2. Mišljenje Upravnog odjela za komunalne poslove, infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije (KLASA: 351-01/17-01/0661, URBROJ: 2181/1-10/07-17-2 od 21. srpnja 2017. godine)

³ Dodatak 2: Prilog 3. Rješenje za Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine nije potrebna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (KLASA: UP/I 351-04/19-01/0135, URBROJ: 2181/1-10/06-20-0004)

Općina Zadvarje donijela je Odluku o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine⁴ (Klasa: 335-01/20-01/02; URBROJ: 2155/04-02-20-1, od 07.02.2020.), koja je objavljena na web stranici Općine Zadvarje (<https://www.zadvarje.hr/strategije-razvoja-turizma-opcine-zadvarje/>).

Na internetskim stranicama Općine Zadvarje (<https://www.zadvarje.hr/>) objavljena je Informacija o provedbi postupka određivanja sadržaja strateške studije. U okviru postupka određivanja sadržaja strateške studije održane su konzultacije o sadržaju dana 21. veljače 2020. godine sa početkom u 11,00 sati, u prostorijama Općine Zadvarje Sv.Kate 28, Zadvarje. U vremenu trajanja roka za dostavu mišljenja i prijedloga za sadržaj strateške studije dostavljena su mišljenja javnopravnih tijela (Poglavlje 9. Ostali podaci i zahtjevi koji su utvrđeni prilikom određivanja sadržaja strateške studije).

Za izradu Strateške studije Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine odabran je ovlaštenik Zeleni servis d.o.o.⁵ te mu je dostavljena odluka o sadržaju strateške studije i nacrt prijedloga Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine.

Odluka o sadržaju studije strateške procjene Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine (KLASA: 350-01/19-02/4, URBROJ: 2155/04-02-20-1, od 03. travnja 2020. godine) objavljena je na web stranici Općine Zadvarje (<https://www.zadvarje.hr/>).⁶

---

⁴ Dodatak 2: Prilog 4. Odluka o započinjanju postupka strateške procjene utjecaja Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine (Klasa: 335-01/20-01/02; URBROJ: 2155/04-02-20-1, od 07.02.2020.)

⁵ Dodatak 2: Prilog 5. Ovlaštenje tvrtke Zeleni servis d.o.o. za obavljanje poslova zaštite okoliša

⁶ Dodatak 2: Prilog 6. Odluka o sadržaju studije strateške procjene Strategije razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine (KLASA: 350-01/19-02/4, URBROJ: 2155/04-02-20-1, od 03. travnja 2020. godine)

1 KRATKI PREGLED SADRŽAJA I GLAVNIH CILJEVA SRT-A OPĆINE ZADVARJE I ODNOSA S DRUGIM ODGOVARAJUĆIM STRATEGIJAMA, PLANOVIMA I PROGRAMIMA

Strategija razvoja turizma Općine Zadvarje (u daljnjem tekstu SRT) razvojni je dokument za razdoblje od 2019. do 2025. godine kojim se usmjerava turistički razvitak općine Zadvarje u navedenom razdoblju. Razvoj turizma se nameće kao jedna od mogućih prilika u svladavanju ključnog izazova, a to je društveno-gospodarska stagnacija područja općine Zadvarje. Svrha SRT-a Općine Zadvarje je definiranje konceptualnog okvira za razvoj turizma na području općine koji će omogućiti učinkovitije iskorištavanje svih resursa općine, a sve u cilju unaprjeđenja kvalitete života lokalne zajednice.

Prilikom izrade SRT-a korištene su različite znanstvene metode kako bi se utvrdile mogućnosti i ograničenja razvoja turizma općine Zadvarje. Izrada Strategije temelji se na analizi relevantnih i recentnih sekundarnih podataka objavljenih u domaćim i inozemnim statističkim i znanstveno-stručnim publikacijama te na podacima koji su prikupljeni i obrađeni tijekom izrade Strategije. Provedena su istraživanja stavova relevantnih dionika i lokalnog stanovništva o stanju i mogućnostima razvoja turizma općine Zadvarje. U tom kontekstu, prikupljeni su relevantni sekundarni podaci o općini koji su analizirani prema Kušenovoj (2002) metodologiji⁷ i sintetizirani s ciljem utvrđivanja postojećeg stanja resursno-atraksijske osnove općine Zadvarje.

Za kvalitetan odabir strateškog pravca razvoja, pristupilo se izradi SWOT analize koja daje pregled vanjskih i unutarnjih čimbenika turističkog tržišta općine odnosno predstavlja vrednovanje snaga, slabosti, prilika i prijetnji okruženja promatranog područja. Vanjska analiza odnosi se na vrednovanje prilika i prijetnji iz okruženja, a unutarnja analiza razmatra snage i slabosti promatranog područja.

SWOT analiza je izrađena na temelju zaključaka proizašlih iz:

- fokus-grupa provedenih s lokalnim dionicima turističke destinacije Zadvarje,
- polustrukturiranog intervjua s predstavnikom Općine Zadvarje,
- dosadašnjih znanstvenih spoznaja o turizmu.

SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> • povoljni klimatski uvjeti, • povoljan geografski položaj, • atraktivnost i očuvanost prirodne baštine, • atraktivnost materijalne i nematerijalne baštine, • Hidroelektrana Kraljevac, • korištenje obnovljivih izvora energije,	<ul style="list-style-type: none"> • nepovoljan geografski oblik za upravljanje, • neplanska (divlja) gradnja uz obalu, • velik udio starog stanovništva, • nedostatak stručne radne snage, • nepovoljna struktura smještajnih kapaciteta, • nepostojanje imidža destinacije, • nedovoljno razvijena kulturna ponuda,

⁷ Kušen, E. (2002). Turistička atrakcijska osnova. Zagreb: Znanstvena edicija Instituta za turizam.

<ul style="list-style-type: none"> • uvedene mjere za poticanje demografskog rasta, • blizina velikih turističkih središta, • dobra prometna povezanost (blizina autoceste, magistralnih cesta te zračne i pomorske luke), • bogatstvo tradicionalne gastronomije, • bogata nematerijalna baština, • redovne autobusne linije s većim gradovima u RH, • niska stopa nezaposlenosti, • postojanje gospodarske zone, • tradicija stočnog sajma, • otvorenost lokalne zajednice prema razvoju, • blizina NP, PP i drugih zaštićenih područja. 	<ul style="list-style-type: none"> • neiskorištenost povijesnih atrakcija u turističkoj ponudi, • nedovoljna pokrivenost brzim Internetom, • trenutni proračun Općine nije dovoljan za provedbu svih željenih projekata, • neriješeni imovinski odnosi, • nedostatna iskorištenost gospodarske zone, • nedostatak komunalne infrastrukture, • loša infrastruktura na plažama, pristupni putevi i signalizacija, • nedovoljno korištenje novih tehnologija, • nedostatna marketinška aktivnost, • nekvalitetno organiziran promet u mirovanju kao i prometna regulacija, • nedostatak dodatne ponude u turizmu, • devastacija prostora kroz realizaciju projekata sukladno trenutnom prostornom planu, • relativno malen općinski proračun za realizaciju velikih projekata, • nizak stupanj organizacije civilnog društva i lokalnih inicijativa, • problem vlasništva nad nekretninama, • manjak iskustva i znanja o programima ruralnog razvoja.
PRILIKE	PRIJETNJE
<ul style="list-style-type: none"> • valorizacija poljoprivredne proizvodnje u turizmu, • samoodrživost u smislu samoobskrbljivanja, • povezivanje s ponudom u priobalnim destinacijama i razvoj izletničkog turizma, • razvoj kamping turizma, • razvoj ponude avanturističkog (adrenalinskog) turizma, • struktura terena pogodna za razvoj ponude cikloturizma, • strategija Republike Hrvatske usmjerena je prema razvoju kontinentalnih područja, • samoodrživost, • mogućnost apliciranja na EU fondove, • privlačenje investitora, 	<ul style="list-style-type: none"> • turistička i graditeljska eksploatacija uz kanjon rijeke Cetine, • smanjenje broja stanovnika, • razvijene konkurentne destinacije, • visoki porezi, česte izmjene poreznih propisa za poduzetnike u RH, • gašenje hidroelektrane, • politička previranja na razini države.

• privlačenje educirane radne snage, • izgrađenost autoceste i razvoj telekomunikacija.	

Na temelju dobivenih rezultata i SWOT analizom utvrđeni su razvojni potencijali i ograničenja turizma općine Zadvarje, dok je postavljenim razvojnim ciljevima definiran smjer razvoja turizma Općine za predviđeno razdoblje.

1.1 Misija i vizija razvoja turizma Općine Zadvarje

Misija razvoja turizma Općine Zadvarje naslanja se na realizaciju nacionalne vizije turizma⁸: „Hrvatska je u 2020. godini globalno prepoznatljiva turistička destinacija, konkurentna i atraktivna za investicije, koja stvara radna mjesta i na održiv način upravlja razvojem na svom cjelokupnom prostoru, njeguje kulturu kvalitete, a svojim gostima tijekom cijele godine pruža gostoljubivost, sigurnost i jedinstvenu raznovrsnost autentičnih sadržaja i doživljaja“. Istovremeno Strategija razvoja turizma Općine Zadvarje podržava i misiju razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije⁹: „Dobro organiziran i uspješan turistički sektor zamašnjak je ekonomskog i društvenog razvoja županije“. Misija izražava temeljne vrijednosti i smjernice ponašanja koje dovode do ostvarenja zacrtane razvojne vizije te određuje način na koji će se destinacija razvijati i kako će se njome upravljati.

MISIJA RAZVOJA TURIZMA OPĆINE ZADVARJE
STVARANJE PREPOZNATLJIVE ODRŽIVE DESTINACIJE DALMATINSKE ZAGORE KROZ
VALORIZACIJU RESURSNE OSNOVE S CILJEM NJEZINA OČUVANJA I UNAPRJEĐENJA
KVALITETE ŽIVOTA OPĆINE ZADVARJE I DOŽIVLJAJA TURISTA KOJI JE POSJEĆUJU.

Vizijom razvoja nastoji se stvoriti slika poželjne budućnosti kojoj teže različite utjecajno-interesne grupe i pojedinci (dionici), posredno ili neposredno uključeni u razvoj turizma. Vizija turističkoga razvoja je cjeloviti koncept onoga što svi dionici destinacije uistinu žele postići u okvirima budućega turističkog razvoja. Dobro osmišljena vizija prevladava jaz između postojećega i poželjnoga budućeg stanja, na način da je izazovna i ostvariva. Vizija turizma Općine Zadvarje se postavlja za sljedeće razdoblje od 10 godina, a u njezinu ostvarenju očekuje se suradnja, interes i posvećenost svih dionika.

VIZIJA TURIZMA OPĆINE ZADVARJE
OPĆINA ZADVARJE PREDSTAVLJA ODRŽIVU TURISTIČKU DESTINACIJU KOJA PRIVLAČI
TURISTE MOTIVIRANE PRIRODNIM LJEPOTAMA, KULTUROM I AVANTURIZMOM, A KOJA
PRUŽA GOSTOPRIMSTVO TEMELJENO NA AUTOHTONOM NAČINU ŽIVLJENJA DALMATINSKE
ZAGORE.

⁸ Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine („Narodne novine“, broj 55/13).

⁹ Glavni plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije (2017 – 2027) sa strateškim i operativnim planom marketinga. Zagreb: Institut za turizam, 2018.
(file:///C:/Users/kvkovic/Downloads/Glavni_plan_razvoja_turizma_SDZ%20(4).pdf)

1.2 Strateški ciljevi SRT-A Općine Zadvarje

SRT Općine Zadvarje ima tri jednako vrijedna temeljna strateška cilja:

STRATEŠKI CILJ 1.
Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture
STRATEŠKI CILJ 2.
Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu
STRATEŠKI CILJ 3.
Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma

Osim ovih strateških ciljeva nameće se i horizontalni cilj:

HORIZONTALNI CILJ 1.
Unaprjeđenje ukupne kvalitete života u Općini Zadvarje

Strateški ciljevi razvoja turizma Općine Zadvarje su sljedeći:

CILJ 1. UNAPRJEĐENJE JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE

Najveći izazov koji se nameće svakoj turističkoj destinaciji je kako iskoristiti kulturne, prirodne i druge resurse koje posjeduje u svrhu boljega pozicioniranja na turističkom tržištu. Vrlo je važno prepoznati konkurentske prednosti destinacije kako bi se različitim marketinškim aktivnostima na odabranim tržištima djelovalo na turističku potražnju te kako bi se turistička destinacija brendirala kao održiva turistička destinacija izvrsnosti. U skladu s time, a kako bi se osmislile i primijenile različite marketinške aktivnosti, potrebno je uskladiti želje i potrebe turista, odnosno turističke potražnje i lokalnoga stanovništva, kao sastavnoga dijela turističke ponude destinacije. Istovremeno je nužno kvalitetno i održivo upravljati tim razvojem. Općina Zadvarje se nalazi na početnoj točki turističkog razvoja. U sljedećem razvojnom periodu potrebno je razviti turističku infrastrukturu u vidu šetnice uz kanjon rijeke Cetine i razvoja tematskih kulturnih staza te biciklističkih i pješačkih staza u destinaciji. Također je važno osmisliti promet u kretanju i mirovanju na području cijele općine kako ne bi došlo do zagušenja i opterećenja. Jedan od prioriteta koje je potrebno izvršiti kako bi se ostvario ovaj cilj je i osmišljavanje primjerenog prostora za očuvanje tradicije sajmovanja, ali i drugih elementa kulture područja.

CILJ 2. UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH POTENCIJALA I JAČANJE PODUZETNIŠTVA U TURIZMU

Nedostatak znanja i vještina potrebnih za razvoj turizma, posebice na početku razvoja, često dovode do neuspjeha destinacije na tržištu. Kako općina Zadvarje ima nedostatak ljudskih potencijala potrebno je osmisliti koncept za privlačenje vanjskih dionika, prije svega onih obiteljskim vezama vezanih uz Zadvarje. Stanovnike koji su trenutno u općini i bave se turizmom potrebno je dodatno educirati u cilju unaprjeđenja ponude, ali i povećanja njihovih poduzetničkih kompetencija. Ovaj cilj treba stvoriti institucionalni okvir, poduzetničku i investicijsku klimu, obrazovne potencijale i sustave za privlačenje investitora.

CILJ 3. RAZVOJ SUSTAVA UPRAVLJANJA TURIZMOM I OKOLIŠEM U FUNKCIJI TURIZMA

Općina Zadvarje nema vlastitu turističku zajednicu niti destinacijsku menadžment organizaciju (u daljnjem tekstu DMO). Brigu o turističkom razvoju destinacije vodi TZ Grada Omiša, ali prema obavljenoj analizi ne nalaze se značajne mjere upravljanja turističkim razvojem niti promocijom destinacije. Umrežavanje dionika s DMO u centru upravljanja omogućuje učinkovitiju međusobnu komunikaciju, suradnju i razumijevanje dionika mreže. Mrežu dionika čine gradska uprava, javni i privatni sektor, lokalno stanovništvo te svi ostali dionici koji utječu na kvalitetno i učinkovito funkcioniranje turističkoga sustava. Razmjena znanja i informacija te partnerski odnos u mreži dionika stvaraju uvjete za usuglašeno zajedničko planiranje, organiziranje, koordiniranje i kontroliranje svih potrebnih aktivnosti u funkciji turizma. Implementacija načela održivoga razvoja i društveno odgovorno ponašanje svih dionika temelj je uravnoteženom ekonomskom, ekološkom i društveno-kulturnom razvoju destinacije. Ovako uređeni cjeloviti sustav upravljanja turizmom pretpostavka je učinkovitim i održivom razvoju destinacije.

CILJ 1. UNAPRJEĐENJE JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE	
PRIORITET	MJERA
<p>Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture</p>	<p>Mjera 1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine Cilj ove mjere je iskoristiti prirodni resurs kanjona rijeke Cetine na koji se sa šetnice pruža prekrasan pogled, kako bi se unaprijedila turistička ponuda destinacije. Istovremeno je važno poštivati pravila održivog turističkog razvoja te ovaj prostor izgraditi sukladno tim načelima, uzimajući u obzir trendove na turističkom tržištu koji podrazumijevaju očuvanje autohtonosti prostora i isticanje mjesta za fotografiranje. Postojeću šetnicu treba arhitektonski i sadržajno osmisliti s ciljem unaprjeđenja doživljaja i atraktivnosti te turističke valorizacije. Pri tom valja voditi računa o prilaznim putovima (stepeništu, stazi) s gornjeg u donji dio kanjona, kao i o šetnici uz samu rijeku. Ovakav cjelokupan zahvat u konačnici zahtjeva brigu o pristupu osoba s invaliditetom.</p> <p>Mjera 1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza Cilj ove mjere je iskoristiti prirodni resurs općine Zadvarje kako bi se osmislile, izgradile i turistički valorizirale biciklističke staze koje međusobno tvore mrežu staza različitih težina i pejzaža namijenjene zadovoljenju brzo rastuće turističke potražnje u cikloturizmu. Pri tom valja unaprijediti i pješačke staze namijenjene boravku u prirodi te provođenju aktivnog i sportsko-rekreacijskog turizma.</p> <p>Mjera 1.1.3. Izrada idejnog rješenja i dokumentacije za unaprjeđenje prostora sajmovanja Cilj ove mjere je unaprijediti nematerijalno kulturno dobro općine Zadvarje u vidu sajmovanja koje se dugi niz godina odvija svaki utorak. S obzirom na prometnicu uz koji se odvija i pojačani promet na prometnici, kao i na higijenske uvjete istog, ovakav oblik sajmovanja je neprimjeren današnjem vremenu. Stoga je u ovom strateškom razdoblju potrebno izraditi idejno rješenje i osmisliti koncept za unaprjeđenje prostora sajmovanja, ali i unaprjeđenja ove nematerijalne baštine. Ovo podrazumijeva mogućnost njegovog premještanja na primjereniju lokaciju sa svom potrebnom infrastrukturom za prihvata izlagača i posjetitelja sajma. Pri tom se klasični elementi sajma mogu povezati s drugim kulturno-zabavnim elementim, čime se unaprjeđuje kvaliteta sajma te se stvara njegova prepoznatljivost i privlačnost.</p> <p>Mjera 1.1.4. Osmišljavanje i označavanje kulturnih i edukativnih ruta Cilj ove mjere je osmisliti privlačne turističke kulturne i edukativne rute temeljene na materijalnoj i nematerijalnoj baštini općine Zadvarje te ih primjereno označiti i valorizirati kako bi se privukao segment kulturnih turista i jednodnevnih izletnika u destinaciju.</p>

	<p>Mjera 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacije prometa i prometa u mirovanju Prvi problemi na koji destinacije u svom turističkom rastu najčešće nailaze su pojačani promet i problemi s prometom u mirovanju zbog pojačanog broja prijevoznih sredstava u destinaciji. Stoga je cilj ove mjere unaprijed osmisliti kvalitetnu regulaciju prometa u destinaciji. Pri tome obvezno promišljati o potrebama osoba s invaliditetom.</p> <p>Mjera 1.1.6. Izrada plana upravljanja prostorom, posebice u turističkim zonama Cilj ove mjere je upravljati prostorom sukladno načelima održivog razvoja destinacije kako bi se budućim generacijama ostavio jednako vrijedan prostor, kao i onaj koje današnje generacije posjeduju. Stoga je neophodno napraviti kvalitetan urbanistički plan te sukladno njemu plan upravljanja prostorom s detaljnim elementima upravljanja prostorom u turističkim zonama.</p> <p>Mjera 1.1.7. Osnivanje fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije i prijavu na natječaje za (su)financiranje Cilj ove mjere je osmisliti sustav kojim bi se osigurala dostatna sredstva za financiranje izrade projektne dokumentacije i (su)financiranje razvojnih projekata s ciljem unaprjeđenja životnih uvjeta u općini Zadvarje.</p>
<p>CILJ 2. UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH POTENCIJALA I JAČANJE PODUZETNIŠTVA U TURIZMU</p>	
<p>Prioritet 2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima Osnivanjem gospodarske-poduzetničke zone napravljen je jedan od najznačajnijih koraka u razvoju poduzetništva Općine. Ipak, ta zona ne predstavlja značajni razvojni poticaj turističkom poduzetništvu, jer Općina ne želi biti samo smještajni prostor za turističke radnike u primorskom dijelu županije, nego razviti svoj jedinstveni proizvod. Stoga Općina Zadvarje mora osmisliti koncept kojima će privući investitore u turizam u vidu korištenja prostornih resursa na kojima je predviđena turistička gradnja i olakšavanja postupaka stavljanja prostora u turističke svrhe te izgradnju i otvaranje privrednih subjekata na</p>	<p>Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture Unaprijediti poduzetničku infrastrukturu u vidu poduzetničkih zona, inkubatora, coworking prostora, agencija za potporu prijave na razne fondove namijenjene poduzetničkoj aktivnosti i sl. Ova mjera ima za cilj poticanje gospodarskog rasta kroz povećanje poduzetničkih aktivnosti u općini Zadvarje, razvoj novih poduzetničkih pothvata i poboljšanja uvjeta poslovanja za postojeće poduzetnike te u konačnici povećanje komercijalnih aktivnosti i smanjenje stope nezaposlenosti.</p> <p>Mjera 2.1.2. Razvoj i implementacija mjera za privlačenje investitora u turizmu Cilj je ove mjere stvoriti kvalitetno i poticajno okruženje u destinaciji kako bi se potaknuo investicijski ciklus i privukli kvalitetni domaći i inozemni investitori u turizmu. U okviru ove mjere potrebno je prepoznati ciljnu populaciju investitora, utvrditi privlačne čimbenike za investitore te razviti i implementirati mjere za njihovo privlačenje u Zadvarje.</p> <p>Mjera 2.1.3. Unaprjeđenje financijskih instrumenata za razvoj turizma Cilj je mjere stvaranje kvalitetnoga sustava financijskih instrumenata za razvoj turizma. Cilj je stvoriti dugoročno stabilan sustav s kvalitetnim sustavom prihoda kojima će se financirati razvoj turizma. Ova mjera ima za cilj olakšanje poslovanja u turizmu koje je opterećeno sezonalnošću. Potiče se razvoj</p>

<p>prostoru općine. Poduzetnička aktivnost donosi svježinu svakoj gospodarskoj aktivnosti. Ne postoji razvijeno gospodarstvo koje se ne temelji na poduzetništvu. Razvoj poduzetničkoga okruženja neophodno je za podizanje konkurentnosti turističkoga sektora. Općenito se kroz dugo vremensko razdoblje u državi, županiji i Općini Zadvarje nedovoljno ulagalo u ljude, osobito u njihove poduzetničke kompetencije. Razvojem sustava za potporu poduzetnicima te uvođenjem novih edukacijskih programa, poticajnih mjera i financijskih instrumenata za razvoj turizma potaknut će se gospodarska aktivnost i povećati konkurentnost turizma.</p>	<p>sustava koji će različitim dionicima turističke destinacije omogućiti unaprjeđenje kvalitete njihovog poslovanja.</p> <p>Mjera 2.1.4. Jačanje poduzetničkih kompetencija kroz cjeloživotno obrazovanje Cilj je ove mjere ojačati poduzetničke kompetencije ukupne zainteresirane javnosti, kako bi ih se potaklo na uključivanje u poduzetničke aktivnosti. Ova mjera bi se implementirala i za one koji su uključeni u turističku ponudu u širem smislu, ali i sve druge potencijalno zainteresirane dionike. Ovom mjerom bi se utjecalo i na smanjenje nezaposlenosti, ali i na poboljšanje strukture zaposlenih.</p>
<p>Prioritet 2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude U okviru ovog prioriteta važno je razviti sustav podizanja i zadržavanja visoke kvalitete turističke ponude. Na globalnom turističkom tržištu važna je jedinstvenost, stoga je potrebno u okviru ovog cilja utjecati na implementaciju novih tehnologija i inovacija kako bi se stvorila jedinstvena doživljajna destinacija. Postojeću turističku ponudu potrebno je razvijati i podizati njezinu kvalitetu kroz poticanje edukacije ponuditelja (obuka o načinima komunikacije, implementacija novih tehnologija u poslovanju, učenje stranih jezika i sl.) te kroz mjere edukacije o postojećim potporama ili kroz osmišljavanje novih mjera. Potrebno je razviti sustav jednostavnog uključivanja nekorištene imovine u turističke tvrtke i osmišljavanje modela raspršenih hotela objedinjavanjem različitih dionika i ponuditelja u destinaciji.</p>	<p>Mjera 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude Trenutni razvoj turizma u destinaciji je na relativno niskoj razini te se kroz ovu mjeru želi ostvariti poboljšanje postojeće razine kvalitete turističke ponude, njezino unaprjeđenje i profiliranje, kao i razvoj buduće turističke ponude na određenoj razini kvalitete koju destinacija postavi kao prioritet. Na ovaj način se u budućnosti izbjegava nekvalitetan ili neujednačen rast. Cilj je ove mjere i postići da Općina Zadvarje postane najpoželjnije izletišta za turiste koji borave na obali Omiškog i Makarskog primorja posebno prepoznatog po kvalitetnoj ponudi i prezentaciji prirodne i kulturne baštine.</p> <p>Mjera 2.2.2. Poticanje korištenja nekorištene imovine u turističke svrhe Cilj ove mjere je potaknuti korištenje trenutno nekorištene, a posebice zapuštene imovine na području Zadvarja u turističke svrhe. Sređena imovinsko-vlasnička problematika nužan je preduvjet za ostvarivanje ove mjere. Stoga će se ovom mjerom osmisliti sustav (model) koji će olakšati sređivanje imovinsko-vlasničke problematike posebice na lokalnoj razini. Potom će se osmisliti sustav poticanja korištenja sada zapuštene ili nekorištene imovine koju je turistički moguće valorizirati, a kojom raspoložu pojedinci, tvrtke, općina ili država.</p> <p>Mjera 2.2.3. Razvoj raspršenih ili difuznih hotela Ovom mjerom se želi potaknuti razvoj raspršenih hotela u kojima gosti mogu boraviti u zasebnim smještajnim jedinicama (sobama, apartmanima ili kućama) rasprostranjenima na širem području općine sa zajedničkom recepcijom, putem koje se upravlja svim smještajnim jedinicama. U sustavu raspršenog hotela mogu biti i različiti dodatni sadržaji (restoran, caffè bar, wellness i dr.). Ovim putem</p>

	<p>se prvotno stavljaju u funkciju postojeći objekti, ali zatim ostali novoizgrađeni objekti koji prate tehnološka dostignuća i potrebnu razinu kvalitete.</p> <p>Mjera 2.2.4. Uvođenje novih tehnologija i inovacija u turizam</p> <p>Cilj je ove mjere sustavno poticati usvajanje novih znanja te stvoriti ili unaprijediti uvjete za primjenu tih znanja, inovacija i novih tehnologija u turizmu. Ovakvim razvojem i implementacijom novih znanja u turističku ponudu teži se postizanju konkurentske prednosti ovoga sektora u cilju što boljeg pozicioniranja na međunarodnome turističkom tržištu.</p>
<p>CILJ 3.</p> <p>RAZVOJ SUSTAVA UPRAVLJANJA TURIZMOM I OKOLIŠEM U FUNKCIJI TURIZMA</p>	
<p>Prioritet 3.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom</p> <p>Prioritet cilja je usmjeren na osnivanje vlastite DMO organizacije, koja se trenutno neće moći financirati iz boravišne pristojbe zbog premalog broja turističkih dolazaka, ali ju je potrebno osnovati kako bi se umrežilo sve dionike destinacije. Umrežavanje omogućuje učinkovitiju suradnju i usuglašeno zajedničko djelovanje na turističkom tržištu te potiče održivi razvoj.</p>	<p>Mjera 3.1.1. Osnivanje DMO i umrežavanje dionika destinacije</p> <p>Cilj ove mjere je osnovati DMO koja će objediniti napore dionika u sustavnom kvalitetnom razvoju destinacije. DMO je zamišljena kao mjesto za postizanje sinergijskih učinaka koji se postižu umrežavanjem dionika u destinaciji. Ovaj potez predstavlja nužnost za početak razvoja turizma na području općine, s obzirom da današnji sustav uključenosti u TZ Grada Omiša nije rezultirao željenim rezultatima u razvoju turizma ovog područja. DMO će se nakon svog osnivanja uz pomoć Općine Zadvarje brinuti o cjelokupnom razvoju turizma na području općine i predstavljati kontakt točku za investitore, poduzetnike, lokalno stanovništvo, turiste i druge zainteresirane dionike.</p> <p>Mjera 3.1.2. Osmišljavanje vizualnog identiteta destinacije i sustava komunikacije s turistima</p> <p>Cilj ove mjere je osmisliti vizualni identitet destinacije koji bi bio temelj za komunikaciju s turističkim tržištem i lokalnim dionicima, a koji bi komunicirao ukupnu raznolikost destinacije, misiju i viziju za koju se destinacija opredijelila. Nedostatak informacija ili njihova nepravovremenost dovodi do različitih problema koji mogu izazvati nezadovoljstvo kod svih dionika u destinaciji, a posebice turista. Razvoj sustava komuniciranja i informiranja turista s ciljem unaprjeđenja zadovoljstva turista i pravovremenoga informiranja temeljni je cilj ove mjere.</p> <p>Mjera 3.1.3. Osmišljavanje plana održivog razvoja turizma destinacije</p> <p>Sustavni i sveobuhvatni plan održivog razvoja turizma destinacije temelj je za njen kvalitetan, održiv i kontinuirani rast. Stoga je cilj ove mjere već u početnoj fazi razvoja destinacije uvesti neki od postojećih sustava pokazatelja za mjerenje i praćenje održivog razvoja destinacije (npr. ETIS, UNWTO i sl.) temeljem kojeg će se pratiti i kontinuirano unaprjeđivati razvoj destinacije.</p>

<p>Prioritet 3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma</p> <p>Prioritet cilja je održivi razvoj turizma koji se postiže održivim upravljanjem okolišem, odnosno racionalnom upotrebom resursa te očuvanjem i zaštitom prirodne i kulturne baštine. Osim toga posebno je osigurati društveno-kulturnu komunikaciju s ciljem suradnje, tolerancije i razumijevanja, kako bi se osigurale društveno odgovorne i dugoročno održive poslovne aktivnosti u svrhu ostvarenja blagostanja i kvalitete života lokalne zajednice, uz istovremeno pružanje posebnog iskustva i potpunoga zadovoljstva turistima.</p>	<p>Mjera 3.2.1. Implementacija načela održivoga razvoja u upravljanju okolišem u funkciji turizma Općina Zadvarje dijelom ulazi u Park prirode Biokovo, pri čemu također obuhvaća zaštićeno vodno područje, cilj je ove mjere implementirati posebne mjere (koje nisu obuhvaćene mjerom 3.1.3) u svrhu implementacije posebnih načela održivog razvoja turizma upravo u tim područjima.</p> <p>Mjera 3.2.2. Unaprjeđenje sustava uređivanja imovinsko pravnih odnosa Cilj ove mjere je u skladu s pozitivnim propisima Republike Hrvatske u dozvoljenoj mjeri pojednostaviti uređivanje imovinsko pravnih odnosa na lokalnoj razini. Nadalje će se kroz sustav radionica s lokalnim stanovništvom i organizaciju pravnog savjetovanja olakšati uređivanje imovinsko pravnih odnosa u destinaciji, kako bi se ostvarila nulta razina uređenosti za poticanje poduzetničkih pothvata u destinaciji.</p> <p>Mjera 3.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetera) i poboljšanje energetske učinkovitosti Kako bi se postigla održivost destinacije potrebno je podići razinu korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitost postojećim i unaprjeđenjem dosadašnjih znanja. Mjerom se želi potaknuti korištenje obnovljivih izvora energije i povećati implementacija energetske učinkovitosti u turizmu.</p> <p>Mjera 3.2.4. Poticanje razvoja i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma Današnji turizam odmaknut je od klasičnog masovnog turizma prema turizmu jedinstvenih doživljaja koji se baziraju na zadovoljenju turističkog motiva dolaska u pojedinu destinaciju. Takvi oblici turizma nazivaju se specifičnim oblicima turizma. Sukladno Strategiji razvoja turizma i predloženim specifičnim oblicima turizma pogodnima za razvoj na području općine Zadvarje, cilj ove mjere je osmisliti mjere za poticanje razvoja i unaprjeđenja upravo tih oblika turizma. Razvojem specifičnih turističkih proizvoda kojima se zadovoljavaju želje turista postiže se komparativna prednost destinacije.</p> <p>Mjera 3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture Preduvjet razvoju turizma je postojanje kvalitetne komunalne infrastrukture koja i u najvećem turističkom opterećenju uspijeva dostatno i kvalitetno zadovoljiti zahtjeve lokalnih stanovnika i turista koji borave u destinaciji. Stoga je cilj ove mjere razviti zadovoljavajuću i kvalitetnu komunalnu infrastrukturu (kanalizacijsku mrežu, vodovodnu mrežu, opskrbu električnom energijom, zbrinjavanje otpada i sl.), koja će optimalno zadovoljiti potrebe lokalnih stanovnika i turista.</p> <p>Mjera 3.2.6. Razvoj ekološkoga poslovanja u svim oblicima Cilj je ove mjere implementirati načela ekološkoga poslovanja u cjelokupnu turističku ponudu. Svjetski trendovi pokazuju da su turisti spremniji odabrati ekološki turistički proizvod i za njega platiti višu cijenu. Stoga je neophodna implementacija ekološkoga poslovanja i certificiranja istoga u ugostiteljske objekte, maloprodajne trgovine, OPG proizvodnju, smještajne objekte i druge oblike ponude. Ovdje je iznimno važna jedinstvenost ekološkoga certificiranja.</p>
---	--

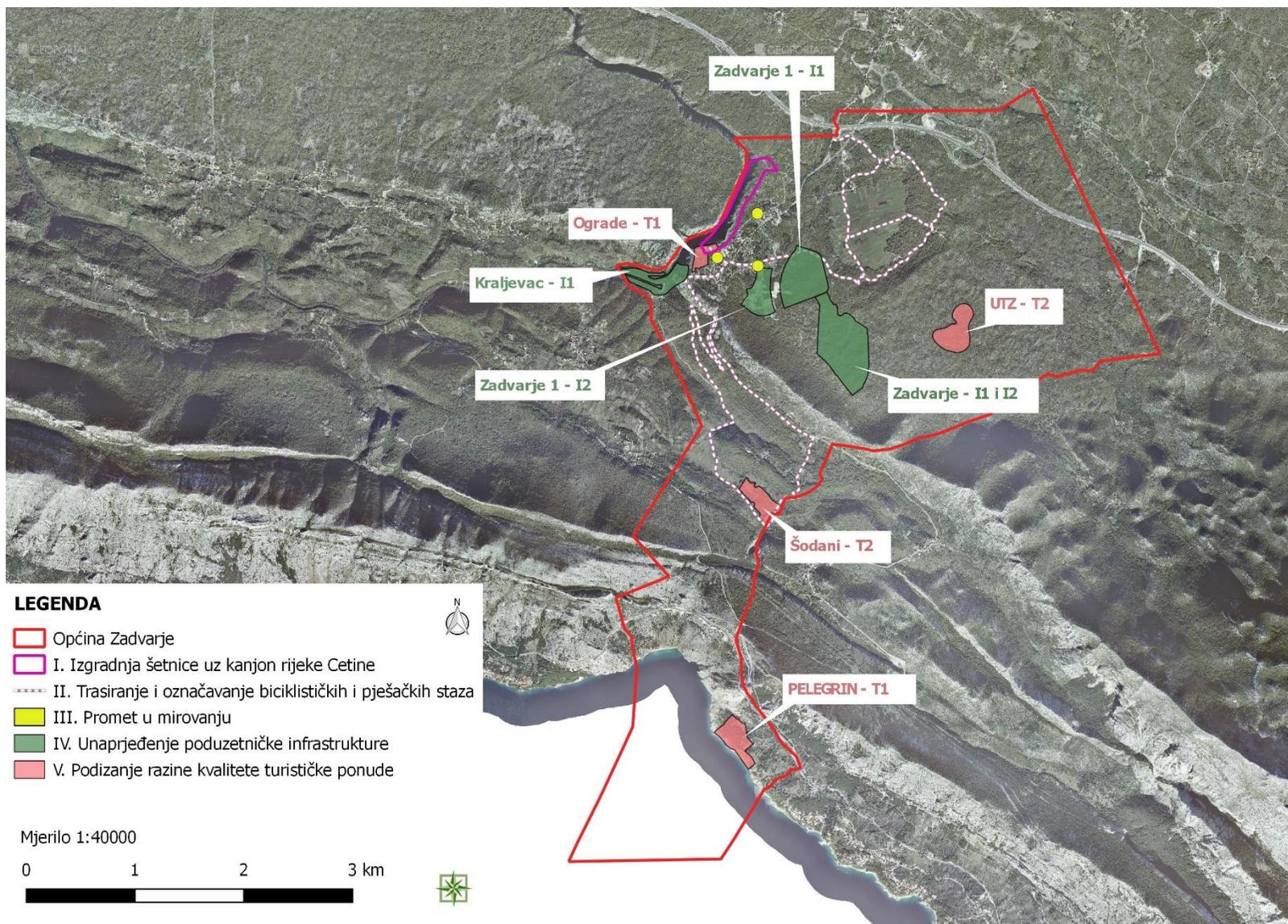
<p>Prioritet 3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude</p> <p>Turizam ne utječe samo na prostor, već utječe i na lokalnu zajednicu i njezin kulturni identitet. Stoga je iznimno važno od početka razvoja turizma planirati i kontrolirati njegov utjecaj na lokalnu zajednicu i njezin kulturni identitet. Kako je nematerijalna kulturna baština destinacije jedan od temeljnih resursa na kojem se temelji ponuda destinacije i njezina atraktivnost, tada je važno njegovo očuvanje, ali i njegova održiva valorizacija u turističke svrhe.</p>	<p>Mjera 3.3.1. Očuvanje i jačanje kulturnoga identiteta i integriteta destinacije</p> <p>Cilj je mjere očuvanje vrijednosti, tradicije, normi, ponašanja, životnog stila, hrane i ostalih društveno-kulturnih elemenata, u svrhu očuvanja i jačanja kulturnoga identiteta i integriteta destinacije, odnosno društveno-kulturne održivosti lokalne zajednice. Ovime se također jača svijest lokalnoga stanovništva o vrijednostima turističkih razmjena te društveno-kulturnih koristi i rizika, kao i o važnosti gostoljubivosti i interkulturalnoj komunikaciji za daljnji razvoj destinacije. Navedenim se konačno izgrađuje izvornost, posebnost i jedinstvenost doživljaja destinacije, nužnih u diversifikaciji i konkurentnosti destinacije na turističkom tržištu.</p> <p>Mjera 3.3.2. Stvaranje destinacije posebnoga doživljaja kroz održivu valorizaciju resursa</p> <p>Cilj je mjere društveno odgovorno ponašanje svih dionika destinacije, kroz sustavno i dugoročno korištenje prirodnih resursa, društveno-kulturne baštine, atrakcija i drugih materijalnih i nematerijalnih resursa koji čine ukupnu resursno-atraksijsku osnovu za privlačenje turista. Navedenom mjerom se čuvaju i zaštićuju resursi od pretjerane komercijalizacije i mogućnosti da se u potpunosti devastiraju. Ovime se stvara pretpostavka za očuvanje izvornosti i jedinstvenosti doživljaja destinacije koja je danas temelj razvoja turističke ponude.</p> <p>Mjere 3.3.3. Poticanje kulturno-zabavnih i sportskih događanja</p> <p>Kulturno-zabavna i sportska događanja mogu imati iznimnu atrakcijsku privlačnost u nekom području, posebice kada je riječ o većim događanjima. No, u slučaju manjih destinacija kao što je Zadvarje njihov je cilj nadopunjavanje turističke ponude, privlačenje izletnika u destinaciju, ali istovremeno i očuvanje kulturne tradicije destinacije i unaprjeđenje života lokalnog stanovništva.</p>
--	--

Obzirom da se određeni broj planiranih mjera odnosi na konkretne zahvate u prostoru, u tablici u nastavku su brojevima i nazivima mjera iz SRT-a Općine Zadvarje pridruženi brojevi od I. do V. Također, nastavno je isto prikazano na ortophoto kartama (u mjerilu 1:40000 te 1:5000) općine Zadvarje.

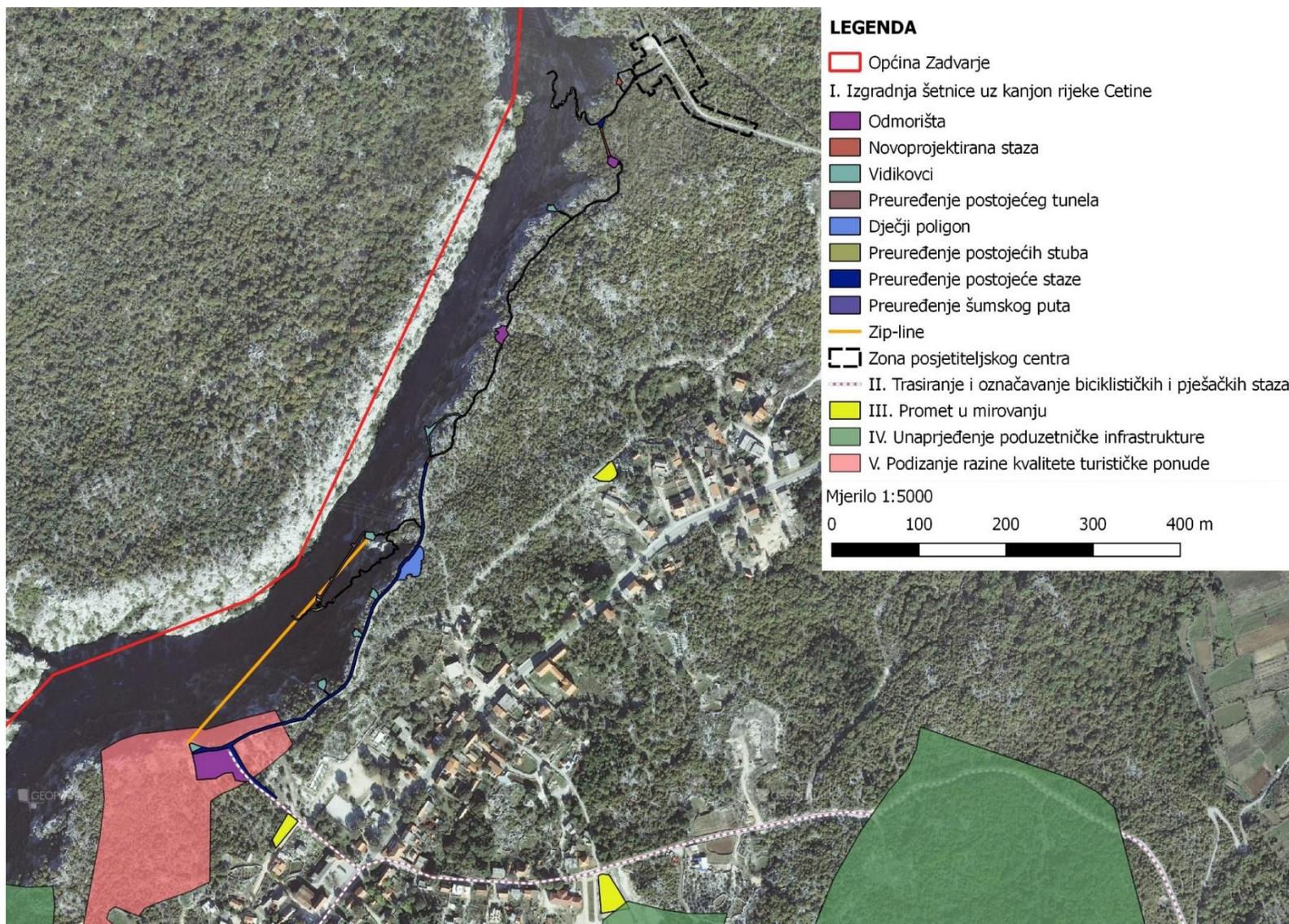
Tablica 1.2-1 Popis mjera i pripadajućih brojčanih oznaka s kartografskih prikaza

CILJ 1. UNAPRJEĐENJE JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE		
PRIORITET	MJERA	BROJ NA KARTI
Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture	Mjera 1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine	I.
	Mjera 1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza	II.
	Mjera 1.1.3. Izrada idejnog rješenja i dokumentacije za unaprjeđenje prostora sajmovanja	-
	Mjera 1.1.4. Osmišljavanje i označavanje kulturnih i edukativnih ruta	-
	Mjera 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacije prometa i prometa u mirovanju	III.
	Mjera 1.1.6. Izrada plana upravljanja prostorom, posebice u turističkim zonama	-
	Mjera 1.1.7. Osnivanje fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije i prijavu na natječaje za (su)financiranje	-
CILJ 2. UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH POTENCIJALA I JAČANJE PODUZETNIŠTVA U TURIZMU		
Prioritet 2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima	Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	IV.
	Mjera 2.1.2. Razvoj i implementacija mjera za privlačenje investitora u turizmu	-
	Mjera 2.1.3. Unaprjeđenje financijskih instrumenata za razvoj turizma	-
	Mjera 2.1.4. Jačanje poduzetničkih kompetencija kroz cjeloživotno obrazovanje	-
Prioritet 2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude	Mjera 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude	V.
	Mjera 2.2.2. Poticanje korištenja nekoristene imovine u turističke svrhe	-
	Mjera 2.2.3. Razvoj raspršenih ili difuznih hotela	-
	Mjera 2.2.4. Uvođenje novih tehnologija i inovacija u turizam	-

CILJ 3. RAZVOJ SUSTAVA UPRAVLJANJA TURIZMOM I OKOLIŠEM U FUNKCIJI TURIZMA		
Prioritet 3.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom	Mjera 3.1.1. Osnivanje DMO i umrežavanje dionika destinacije	-
	Mjera 3.1.2. Osmišljavanje vizualnog identiteta destinacije i sustava komunikacije s turistim	-
	Mjera 3.1.3. Osmišljavanje plana održivog razvoja turizma destinacije	-
Prioritet 3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma	Mjera 3.2.1. Implementacija načela održivoga razvoja u upravljanju okolišem u funkciji turizma	-
	Mjera 3.2.2. Unaprjeđenje sustava uređivanja imovinsko pravnih odnosa	-
	Mjera 3.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetra) i poboljšanje energetske učinkovitosti	-
	Mjera 3.2.4. Poticanje razvoja i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma	-
	Mjera 3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture	-
	Mjera 3.2.6. Razvoj ekološkoga poslovanja u svim oblicima	-
Prioritet 3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude	Mjera 3.3.1. Očuvanje i jačanje kulturnoga identiteta i integriteta destinacije	-
	Mjera 3.3.2. Stvaranje destinacije posebnoga doživljaja kroz održivu valorizaciju resursa	-
	Mjere 3.3.3. Poticanje kulturno-zabavnih i sportskih događanja	-

Slika 1.2-1 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)

Slika 1.2-2 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:5000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)

1.3 Odnos SRT-a Općine Zadvarje s drugim odgovarajućim strategijama, planovima i programima

SRT-a Općine Zadvarje za razdoblje od 2019.-2025. godine, predstavlja planiranje razvoja turizma na lokalnoj razini i treba biti usklađeno sa strategijama razvoja turizma više razine, kako na nacionalnoj, tako i na višoj razini (EU) te razvojnim i drugim sektorskim strategijama. Usklađenost SRT-a Općine Zadvarje s drugim strateškim dokumentima prikazana je u nastavku:

SPP-i NA DRŽAVNOJ RAZINI		
Naziv SPP ¹⁰ -a	Ciljevi strategije/plana/programa	Ciljevi SRT-a Općine Zadvarje
Europa 2020 – Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast (usvojena 3. ožujka 2010.)	Glavni cilj strategije je stvaranje uvjeta za pametan, održiv i uključiv rast. Do kraja 2020. utvrđeno je pet ciljeva koji uključuju: zapošljavanje, istraživanje i razvoj, klimatske promjene/energiju, obrazovanje, socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva.	Ciljevi SRT-a br. 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa glavnim ciljevima strategije Europa 2020.
Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. (usvojen 26. svibnja 2015.)	1. Poticanje konkurentnosti poljoprivrede 2. Osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i akcije protiv klimatskih promjena 3. Postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta	Cilj SRT-a br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađen je sa Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske.
Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020. (Vlada RH i Europska komisija, usvojen 12. prosinca 2014.)	1. Ulaganje za rast i radna mjesta Prioriteti: 1. Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija 2. Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije 3. Poslovna konkurentnost 4. Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije 5. Klimatske promjene i upravljanje rizicima 6. Zaštita okoliša i održivost resursa 7. Povezanost i mobilnost	Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture, br. 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Operativnim programom konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

¹⁰ Strategija, plan ili program

	<p>8. Socijalno uključivanje i zdravlje 9. Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje 10. Tehnička pomoć</p>	
<p>Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. (Vlada RH i Europska komisija, usvojen 18. prosinca 2014.)</p>	<p>Osnovni cilj Operativnog programa je pridonijeti rastu zapošljavanja i jačanju socijalne kohezije u Hrvatskoj, a temelji se na koncentraciji ulaganja u 4 tematska cilja zajedničkog strateškog okvira i njihovim specifičnim investicijskim prioritetima.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage; 2. Socijalno uključivanje; 3. Obrazovanje i cjeloživotno učenje; 4. Dobro upravljanje. 	<p>Cilj SRT-a br. 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu usklađen je sa Operativnim programom Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.</p>
<p>Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 30/09)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilni gospodarski razvitak 2. Pravedna raspodjela socijalnih mogućnosti 3. Zaštita okoliša 	<p>Ciljevi SRT-a br. 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Strategijom održivog razvitka Republike Hrvatske.</p>
<p>Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 106/17)</p>	<p>Ostvarivanje ciljeva prostornog uređenja u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem, potrebama i mogućnostima, izraženim u temeljnim državnim razvojnim dokumentima (strategije, planovi, programi i sl.).</p>	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske.</p>
<p>Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu („Narodne novine“, br. 25/20)</p>	<p>Glavni strateški ciljevi energetskega razvoja Republike Hrvatske su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rastuća, fleksibilna i održiva proizvodnja energije kroz smanjenje ovisnosti o uvozu energije zaustavljanjem pada domaće proizvodnje, optimalnim korištenjem postojećih kapaciteta za proizvodnju i ulaganjima u novu proizvodnju (osiguranje adekvatnog energetskega miksa s nižim emisijama stakleničkih plinova), 2. Razvoj energetske infrastrukture i novih dobavnih pravaca energije, 3. Veća energetska učinkovitost. 	<p>Cilj SRT-a br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađen je sa Strategijom energetskega razvoja Republike Hrvatske.</p>

<p style="text-align: center;">Strategija razvoja poduzetništva za razdoblje 2013. do 2020. („Narodne novine“, br. 136/13)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poboljšanje ekonomske uspješnosti 2. Poboljšani pristup financiranju 3. Promocija poduzetništva 4. Poboljšanje poduzetničkih vještina 5. Poboljšano poslovno okruženje 	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture i br. 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu usklađeni su sa Strategijom razvoja poduzetništva za razdoblje 2013. do 2020.</p>
<p style="text-align: center;">Nacionalna strategija zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 46/02)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sačuvati i unaprijediti kakvoću voda, mora, zraka i tla u RH 2. Održati postojeću biološku raznolikost u RH 3. Sačuvati prirodne zalihe, a osobito integritet i značajke područja posebnih prirodnih vrijednosti (more, obala i otoci, planinski dio RH itd.) 	<p>Cilj SRT-a br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađen je sa Nacionalnom strategijom zaštite okoliša.</p>
<p style="text-align: center;">Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 143/08)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Očuvati sveukupnu biološku, krajobraznu i geološku raznolikost kao temeljnu vrijednost i potencijal za daljnji razvitak Republike Hrvatske 2. Ispuniti sve obveze koje proizlaze iz procesa pridruživanja Europskoj uniji i usklađivanja zakonodavstva s relevantnim direktivama i uredbama EU (Direktivom o staništima, Direktivom o pticama, CITES uredbama) 3. Ispuniti obveze koje proizlaze iz međunarodnih ugovora na području zaštite prirode, biološke sigurnosti, pristupa informacijama i dr. 4. Osigurati integralnu zaštitu prirode kroz suradnju s drugim sektorima 5. Utvrditi i ocijeniti stanje biološke, krajobrazne i geološke raznolikosti, uspostaviti informacijski sustav zaštite prirode s bazom podataka povezanom u informacijski sustav države 6. Poticati unaprjeđivanje institucionalnih i izvaninstitucionalnih načina obrazovanja o biološkoj raznolikosti i sudjelovanje javnosti u postupcima odlučivanja 7. Razvijati mehanizme provedbe propisa kroz jačanje zakonodavnih i institucionalnih kapaciteta, obrazovanjem, razvojem znanstvenih resursa, obavljanjem, razvojem mehanizama financiranja 	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Strategijom i akcijskim planom zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske.</p>

<p>Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. („Narodne novine“, br. 72/17)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Povećati učinkovitost osnovnih mehanizama zaštite prirode 2. Smanjiti direktne pritiske na prirodu i poticati održivo korištenje prirodnih dobara 3. Ojačati kapacitete sustava zaštite prirode 4. Povećati znanje i dostupnost podataka o prirodi 5. Podići razinu znanja, razumijevanja i podrške javnosti za zaštitu prirode 	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Strategijom i akcijskim planom zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025.</p>
<p>Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine („Narodne novine“, br. 3/17)</p>	<p>Zakonodavno-regulatornim okvirom vezanim za gospodarenje otpadom u RH nastoji se uspostaviti kvalitetniji sustav gospodarenja otpadom temeljen na sprječavanju nastanka otpada i uspostavi učinkovitog sustava odvojenog sakupljanja otpada koji se odgovarajuće oporabljuje.</p> <p>Sprječavanje nastanka otpada pridonosi ostvarenju sljedećih općih ciljeva gospodarenja otpadom:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada 2. Očuvanje prirodnih resursa 3. Smanjenje ukupne mase otpada koja se odlaže na odlagališta 4. Smanjenje emisija onečišćujućih tvari u okoliš 5. Smanjenje opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš 	<p>Cilj SRT-a br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađen je sa Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine.</p>

<p>Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine („Narodne novine“, br. 84/17)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unapređenje prometne povezanosti i koordinacija sa susjednim zemljama 2. Unapređenje pristupačnosti u putničkom prometu na velike udaljenosti unutar RH 3. Unapređenje regionalne povezanosti u putničkom prometu jačanjem teritorijalne kohezije 4. Unapređenje pristupačnosti u putničkom prometu unutar i prema glavnim urbanim aglomeracijama 5. Unapređenje pristupačnosti u teretnom prometu unutar RH 6. Unapređenje prometnog sustava u smislu organizacije i operativnog ustrojstva, s ciljem osiguranja efikasnosti i održivosti samog sustava 	<p>Cilj SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture usklađen je sa Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine.</p>
<p>Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine. („Narodne novine“, br. 55/13)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Povećanje atraktivnosti i konkurentnosti turizma 2. Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja 3. Novo zapošljavanje 4. Investicije 5. Povećanje turističke potrošnje 	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture, br. 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine.</p>
<p>SPP-i NA ŽUPANIJSKOJ I LOKALNOJ RAZINI</p>		
<p>Glavni plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije (2017. – 2027.) sa strateškim i operativnim planom marketinga (Institut za turizam, 2018.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Održivi turistički razvoj uz maksimalno povećanje kvalitete života lokalne zajednice 2. Povećanje prihoda od turizma unapređenjem i razvojem turističkih proizvoda te učinkovitim marketingom 3. Unapređenje uvjeta za razvoj turizma 4. Unapređenje upravljanja turizmom sukladno kapacitetima županije i jedinica lokalne uprave 	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture, br. 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Glavnim planom razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije (2017. – 2027.) sa strateškim i operativnim planom marketinga.</p>

<p>Strategija razvoja Ljudskih potencijala Splitsko-dalmatinske županije 2014.-2020. (Grupa autora, 2015.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formalno, neformalno i informalno obrazovanje i cjeloživotno učenje široko dostupno, pristupačno i u potpunosti usklađeno s dinamičnim potrebama društva i gospodarstva 2. Poticajno okruženje za razvoj poduzetništva i inovacija s potencijalom otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, s visokom razinom društvene i okolišne održivosti 3. Njegovanje, promicanje, razvoj i podrška inicijativa te prakticiranje načela i dobre prakse jednakih mogućnosti, prilika i društvene i ekonomske uključenosti svih skupina građana 4. Izgradnja kapaciteta lokalnog partnerstva za zapošljavanje u koordiniranju dionika, razvoju, provedbi i praćenju politika, strategija, prioriteta i mjera Strategije razvoja ljudskih potencijala 	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture i br. 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu usklađeni su sa Strategijom razvoja ljudskih potencijala Splitsko-dalmatinske županije 2014.-2020.</p>
<p>Program zaštite okoliša Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko- dalmatinske županije, br. 1A/08)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promjena potrošačkih navika 2. Razvoj odvojenih sustava sakupljanja otpada i recikliranje 3. Označavanje proizvoda s obzirom na njihov ekološki aspekt <p>Određivanje okvira koji će utvrditi plaćanje stvarne (pune) proizvodne cijene za potrošače (internalizirani troškovi saniranja degradiranog okoliša)</p>	<p>Cilj SRT-a br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađen je sa Programom zaštite okoliša Splitsko-dalmatinske županije.</p>
<p>Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Splitsko- dalmatinskoj županiji za razdoblje 2017.-2020. godine (Službeni glasnik Splitsko- dalmatinske županije, br. 160/07)</p>	<p>Zaštita i poboljšanje kvalitete zraka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pravovremeno izraditi programe i izvješća o provedbi programa 2. Održavati i unaprjeđivati cjeloviti sustav upravljanja kvalitetom zraka te praćenja kvalitete zraka 3. Spriječiti i smanjiti onečišćenje zraka u cilju zaštite zdravlja ljudi, kvalitete življenja kao i okoliša u cjelini 4. Smanjivati/ograničavati emisije onečišćujućih tvari u zrak 5. Ukinuti potrošnju tvari koje oštećuju ozonski sloj (TOOS) te smanjiti emisiju fluoriranih stakleničkih plinova 6. Smanjivati/ograničavati emisije stakleničkih plinova 7. Provesti plinifikaciju 8. Poticati energetske učinkovitost i uporabu obnovljivih izvora energije 	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke i 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Programom zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Splitsko-dalmatinskoj županiji za razdoblje 2017.-2020. godine.</p>

	<p>9. Smanjiti ukupne emisije iz prometa</p> <p>Ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izraditi dokumente ublažavanja i prilagodbe klimatskih promjenama 2. Poticati razvoj „Zelenih gradova“ 	
<p>Plan upravljanjem Parkom prirode „Biokovo“ 2017. - 2026. (Upravno vijeće Javne ustanove „Park prirode Biokovo“, travanj, 2017.)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Očuvati prirodnu baštinu u njezinom sadašnjem stanju kroz provođenje mjera zaštite istovremeno provodeći istraživanja i aktivnosti u skladu s održivim razvojem 2. Očuvati kulturno-povijesnu baštinu provođenjem valorizacije, obnove i zaštite pod stručnim nadzorom, istovremeno promičući svijest o kulturno povijesnim vrijednostima parka 3. Održati dobru suradnju s lokalnom zajednicom, istovremeno uzimajući u obzir njihove interese i mogućnosti Parka 4. Unaprijediti sustav edukacije i interpretacije vrijednosti Parka kroz osmišljavanje i provedbu edukativnih programa koji će istovremeno podići razinu osviještenosti lokalne zajednice i posjetitelja 5. Za vrijeme trajanja Plana razvijati posjećivanje i rekreaciju komplementarnu ponudu Makarske rivijere i ruralnim mogućnostima Biokovske zagore, vodeći računa o vrijednostima Parka i mogućnostima prihvata posjetitelja 6. Razvijati JU u svrhu povećanja učinkovitosti administracije i ispunjenja ciljeva zadanih Planom 7. Omogućiti korištenje prirodnih dobara u Parku istovremeno vodeći računa da se time ne naruše vrijednosti zbog kojih je Park proglašen 	<p>Ciljevi SRT-a br. 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture i br. 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma usklađeni su sa Planom upravljanja Parkom prirode „Biokovo“ 2017. - 2026.</p>
<p>Na području SDŽ-e definirano je više razvojnih programa (Strategija gospodarskog razvitka SDŽ za razdoblje do 2015., Plan razvoja kulturnog turizma SDŽ, 2009., Studija Akcijski plan razvitka nautičkog turizma Splitsko-dalmatinske županije, ožujak 2015., Strategija razvoja ruralnog turizma SDŽ, 2009., Strateški plan brendiranja Splitsko dalmatinske županije, Plan navodnjavanja poljoprivrednih površina SDŽ, 2006., Plan gospodarenja otpadom 2007.-2015., Program razvoja gospodarskih zona u SDŽ 2008.-2012.) koji su zastarjeli te ih je potrebno ažurirati i prilagoditi novim razvojnim i proračunskim politikama Republike Hrvatske i Europske unije, stoga nisu analizirani detaljnije u ovoj tablici.</p>		

1.4 Odnos SRT-a Općine Zadvarje i prostorno-planske dokumentacije

Važeća prostorno planska dokumentacija kojom se regulira uređenje Općine Zadvarje obuhvaća:

- Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, br. 1/03, 8/04 (stavljanje izvan snage odredbe), 5/05 (usklađenje s Uredbom o ZOP-u), 5/06 (ispravak usklađenja s Uredbom o ZOP-u), 13/07, 9/13, 147/15 (rješenja o ispravcima grešaka)
- Prostorni plan uređenja Općine Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16)
- Urbanistički plan uređenja Općine Zadvarje (s gospodarskom zonom) („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 03/08)

U nastavku je analiziran odnos planiranih mjera SRT-a i Prostornog plana uređenja Općine Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16).

Mjere	Prostorni plan uređenja Općine Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16)	Komentar i analiza usklađenosti projekata i relevantnih kartografskih prikaza PPUOZ
1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine	<p>3. UVJETI GRADNJE IZVAN GRAĐEVINSKOG PODRUČJA</p> <p>Članak 56.</p> <p><i>Pod rekreacijskim građevinama podrazumijevaju se građevine u kojima se odvijaju djelatnosti koje su funkcionalno vezane za specifična prirodna područja kao što su: konfiguracija terena, prirodni resursi, ljepota krajobraza, itd.</i></p> <p><i>Na površinama za rekreativne aktivnosti može se odobriti izgradnja pojedinačnih objekata koji su isključivo u funkciji korištenja prostora i to: manji objekti za sklanjanje, vidikovci i sl. Ovi objekti grade se sukladno kriterijima i odredbama čl. 51.</i></p> <p><i>Na površinama određenim za rekreativne aktivnosti mogu se uređivati šetnice, trim staze, biciklističke staze, odmorišta i vidikovci. Ove sadržaje treba uređivati sukladno kriterijima zaštite prostora i krajobraznih vrijednosti na način da se ne uništava flora i fauna i poremeti prirodna ravnoteža u prostoru.</i></p> <p><i>Uz kanjon rijeke Cetine na potezu od vidikovca Križ do brane za HE Kraljevac, a unutar zaštićenoga područja rijeke Cetine, može se urediti postojeća šetnica na način da se učini pješački sigurnim.</i></p>	<p>Prema kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora - PPUO Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16) na području Općine Zadvarje predviđena je šetnica uz kanjon rijeke Cetine.</p>
1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza		<p>SRT-a planirana je mjera 1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza koje su planirane po postojećim putovima te nisu obrađivane u PPUO Zadvarje.</p> <p>U kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena površina - UPU Općine Zadvarje (s gospodarskom zonom)</p>

	<p>5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA I TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA <i>Sustav odvodnje otpadnih voda</i> <i>Članka 92.</i> <i>Uređenje vodotoka i voda</i> ...</p> <p><i>U svrhu zaštite i održavanja kanjona rijeke Cetine, uz Cetinu treba osigurati inudacijski pojas minimalne širine od 10,0 m od gornjeg ruba kanjona. U inundacijskom pojasu zabranjena je svaka gradnja i druge radnje kojima se može onemogućiti i pogoršati održavanje vodnog režima, na bilo koji način umanjiti protočnost korita ili izazvati eroziju u istom.</i></p> <p>6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVJESNIH CJELINA <i>Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti</i> <i>Članak 96a.</i> ...</p> <p><i>Na području značajnog krajobraza nisu dopušteni zahvati i radnje koje narušavaju obilježja zbog kojih je proglašen.</i> <i>Za građenje i izvođenje radova, zahvata i radnji u značajnom krajobrazu te izvan granica građevinskog područja potrebno je ishoditi uvjete zaštite prirode od upravnog tijela u županiji nadležnog za poslove zaštite prirode.</i> <i>Pri oblikovanju građevina (posebice onih koji se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi....</i> <i>Spriječiti zahvate koji značajno nagrđuju krajobraz i mijenjaju prepoznatljive vizure na vrijedne prostorne cjeline unutar obuhvata predmetnog plana, odnosno na mjestima s kojih se pružaju navedene vizure nije moguća gradnja, izuzev građevina koje imaju funkciju vidikovca i sl.</i></p>	<p>(„Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 03/08), ucrtane su pješačke staze koje povezuju naselje sa planiranom šetnicom rubom kanjona Cetine. UPU-om Općine Zadvarje (s gospodarskom zonom) definiran je način izgradnje pješačkih staza. Njihova minimalna širina je 3 m. Preporuča se obrada staza prirodnim materijalima i uređenje sadnjom visokog zelenila te postavljanjem klupa i javne rasvjete, sve prema cjelovitim idejnim projektima. Pješački putevi i staze uređuju se i u sklopu površina zaštitnog zelenila i poljoprivrednih površina, primarno koristeći postojeće puteve. Uz funkciju pristupa pojedinim česticama i njihovog gospodarskog korištenja, mogu služiti rekreaciji i povezivanju pojedinih sadržaja naselja.</p>
<p>1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju</p>	<p>5. UVJETI UTVRĐIVANJA KORIDORA I TRASA I POVRŠINA PROMETNIH I DRUGIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA <i>Prometni sustav</i> <i>Članak 67.</i></p>	<p>SRT-a planirana je mjera 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju koje su obrađivane u tekstualnom dijelu PPUO Zadvarje.</p>

	<p><i>Prostornim planom utvrđene su moguće etape razvitka prometne mreže općine Zadvarje:</i></p> <p><i>I ETAPA: Podrazumijeva mjestimično proširenje postojećih prometnica, izradu nogostupa i javne rasvjete te izradu manjih parkirališta uz postojeće prometnice.</i></p> <p><i>II ETAPA: Konačno stanje: postiže se izgradnjom zaobilaznice Šestanovca i Zadvarja čime dionica državne ceste više neće prolaziti užim područjem naselja. Potrebno je projektirati kvalitetene ulaze i izlaze s postojeće prometnice D39 na zaobilaznicu.</i></p> <p><i>Članak 68.</i></p> <p><i>U Prostornom planu utvrđeni su zaštitni koridori koje je potrebno rezervirati i očuvati za izgradnju planirane te proširenje i modernizaciju postojeće cestovne mreže u dugoročnoj perspektivi.</i></p> <p><i>Prostornim planom određeni su slijedeći koridori:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• za planiranu državnu cestu 150 m</i> <i>• za obilaznicu Zadvarja 75 m</i> <p><i>Unutar određenih koridora cestovnih prometnica nije dozvoljena nikakva gradnja, sve dok se ne utvrdi lokacijska dozvola za prometnice ili do izrade UPU-a.</i></p> <p><i>Članak 70.</i></p> <p><i>Na postojećoj cestovnoj mreži državnog, županijskog i lokalnog značaja predviđeni su slijedeći zahvati:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• korekcija nepovoljnih građevinskih elemenata trasa, prvenstveno na mjestima gdje su prometne nezgode najčešće (proširenje profila cesta, povećanje horizontalnih i vertikalnih radijusa i sl.)</i> <i>• modernizacija (asfaltiranje) preostalih važnijih lokalnih cesta sa tucaničkim kolnikom.</i> <p><i>Za postizanje razvijenosti cestovne mreže prioriteti su izgradnja:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>• zaobilaznica Zadvarja</i> <i>• Izmještanje i rekonstrukcija DC 39 na dionici Dupci-Šestanovac-Cista Provo - BiH</i> <p><i>Članak 71.</i></p> <p><i>Građevinske parcele uz prometnice formiraju se od punog profila prometnice, a u skladu sa Zakonom o javnim cestama.</i></p> <p><i>U zaštitnom pojasu ceste može se formirati neizgrađeni dio parcele, odnosno uređivati parkirališta, vrtovi s niskim zelenilom, ogradni zidovi i sl., ali na način da se ne umanju preglednost ceste ili raskršća.</i></p>	
--	---	--

	<p><i>Ogradni zidovi građevinske parcele mogu se graditi na udaljenosti najmanje 3,0 m od zemljišnog pojasa državne ili županijske ceste i 1,5 m od zemljišnog pojasa lokalne ceste.</i></p> <p><i>Sva križanja se trebaju izvesti tako da vozilima omoguće sigurno uključivanje i isključivanje s ceste.</i></p> <p><i>Članak 79.</i></p> <p><i>...</i></p> <p><i>Promet u mirovanju se rješava javnim ili privatnim parkirališnim / garažnim prostorom. Postojeći deficiti parkirališnog prostora nadoknađuju se postupnom gradnjom javnih parkirališta / garaža.</i></p> <p><i>Članak 80.</i></p> <p><i>Prilikom gradnje novih ili rekonstrukcijom postojećih građevina, ovisno o vrsti i namjeni potrebno je urediti parkirališta / garaže na građevnoj čestici. Izuzetno, moguće je uređenje parkirališnog / garažnog prostora i na javno prometnoj površini za sadržaje koji su smješteni u prizemlju građevina orijentiranih na ulicu (trgovina, ugostiteljstvo i sl.), pod uvjetom da se time ne pogoršavaju prometni uvjeti šireg područja, posebno uvjeti prometa u mirovanju.</i></p> <p><i>U bruto razvijenu površinu za izračun PM ne uračunava se površina garaže i površina jednonamjenskih skloništa.</i></p> <p><i>Na javnim parkiralištima, od ukupnog broja parkirališnih mjesta, najmanje 5% mora biti osigurano za vozila invalida. Na parkiralištima s manje od 20 mjesta koja se nalaze uz ambulantu, ljekarnu, trgovinu dnevne opskrbe, poštu, restoran i predškolsku ustanovu mora biti osigurano najmanje jedno parkirališno mjesto za vozilo invalida.</i></p> <p>6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVJESNIH CJELINA</p> <p><i>Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti</i></p> <p><i>Članak 96c.</i></p> <p><i>Na području PPUO Zadvarje treba provoditi sljedeće mjere zaštite prirode:</i></p> <p><i>...</i></p> <p><i>- otpadne vode (sanitarne i oborinske vode sa prometnih i manipulativnih površina) zbrinuti vodonepropusnim razdjelnim sustavom odvodnje s potrebnim pročišćavanjem;</i></p> <p><i>...</i></p>	
--	--	--

<p>2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture</p>	<p>2.3. IZGRAĐENE STRUKTURE VAN NASELJA <i>Zone proizvodne namjene</i> Članak 45. <i>Zone Gospodarske namjene u izdvojenom građevinskom području su:</i> <i>-Gospodarska zona Kraljevac – pretežito industrijska (I1), površine 9,8 ha - postojeća</i> <i>-Gospodarska zona Zadvarje – industrijska i zanatska (I1, I2), površine 25,8 ha – u realizaciji</i> <i>-Gospodarska zona Zadvarje 1- industrijska i zanatska (I1, I2), površine 28,67 ha – planirana</i> <i>Prostornim planom utvrđena je gospodarska zona Zadvarje veličine cca 25,8 ha za izgradnju industrijsko-proizvodnih kapaciteta, zanatstva i servisa, stacionarno-transportnih i skladišnih djelatnosti, komunalnih objekata, objekata infrastrukture i sl. Dio gospodarske zone Zadvarje veličine cca 17,39 ha, označen u grafičkom prilogu PPUO Zadvarje br. 1 oznakom I1., planiran je za poslovno-proizvodnu namjenu, a dio gospodarske zone Zadvarje veličine cca 8,4 ha, oznake I2, predviđena je kao pretežito zanatske namjene. U ovim namjenama se omogućuje izgradnja poslovnih, trgovinskih, skladišnih, uslužnih objekata i pratećih sadržaja. U okviru zone ne dopušta se gradnja objekata čija je namjena isključivo stambena. Prostornim planom su riješeni infrastrukturni priključci (elektroenergetski, vodovodni i kanalizacijski). U okviru zona potrebno je osigurati minimalno 30% zelenih površina.</i> <i>Za gospodarsku zona Zadvarje – industrijska i zanatska (I1, I2), površine 25,8 ha, donesen je urbanistički plan uređenja.</i> <i>Uz gospodarsku zonu Zadvarje, planira se gospodarska zona Zadvarje 1. - industrijska i zanatska (I1, I2), površine 28,67 ha za izgradnju industrijsko- proizvodnih kapaciteta, zanatstva i servisa, stacionarno-transportnih i skladišnih djelatnosti, komunalnih objekata, objekata infrastrukture i sl. Omogućuje se u gospodarskoj zoni i gradnja trgovačko- uslužnih i ugostiteljskih sadržaja te drugih sličnih maloprodajnih i veleprodajnih sadržaja koji zahtijevaju veće građevinske parcele. U okviru zone ne dopušta se gradnja objekata čija je namjena stambena.</i> <i>U okviru zona potrebno je osigurati minimalno 30% zelenih površina.</i> <i>Izgradnja i uređenje gospodarska zona Zadvarje 1- industrijska i zanatska (I1, I2), površine 28,67 ha (planirana) provodi se temeljem obveznog urbanističkog plana uređenja.</i></p>	<p>Prema kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora - PPUO Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16) predviđene su gospodarske zone „Kraljevac“, „Zadvarje“ i „Zadvarje 1“.</p>
--	---	--

	<p><i>Uvjeti gradnje i uređenja izdvojene ugostiteljsko turističke namjene izvan naselja propisni su u smjernicama za izradu obveznih urbanističkih planova uređenja iz članka 122a. stavka 1.</i></p> <p><i>Postojeća gospodarska zona "Kraljevac" veličine cca 9,8 ha je gospodarsko-proizvodne namjene (vezana za hidroelektranu Kraljevac). Većim dijelom je izgrađena te se unutar nje ne planira daljnja izgradnja. Cestovno je povezana i opremljena komunalnom infrastrukturom.</i></p> <p>6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVJESNIH CJELINA <i>Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti</i> Članak 96c. <i>Na području PPUO Zadvarje treba provoditi sljedeće mjere zaštite prirode:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- prilikom planiranja građenja stambenih, gospodarskih, turističkih, proizvodno-poslovnih, industrijskih i ostalih građevina, planiranja gradnje izvan građevinskih područja, planirati na način da njihova gradnja ne uzrokuje gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova te gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih svojti;</i> <i>- uređenje postojećih i izgradnja novih građevinskih područja provoditi na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti;</i> <p>...</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- pri projektiranju trase prometnih koridora voditi računa o prisutnosti ugroženih i rijetkih staništa i zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune te o ciljevima očuvanja ekološke mreže;</i> <i>- potrebno je spriječiti zahvate koji značajno „nagrđuju krajobraz i mijenjaju prepoznatljive vizure na vrijedne prostorne cjeline unutar obuhvata predmetnog plana, odnosno na mjestima s kojih se pružaju navedene vizure nije moguća gradnja, izuzev građevina koji imaju funkciju vidikovca;</i> <p>...</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- otpadne vode (sanitarne i oborinske vode sa prometnih i manipulativnih površina) zbrinuti vodonepropusnim razdjelnim sustavom odvodnje s potrebnim pročišćavanjem;</i> <p>...</p> <p>9.1.1 SMJERNICE ZA IZRADU OBVEZNIH URBANISTIČKIH PLANOVA UREĐENJA Članak 122a.</p>	
--	---	--

	<p>1). <i>Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Zadvarje 1 – proizvodna namjena (I1-pretežno industrijska, I2-pretežno zanatska) – površine 28,67 ha.</i></p> <p><i>Proizvodna zona namjena je gospodarskim sadržajima, u prvome redu proizvodnim, pretežno industrijskim (I1) i zanatskim (I2) sadržajima, zatim drugim poslovnim sadržajima: trgovačkim, skladištenim, uslužnim i sličnim sadržajima.</i></p> <p><i>Planiranje izgradnje građevina i uređenje prostora unutar obuhvata ovog Urbanističkog plana provodi se u skladu sa sljedećim smjernicama:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>a) veličina građevne čestice ne može biti manja od 800 m²;</i> <i>b) širina građevne čestice ne može biti manja od 20,0 m;</i> <i>c) koeficijent izgrađenosti građevne čestice kig iznosi najviše 0,4;</i> <i>d) najveća dozvoljena visine građevine je podrum, prizemlje, kat i krov – Po+ P+1+K, odnosno 10,0 m,;</i> <i>e) najmanja udaljenost građevine od ruba susjedne parcele ne može biti manja od polovice visine građevine H/2 (mjereno od najniže kote konačno uređenog terena uz građevinu do vijenca građevine), ali ne manja od 5,0 metra. Građevine se mogu graditi na udaljenosti od nerazvrstane i lokalne ceste 5,0 m, od linije izvlaštenja državne ceste 10,0 m;</i> <i>f) najmanje 20 % površine građevinske čestice treba biti uređeno kao parkovno zelenilo;</i> <i>g) proizvodna zona, odnosno građevne čestice moraju imati pristup na javno prometnu površinu preko nerazvrstanih cesta, imati pristup na javnu prometnu površinu najmanje širine kolnika 5,5 m. Javno prometna površina sa koje se osigurava pristup građevnoj čestici mora biti povezana u sustav ulica iste minimalne širine kolnika;</i> <i>h) parkirališne potrebe trebaju biti zadovoljene na građevnoj čestici prema odredbama ovog Plana;</i> <i>i) prilikom planiranja, projektirana i odabira pojedinih sadržaja i tehnologija osigurati će se propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, onečišćenja zraka, zagađivanja tla i sl.) te isključiti djelatnosti koje onečišćuju okoliš ili ne mogu osigurati propisane mjere zaštite okoliša;</i> <i>j) arhitektonsko oblikovanje građevina mora se zasnivati na principima suvremenog industrijskog oblikovanja uz upotrebu postojećih materijala i boja;</i> <i>k) određuje se mogućnost rekonstrukcije postojećih sadržaja uz ispunjenje ostalih uvjeta određenih ovim odredbama. Nije dopuštena prenamjena postojećih sadržaja u sadržaje koji bi svojim radom na bilo koji način ugrozili okoliš;</i>	
--	--	--

	<p><i>l) odvodnja otpadnih voda mora biti riješena zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem. Do izgradnje javne kanalizacije omogućava se korištenje postojećih rješenja odvodnje;</i></p> <p><i>m) na dijelu proizvodne zone prema državnoj cesti treba planirati zaštitno zelenilo.</i></p>	
<p>2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude</p>	<p>2.2. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA Članak 37. <i>Turistička zona „Ograde“ je površine 3,30 ha, a planira se uz kanjon Cetine s pogledom na slap Gubavica u sklopu koje se nalazi prizemni objekt (bivša klaonica „Mesoprometa“) koji se prenamjenjuje u ugostiteljsku namjenu. Unutar zone je planirana izgradnja manjih hotela te uređenje terena (vidikovac, suvenirnice, ugostiteljski sadržaji, sanitarni čvor, prateći sadržaji izletišta: manji rekreativni sadržaji, odmorišta, šetnice i slično) te parkirališta. Cestovno je povezana i opremljena komunalnom infrastrukturom.</i> <i>Izgradnja i uređenja zone ugostiteljsko turističke namjene provodi se temeljem obveznog urbanističkog plana uređenja. Uvjeti gradnje i uređenja ugostiteljsko turističke zone propisni su u smjernicama za izradu obveznih urbanističkih planova uređenja.</i> <i>Do izrade plana nije moguće ishođenje lokacijskih dozvola, osim za č.z. 6699/2 radi uklanjanja zgrade oznake 738 i izgradnje poslovnog objekta ugostiteljske namjene za koji se omogućuje izgradnja Po+Pr+1, visine 7,0 m do najviše kote vijenca sa ravnim prohodnim krovom – vidikovcem.</i></p> <p>2.3. IZGRAĐENE STRUKTURE VAN NASELJA <i>Zone ugostiteljsko turističke namjene</i> Članak 47. <i>Planom su određene zone ugostiteljsko turističke namjene kao izdvojena građevinska područja ugostiteljsko turističke namjene izvan naselja, i to:</i> <i>1) Ugostiteljsko turistička zona Pelegrin – hoteli (T1), površine 8,2ha, kapaciteta 550 kreveta – planirana;</i> <i>2) Ugostiteljsko turistička zona Šodani–turističko naselja (T2), površine 7ha, kapaciteta 200 kreveta – planirana;</i> <i>Na izdvojenom građevinskom području ugostiteljsko-turističke namjene moguć je smještaj hotela i turističkih naselja s pratećim sadržajima, trgovačke, uslužne, ugostiteljske, športske, rekreativne i zabavne te slične namjene.</i></p>	<p>Prema kartografskom prikazu 1. Korištenje i namjena prostora - PPUO Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16) predviđene su turistička zona „Ograde“, „Pelegrin“, „Šodani“ i UTZ (T2).</p>

	<p><i>Zone ugostiteljsko turističke namjene mogu se realizirati faznom izgradnjom. Faznost izgradnje ovih zona ne može se odrediti na način da se izgrađuju smještajni objekti bez proporcionalno određenog nivoa i broja pratećih sadržaja i javnih površina. Izgradnja i uređenja zona ugostiteljsko turističke namjene provodi se temeljem obveznog urbanističkog plana uređenja. Uvjeti gradnje i uređenja izdvojene ugostiteljsko turističke namjene izvan naselja propisni su u smjernicama za izradu obveznih urbanističkih planova uređenja iz članka 122a.</i></p> <p><i>Članak 48a.</i></p> <p>...</p> <p><i>Unutar površine golfskog igrališta, određena je zona ugostiteljsko turističke namjene T2 turističko naselje površine 9,7 ha, sa najviše 70% površine zone za vile i najmanje 30% površine zone za hotel.</i></p> <p><i>Odgovarajuće odobrenje za građenje sukladno Zakonu može se ishoditi na temelju obveznog urbanističkog plana uređenja uz poštivanje odredbi iz ovog članka, smjernica za izradu obveznih urbanističkih planova uređenja iz članka 122a.</i></p> <p>...</p> <p>6. MJERE ZAŠTITE KRAJOBRAZNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KULTURNO-POVJESNIH CJELINA</p> <p><i>Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti</i></p> <p><i>Članak 96c.</i></p> <p><i>Na području PPUO Zadvarje treba provoditi sljedeće mjere zaštite prirode:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- prilikom planiranja građenje stambenih, gospodarskih, turističkih, proizvodno-poslovnih, industrijskih i ostalih građevina, planiranja gradnje izvan građevinskih područja, planirati na način da njihova gradnja ne uzrokuje gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova te gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih svojti,</i> <i>- uređenje postojećih i izgradnja novih građevinskih područja provoditi na način da se očuvaju postojeće krajobrazne vrijednosti,</i> <p>....</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- prilikom ozelenjivanja područja zahvata koristiti autohtone biljne vrste, a postojeće elemente autohtone flore sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri te integrirati u krajobrazno uređenje,</i>	
--	---	--

	<p>- pri projektiranju trase prometnih koridora voditi računa o prisutnosti ugroženih i rijetkih staništa i zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune te o ciljevima očuvanja ekološke mreže,</p> <p>- potrebno je spriječiti zahvate koji značajno „nagrđuju” krajobraz i mijenjaju prepoznatljive vizure na vrijedne prostorne cjeline unutar obuhvata predmetnog plana, odnosno na mjestima s kojih se pružaju navedene vizure nije moguća gradnja, izuzev građevina koji imaju funkciju vidikovca,</p> <p>- očuvati područja prekrivena autohtonom vegetacijom, postojeće šumske površine, šumske čistine i šumske rubove,</p> <p>...</p> <p>- otpadne vode (sanitarne i oborinske vode sa prometnih i manipulativnih površina) zbrinuti vodonepropusnim razdjelnim sustavom odvodnje s potrebnim pročišćavanjem,</p> <p>...</p> <p>- očuvati povoljan omjer između travnjaka i šikara, uključujući i sprječavanje procesa sukcesije (sprječavanje zarašćivanje travnjaka i dr.),</p> <p>- očuvati povoljnu građu i strukturu morskog, dna, obale i priobalnog područja.</p> <p>9.1.1. SMJERNICE ZA IZRADU OBVEZNIH URBANISTIČKIH PLANOVA UREĐENJA Članak 122a.</p> <p>2). Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko turističke zone Pelegrin – hoteli (T1) – površine 8,20 ha</p> <p>Potrebno je minimalno 40% zone sačuvati u prirodnom obliku, zonu je potrebno riješiti kao jedinstveni urbanistički zahvat na temelju Urbanističkog plana uređenja u mjerilu 1:1000. Ugostiteljsko turističku zonu Pelegrin namijenjenu za izgradnju hotela (T1), obuhvata 8,2 ha na istočnom dijelu Vrulje potrebno je urediti kao planski osmišljen cjelovit kompleks turističkog sklopa sa pratećim sadržajima i otvorenim prostorima, respektirajući maksimalni kapacitet od 550 kreveta.</p> <p>Za ugostiteljsko turističku zonu na području Pelegrin određuju se slijedeći uvjeti:</p> <p>a) urbanističkim planom turistička zona treba se organizirati kao jedinstvena funkcionalna cjelina, koja može biti sadržavati više prostornih cjelina, sa jednom ili više prostornih jedinica, odnosno građevinskih čestica,</p> <p>b) od ukupnog broja smještajnih kapaciteta minimalno 70% ih može biti u hotela, a maksimalno 30% u vilama,</p>	
--	--	--

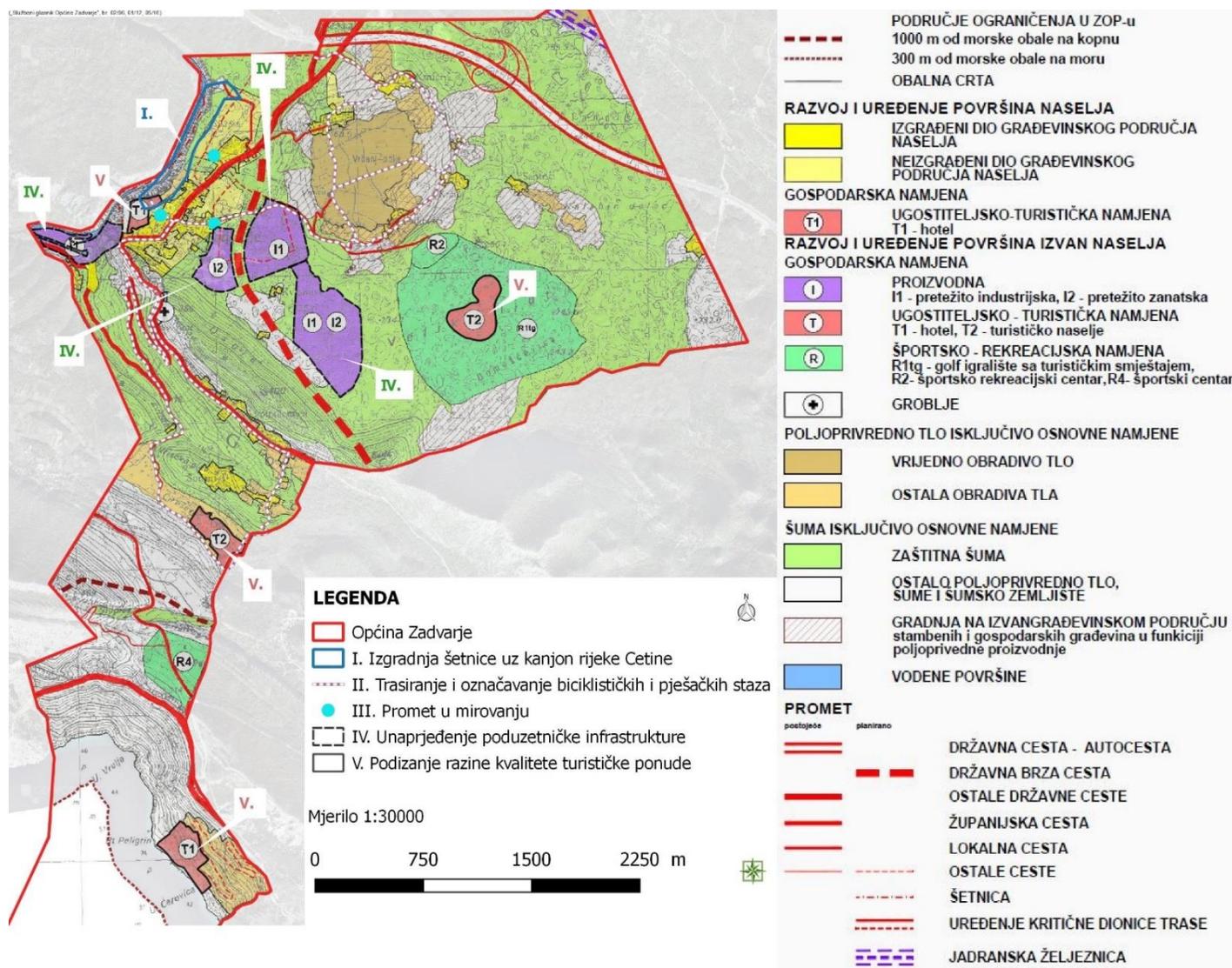
	<p>c) hotel može imati maksimalnu katnost od 5 nadzemnih etaža, završno ravni ili kosi krov, od najniže kote konačno zaravnano i uređenog terena uz pročelje građevine (isto pravilo vrijedi i za gradnju na kosom terenu gdje se međusobnim povezivanjem građevina ne može u vizuri pročelja imati više od 5 nadzemnih etaža). Za hotele se može planirati najviše 2 podrumске etaže,</p> <p>d) vile mogu imati najveću katnost podrum, prizemlje i jedan kat, završno s ravnim ili kosim krovom,</p> <p>e) smještajni kapaciteti mogu se planirati na udaljenosti najmanje 100 m od obale,</p> <p>f) koeficijent izgrađenosti građevne čestice maksimalno je 30 %, a maksimalni koeficijent iskorištenosti 0,8,</p> <p>g) najmanje 40% svake građevne čestice ugostiteljsko-turističke namjene mora se hortikulturno urediti,</p> <p>h) obalu je potrebno sačuvati u prirodnom obliku uz mogućnost uređenja staza i prilaza obali,</p> <p>i) prometna cirkulacija unutar turističkog sklopa ostvaruje se internim prometnicama minimalne širine kolnika 5,0 m,</p> <p>j) povezivanje turističkog sklopa na javnu cestu ostvaruje se prometnicom minimalne širine 5,5 m,</p> <p>k) parkiranje vozila se mora riješiti unutar turističkog naselja, u pravilu na parceli, prema normativima iz članka 80.,</p> <p>l) odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem,</p> <p>m) površine za izgradnju pratećih sadržaja (ugostiteljskih, zabavnih, športsko rekreacijskih i dr.) moraju iznositi minimalno 30% površine zahvata,</p> <p>n) denivelacije terena urediti sa kamenim suhozidima, a pristupne pješačke staze uklopiti u nagib terena sa minimalnim intervencijama u postojeći konfiguraciju terena. - područje kupališta treba hortikulturno uredit koristeći autohtone vrste bilja, niskog i visokog raslinja.</p> <p>o) zonu je potrebno riješiti kao jedinstveni urbanistički zahvat na temelju Urbanističkog plana uređenja u mjerilu 1:1000.</p> <p>3) Urbanistički plan uređenja ugostiteljsko turističke zone Šodani – turističko naselje (T2) – površine 7 ha. Južno od naselja Šodani planira se ugostiteljsko turistička zona Šodani (T2), površine 7,0 ha, namijenjena je za izgradnju vila. Maksimalni smještajni</p>	
--	---	--

	<p>kapacitet iznosi 200 kreveta, od čega 30% može biti u hotelima. Za ugostiteljsko turističku zonu na području Šodani određuju se slijedeći uvjeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) urbanističkim planom turistička zona treba se organizirati kao jedinstvena funkcionalna cjelina, koja može biti sadržavati više prostornih cjelina, sa jednom ili više prostornih jedinica, odnosno građevinskih čestica, b) najveća katnost pojedinačnih građevina (apartmana) može iznositi prizemlje i krov tj. maksimalna visina građevina iznosi 4,0 m, c) centralni objekt sa recepcijom, smještajnim kapacitetima i pratećim sadržajima može imati najveću katnost prizemlje, kat i krov kata tj. maksimalna visina iznosi 8,0 m, d) koeficijent izgrađenosti građevne čestice maksimalno je 30 %, a maksimalni koeficijent iskorištenosti 0,3, e) najmanje 50% svake građevne čestice ugostiteljsko-turističke namjene mora se hortikulturno urediti, f) prometna cirkulacija unutar turističkog naselja ostvaruje se internim prometnicama minimalne širine kolnika 5,0 m, g) povezivanje turističkog naselja na javnu cestu ostvaruje se prometnicom minimalne širine 5,0 m, h) parkiranje vozila se mora riješiti unutar turističkog naselja, u pravilu na parceli, prema normativima iz ovog Plana, i) odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem, j) površine za izgradnju pratećih sadržaja (ugostiteljskih, zabavnih, športsko rekreacijskih i dr.) moraju iznositi minimalno 30% površine zahvata, k) zonu je potrebno riješiti kao jedinstveni urbanistički zahvat na temelju Urbanističkog plana uređenja. <p>4) Urbanistički plan uređenja turističke zone „Ograde“ (T1) u naselju Zadvarje, površine 3,3 ha. Unutar zone je planirana izgradnja hotela te uređenje terena (vidikovac, suvenirnice, ugostiteljski sadržaji, sanitarni čvor, prateći sadržaji izletišta: manji rekreativni sadržaji, odmorišta, šetnice i slično) te parkirališta. Urbanističkim planom potrebno je razgraničiti zonu hotela od pratećih sadržaja, odrediti rekreacijske sadržaje, zelene površine, parkiralište i drugo. Uz razgraničenje zona</p>	
--	---	--

	<p><i>planom jer potrebno riješiti uličnu mrežu i mrežu pješačkih staza, zelene površine, način priključka na javnu cestovnu mrežu te odvodnju otpadnih i oborinskih voda.</i></p> <p><i>Planiranje izgradnje građevina i uređenje prostora unutar obuhvata ovog Urbanističkog plana provodi se u skladu sa sljedećim smjericama:</i></p> <p><i>a) smještajne građevine, odnosno hotel može se graditi kao više zgrada, koje se smještajem i veličinom, a osobito visinom treba uklopiti u mjerilo prirodnog okoliša,</i></p> <p><i>b) u hotelskom smještaju planira se do 150 kreveta,</i></p> <p><i>c) za gradnju hotela (T1) dopušta se maksimalni broj etaža P+3, odnosno najviše 13 m,</i></p> <p><i>d) uz osnovne ugostiteljsko-turističke sadržaje moguć je smještaj i drugih sadržaja kojima se upotpunjuje i kvalitativno dopunjuje turistička ponuda, uz uvjet da pretežiti dio zone ostane u osnovnoj namjeni:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- otvorene površine za šport i rekreaciju (razna igrališta i dr.), površina za turističku rekreaciju, zasebnih ili u sklopu smještajnih kapaciteta: športske dvorane, otvoreni i zatvoreni bazeni, SPA, igrališta za djecu i odrasle i dr.,</i> <i>- usluge, restoran, kafe bar, zabavni sadržaji, trgovina i dr.</i> <i>- prometne površine, parkiralište/garaža, infrastrukturne građevine i instalacije i dr.</i> <p><i>e) dopušta se uređenje šetnica, pješačkih staza, odmorišta, klupa, sjenica, igrališta za mini gof uz hortikulturno uređenje zelenih površina,</i></p> <p><i>f) izgrađenost građevne čestice ne može biti veća od 30%,</i></p> <p><i>g) koeficijent iskoristivosti građevne čestice ne može biti veći od 100%,</i></p> <p><i>h) najmanje 40% površine svake građevne čestice ugostiteljsko- turističke namjene mora se urediti kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo,</i></p> <p><i>i) prostorna cjelina ugostiteljsko-turističke namjene mora imati odgovarajući pristup na javno- prometnu površinu i unutar nje smješten pripadajući broj parkirališnih mjesta u skladu ovim odredbama ovog plana,</i></p> <p><i>j) priključak na sustav razvrstanih javnih cesta moguć je izravno ili preko nerazvrstanih cesta,</i></p> <p><i>k) građevna čestica mora imati pristup na javnu prometnu površinu najmanje širine kolnika 5,5 m. Javno prometna površina sa koje se osigurava pristup građevnoj čestici mora biti povezana u sustav ulica iste minimalne širine kolnika,</i></p> <p><i>l) odvodnja otpadnih voda mora se riješiti zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem,</i></p> <p><i>m) nije dopušteno etažiranje građevina i parcelacija građevnih čestica.</i></p>	
--	---	--

	<p>6) <i>Urbanistički plan uređenja natjecateljskog golfskog igrališta sa zgradama za turistički smještaj (R1gt) – površine 99 ha i športsko rekreacijskog centra uz golf igralište (R2) 5 ha.</i></p> <p>...</p> <p><i>h) unutar površine golfskog igrališta, određena je zona ugostiteljsko turističke namjene T2 turističko naselje površine 9,7 ha, sa najmanje 70% površine zone za vile i najviše 30% površine zone za hotel,</i></p> <p><i>i) najveća dopuštena izgrađenost građevne čestice za gradnju smještajnih sadržaja (hotel i vile) iznosi $k_{ig} = 0,3$,</i></p> <p><i>j) najveća dopuštena iskoristivost građevne čestice za gradnju smještajnih sadržaja (hotel i vile) $k_{is}=0,8$,</i></p> <p><i>k) najmanje 40% površine ove ugostiteljsko turističke zone mora biti uređeno kao parkovni nasadi ili prirodno zelenilo,</i></p> <p><i>l) ostali sadržaji zone planiraju se po kriterijima za ugostiteljsko-turističku namjenu u izdvojenom građevinskom području izvan naselja,</i></p> <p>....</p> <p><i>t) najmanje 30% u prostoru (UPU-a) treba da bude uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo,</i></p> <p><i>u) sustav odvodnje treba imati vlastiti sustav za pročišćavanje naprednog stupnja pročišćavanja s ponovnom upotrebom pročišćene vode za navodnjavanje golf terena,</i></p> <p><i>v) faze izgradnje infrastrukture moraju pratiti faze izgradnje svih navedenih sadržaja i biti usklađene s posebnim propisima u smislu zaštite prirode i okoliša.</i></p>	
--	--	--

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Slika 1.4-1 Izvod iz kartografskog prikaza 1. Korištenje i namjena prostora, II. ID PPUO Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16; modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)

1.5 Odnos SRT-a Općine Zadvarje s odgovarajućim Strategijama jedinica lokalne samouprave (JLS) s kojima Općina Zadvarje graniči

Granična JLS	Naziv odgovarajuće Strategije JLS i ciljevi	Usklađenost
Grad Omiš	<p>Strategija razvoja Grada Omiša do 2020. godine¹¹</p> <p>Cilj:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurentno i održivo gospodarstvo temeljeno na održivom korištenju prirodnih i društvenih dobara te razvoju poduzetničkog potencijala 2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz ulaganja u razvoj društvene infrastrukture i društvenih usluga 3. Održivo gospodarenje prostornim resursima uz poboljšani standard života i kvalitetu okoliša 4. Dobro upravljanje 	<p>SRT-a Općine Zadvarje usklađena je sa strategijama razvoja JLS (Strategija razvoja Grada Omiša do 2020. godine i Strateški razvojni program Općine Šestanovac za razdoblje od 2015. do 2020.) s kojima Općina Zadvarje graniči. Također, usklađena je sa Strateškim marketing planom turizma Grada Omiša i Strategijom turističkog razvoja Općine Brela i akcijskim planom razvoja turizma za razdoblje 2014.-2018. godine, što je jasno vidljivo usporedbom strateških ciljeva navedenih JLS s ciljevima (pripadajućim prioritetima i mjerama) SRT Općine Zadvarje.</p> <p>Ciljevi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture, 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu, 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma. <p>Prioriteti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture, 2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima, 2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude,
	<p>Strateški marketing plan turizma Grada Omiša¹²</p> <p>Strateške smjernice do 2020. godine su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Očuvanje i zaštita okoliša, prirode i prostora 2. Postizanje zajedničke vizije ključnih čimbenika 3. Planiran i uravnotežen prostorni i infrastrukturni razvoj 4. Stvaranje uvjeta za investicije 5. Povećanje kvalitete i profitabilnosti 6. Edukacija privatnih iznajmljivača 7. Tranzicija od sekundarne prema primarnoj djelatnosti <p>Marketinški ciljevi turizma u Gradu Omišu definiraju kroz četiri glavna područja sa pripadajućim podciljevima: produljenje sezone, definiranje brenda, povećanje potrošnje i ljudski resursi i komunikacija.</p>	

¹¹ http://omis.hr/2018pdf/SRGO_konacni/1.pdf ; pristup: ožujak, 2020.

¹² <http://www.omis.hr/2016pdf/StratPlanTZG.pdf>; pristup: ožujak, 2020.

<p>Općina Brela</p>	<p>Strategija turističkog razvoja Općine Brela i akcijski plan razvoja turizma za razdoblje 2014.-2018. godine¹³ (potrebno ažurirati)</p> <p>Ciljevi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podizanje kvalitete turističke ponude u Brelima 2. Podizanje razine zadovoljstva gostiju u Brelima 3. Zaštita turističkih resursa i podizanje njihove turističke valorizacije 	<p>3.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom, 3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma, 3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude.</p> <p>Općina Šestanovac nema izrađenu Strategiju razvoja turizma.</p>
<p>Općina Šestanovac</p>	<p>Strateški razvojni program Općine Šestanovac za razdoblje od 2015. do 2020.¹⁴</p> <p>Ciljevi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Unaprijeđenje infrastrukture Općine 2. Održivi ruralni razvoj 3. Pобољшanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo 4. Jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva te nastavak razvoja poduzetničke infrastrukture 	

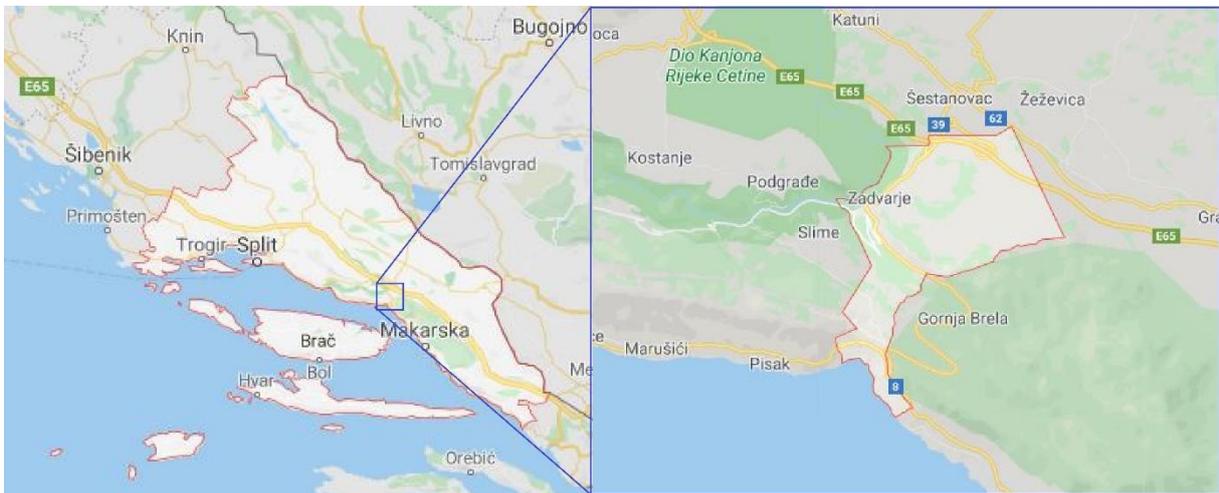
¹³ <https://www.opcina-brela.hr/wp-content/uploads/2014/07/Strategija-Razvoja-1.pdf>; pristup: ožujak, 2020.

¹⁴ https://www.opcina-sestanovac.hr/files/admin/strateski_razvojni_plan_2015-2020/Strateski_razvojni_program_opcine_sestanovac_2015-2020.pdf; pristup: ožujak, 2020.

2 PODACI O POSTOJEĆEM STANJU OKOLIŠA I MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE SRT-A OPĆINE ZADVARJE

Općina Zadvarje je smještena u obalnoj mikroregiji Splitsko-dalmatinske županije, između Grada Omiša i Općine Brela, u uvali Vruja od koje se prostire preko prijevaja Dubci ka unutrašnjosti do granice s Općinom Šestanovac. Na moru je razgraničena s Općinom Selca, otok Brač. Jednim dijelom, na prijevaju Dubci, prostor općine ulazi u Park prirode Biokovo. Preko prijevaja Dubci povezuje se obalni i zaobalni dio Splitsko-dalmatinske županije i dalje sve do granice Bosne i Hercegovine.

Administrativno Općina Zadvarje zauzima kopnenu površinu od cca 13,22 km². Jedino naselje u obuhvatu Općine je istoimeno naselje (sa 9 međusobno povezanih zaselaka: Dubci, Potpoletnica, Krnići, Krželji, Popovići, Santrići, Pejkovići, Krčići i Zadvarje). Prema službenom popisu stanovništva iz 2011.¹⁵ godine na području općine Zadvarje živi 289 stanovnika.

Slika **Pogreška! Za dodavanje Naslov 1;Naslov 1.;denis;EPZ_P_1** tekstu koji želite da se ovdje pojavi koristite karticu Polazno.-1 Smještaj općine Zadvarje u odnosu na Splitsko-dalmatinsku županiju (Izvor: <https://www.google.com/maps/>; modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)

¹⁵ <https://www.dzs.hr/>; pristup: ožujak, 2020.

2.1 Podaci o postojećem stanju okoliša

2.1.1 Bioraznolikost

2.1.1.1 Strogo zaštićene vrste

Sukladno tekstualnim podacima i kartografskim prikazima rasprostranjenosti vrsta iz Crvenih knjiga¹⁶ te Pravilnika o strogo zaštićenim vrstama („Narodne novine“, br. 144/13 i 73/16), na području općine Zadvarje nalaze se sljedeće strogo zaštićene vrste:

FLORA

- sredozemni veliki kokotić (*Delphinium staphisagria*) (okolica Omiša i Makarske)
- strani veliki kokotić (*Delphinium peregrinum*) (okolica Omiša i Makarske)
- primorska makovica (*Glaucium flavum*)
- sitnocvjetni sljez (*Malva parviflora*) (Podbiokovlje)
- pčelina kokica (*Ophrys apifera*) (kanjon Cetine)
- žuta kokica (*Ophrys lutea*) (Biokovo)
- zimzelena medvjetka (*Arctostaphylos uva-ursi*)
- cjeloviti karanfil (*Dianthus integer*)
- stjenoviti karanfil (*Dianthus petraeus*) (Biokovo)
- prava kockavica (*Fritillaria meleagris*) (Biokovo)
- nježna kockavica (*Fritillaria messanensis*) (Biokovo)
- ljiljan zlatan (*Lilium martagon*)
- smeđa kokica (*Ophrys fusca*)
- kokica paučica (*Ophrys sphegodes*)
- vonjavi kaćun (*Orchis coriophora*)
- finobodljasti kaćun (*Orchis provincialis*) (Biokovo)
- slanica (*Salsola kali*) (okolica Makarske)
- sodna solnjača (*Salsola soda*) (okolica Makarske)

SISAVCI

- ris (*Lynx lynx*) –prepostavljena raspostranjenost u XIX.stoljeću (u blizini povremena nalazišta)
- divokoza (*Rupicapra rupicapra*)
- dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*)
- dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*)
- blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii*)
- južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*)
- kolombatovićev dugoušan (*Plecotus kolombatovici*)
- gorski dugoušan (*Plecotus macrobullaris*) (potencijalno rasprostranjenje)
- dinarski voluhar (*Dinaromys bogdanovi*) (potencijalno rasprostranjenje)
- vidra (*Lutra lutra*) (nestala s područja)
- veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*)

---

¹⁶ Popis Crvenih knjiga nalazi se u poglavlju 11 Izvori podataka

- mali potkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*)
- riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*)
- vjeverica (*Sciurus vulgaris*)
- vrtni puh (*Eliomys quercinus*)
- vuk (*Canis lupus*)
- mrki medvjed (*Ursus arctos*) (povremeni nalazi)
- zec (*Lepus europaeus*)
- sivi puh (*Glis glis*)
- dobri dupin (*Tursiops truncatus*) (potencijalno rasprostranjenje)
- kratkokljuni obični dupin (*Delphinus delphinus*) (pretpostavljeno rasprostranjenje)

PTICE

- crkavica (*Neophron percnopterus*) (nekadašnje područje gniježđenja)
- suri orao (*Aquila chrysaetos*)
- krški sokol (*Falco biarmicus*) (nekadašnje područje gniježđenja)
- mala droplja (*Tetrax tetrax*) (nekadašnje područje redovitog zimovanja i selidbe)
- bjeloglavi sup (*Gyps fulvus*) (nekadašnje područje gniježđenja)
- zmijar (*Circaetus gallicus*)
- mali sokol (*Falco columbarius*)
- sivi sokol (*Falco peregrinus*)

ŠPILJSKA FAUNA

- hvarski sljepušac (*Niphargus hvarensis*)
- čovječja ribica (*Proteus anguinus*) (sliv Cetine)

VODOZEMCI I GMAZOVI

- čovječja ribica (*Proteus anguinus*) (sliv Cetine) (potencijalna rasprostranjenost)
- žuti mukač (*Bombina variegata*)
- dalmatinski žuti mukač (*Bombina variegata kolombatovici*)
- mosorska gušterica (*Dinarolacerta mosorensis*)
- četveroprugi kravosas (*Elaphe quatuorlineata*)
- barska kornjača (*Emys orbicularis*)
- šilac (*Platyceps najadum*)
- crnokrpica (*Telescopus fallax*)
- kopnena kornjača (*Testudo hermanni*)
- crvenkrpica (*Zamenis situla*)
- krška gušterica (*Podarcis melisellensis*)
- primorska gušterica (*Podarcis siculus*)

GLJIVE

- magareća točkalica (*Poronia punctata*) (jedan lokalitet na primorskim padinama Biokova)
- špiljska batinica (*Cordyceps riverae*) (južne padine Biokova)
- mnogosporna voštanica (*Orbilina polyspora*) (zaleđe planine Biokovo)

LEPTIRI

- obični lastin rep (*Papilio machaon*) (potencijalna rasprostranjenost)
- uskršnji leptir (*Zerynthia polyxena*) (potencijalna rasprostranjenost)
- crni apolon (*Parnassius mnemosyne*) (potencijalna rasprostranjenost)
- močvarna riđa (*Euphydryas aurinia*) (potencijalna rasprostranjenost)
- dalmatinski okaš (*Proterebia afra dalmata*) (potencijalna rasprostranjenost)
- južni lastin rep (*Papilio alexanor*) (lokacija s Biokova)
- kupusov bijelac (*Pieris brassicae*) (potencijalna rasprostranjenost)
- esperov vatreni plavac (*Lycaena thersamon*) (lokacija s Biokova)

VRETENCA

- konavoski knez (*Caliaeschna microstigma*) (potoci Biokova i porječje Cetine)
- mala crvendjevojčica (*Ceriagrion tenellum*) (kanjoni krških rijeka)
- žuti ban (*Anaciaeschna isosceles*) (uz velike riječne sustave)
- dalmatinska konjska smrt (*Calopteryx balcanica*) (na gotovo svim tekućicama s prodorom sredozemne klime)
- istočna vrbova djevica (*Chalcolestes parvidens*) (uz tokove krških rijeka)

2.1.1.2 Staništa

Prema izvodu iz Karte kopnenih nešumskih staništa RH¹⁷ (vidi sliku 2.1.1.2-1) na području općine Zadvarje nalaze se stanišni tipovi koji prema NKS-u (Nacionalna klasifikacija staništa) imaju slijedeća obilježja:

- **A Površinske kopnene vode i močvarna staništa** - Površinske kopnene vode s prirodnim ili poluprirodnim zajednicama vezanim uz njih, neobrasle ili obrasle vegetacijom, prirodnog ili antropogenog porijekla, stajaćice ili tekućice. Uključena su slatkovodna jezera, bare, te stalni i povremeni vodotoci.
- **B Neobrasle i slabo obrasle kopnene površine** - Površine koje su neobrasle ili slabo obrasle vaskularnom vegetacijom, izvan stalnog utjecaja vode (sa suhom fazom ili permanentno suhe), uvjetovane građom i trošivošću geološke podloge, požarom ili površinskom erozijom. Ovdje nisu uključene površine koje su neobrasle pod utjecajem oscilacija vodostaja i erozijskog djelovanja stajaćica i tekućica.
- **C Travnjaci, cretovi i visoke zeleni** - Skup staništa čija je biljna komponenta većinom od zeljastih trajnica među kojima se često susreću i polugrmovi.
- **D Šikare** – Vegetacija šikara u užem smislu, uključujući samo onu vegetaciju koja se floristički jasno razlikuje od šumske vegetacije, odnosno isključujući šumsku vegetaciju u razvojnem stadiju šikare.
- **E Šume**
- **F Morska obala** - Skup staništa pod različitim utjecajem mora, od zaslanjenih suhих obala do gornje granice plime.
- **I Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom**
- **J Izgrađena i industrijska staništa** – Izgrađene, industrijske, i druge kopnene ili vodene površine na kojima se očituje stalni i jaki ciljani (planski) utjecaj čovjeka.

---

¹⁷ <http://www.bioportal.hr/gis/>; pristup: ožujak, 2020.

Definicija tipa na ovoj razini podrazumijeva prostorne komplekse u kojima se izmjenjuje različiti tipovi izgrađenih i kultiviranih zelenih površina u raznim omjerima zastupljenosti.

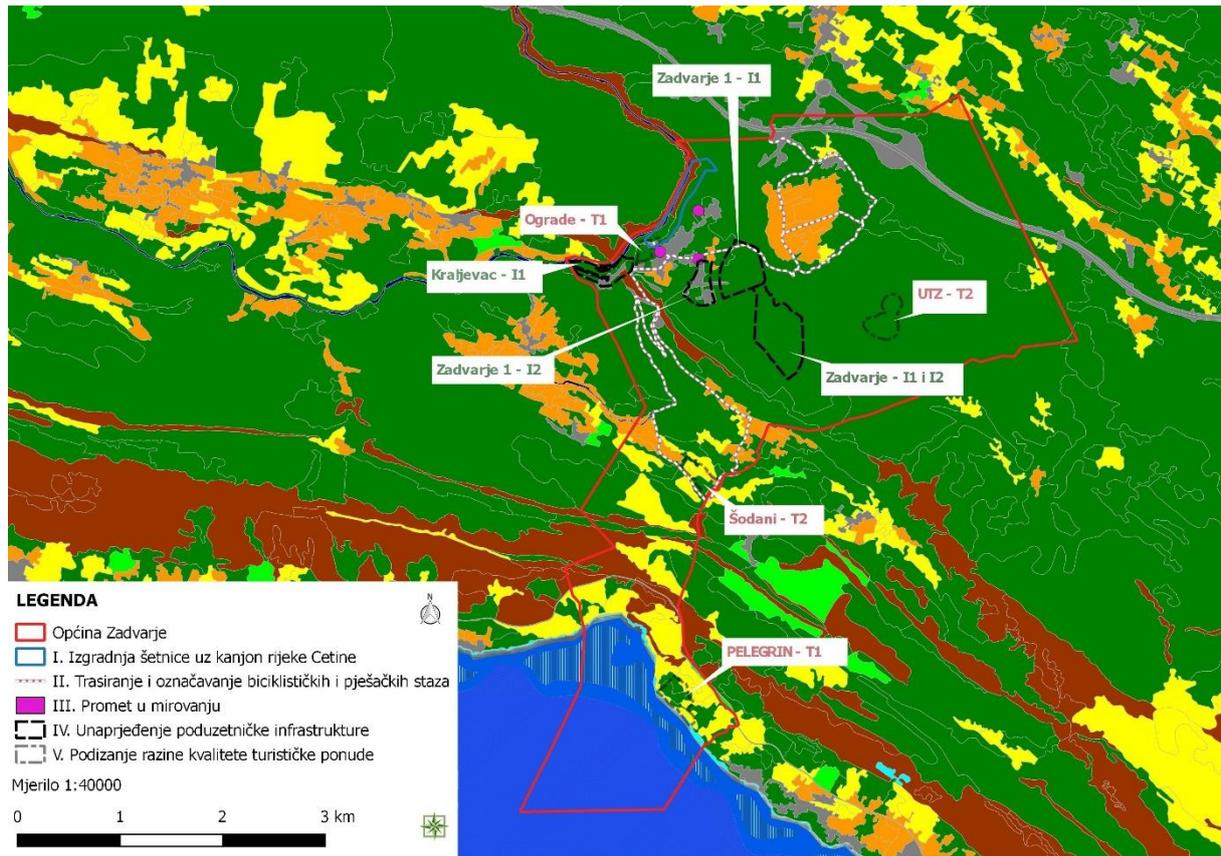
Prema izvodu iz Karte staništa RH 2004. (vidi sliku 2.1.1.2-1) na području općine Zadvarje nalaze se stanišni tipovi koji prema NKS-u (Nacionalna klasifikacija staništa) imaju slijedeća obilježja:

Morska obala

- **Muljevita morska obala/Pjeskovita morska obala/Šljunkovita morska obala /Zajednice morske obale na pomičnoj podlozi pod utjecajem čovjeka (mulj, pijesak, šljunak)/Zajednice morske obale na čvrstoj podlozi pod utjecajem čovjeka/Mediolitoralni pijesci/Mediolitoralni šljunci i kamenje/Zajednice mediolitorala na pomičnoj podlozi pod utjecajem čovjeka/Zajednice mediolitorala na čvrstoj podlozi pod utjecajem čovjeka (NKS kôd F.1./F.2./F.3./F.5.1.1./F.5.1.2./G.2.2./G.2.3./G.2.5.1./G.2.5.2.)**
- **Muljevita morska obala/Pjeskovita morska obala/Šljunkovita morska obala/Mediolitoralni pijesci/Mediolitoralni šljunci i kamenje (NKS kôd F.1./F.2./F.3./G.2.2./G.2.3.)**
- **Stjenovita morska obala/Biocenoza gornjih stijena mediolitorala/Biocenoza donjih stijena mediolitorala (NKS kôd F.4./G.2.4.1./G.2.4.2.)** - Stjenovita morska obala/Ova biocenoza više je izložena sušenju nego biocenoza donjih stijena mediolitorala. Tu dominiraju litofitske cijanobakterije (većinom endolitske), neki puževi roda *Patella* te ciripedni račići vrste *Chthamalus stellatus*. Ova je biocenoza široko rasprostranjena u Jadranu/Ova biocenoza manje je izložena sušenju nego biocenoza gornjih stijena mediolitorala. Tu su naročito važne asocijacije s crvenim algama koje inkrustiraju kalcijev karbonat te na nekim mjestima (npr. na pučinskoj strani otoka srednjeg Jadrana) stvaraju organogene istake (tzv. trotoare) u donjem pojasu mediolitorala (asocijacije G.2.4.2.1., G.2.4.2.2. i G.2.4.2.3.).

Morski bentos

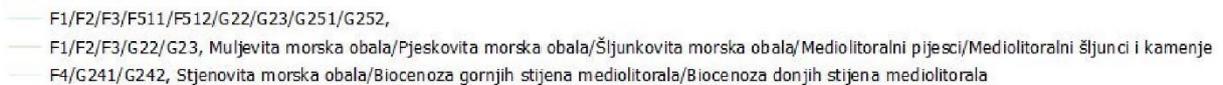
- **Naselja posidonije (NKS kôd G.3.5.)** - Naselja morske cvjetnice vrste *Posidonia oceanica*.
- **Infralitoralna čvrsta dna i stijene (NKS kôd G.3.6.)** - Infralitoralna staništa na čvrstom i stjenovitom dnu.
- **Cirkalitoralni muljevi (NKS kôd G.4.1.)** - Cirkalitoralna staništa na muljevitoj podlozi.
- **Cirkalitoralni pijesci (NKS kôd G.4.2.)** - Cirkalitoralna staništa na pjeskovitoj podlozi.

kopnena staništa 2016

morska obala

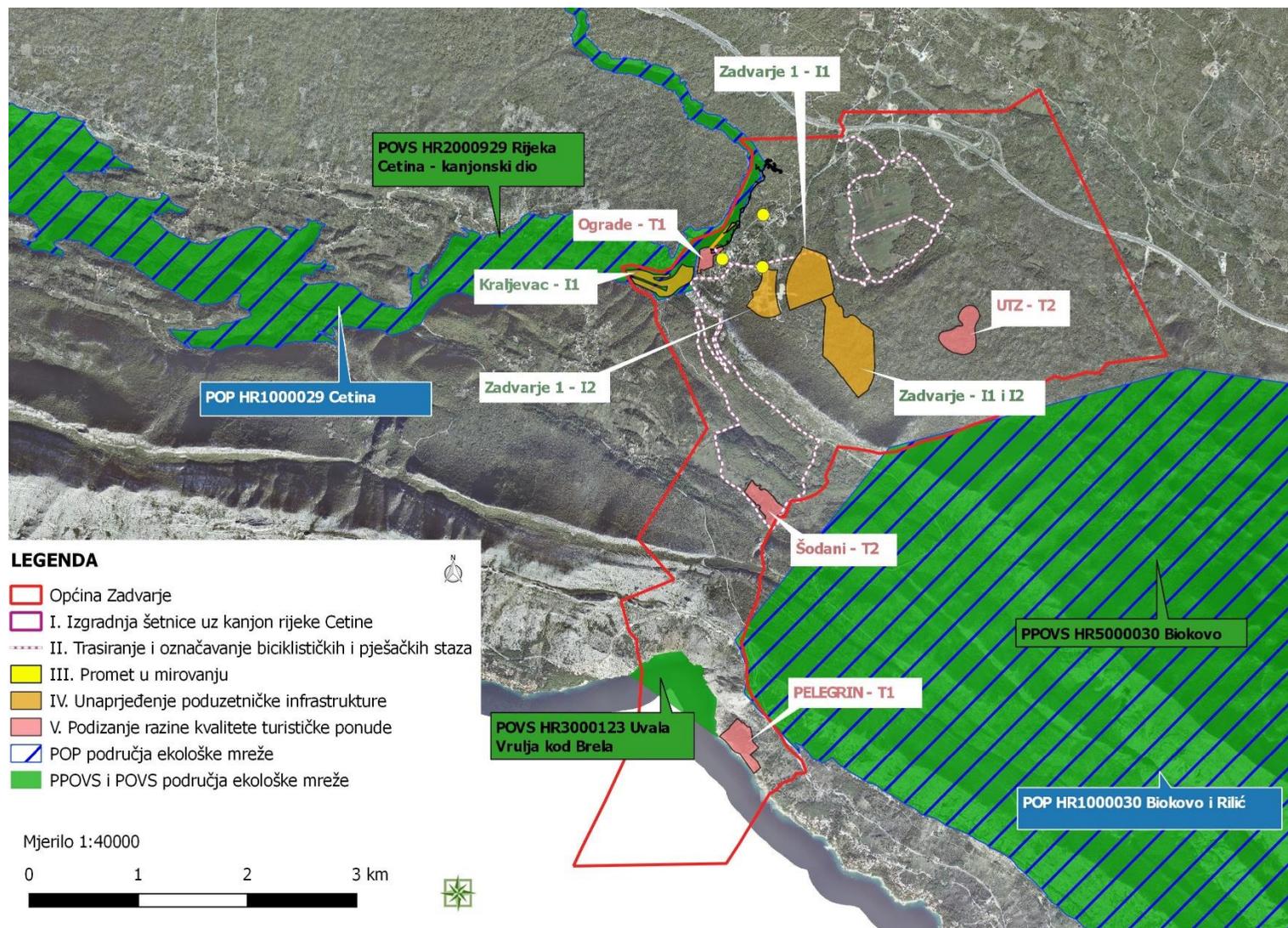
Slika 2.1.1.2-1 Izvod iz Karte staništa RH 2004. i Karte kopnenih nešumskih staništa 2016. za područje općine Zadvarje¹⁸ (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

¹⁸ <http://www.bioportal.hr/>; pristup: ožujak, 2020.

2.1.1.3 Ekološka mreža (EM)

Sukladno Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, br. 80/19) na području općine Zadvarje, odnosno na području obuhvata SRT-a Općine Zadvarje nalaze se pet područja ekološke mreže:

- područja EM značajna za očuvanje ciljnih vrsta i ciljnih stanišnih tipova POVS: *HR2000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio* i *HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele*;
- posebna područja EM značajna za očuvanje ciljnih vrsta i stanišnih tipova PPOVS *HR5000030 Biokovo* te
- područja EM značajna za očuvanja ptice POP: *HR1000029 Cetina* i *HR1000030 Biokovo i Rilić*.

Slika 2.1.1.3-1 Područja Ekološke mreže RH u odnosu na područje općine Zadvarje¹⁹ (Zeleni servis d.o.o., ožujak, 2020.)

¹⁹<http://www.biportal.hr/>; pristup: ožujak, 2020.

U nastavku su opisana područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove na području općine Zadvarje te njihovi ciljevi očuvanja; ciljne vrste i staništa. Opisi područja EM su preuzeti iz SDF izvješća.

Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS i PPOVS)

Tablica 2.1.1.3-1 Opis POVS i PPOVS područja EM značajnih za očuvanje ciljnih vrsta i staništa

HR2000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio	
<p>Područje se nalazi na jugu Hrvatske i uključuje kanjon rijeke Cetine. Područje karakterizira šumoviti kanjon, makija i garig, suhi i vlažni travnjaci, izvori, rijeke i litice sa svojim endemskim vrstama. Na ovom području nalazi se dio značajnog krajobraza Cetina-donji tok - zaštićeno područje na nacionalnoj razini.</p> <p>Ovo je važno područje za sljedeće vrste: crvenkrpica (<i>Zamenis situla</i>), glavočić vodenjak (<i>Knipowitschia panizzae</i>) i glavočić crnotrus (<i>Pomatoschistus canestrinii</i>) te je jedno od tri važna nalazišta vrsta: oštrulje (<i>Aulopyge huegellii</i>), morske paklare (<i>Petromyzon marinus</i>) i cetinskog vijuna (<i>Cobitis dalmatina</i>) (hrvatski endem). Također, ovo područje je važno za tip staništa - Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>) - 62A0.</p> <p>Ukupna površina ovog područja iznosi: 1904.4597 ha, a površine ciljnih staništa su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom 8210 - 30 ha • Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>) 62A0 - 160 ha 	
Ciljne vrste i staništa	Kategorija za ciljnu vrstu ili stanišni tip / Naziv vrste ili stanišnog tipa / Šifra stanišnog tipa
	<p>1 morska paklara <i>Petromyzon marinus</i> 1 cetinski vijun <i>Cobitis dalmatina</i> 1 glavočić crnotrus <i>Pomatoschistus canestrinii</i> 1 glavočić vodenjak <i>Knipowitschia panizzae</i> 1 žuti mukač <i>Bombina variegata</i> 1 crvenkrpica <i>Zamenis situla</i> 1 oštrulja <i>Aulopyge huegellii</i> 1 Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom 8210 1 Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>) 62A0</p>
HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela	
<p>Ovo malo morsko područje nalazi se na srednjem dijelu Jadrana, u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Smješteno je u uvali Vrulja, blizu Piska, malog mjesta južno od Omiša. Na dubini od oko 30 metara nalazi se vrulja (specifična vrsta krškog obilježja kroz koje prolazi slatka voda). Morski organizmi koji naseljavaju vrulju imaju veliku sposobnost prilagođavanja promjenama slanosti i jakoj hidrodinamici uzrokovanoj dotokom slatke vode.</p> <p>Litostratigrafska cjelina zastupljena u morskom području uvale Vrulja je kredni rudistički vapnenac. U uvali se nalazi podmorski izvor, potopljeni speleološki objekti koji se obično javljaju u krškim područjima. Okoliš podmorskog izvora naziva se difuznom bočastom vodenom zonom.</p> <p>Važno područje za grebene (područje sa infralitoralnim algama do 20 metara dubine, sa <i>Codium bursa</i> i <i>Dyctiota</i> sp. kao dominiranim vrstama). U malo dubljim dijelovima razvila se velika zajednica vrste <i>Axinella cannabina</i>. Na 20 metara dubine razvila se zajednica vrste <i>Corynactis viridis</i>, koja u nekim dijelovima potpuno pokriva zidove.</p> <p>Ukupna površina ovog područja iznosi: 30.3001 ha, a površine ciljnih staništa su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grebeni 1170 – 4,2 ha • Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje 8330 (1) 	
Ciljne vrste i staništa	Kategorija za ciljnu vrstu ili stanišni tip / Naziv vrste ili stanišnog tipa / Šifra stanišnog tipa
	<p>1 Grebeni 1170 1 Preplavljene ili dijelom preplavljene morske špilje 8330</p>

HR500030 Biokovo

Park prirode Biokovo obuhvaća veći dio istoimene planine. Planina se nalazi u južnom dijelu Dalmacije, između rijeke Cetine i delte rijeke Neretve, oblikujući 36 kilometara dug planinski lanac u neposrednoj blizini mora. Njegova južna strana se strmo spušta do mora. Karakterističan je po izvanrednoj ljepoti krajolika, velikoj biološkoj raznolikosti i raznovrsnosti geomorfoloških fenomena i formacija (pećine, škrape, vrtače, zatvorene depresije koje su stvorile vode stajačice, jame – od kojih su neke duboke nekoliko stotina metara). Zavisno o visini i klimatskim uvjetima, zone vegetacije variraju od mediteranskih do alpskih. Šumski pokrivač se sastoji uglavnom od stabala bukve, jele i crnog bora. Oko 1 500 vrsta biljaka je zabilježeno među kojima i velik broj endemskih i reliktnih vrsta poput Portenšlagove zvončike i crvenkaste zečine. Mogu se naći i mnoge životinjske vrste. Među kralježnjacima, najveće grupe su vodozemaca, gmazova i ptica. Među sisavcima važno je spomenuti puhove, šišmiše, divlje svinje, divokoze, muflone i vukove. Velik broj rijetkih ptica se gnijezdi na Biokovu poput surog orla i zmijara. Posebno je zanimljiv podzemni život sa čak 25 endemskih vrsta. Unutar granica parka, na njegovim južnim padinama je botanički vrt Kotišina s autohtonim vrstama flore Biokova. Najviši vrh Biokova je Sveti Jure (1 762 m), koji pruža očaravajući pogled na Makarsku rivijeru, otoke srednje Dalmacije i Zagoru. Kamena pastirska skloništa, torovi, ograđena polja i kamene krune bunara svjedoče o životu i aktivnostima bivših stanovnika Biokova. Litostratigrafske jedinice ovog područja su vapnenci i dolomiti (donje krede - K1), vapnenci i dolomiti (gornje jure - J3), rudistni vapnenci (cenomanian-maastricht - K21-6) itd. Tla ovog područja su vapnenačka i dolomitna crnica te smeđe tlo na vapnencu. U strukturno – genetičkom smislu područje ima strukturu bore nastale zbog sile potiskivanja; smjer širenja strukture reljefa je dinarski (SZ-JI) te ima mnoge speleološke objekte. Vodeću ulogu u oblikovanju reljefa imaju gravitacijski procesi nagiba (propuštanje, kolaps) te procesi jaružanja i ispiranja.

Ovo područje je važno zbog stanišnog tipa 8310 Špilje zatvorene za javnost – vrlo specijalizirane i visoko endemične kavernozone faune koju tu nalazimo: 15 tipskih lokaliteta na kojima su prvotno nađene nove vrste i opisane po nađenim primjercima; do danas poznato je ukupno 208 svojti, a 95 su troglobionti i stigobionti; najmanje 40 svojti još nije znanstveno opisano kao poznate; na području planine Biokovo prvotno nađene i opisane vrste su: *Tritomurus veles* (Amfora jama), *Niphargus buturovici* (Baba špilja), *Protoneobisium biocovense* (Crna ledenica), *Strouhaloniscellus biokovoensis* (Jama iznad Saranača), *Dyocerasoma biokovense* (Jama kod Tučepske vilenjače), *Xestoiulus dalmaticus* (Jama pod Vošcem), *Lovricia aenigmatica* (Lovrićija jama I), *Radziella styx* (Pretnerova jama), *Neobisium peruni* (Sonjina - Mandina jama), *Biokoviella mauriesi* (Stara ledenica), *Biokovoaphaenopsis radici* (Stara škola), *Neolovricia ozimeci* (Špilja u Radinovicima), *Protoneobisium basilicae* (Šutina jama II), *Mesostalita comottii* (Tučepska vilenjača). Do sada je poznato 400 speleoloških objekata ali procijenjeno je da ih ima više od 1 000; 90% su vertikalne a 10% su horizontalne špilje – važna staništa za vrstu kukca *Euplagia quadripunctaria*. Ovo područje je važno stanište za vrstu leptira *Protoerebia afra dalmata*, posebno sjeverni izloženiji dijelovi Biokova. Također, područje je važno za očuvanje cijelog raspona saproksilnih kornjaša *Cerambyx cerdo*, *Morimus funereus*, *Rosalia alpina* i *Lucanus cervus*.

Ovo je važno područje mediteranske regije za sljedeće vrste; na južnim padinama i istočnim obroncima se nalazi *Rosalia alpina*, a kompleks obalnih šuma osigurava izvrsne uvjete za stabilnost vrsta herpetofaune poput *Zamenis situla* i *Dinarolacerta mosorensis* te za vrstu višegodišnje zeljaste biljke *Arabis scopoliana*. Na ovom području se nalazi značajan broj primjeraka vuka vrste *Canis lupus*, a važno je stanište i za vrstu dinarskog voluhara *Dinaromys bogdanovi*. Na ovom području se nalaze Istočno-mediteranske serpentine na kojima raste endemska asocijacija *Linario microsepala-Drypetum jacquiniana* Trinajtić, nom. nov., te vapnenačke padine sa hazmofitskom vegetacijom. Ovo područje je važno za stanišne tipove; 62A0, 6170 – sa stenoendemskim asocijacijama *Edraiantho pumilio-Seslerietum juncifoliae*, 9530 - *Juniper sibiricae-Pinetum dalmaticae* te važno odmorište za šišmiša *Miniopterus schreibersii*.

Ukupna površina ovog područja iznosi: 19327.1029 ha, a površine ciljnih staništa su:

- Sastojine *Juniperus communis* na kiseloj ili bazičnoj podlozi 5130 - 10 ha
- Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice *Juniperus spp.* 5210 - 100 ha

<ul style="list-style-type: none"> • Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci 6170 – 70 ha • stočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>) 62A0 - 4180 ha • Karbonatna točila <i>Th laspietea rotundifolii</i> 8120 – 20 ha • Istočnomediteranska točila 8140 - 364 ha • Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom 8210 - 200 ha • Špilje i jame zatvorene za javnost 8310 (24) • Planinske i borealne vrištine 4060 - 35 ha • Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu 6110* - 5 ha • Eumediteranski travnjaci <i>Thero-Brachypodietea</i> 6220* - 300 ha • (Sub-) mediteranske šume endemičnog crnog bora 9530 - 197 ha 	
Ciljne vrste i staništa	Kategorija za ciljnu vrstu ili stanišni tip / Naziv vrste ili stanišnog tipa / Šifra stanišnog tipa
	<p>1 jelenak - <i>Lucanus cervus</i></p> <p>1 alpinska strizibuba - <i>Rosalia alpina</i>*</p> <p>1 hrastova strizibuba - <i>Cerambyx cerdo</i></p> <p>1 velika četveropjega - cvilidreta <i>Morimus funereus</i></p> <p>1 crvenkrpica - <i>Zamenis situla</i></p> <p>1 dugokrilni pršnjak - <i>Miniopterus schreibersii</i></p> <p>1 velikouhi šišmiš - <i>Myotis bechsteinii</i></p> <p>1 vuk - <i>Canis lupus</i>*</p> <p>1 Skopolijeva gušarka - <i>Arabis scopoliana</i></p> <p>1 danja medonjica - <i>Euplagia quadripunctaria</i>*</p> <p>1 mosorska gušterica - <i>Dinarolacerta mosorensis</i></p> <p>1 dinarski voluhar - <i>Dinaromys bogdanovi</i></p> <p>1 dalmatinski okaš - <i>Proterebia afra dalmata</i></p> <p>1 Sastojine <i>Juniperus communis</i> na kiseloj ili bazičnoj podlozi 5130</p> <p>1 Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice <i>Juniperus</i> spp. 5210</p> <p>1 Planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci 6170</p> <p>1 Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>) 62A0</p> <p>1 Karbonatna točila <i>Th laspietea rotundifolii</i> 8120</p> <p>1 Istočnomediteranska točila 8140</p> <p>1 Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom 8210</p> <p>1 Špilje i jame zatvorene za javnost 8310</p> <p>1 Planinske i borealne vrištine 4060</p> <p>1 Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu 6110*</p> <p>1 Eumediteranski travnjaci <i>Thero-Brachypodietea</i> 6220*</p> <p>1 (Sub-) mediteranske šume endemičnog crnog bora 9530</p> <p>*prioritetni stanišni tipovi</p>

Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip: 1=međunarodno značajna vrsta/stanišni tip za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ.

Područja očuvanja značajna za ptice (POP)

Tablica 2.1.1.3-2 Opis POP područja EM značajnog za očuvanje ptica

HR100029 Cetina
Područje obuhvaća rijeku Cetinu od izvora do ušća kao i nekoliko krških polja uz rijeku: Paško, Suho, Sinjsko i Hrvatačko polje. Paško polje uglavnom je prekriveno velikim vlažnim pašnjacima, s nekoliko manjih močvara, poplavljenih livada i šljunkovitih obala. Područje u podnožju Dinare (Suho polje) prekriveno je suhim travnjacima. Sinjsko polje je meliorirano i pokriveno je uglavnom obradivom

zemljom. Hrvatačko polje prekriveno je velikim travnjačkim (vlažnim i suhim) i močvarnim staništima s obilnom vegetacijom u nastajanju. Ptičja zajednica riječnih staništa vrlo je siromašna kao rezultat negativnog utjecaja hidroelektrane Peruča.

Lokalitet uključuje nekoliko zaštićenih područja na nacionalnoj razini: hidrološki spomenik prirode Vrelo Cetine, značajni krajolici Rumin, Ruda i Grab te dio značajnog krajolika Cetina - donji tok.

Litostratigrafske jedinice zastupljene na ovom području su vapnenac i dolomit (donja kreda - K1), vapnenci i dolomiti (gornja jura - J3), močvarni sedimenti (b-bQ2), deluvijalno-proluvijalni sedimenti (a-dprQ2) itd. Tla su: smeđa na vapnencu, rendzinska tla na dolomitima i krečnjacima, rendzina na šljunku, aluvijalna tla itd. Dolina Cetine podijeljena je u tri dijela: kompozitni, kanjonski i flišni dio; kanjon je poprečan u odnosu prema dinarskom smjeru.

POP Cetina jedno je od tri mjesta za razmnožavanje vrste *Acrocephalus melanopogon* u Hrvatskoj, sa 67% nacionalne populacije. Također, na području POP Cetina nalazi se 25% nacionalne uzgajne populacije vrste *Calandrella brachydactyla* i 13% *Circus pygargus* te jedino područje u Hrvatskoj za uzgajajuću populaciju crvenonoge prutke (*Tringa totanus*). Akumulacija Peruča u POP Cetini je jedino registrirano uzgajalište velikog ronca (*Mergus merganser*) u Hrvatskoj.

Ciljne vrste	Kategorija za ciljnu vrstu / Ciljne svojte / Status (G= gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica):
	<ul style="list-style-type: none"> 1 <i>Acrocephalus melanopogon</i> - crnoprugasti trstenjak G Z 1 <i>Actitis hypoleucos</i> - mala prutka G 1 <i>Alcedo atthis</i> vodomar G 1 <i>Alectoris graeca</i> - jarebica kamenjarka G 1 <i>Anthus campestris</i> - primorska trepteljka G 1 <i>Bubo bubo</i> - ušara G 1 <i>Burhinus oedicephalus</i> - čukavica G 1 <i>Calandrella brachydactyla</i> - kratkoprsta ševa G 1 <i>Caprimulgus europaeus</i> - leganj G 1 <i>Circus aeruginosus</i> - eja močvarica G Z 1 <i>Circus cyaneus</i> - eja strnjarka Z 1 <i>Circus pygargus</i> - eja livadarka G 1 <i>Crex crex</i> - kosac G 1 <i>Falco columbarius</i> - mali sokol Z 1 <i>Falco peregrinus</i> - sivi sokol G 1 <i>Falco tinnunculus</i> - crvenonoga vjetruša P 1 <i>Grus grus</i> - ždral P 1 <i>Ixobrychus minutus</i> - čapljica voljak G 1 <i>Lanius collurio</i> - rusi svračak G 1 <i>Lanius minor</i> - sivi svračak G 1 <i>Lullula arborea</i> - ševa krunica G 1 <i>Mergus merganser</i> - veliki ronac G 1 <i>Pernis ptilorhynchus</i> - škanjac osaš G 1 <i>Sylvia nisoria</i> - pjegava grmuša G 1 <i>Tringa totanus</i> - crvenonoga prutka G 2 značajne negnijezdeće (selidbene) populacija ptica (divlja patka <i>Anas platyrhynchos</i>, glavata patka <i>Aythya ferina</i>, patka batoglavica <i>Bucephala clangula</i>, vivak <i>Vanellus vanellus</i>)

HR1000030 Biokovo i Rilić

Biokovo je visoka planina sa prostranim stjenovitim staništima i liticama, pogotovo na strani okrenutoj prema moru. Od šuma zastupljene su uglavnom submediteranske šume bijelog hrasta i šumarci alepskog bora. Staništa otvorenog tipa uglavnom su stjenovita sa suhim travnjacima. Biokovo u širem smislu uključuje planinu Rilić koja je važno preletišta migratornih vrsta ždralova i škanjca osaša. Planina Biokovo zaštićena je kao Park prirode Biokovo. Litostratigrafske jedinice zastupljene u ovom

području su vapnenac i dolomit (donje krede - K1), vapnenci i dolomiti (gornje jure - J3), rudistni vapnenci (cenomanian - maastricht - K21-6) itd. Tla ovog područja su vapnenačka i dolomitna crnica i smeđe tlo na vapnencu. U strukturno – genetičkom smislu područje ima strukturu bore nastale zbog sile potiskivanja; smjer širenja strukture reljefa je dinarski (SZ-JI) te ima mnoge speleološke objekte. Vodeću ulogu u oblikovanju reljefa imaju gravitacijski procesi nagiba (propuštanje, kolaps) te procesi jaružanja i ispiranja.

Informacije o veličini populacija ptica odnose se na procjene ili točne podatke temeljene uglavnom na nedavnim istraživanjima (podatci koje su omogućili djelatnici instituta i njihovi terenski suradnici) – POP Biokovo i Rilić ima 8% nacionalne populacije vrste *Aquila chrysaetos*; 6,7% vrste *Alectoris graeca* i 4,3% vrste *Emberiza hortulana*; pad populacije zabilježen je u razdoblju 2013. – 2015., ali potreban je daljnji monitoring kako bi se zaključilo o trendu populacije i mogućim fluktuacijama. Prigodna staništa su i dalje prisutna u području - POP Biokovo i Rilić te je dio migracijskog koridora za *Pernis apivorus* (> 1 000 jedinki) i *Grus grus* (> 3 000 jedinki) koje prolaze nad Jadranskim morem od poluotoka Gargano u Italiji do otoka Palagruže (najudaljenijeg hrvatskog otoka) u POP Pučinski otoci, a nastavlja se dalje na Lastovski arhipelag, poluotok Pelješac i planinu Rilić na obali. Ptice rijetko slijeću na otoke, jedino noću ili za nepovoljnog vremena. Ornitološko istraživanje Parka prirode Biokovo zabilježilo je 117 vrsta ptica sa 3 dodatne vrste u velikoj blizini i uključuju 79 vrsta ptica koje se gnijezde (BIOM, 2008.).

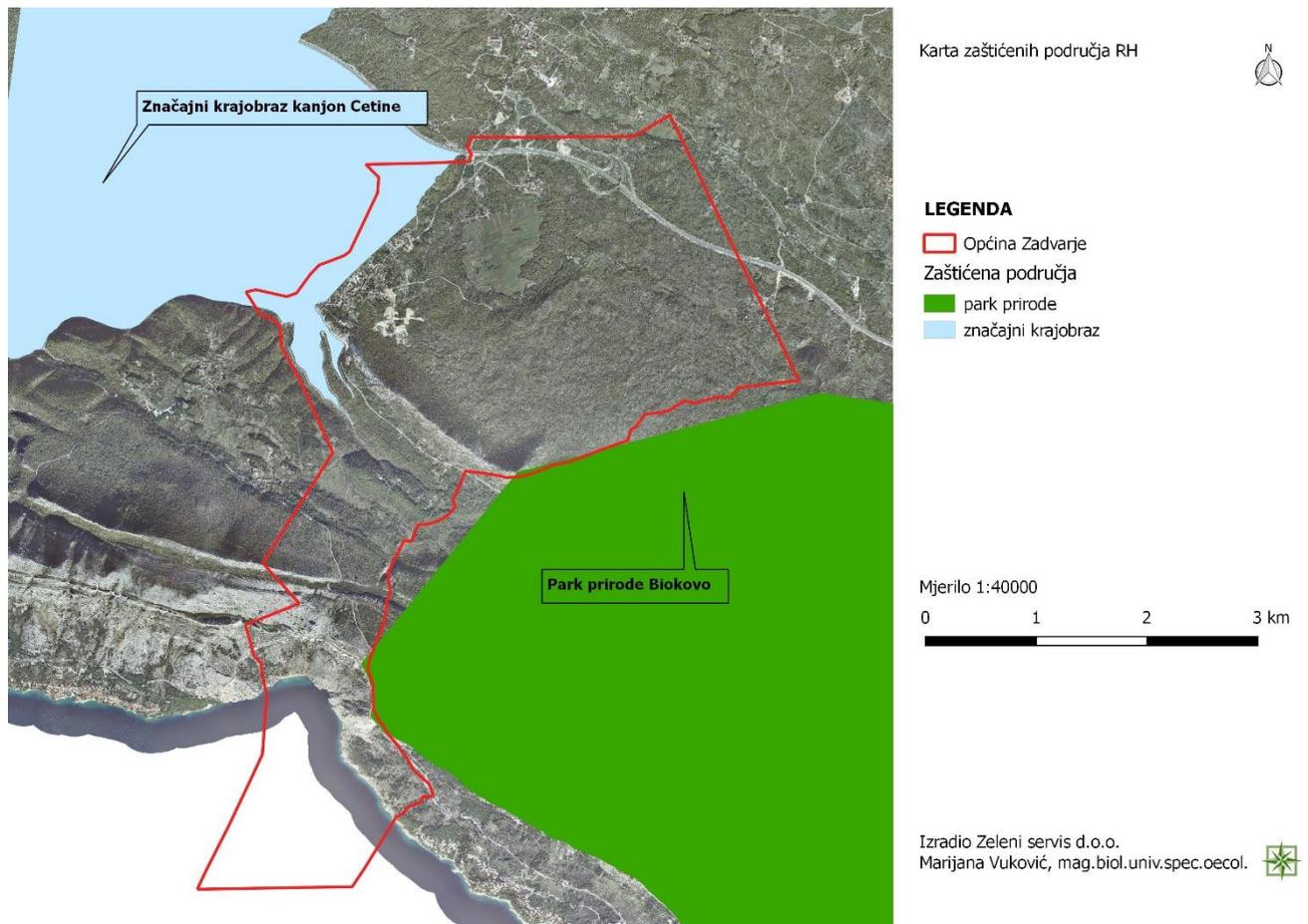
Ciljne vrste	Kategorija za ciljnu vrstu / Ciljne svojte / Status (G= gnjezdarica; P = preletnica; Z = zimovalica):
	1 <i>Alectoris graeca</i> - jarebica kamenjarka G
	1 <i>Anthus campestris</i> - primorska trepteljka G
	1 <i>Aquila chrysaetos</i> - suri orao G
	1 <i>Bubo bubo</i> - ušara G
	1 <i>Caprimulgus europaeus</i> - leganj G
	1 <i>Circaetus gallicus</i> - zmijar G
	1 <i>Circus cyaneus</i> - eja strnjarica Z
	1 <i>Dendrocopos leucotos</i> - planinski djetlić G
	1 <i>Dryocopus martius</i> - crna žuna G
	1 <i>Emberiza hortulana</i> - vrtna strnadica G
	1 <i>Falco peregrinus</i> - sivi sokol G
	1 <i>Grus</i> - ždral P
	1 <i>Lanius collurio</i> - rusi svračak G
	1 <i>Lullula arborea</i> - ševa krunica G
	1 <i>Pernis apivorus</i> - škanjac osaš P
	1 <i>Picus canus</i> - siva žuna G

Kategorija za ciljnu vrstu: 1 = međunarodno značajna vrsta za koju su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive 2009/147/EZ; 2=redovite migratorne vrste za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 2. Direktive 2009/147/EZ

2.1.1.4 Zaštićena područja

U obuhvatu Općine Zadvarje nalaze se dva područja zaštićena temeljem Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19):

- značajni krajobraz kanjon rijeke Cetine,
- park prirode Biokovo (granica Općine jednim dijelom, na prijevoju Dubci, ulazi u park prirode).

Slika 2.1.1.4-1 Izvod iz karte zaštićenih područja RH (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Park prirode Biokovo

Park prirode Biokovo prostire se na površini od 19 550 hektara. Nalazi se na području gradova Makarske i Vrgorca, te općina Brela, Baška Voda, Tučepi, Podgora, Zagvozd, Zadvarje i Šestanovac. Biokovo je proglašeno 1981. godine parkom prirode zbog svoje jedinstvene geomorfologije, osobite ljepote pejzaža i izuzetne biološke raznolikosti. Biokovo je dio planinskog masiva Dinaridi koji ima smjer pružanja sjeverozapad – jugoistok. Planinu karakterizira bogato razvijen kraški reljef – vrtače, škrape, kamenice, špilje, ledenice te jame od kojih su najdublje Mokre noge (-832) i Amfora (-788).

Područje Parka je ovisno o klimatskim uvjetima i visinskom položaju pokriveno vegetacijom od mediteranske do planinske. Uz stare šume bukve, jele i crnog bora, zabilježeno je gotovo 1.500 različitih vrsta biljaka među kojima su i neke endemične i reliktno vrste. Faunu kralješnjaka čine brojni gmazovi i ptice, a od tridesetak vrsta sisavaca koji ovdje žive treba spomenuti puhove, šišmiše, divlju svinju, divkoku, muflona i vuka. Podzemna fauna Biokova posebno je zanimljiva, do sada je utvrđeno preko 199 špiljskih organizama, od čega je 60 endema Biokova.²⁰

²⁰ <https://pp-biokovo.hr/hr/20/pocetna>, pristup: ožujak, 2020.

Na području općine Zadvarje, odnosno površina od 1,7 ha (0,1 % površine općine) zaštićena je kao dio parka prirode Biokovo.

Kanjon rijeke Cetine

Značajni krajobraz Kanjon rijeke Cetine proteže se prateći riječno korito, uz manja odstupanja, praktično od ušća, pa do brane Prančevići. Sam se kanjonski dio proteže zapravo još uzvodno, sve do grada Trilja, ali taj je dio ujezeren zbog brane, dakle ne posve prirodan. Zaštićeni dio kanjona je raznolik. Na nekim dijelovima strane kanjona su dosta raširene i relativno položene, pa tu postoje podzide nekada obrađenih površina, ali koje se danas najčešće slabo vide jer su obrasle makijom i šumom, uslijed zapuštanja tradicijske poljoprivrede. Na nekim dionicama kanjon je izrazito uzak i strmih, okomitih litica. Posebnu atrakciju predstavljaju vodopadi Velika i Mala Gubavica. Sam je kanjon, inače, geomorfološki fenomen karakterističan za krš, gdje se rijeka radom vode urezuje u vapnenačku podlogu.

Pored temeljnog geomorfološkog fenomena, kanjon je značajan i za bioraznolikost, posebno zbog više vrsta endemičnih riba, petrofilne ornitofaune i nekih značajnih staništa, a također značajnu vrijednost za bioraznolikost ima i područje ušća gdje se miješaju slatkovodni i morski utjecaji. Vrijedno je, također spomenuti i staru, praktično prašumsku, sastojinu hrasta medunca "Šćadin", koja je zbog očuvanosti skoro jedinstvena u Hrvatskoj, a ima i "priču" o tradicijskom načinu života i iskorištavanja šume od strane lokalnog stanovništva.

I posljednje, ali ne najmanje važno, kanjon je od davnine vezan za život okolnih sela, a danas, poslije nedavnog proširenja granica zaštićenog područja, i dijelovi naselja su ušli u zaštićeno područje. Tako ljudi i kanjon i danas žive zajedno, a u prošlosti je to – uz intenzivno poljoprivredno korištenje i nekada aktivne mlinice – bilo i izraženije. U današnje vrijeme, može se reći umjesto nekadašnje poljoprivrede, kanjon opet daje značajne izvore prihoda lokalnom stanovništvu, ovoga puta kroz intenzivni turizam – izletnički, rafting, kajak/kanu, penjanje, kanjoning itd²¹.

Prema članku 96. PPUO Zadvarje (Službeni glasnik Općine Zadvarje, broj 02/06, 01/12, 05/16), a u skladu s odredbama Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske o povećanju broja zaštićenih dijelova prirode, utvrđeni su i lokaliteti na području općine Zadvarje, za koje je potrebno provesti po zakonu utemeljen postupak proglašenja kao zaštićenog dijela prirode:

- Vrulja - morski dio – kao spomenik prirode (hidrološki),
- Prijevoj Dubci - kao spomenik prirode (geološki, paleontološki).

2.1.2 Geološke značajke

Područje Parka prirode Biokovo u koje ulazi općina Zadvarje izgrađeno je od karbonatnih sedimenta mezozoika, dok ostalo područje općine odlikuje krševit i vapnenački sastav terena s nizom geomorfoloških spomenika prirode među kojima je najznačajniji kanjon rijeke Cetine.

---

²¹ <http://www.dalmatian-nature.hr/znacajni-krajobraz/kanjon-cetine>, pristup: ožujak, 2020.

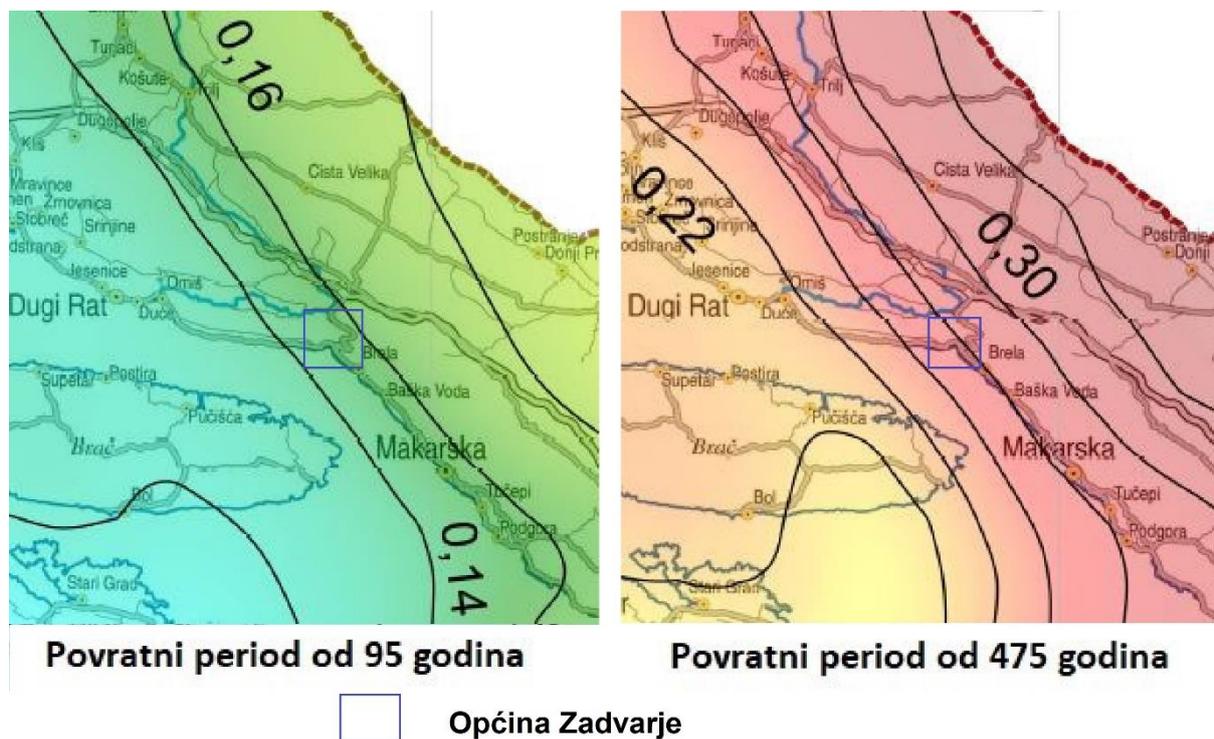
Na osnovi litofacijelnih i biofacijelnih osobitosti te korelacijom sa susjednim područjima, izdvojene se slijedeće stratigrafske jedinice: jura, donja kreda i gornja kreda.

U predbiokovlju su izdvojeni slijedeći članovi: karbonati senona (mastiht), paleogenski vapnenci i klastične naslage fliša. U zabiokovlju su izdvojene manje pojave paleogenskih foraminiferskih vapnenaca, koji slijede na gornjokrednim vapnencima.²²

Seizmologija

Prema Karti potresnih područja RH²³ (PMF – Zagreb, 2011.) s usporednim vršnim ubrzanjem tla tipa A uz vjerojatnost premašaja od 10% u 50 godina za povratno razdoblje od 95 godina pri seizmičkom udaru može se očekivati maksimalno ubrzanje tla od 0,14 do 0,16 s intenzitetom potresa od IX MCS. Za povratno razdoblje od 475 godina maksimalno ubrzanje tla iznosi 0,26 - 0,28, pa je najjači očekivani potres intenziteta od IX MCS.

U tektonskom pogledu općina Zadvarje nije potpuno stabilizirano područje, po kojoj spada u danas seizmički izrazito aktivna područja (čak IX. stupanj MCS ljestvice) (Slika 2.1.1.4 2).

Slika 2.1.2-1 Seizmološka karta za područje općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

²² <http://www.zadvarje.hr/wp-content/uploads/2015/03/tekst-plana-ppuo-zadvarje.pdf>

²³ <http://seizkarta.gfz.hr/karta.php>; pristup: ožujak, 2020.

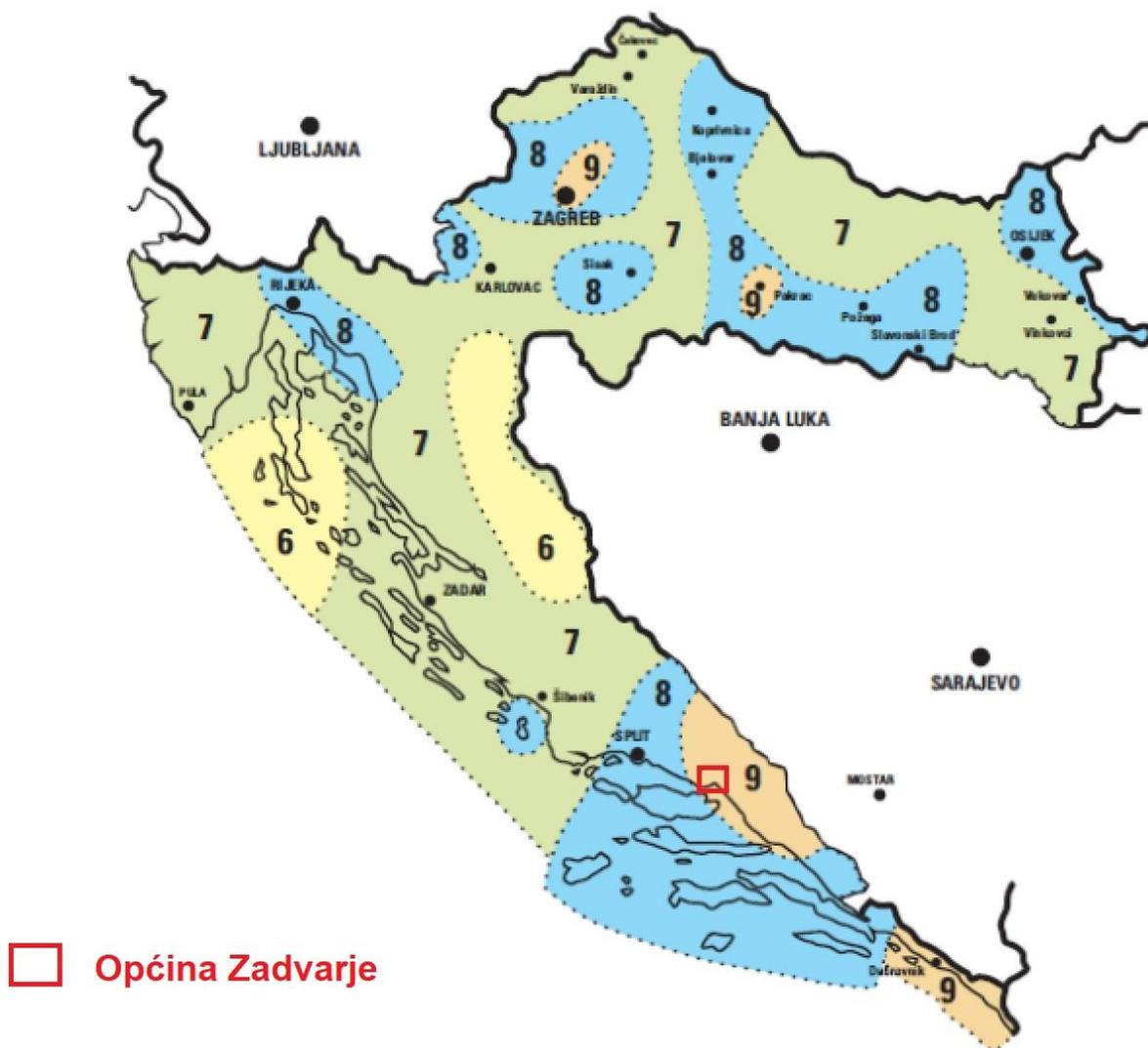
YTONG HR - Suvremena rješenja za protupotresnu gradnju

Prilog 1

Seizmološka karta Hrvatske

područje 6	$a_{gR} = 0,05 \text{ g}$	ili $0,5 \text{ m/s}^2$
područje 7	$a_{gR} = 0,10 \text{ g}$	ili $1,0 \text{ m/s}^2$
područje 8	$a_{gR} = 0,20 \text{ g}$	ili $2,0 \text{ m/s}^2$
područje 9	$a_{gR} = 0,30 \text{ g}$	ili $3,0 \text{ m/s}^2$

a_{gR} referentno (poredbeno) vršno ubrzanje temeljnog tla za tlo tipa A

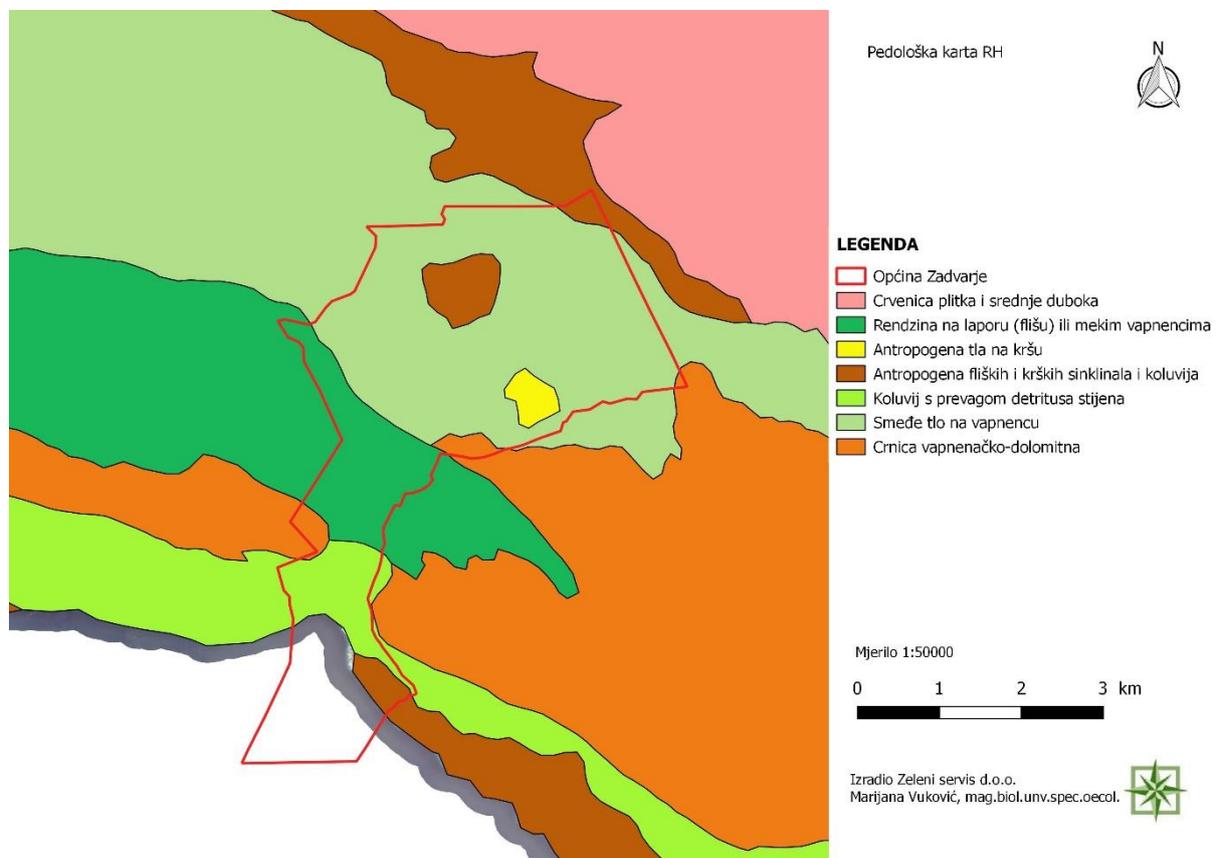
Slika 2.1.2-2 Seizmološka karta RH (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

2.1.3 Tlo i poljoprivreda

Prema Pedološkoj karti RH na području općine Zadvarje (Slika 2.1.3-1) nalaze se sljedeći tipovi tala:

- Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima,
- Antropogena na kršu,
- Antropogena fliških i krških sinklinala i koluvija,
- Koluvij s prevagom detritusa stijena,
- Smeđe na vapnencu,
- Crnica vapnenačko-dolomitna.

Najzastupljeniji tipovi tla na području općine su: smeđe na vapnencu, rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima i koluvij s prevagom detritusa stijena.

Slika 2.1.3-1 Pedološka karta RH sa prikazanim područjem općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima je najčešće praškasto glinaste do glinasto ilovaste teksture. Rendzina na mekim vapnencima koristi se pretežito kao šumsko zemljište, dok se na laporu koristi prvenstveno u poljoprivredi, kao tlo podesno za vinograde i voćnjake. *Antropogena tla* su tla sa dugotrajnim i intenzivnim korištenjem u poljoprivredi. Proces koji su utjecali na formiranje ovog tipa tla su: miješanje ili premještanje tla, intenzivni unos gnojiva i organske materije, izmjene režima, vlažnosti, itd. Pojava ovog tipa tla nije vezana za određena područja, nalazimo ih svugdje gdje je prisutna suvremena poljoprivreda.

Antropogena tla flišnih i krških sinklinala i koluvija su tla s dugotrajnim i intenzivnim korištenjem u poljoprivredi. Njihov gornji sloj nastao je djelovanjem čovjeka (obrada, navodnjavanje, odvodnja, krčenje, gnojidba...).

Koluvij s prevagom detritusa (neoglejeno) su nerazvijena ili slabo razvijena tla. Nastaju na strmijim padinama ispiranjem tla i podloge s viših planinsko-brdskih terena. Debljina sloja može biti nekoliko cm pa do više od 10 m. Fizikalna, kemijska i biološka svojstva ovih tala su promjenjiva i ovise o sastavu erodiranog materijala od kojeg nastaju. Ovaj tip tla je plodan, osobito na krškom području.

Smeđe na vapnencu nastaje isključivo na tvrdim i čistim vapnencima ili dolomitima koji imaju manje od 1% nerazgrađenog ostatka. Kao izvor mineralnog dijela tla lokalno se javlja i praškasti materijal eolskog podrijetla. O genezi tla na čistim i tvrdim vapnencima i dolomitima i njihovu mineralnom podrijetlu ima više teorija od kojih se najviše uvažava ona o rezidualnom (netopljivom) ostatku iz matične stijene. Prirodna vegetacija ovog tla je listopadna, miješana ili crnogorična šuma. Ovaj tip tla je tamno-smeđe, žuto-smeđe ili crvenkasto-smeđe boje. Ovo su dobro aerirana propusna tla, dobrih toplinskih svojstava.

Crnica vapnenačko dolomitna je tlo koje nastaje na tvrdim mezozojskim vapnencima i dolomitima u planinskom području u humidnoj klimi. Organska tvar u tlu sporo se razgrađuje zbog hladne klime i erozije. Tvrdi vapnenci sadrže 98-99% kalcita, a proces kemijskog otapanja vapnenca vrlo je spor pa se formira svega 1-2% netopivog ostatka kao izvora mineralne komponente. Tlo je bogato humusom, tamnosmeđe do crne boje, a dubina tla je do 30 cm.

U smislu korištenja u poljoprivredi spomenuti tipovi tala pripadaju različitim klasama pogodnosti odnosno spadaju u: klasu P-3 (ograničeno pogodna tla), u klasu N-1 (privremeno nepogodna tla) te klasu N-2 (trajno nepogodna tla za obradu).

Tablica 2.1.3-1 Značajke kartiranog tipa²⁴

Broj kartirane jedinice tla	Pogodnost tla	Opis kartirane jedinice tla	Stjenovitost (%)	Kamenitost (%)	Nagib (%)	Dubina (cm)
17	P-3	Rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima	0	0	8-30	30-150
30	P-3	Antropogena na kršu	0-10	2-10	3-8	30-100
31	P-3	Antropogena fliških i krških sinklinala i koluvija	0-1	0-5	0-5	50-150
34	N-1	Koluvij s prevagom detritusa stijena	1-5	5-30	8-30	20-120
56	N-2	Smeđe na vapnencu	50-80	10-20	3-30	30-50
61	N-2	Crnica vapnenačko-dolomitna	30-50	20-40	16-45	10-30

²⁴ <http://envi.azo.hr/>; pedološka karta; pristup: ožujak, 2020.

Prema PPU Općine Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, broj 02/06, 01/12) od ukupno 1 322 ha dominira zapušteno šumsko tlo, sa udjelom od 50,25 % (664,18 ha). Površine za razvoj i uređenje naselja zauzimaju 72,9 ha, odnosno 5,5 % površine općine Zadvarje, od toga je izgrađeno 29,2 ha što čini 2,2 % ukupne površine općine Zadvarje, dok na izgrađene strukture izvan građevinskog područja naselja otpada 43,48 ha ili 3,3 % površine. Za poljoprivrednu namjenu određeno je 82,13 ha ili oko 6,2 % površine općine. S obzirom na vrijednost tih površina za razvoj poljoprivrede, podijeljena su na: vrijedna obradiva tla (P2 - 40,63 ha) i obradiva tla (P3 - 41,50 ha). Dio površina na području općine obuhvaća ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište. Dio tih površina su pašnjačke površine koje su od interesa za razvoj stočarstva u obiteljskim gospodarstvima.

2.1.4 Šumarstvo

Prema podacima Hrvatskih šuma d.o.o.²⁵, područje općine Zadvarje se nalazi unutar Gospodarskih jedinica Omiška Dinara i Žeževica te samo malim dijelom unutar Gospodarskih jedinica Blato na Cetini i Biokovska sela. Gospodarske jedinice Omiška Dinara, Žeževica i Blato na Cetini nalaze se na području Uprave šuma podružnice Split, Šumarije Split dok je gospodarska jedinica Biokovska sela na području Uprave šuma podružnice Imotski.

Ukupna površina GJ Omiška Dinara iznosi 3 033,39 ha, a obrasla površina iznosi 1 820,15 ha. Šume ove gospodarske jedinice svrstane su u zaštitne šume i šume posebne namjene.

Tablica 2.1.4-1 Stanje površina u obuhvatu gospodarske jedinice Omiška Dinara²⁶

	Obraslo	Neobraslo proizvodno	Neobraslo neproizvodno	Neplodno	Ukupno
Šume posebne namjene	311,00	30,48	-	96,95	438,43
Zaštitne šume	1 509,15	140,99	5,72	929,10	2 594,96
Ukupno	1 820,15	171,47	5,72	1 036,05	3 033,39

Ukupna površina GJ Žeževica iznosi 3 256,97 ha, a obrasla površina iznosi 3 151,80 ha. Šume ove gospodarske jedinice svrstane su u gospodarske šume, zaštitne šume i šume posebne namjene.

Tablica 2.1.4-2 Stanje površina u obuhvatu gospodarske jedinice Žeževica

	Obraslo	Neobraslo proizvodno	Neobraslo neproizvodno	Neplodno	Ukupno
Gospodarske šume	27,91	-	-	-	27,91
Šume posebne namjene	1,62	-	-	-	1,62
Zaštitne šume	3 122,27	26,85	19,05	59,27	3 227,44
Ukupno	3 151,80	26,85	19,05	59,27	3 256,97

²⁵ <http://javni-podaci-karta.hrsume.hr/>; pristup: ožujak, 2020.

²⁶ https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/sumarstvo/sumskogospodarska_osnova2016-2025/SGO-1.pdf

Ukupna površina GJ Blato na Cetini iznosi 5 409,13 ha, a obrasla površina iznosi 4 967,81 ha. Šume ove gospodarske jedinice svrstane su u gospodarske i zaštitne šume.

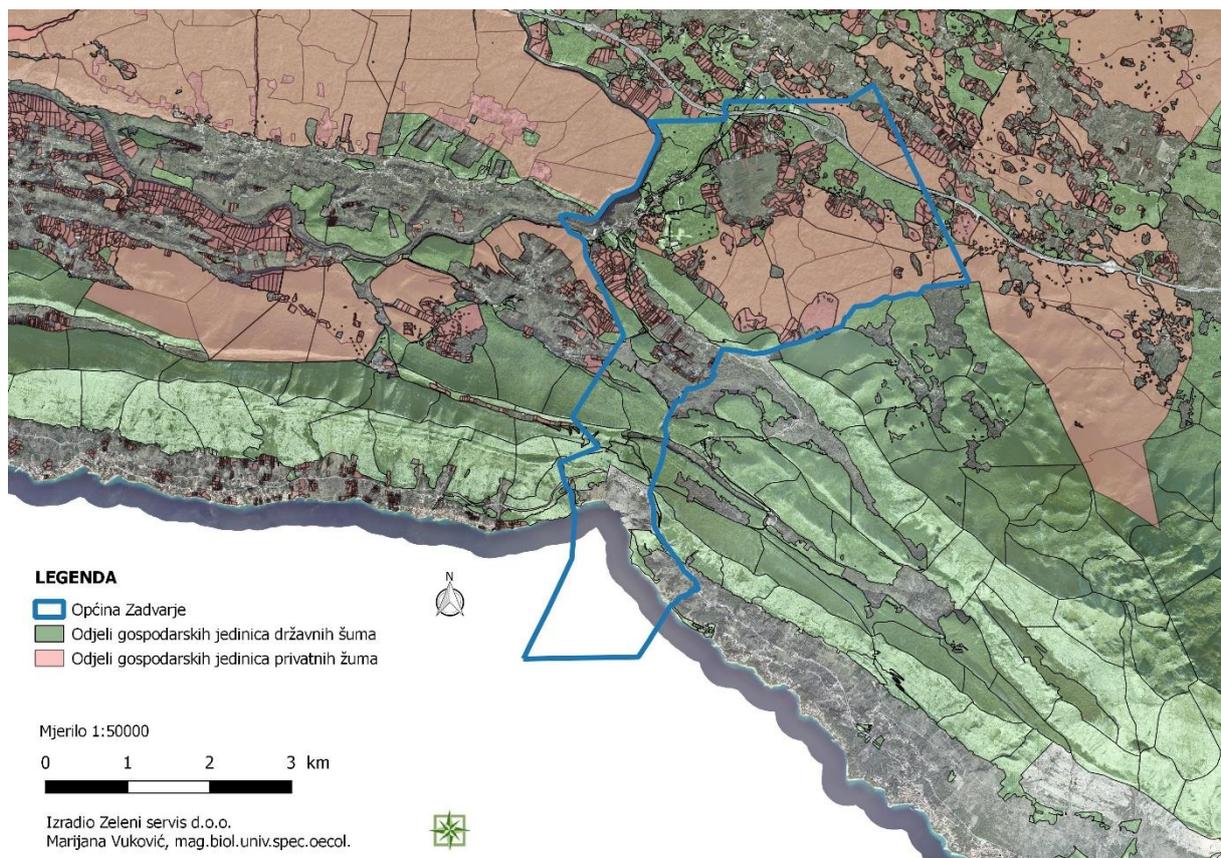
Tablica 2.1.4-3 Stanje površina u obuhvatu gospodarske jedinice Blato na Cetini

	Obraslo	Neobraslo proizvodno	Neobraslo neproizvodno	Neploidno	Ukupno
Gospodarske šume	37,32	-	-	-	37,32
Zaštitne šume	4 930,49	328,53	37,75	75,04	5 371,81
Ukupno	4 967,81	328,53	37,75	75,04	5 409,13

Ukupna površina GJ Biokovska sela iznosi 8 934,60 ha, a obrasla površina iznosi 7 271,40 ha. Šume ove gospodarske jedinice svrstane su u zaštitne šume i šume posebne namjene.

Tablica 2.1.4-4 Stanje površina u obuhvatu gospodarske jedinice Biokovska sela

	Obraslo	Neobraslo proizvodno	Neobraslo neproizvodno	Neploidno	Ukupno
Šume posebne namjene	6 204,20	1663,20	-	-	7 867,40
Zaštitne šume	1 067,20	-	-	-	1 067,20
Ukupno	7 271,40	1663,20	-	-	8 934,60

Slika 2.1.4-1 Šumski pokrov na području općine Zadvarje²⁷ (modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)

²⁷ <http://javni-podaci-karta.hr/sume/hr/>; pristup: ožujak, 2020.

Na području općine Zadvarje nalaze se i privatne šume koje pripadaju Gospodarskoj jedinici „Cetinske šume“.

Gospodarska jedinica „Cetinske šume“ obuhvaća katastarske općine: Blato na Cetini, Čišla, Gornji Dolac, Katuni, Kostanje, Kreševo, Kučiče, Nova Sela, Omiš, Opanci, Podgrađe, Rogoznica, Slime, Srijane, Svinišće, Trnbusi, Zvečanje i Žeževica.

Gospodarska jedinica „Cetinske šume“ smještena je na primorskom i zaobalnom dijelu Splitsko-dalmatinske županije obuhvaćajući i dio Dalmatinske zagore. U gospodarskoj jedinici nalaze se brojna naselja:, od većih je za spomenuti grad Omiš koji se nalazi u jugozapadnom dijelu gospodarske jedinice, zatim Zadvarje i Šestanovac u istočnom dijelu, Lovreć u sjeveroistočnom dijelu te Blato na Cetini koje se nalazi u centralnom ili sjevernijem dijelu gospodarske jedinice. Na cijeloj površini gospodarske jedinice nailazimo i na brojna manja sela i zaseoke. Duljina gospodarske jedinice u smjeru istok-zapad je oko 27 km, a u smjeru sjever-jug oko 16 km. Na području općine Zadvarje (K.O. Žeževica) prostire se površina od 1 654 524 m² gospodarske jedinice „Cetinske šume“.

U gospodarskoj jedinici najzastupljenija vrsta je hrast medunac koji u drvanoj zalihi gospodarske jedinice sudjeluje s 57,14% te alepski bor s 31,4% od ukupne drvene zalihe gospodarske jedinice.²⁸

2.1.5 Kvaliteta zraka

Područje Republike Hrvatske je prema Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 01/14) podijeljeno na pet zona, uz četiri izdvojena područja tj. područja aglomeracija. Podjela je izvršena s obzirom na prostornu razdiobu emisija onečišćujućih tvari, zadane kriterije kakvoće zraka, geografska obilježja i klimatske uvjete koji su značajni za praćenje kvalitete zraka.

---

²⁸ Uređajni zapisnik za Gospodarsku jedinicu „Cetinske šume“

Slika 2.1.5-1 Zone i aglomeracije određene prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske²⁹ (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Područje općine Zadvarje nalazi se u zoni HR5 koja obuhvaća Splitsko-dalmatinsku (izuzimajući aglomeraciju HRST-GRAD SPLIT), Zadarsku, Šibensko-kninsku i Dubrovačko-neretvansku županiju (Slika 2.1.5-1).

S ciljem praćenja kvalitete zraka u RH uspostavljena je državna mreža za trajno praćenje kvalitete zraka. Na području zone HR5 mjerne postaje u državnoj mreži za trajno praćenje kvalitete zraka nalaze se na lokacijama Polača (Ravni kotari), Vela straža (Dugi otok), Hum (otok Vis), Opuzen (delta Neretve) i Žarkovica (Dubrovnik). Najbliže mjerne postaje su postaja Državne mreže za trajno praćenje kvalitete zraka Opuzen (Delta Neretve) te mjerne postaje Split-1, AMS1 Kaštel Sućurac te AMS2 Sveti Kajo koje su dio Mjerne mreže Cemex Hrvatska d.o.o.

²⁹ http://meteo.hr/kz/modeliranje/Studija_CAFE_14_12_2012.pdf; pristup: ožujak, 2020.

U Godišnjem izvješću o praćenju kvalitete zraka na području RH u 2018. godini³⁰ (MZOE, listopad 2019.) zrak je za aglomeraciju HR ST s obzirom na onečišćujuće tvari PM10, PM2,5, Pb u PM10, Cd u PM10, As u PM10, Ni u PM10, SO2 i NO2 bio I. kategorije.

2.1.6 Klima

Općina Zadvarje klimatski pripada vrlo ugodnomu sredozemnom podneblju. Uži priobalni pojas kopna ima značajke **sredozemne (mediteranske) klime** (sredozemna klima s vrućim ljetom, odnosno s pretežno toplim i suhim ljetima te blagim i kišovitim zimama). Zaobalni pojas obilježava zona neznatno oštrijih zima s nešto većim dnevnim i godišnjim temperaturnim oscilacijama, što je odlika **submediteranske klimatske zone** (umjereno topla vlažna klima s vrućim ljetom). Zbog inklinacije primorskih obronaka te izrazitog eolskog utjecaja ovaj prostor ujedno ima i obilježja **semihumidne klime**. Dakle, ovaj prostor ima blage zime i topla ljeta te relativno nepovoljni raspored oborina tijekom godine, pri čemu se glavina padalina izluči tijekom jesenskih mjeseci, s minimumom padalina u srpnju.

S obzirom da se na području općine Zadvarje ne vrše meteorološka mjerenja, daljna analiza klimatskih čimbenika dana je prema podacima s najbližih mjernih stanica. Prema mjerenjima na mjernim stanicama Makarska i Imotski (za period motrenja i mjerenja od 1952.-1989.), srednji godišnji broj vedrih dana (naoblaka 2/10 i manja) iznosi godišnje oko 128 dana, a broj oblačnih dana (naoblaka 8/10 i veća) oko 78 dana. Strujanje zraka iz zapadnog i južnog kvadranta nosi veću količinu vlage, a s obzirom da nailazi na planinsku barijeru Biokovo, dolazi do kondenzacije i obilnih oborina, uglavnom u obliku kiše (u primorskom pojasu 1 100 do 1 200 mm oborina na godišnjoj razini). Porastom nadmorske visine, godišnji iznosi oborina naglo rastu (oko 1 800-2 200 mm). Snijeg i mraz su rijetkost, iako se pojavljuju na višim visinama, stoga je njihov utjecaj na vegetaciju neznatan.

U obalnom pojasu srednja godišnja temperatura zraka kreće se od 14 do 17 °C, dok se srednja mjesečna temperatura ni u jednom mjesecu ne spušta ispod 8 °C. Eolski utjecaj je izražen, zbog čega dominira bura koja znatno utječe na vegetaciju i specifičan izgled krajolika. Vjetar jakog intenziteta (veći od 6 bofora) puše 38,7 dana godišnje, a s olujnim udarima (više od 8 bofora) 4,4 dana. Maestral prevladava u toplim i vrućim danima, pri čemu donosi svježiji morski zrak i ublažava žegu, posebice tijekom vrućih ljetnih dana³¹.

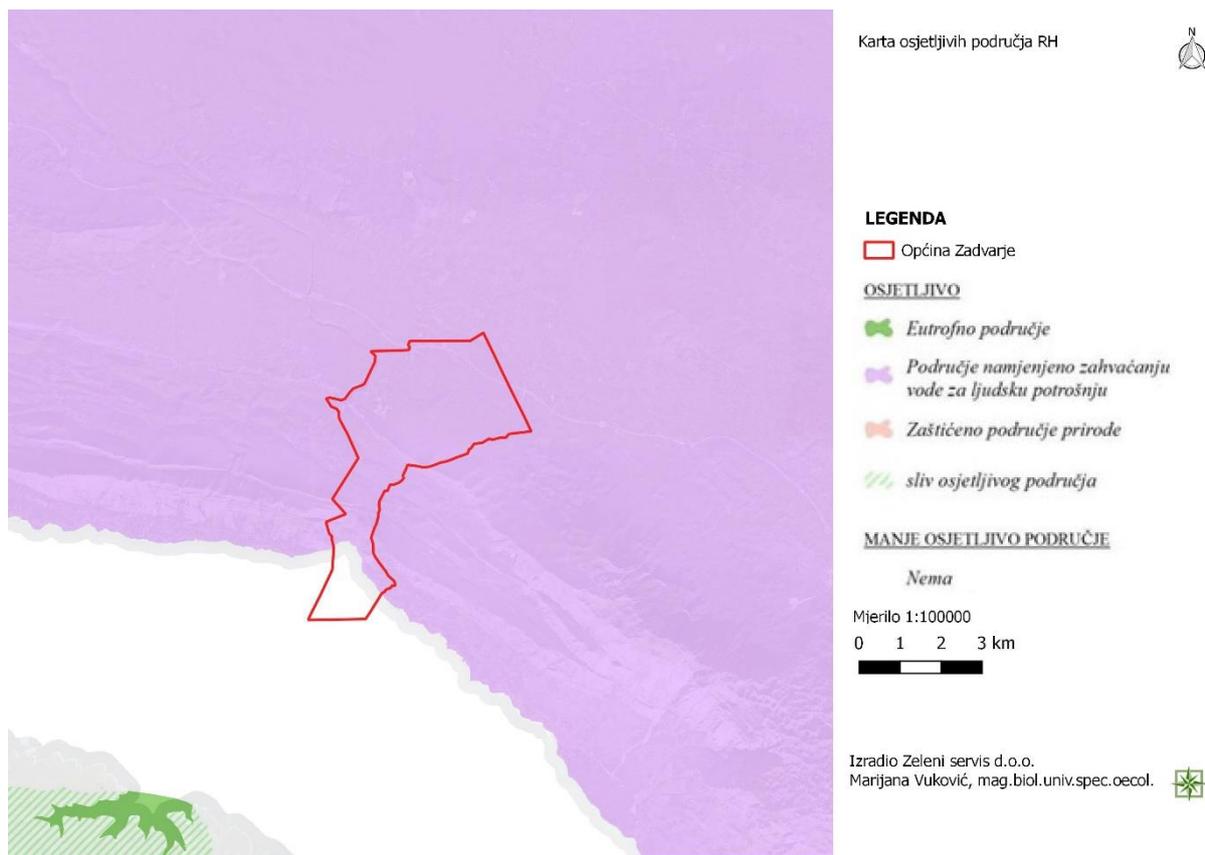
2.1.7 Vode

Uvidom u Kartu osjetljivosti područja RH (Slika 2.1.7-1.) vidljivo je da se općina Zadvarje nalazi na području namijenjenom zahvaćanju vode za ljudsku potrošnju te se ujedno nalazi i na slivu osjetljivog područja.

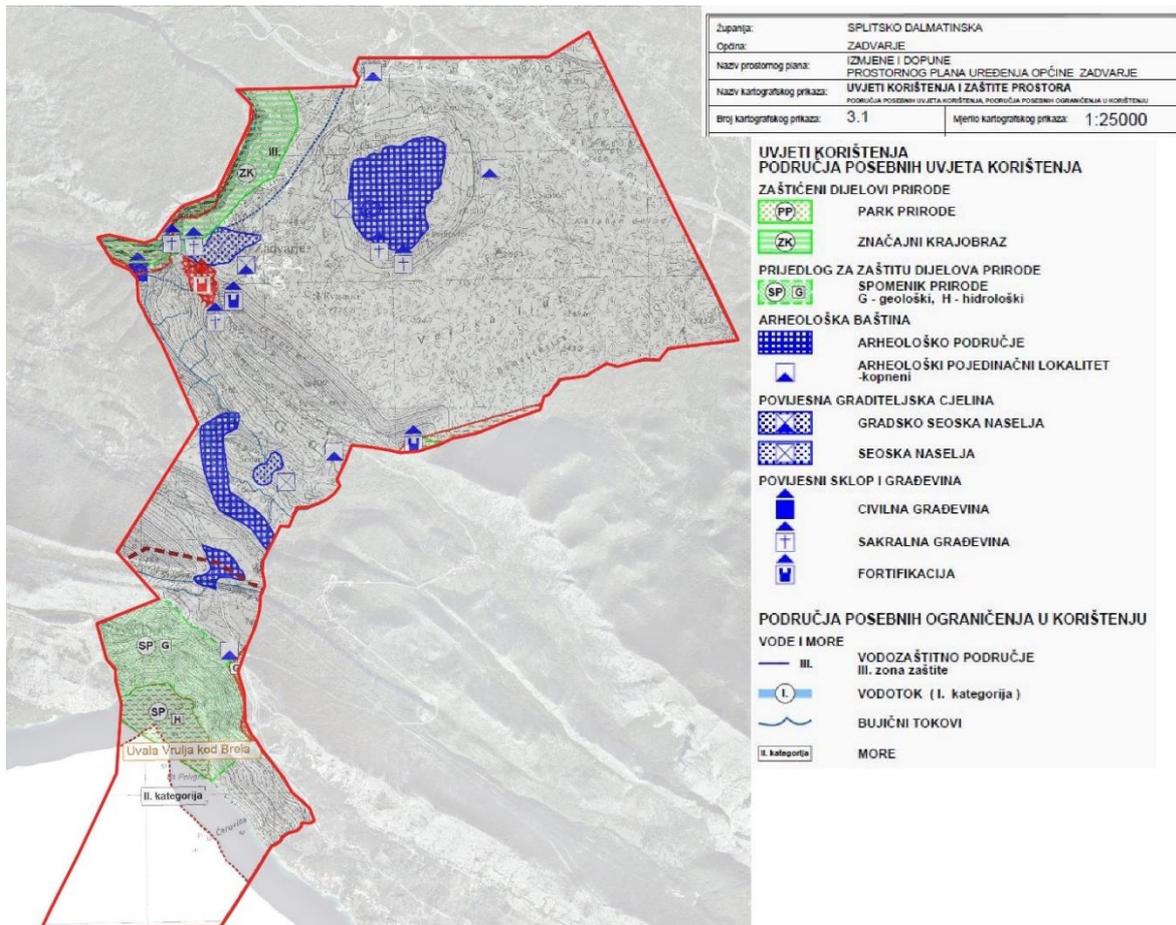
³⁰http://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/dokumenti/011_zrak/Izvjesca/Godi%C5%A1nje%20izvj%C5%A1%C4%87e%20o%20pra%C4%87enju%20kvalitete%20zraka%20na%20podru%C4%8Dju%20RH%20u%202018.%20godini.pdf

³¹ <http://www.zadvarje.hr/wp-content/uploads/2015/03/tekst-plana-ppuo-zadvarje.pdf>

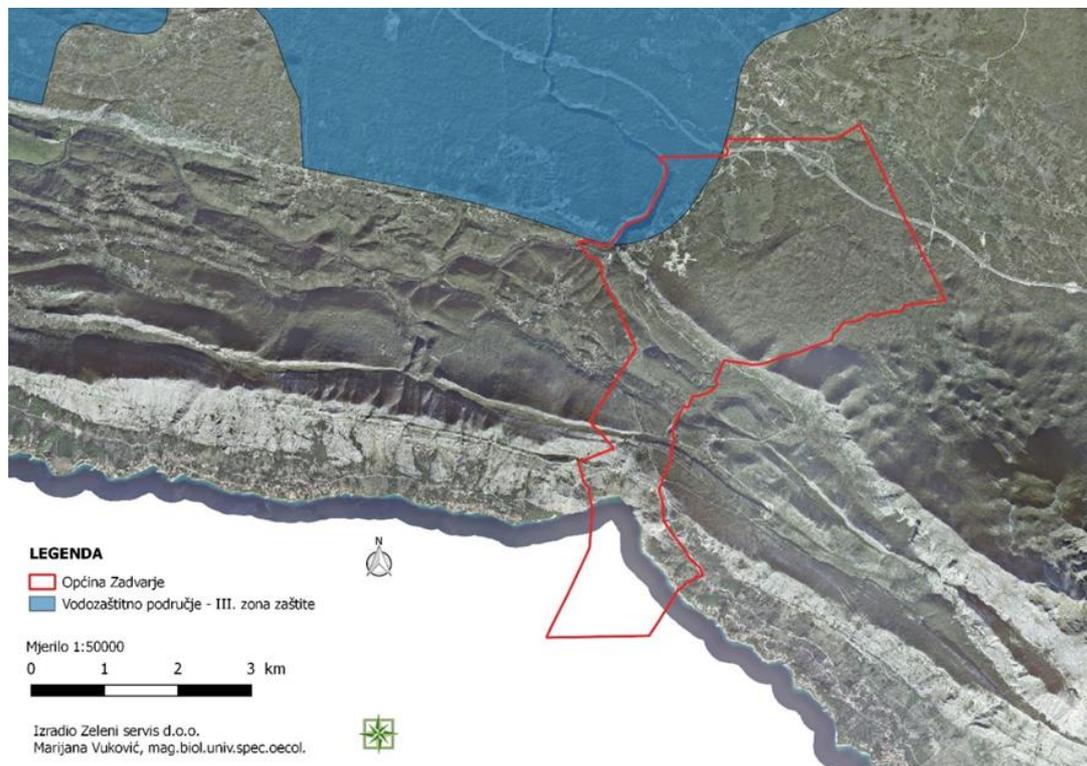

Slika 2.1.7-1 Kartografski prikaz osjetljivih područja RH s označenim područjem općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Prema Prostornom planu uređenja Općine Zadvarje, kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju na području Općine nalazi se III. zona sanitarne zaštite izvorišta.

Slika 2.1.7-2 Kartografski prikaz vodozaštitnog područja – III. zone sanitarne zaštite s označenim područjem Općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Slika 2.1.7-3 Karta Vodozaštitnog područja – III. zone zaštite na ortofoto podlozi (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

2.1.7.1 Pregled stanja vodnog tijela

Prema Zahtjevu za pristup informacijama (KLASA: 008-02/19-02/688, UR. BROJ: 15-19-1) u svrhu izrade „Studije strateške procjene utjecaja na okoliš Strategije razvoja Općine Zadvarje 2019.-2025.“ Hrvatske vode su dostavile izvod iz stanja vodnog tijela za predmetno područje.

Za potrebe Planova upravljanja vodnim područjima, provodi se načelno delineacija i proglašavanje zasebnih vodnih tijela površinskih voda na:

- tekućicama s površinom sliva većom od 10 km²,
- stajaćicama površine veće od 0,5 km²,
- prijelaznim i priobalnim vodama bez obzira na veličinu.

Za vrlo mala vodna tijela na lokaciji zahvata koje se zbog veličine, a prema Zakonu o vodama odnosno Okvirnoj direktivi o vodama, ne proglašavaju zasebnim vodnim tijelom primjenjuju se uvjeti zaštite kako slijedi:

- Sve manje vode koje su povezane s vodnim tijelom koje je proglašeno Planom upravljanja vodnim područjima, smatraju se njegovim dijelom i za njih važe isti uvjeti kao za to veće vodno tijelo.
- Za manja vodna tijela koja nisu proglašena Planom upravljanja vodnim područjima i nisu sastavni dio većeg vodnog tijela, važe uvjeti kao za vodno tijelo iste kategorije (tekućica, stajaćica, prijelazna voda ili priobalna voda) najosjetljivijeg ekotipa iz pripadajuće ekoregije.

2.1.7.2 Površinske vode

Na području Općine Zadvarje nalaze se sljedeća tijela površinske vode: vodno tijelo JKRN0002_001 Cetina, vodno tijelo JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac i vodno tijelo JKRN0237_001 Čikeševac. U nastavku je dan tablični prikaz stanja vodnih tijela. Konačno stanje vodnog tijela Cetina okarakterizirano je kao loše, vodnog tijela Odvodni kanal HE Kraljevac kao dobro, dok je stanje vodnog tijela Čikeševac okarakterizirano kao vrlo dobro.

Tablica 2.1.7.2-1 Vodno tijelo JKRN0002_001, Cetina

OPĆI PODACI VODNOG TIJELA JKRN0002_001	
Šifra vodnog tijela:	JKRN0002_001
Naziv vodnog tijela	Cetina
Kategorija vodnog tijela	Tekućica / River
Ekotip	Nizinske srednje velike i velike tekućice (13)
Dužina vodnog tijela	21.8 km + 31.5 km
Izmjenjenost	Prirodno (natural)
Vodno područje:	Jadransko
Podsliv:	Kopno
Ekoregija:	Dinaridska
Države	Nacionalno (HR)
Obaveza izvješćivanja	EU
Tijela podzemne vode	JKGI-11
Zaštićena područja	HR13292701*, HR1000029*, HR53010035*, HR53010036*, HR2000929*, HR2001352*, HR63671*, HROT_71005000* (* - dio vodnog tijela)

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Mjerne postaje kakvoće	40109 (Gata, Cetina) 40111 (Radmanove mlinice, Cetina) 40110 (nizvodno od HE Zakučac, Cetina)
------------------------	---

Tablica 2.1.7.2-2 Stanje vodnog tijela JKRNO002_001, Cetina

STANJE VODNOG TIJELA JKRNO002_001					
PARAMETAR	UREDBA NN 73/2013*	ANALIZA OPTEREĆENJA I UTJECAJA			
		STANJE	2021.	NAKON 2021.	POSTIZANJE CILJEVA OKOLIŠA
Stanje, konačno	dobro	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Ekolosko stanje	dobro	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Kemijsko stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	procjena nije pouzdana
Ekolosko stanje	dobro	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Biološki elementi kakvoće	dobro	dobro	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Fizikalno kemijski pokazatelji	dobro	dobro	dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Specifične onečišćujuće tvari	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Hidromorfološki elementi	dobro	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Biološki elementi kakvoće	dobro	dobro	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Fitobentos	dobro	dobro	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Makrofiti	vrlo dobro	vrlo dobro	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Makrozoobentos	dobro	dobro	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Fizikalno kemijski pokazatelji	dobro	dobro	dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
BPK5	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Ukupni dušik	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Ukupni fosfor	dobro	dobro	dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Specifične onečišćujuće tvari	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
arsen	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
bakar	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
cink	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
krom	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
fluoridi	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
adsorbilni organski halogeni (AOX)	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
poliklorirani bifenili (PCB)	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Hidromorfološki elementi	dobro	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Hidrološki režim	loše	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Kontinuitet toka	loše	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Morfološki uvjeti	loše	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Indeks korištenja (ikv)	loše	loše	loše	loše	ne postiže ciljeve
Kemijsko stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	procjena nije pouzdana
Antracen	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	procjena nije pouzdana
Klorfenvinfos	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Klorpirifos (klorpirifos-etil)	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Diuron	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Izoproturon	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
<p>NAPOMENA:</p> <p>NEMA OCJENE: Fitoplankton, Ribe, pH, KPK-Mn, Amonij, Nitrati, Ortofosfati, Pentabromdifenileter, C10-13 Kloroalkani, Tributilkositrovi spojevi, Trifluralin</p> <p>DOBRO STANJE: Alaklor, Atrazin, Benzen, Kadmijski spojevi, Tetraklorugljik, Ciklotranski pesticidi, DDT ukupni, para-para-DDT, 1,2-Dikloretan, Diklometan, Di(2-etilheksil)ftalat (DEHP), Endosulfan, Fluoranteni, Heksaklorbenzen, Heksaklorbutadien, Heksaklorcikloheksan, Olovo i njegovi spojevi, Živa i njezini spojevi, Naftalen, Nikal i njegovi spojevi, Nonilfenol, Oktilfenol, Pentaklorbenzen, Pentaklorfenol, Benzo(a)piren, Benzo(b)fluoranteni; Benzo(k)fluoranteni, Benzo(g,h,i)perilen; Ideno(1,2,3-cd)piren, Simazin, Tetrakloretilen, Triklortilen, Triklorbenzeni (svi izomeri), Triklometan</p> <p>*prema dostupnim podacima</p>					

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Tablica 2.1.7.2-3 Vodno tijelo JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac

OPĆI PODACI VODNOG TIJELA JKRN0054_001	
Šifra vodnog tijela:	JKRN0054_001
Naziv vodnog tijela	Odvodni kanal HE Kraljevac
Kategorija vodnog tijela	Tekućica / River
Ekotip	Prigorske male i srednje velike povremene tekućice (16A)
Dužina vodnog tijela	1.91 km + 0.874 km
Izmjenjenost	Prirodno (natural)
Vodno područje:	Jadransko
Podsliv:	Kopno
Ekoregija:	Dinaridska
Države	Nacionalno (HR)
Obaveza izvješćivanja	EU
Tijela podzemne vode	JKGI-11
Zaštićena područja	HR1000029, HR2000929*, HROT_71005000* (* - dio vodnog tijela)
Mjerne postaje kakvoće	

Tablica 2.1.7.2-4 Stanje vodnog tijela JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac

STANJE VODNOG TIJELA JKRN0054_001					
PARAMETAR	UREDBA NN 73/2013*	ANALIZA OPTEREĆENJA I UTJECAJA			
		STANJE	2021.	NAKON 2021.	POSTIZANJE CILJEVA OKOLIŠA
Stanje, konačno	dobro	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
Ekolosko stanje	dobro	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
Kemijsko stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	postiže ciljeve
Ekolosko stanje	dobro	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
Fizikalno kemijski pokazatelji	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Specifične onečišćujuće tvari	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Hidromorfološki elementi	dobro	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
Biološki elementi kakvoće	nema ocjene	nema ocjene	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Fizikalno kemijski pokazatelji	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
BPK5	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Ukupni dušik	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Ukupni fosfor	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Specifične onečišćujuće tvari	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
arsen	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
bakar	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
cink	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
krom	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
fluoridi	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
adsorbilni organski halogeni (AOX)	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
poliklorirani bifenili (PCB)	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Hidromorfološki elementi	dobro	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
Hidrološki režim	dobro	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
Kontinuitet toka	dobro	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
Morfološki uvjeti	dobro	dobro	dobro	dobro	procjena nije pouzdana
Indeks korištenja (ikv)	dobro	dobro	dobro	dobro	postiže ciljeve
Kemijsko stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	postiže ciljeve
Klorfenvinofos	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Klorpirifos (klorpirifos-etil)	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Diuron	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Izoproturon	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

NAPOMENA:

NEMA OCJENE: Biološki elementi kakvoće, Fitoplankton, Fitobentos, Makrofiti, Makrozoobentos, Ribe, pH, KPK-Mn, Amonij, Nitrati, Ortofosfati, Pentabromdifenieter, C10-13 Kloroalkani, Tributilkositrovi spojevi, Trifluralin
DOBRO STANJE: Alaklor, Antracen, Atrazin, Benzen, Kadmij i njegovi spojevi, Tetraklorugljik, Ciklodienski pesticidi, DDT ukupni, para-para-DDT, 1,2-Dikloreten, Diklometan, Di(2-etilheksil)ftalat (DEHP), Endosulfan, Fluoranten, Heksaklorbenzen, Heksaklorbutadien, Heksaklorcikloheksan, Olovo i njegovi spojevi, Živa i njezini spojevi, Naftalen, Nikal i njegovi spojevi, Nonilfenol, Oktilfenol, Pentaklorbenzen, Pentaklorfenol, Benzo(a)piren, Benzo(b)fluoranten; Benzo(k)fluoranten, Benzo(g,h,i)perilen; Ideno(1,2,3-cd)piren, Simazin, Tetrakloretilen, Trikloretalen, Triklorbenzeni (svi izomeri), Triklometan
 *prema dostupnim podacima

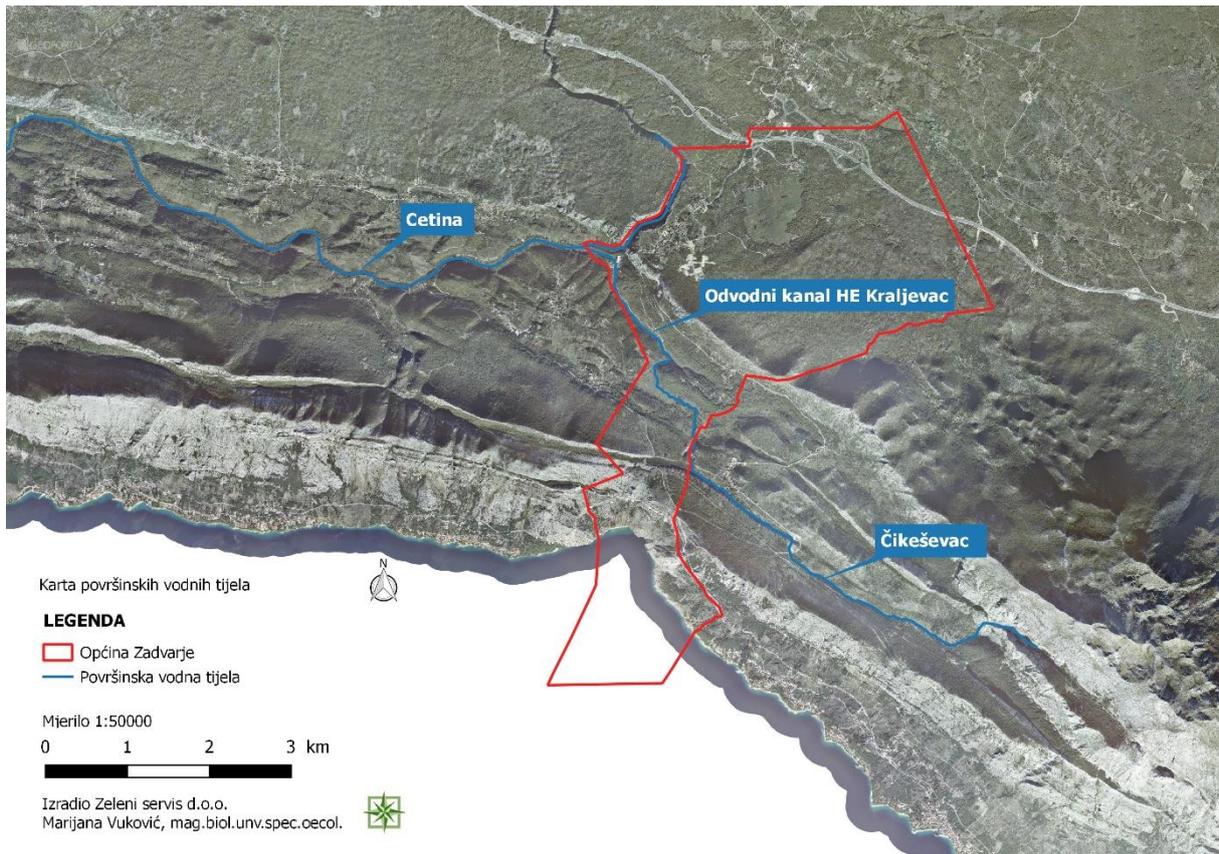
Tablica 2.1.7.2-5 Vodno tijelo JKRN0237_001 Čikeševac

OPĆI PODACI VODNOG TIJELA JKRN0237_001	
Šifra vodnog tijela:	JKRN0237_001
Naziv vodnog tijela	Čikeševac
Kategorija vodnog tijela	Tekućica / River
Ekotip	Nizinske male povremene tekućice (16B)
Dužina vodnog tijela	1.12 km + 13.5 km
Izmjenjenost	Prirodno (natural)
Vodno područje:	Jadransko
Podsliv:	Kopno
Ekoregija:	Dinaridska
Države	Nacionalno (HR)
Obaveza izvješćivanja	EU
Tijela podzemne vode	JKGI-11
Zaštićena područja	HR5000030, HR20700*, HROT_71005000* (* - dio vodnog tijela)
Mjerne postaje kakvoće	

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Tablica 2.1.7.2-6 Stanje vodnog tijela JKRN0237_001 Čikeševac

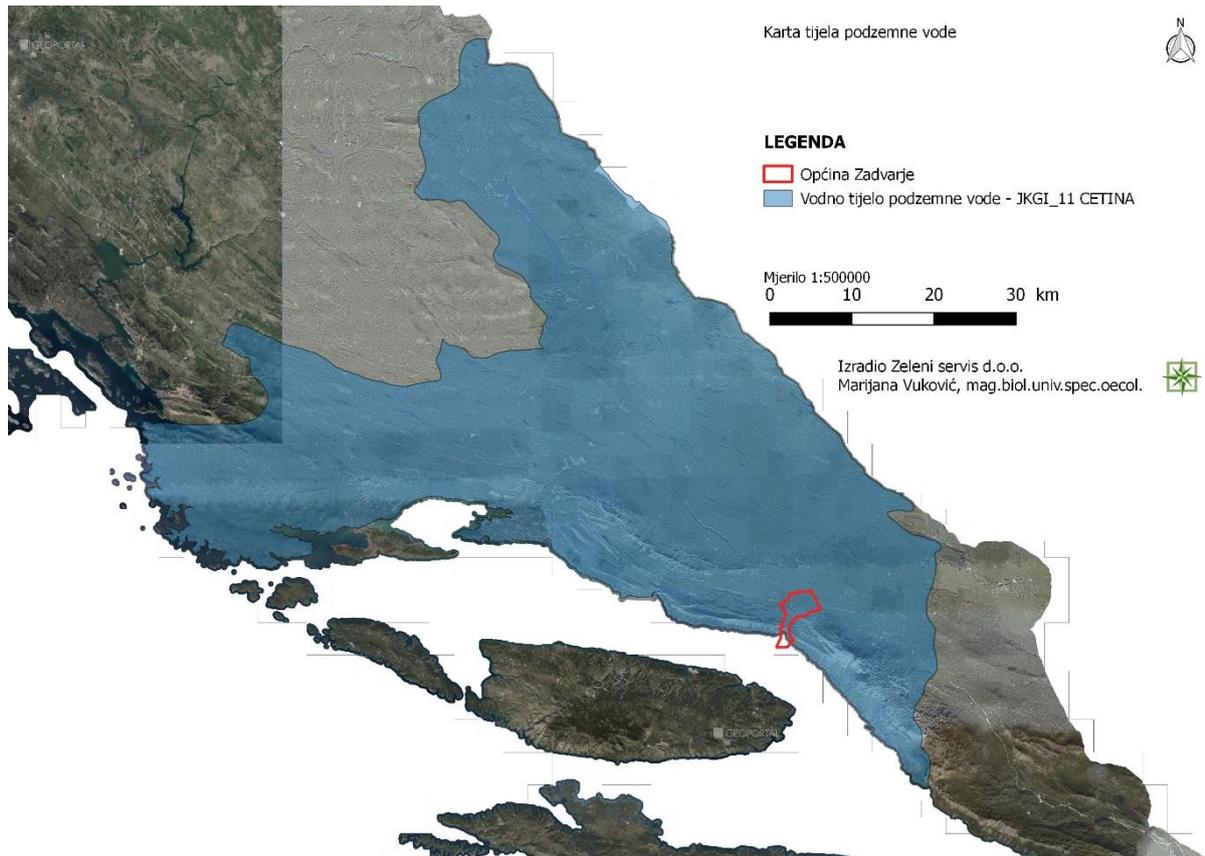
STANJE VODNOG TIJELA JKRN0237_001					
PARAMETAR	UREDBA NN 73/2013*	ANALIZA OPTEREĆENJA I UTJECAJA			
		STANJE	2021.	NAKON 2021.	POSTIZANJE CILJEVA OKOLIŠA
Stanje, konačno	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Ekolosko stanje	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Kemijsko stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	postiže ciljeve
Ekolosko stanje	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Fizikalno kemijski pokazatelji	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Specifične onečišćujuće tvari	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Hidromorfološki elementi	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Biološki elementi kakvoće	nema ocjene	nema ocjene	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Fizikalno kemijski pokazatelji	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
BPK5	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Ukupni dušik	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Ukupni fosfor	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Specifične onečišćujuće tvari	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
arsen	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
bakar	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
cink	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
krom	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
fluoridi	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
adsorbilni organski halogeni (AOX)	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
poliklorirani bifenili (PCB)	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Hidromorfološki elementi	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Hidrološki režim	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Kontinuitet toka	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Morfološki uvjeti	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Indeks korištenja (ikv)	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	vrlo dobro	postiže ciljeve
Kemijsko stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	dobro stanje	postiže ciljeve
Klorfenvinfos	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Klorpirifos (klorpirifos-etil)	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Diuron	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
Izoproturon	dobro stanje	dobro stanje	nema ocjene	nema ocjene	nema procjene
<p>NAPOMENA:</p> <p>NEMA OCJENE: Biološki elementi kakvoće, Fitoplankton, Fitobentos, Makrofiti, Makrozoobentos, Ribe, pH, KPK-Mn, Amonij, Nitriti, Ortofosfati, Pentabromdifenileter, C10-13 Kloroalkani, Tributilkositrovi spojevi, Trifluralin</p> <p>DOBRO STANJE: Alaklor, Antracen, Atrazin, Benzen, Kadmij i njegovi spojevi, Tetraklorugljik, Ciklodienski pesticidi, DDT ukupni, para-para-DDT, 1,2-Dikloretan, Diklometan, Di(2-etilheksil)ftalat (DEHP), Endosulfan, Fluoranten, Heksaklorbenzen, Heksaklorbutadien, Heksaklorcikloheksan, Olovo i njegovi spojevi, Živa i njezini spojevi, Naftalen, Nikal i njegovi spojevi, Nonilfenol, Oktilfenol, Pentaklorbenzen, Pentaklorfenol, Benzo(a)piren, Benzo(b)fluoranten; Benzo(k)fluoranten, Benzo(g,h,i)perilen; Ideno(1,2,3-cd)piren, Simazin, Tetrakloretilen, Trikloretalen, Triklorbenzeni (svi izomeri), Triklometan</p> <p>*prema dostupnim podacima</p>					

Slika 2.1.7.2-1 Karta površinskih vodnih tijela na području općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

2.1.7.3 Vodno tijelo podzemne vode

Na području općine Zadvarje nalazi se tijelo podzemne vode JKGI_11 – CETINA čije je kemijsko i količinsko stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine okarakterizirano kao dobro.

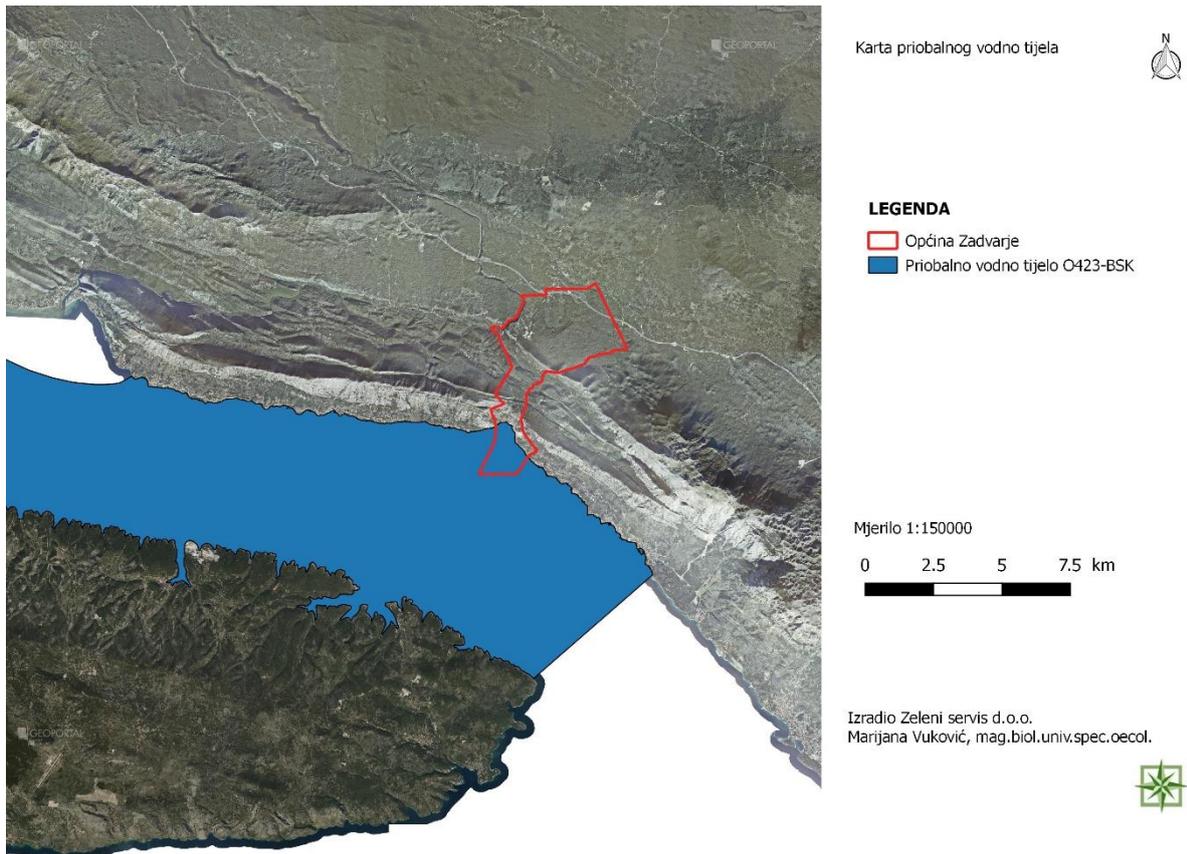
Slika 2.1.7.3-1 Vodno tijelo podzemne vode JKGI_11 – CETINA (Zeleni servis, 2020.)

Tablica 2.1.7.3-1 Stanje vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA

Stanje	Procjena stanja
Kemijsko stanje	dobro
Količinsko stanje	dobro
Ukupno stanje	dobro

2.1.7.4 Priobalno vodno tijelo

Općina Zadvarje se nalazi na području priobalnog vodnog tijela O423-BSK. Prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine ukupno stanje ovog vodnog tijela okarakterizirano je kao dobro.

Slika 2.1.7.4-1 Priobalno vodno tijelo (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Tablica 2.1.7.4-1 Stanje priobalnog vodnog tijela O423-BSK

Vodno tijelo	O423-BSK
Prozirnost	dobro stanje
Otopljeni kisik u površinskom sloju	vrlo dobro stanje
Otopljeni kisik u pridnenom sloju	vrlo dobro stanje
Ukupni anorganski dušik	dobro stanje
Ortofosfati	dobro stanje
Ukupni fosfor	vrlo dobro stanje
Klorofil a	vrlo dobro stanje
Fitoplankton	dobro stanje
Makroalge	vrlo dobro stanje
Bentički beskralježnjaci (makrozoobentos)	vrlo dobro stanje
Morske cvjetnice	dobro stanje
Biološko stanje	dobro stanje
Specifične onečišćujuće tvari	vrlo dobro stanje
Hidromorfološko stanje	vrlo dobro stanje
Ekološko stanje	dobro stanje
Kemijsko stanje	dobro stanje
Ukupno stanje	dobro stanje

2.1.7.5 Poplave

Prema Zakonu o vodama („Narodne novine“, broj 66/19) Hrvatske vode izradile su prethodnu procjenu rizika od poplava za svako vodno područje te su identificirana određena područja sa potencijalno značajnim rizicima od poplava. Područja potencijalno značajnih rizika od poplava se određuju dokumentom Prethodna procjena rizika od poplava, koji se donosi u redovitim 6-godišnjim ciklusima i koji je podloga za slijedeći Plan upravljanja vodnim područjima.

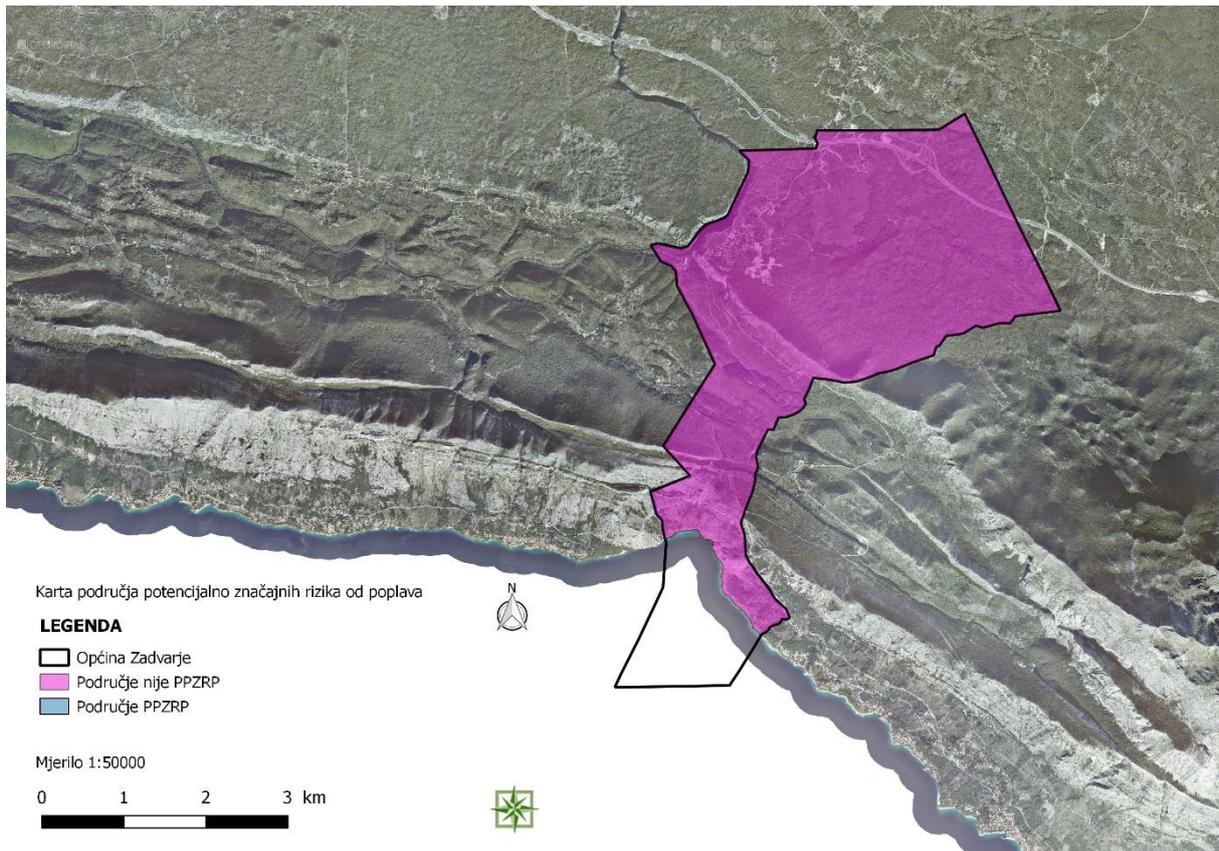
Područja potencijalno značajnih rizika od poplava

PODRUČJE PPZRP 2013. - Područje proglašeno „Područjem potencijalno značajnih rizika od poplava“ sukladno Prethodnoj procjeni rizika od poplava, Hrvatske vode, 2013. (<http://korp.voda.hr/>). Ova područja su podloga za Plan upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (<https://www.voda.hr/hr/planska-razdoblja/plansko-razdoblje-2016-2021>).

PODRUČJE nije PPZRP 2013. - Područje koje nije proglašeno „Područjem potencijalno značajnih rizika od poplava“, sukladno Prethodnoj procjeni rizika od poplava, Hrvatske vode, 2013. (<http://korp.voda.hr/>).

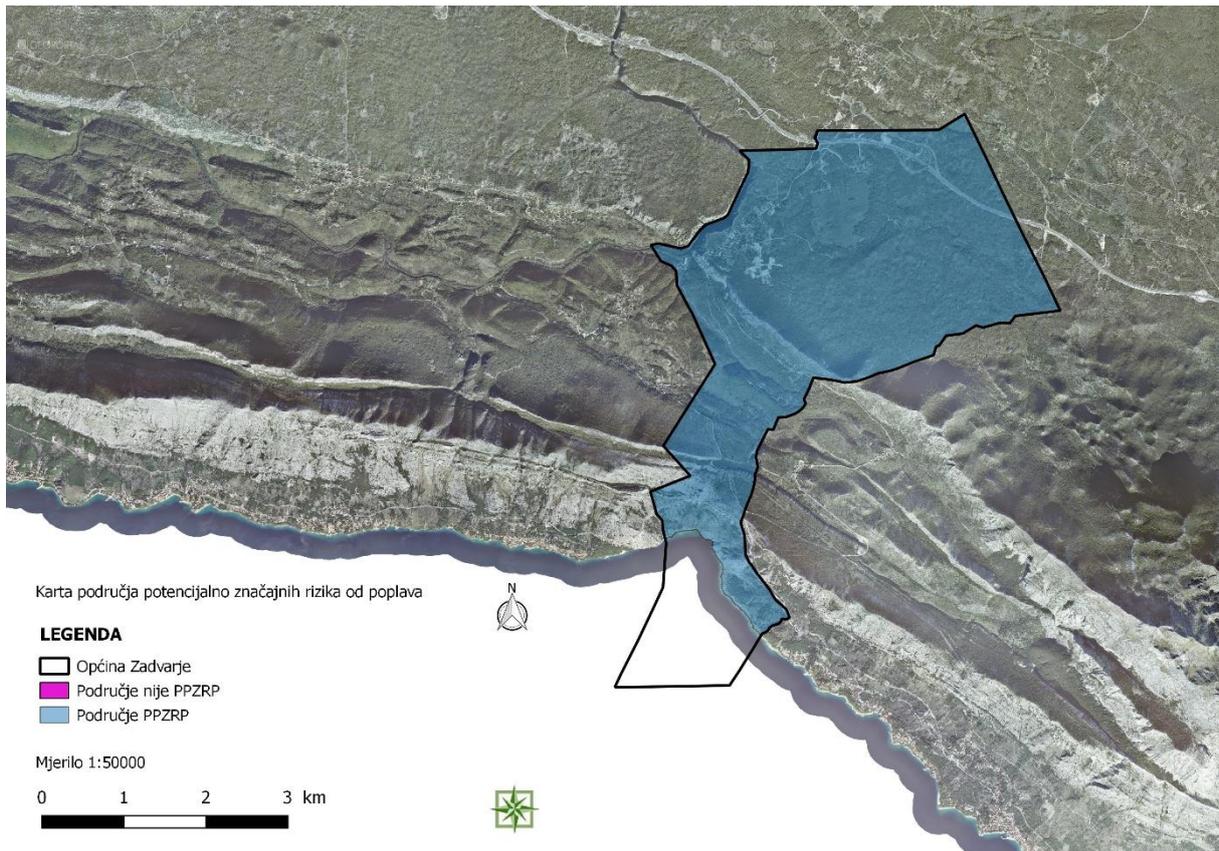
PODRUČJE PPZR 2018. - Područje proglašeno „Područjem potencijalno značajnih rizika od poplava“ sukladno Prethodnoj procjeni rizika od poplava 2018., Hrvatske vode, 2019. (<https://www.voda.hr/hr/prethodna-procjena-rizika-od-poplava-2018>). Ova područja su podloga za Plan upravljanja vodnim područjima 2022.-2027. (<https://www.voda.hr/hr/planska-razdoblja/plansko-razdoblje-2022-2027>).

PODRUČJE nije PPZRP 2018. - Područje koje nije proglašeno „Područjem potencijalno značajnih rizika od poplava“, sukladno Prethodnoj procjeni rizika od poplava 2018., Hrvatske vode, 2019. (<https://www.voda.hr/hr/prethodna-procjena-rizika-od-poplava-2018>).

Slika 2.1.7.5-1 Karta područja potencijalno značajnih rizika od poplava – 2013. (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Prema Karti područja potencijalno značajnih rizika od poplava, sukladno Prethodnoj procjeni rizika od poplava 2013. (Slika 2.1.7.5-1), općina Zadvarje ne nalazi se na području potencijalno značajnih rizika od poplava.

Slika 2.1.7.5-2 Karta područja potencijalno značajnih rizika od poplava – 2018. (Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Prema Karti područja potencijalno značajnih rizika od poplava, sukladno Prethodnoj procjeni rizika od poplava 2018. (Slika 2.1.7.5-2), općina Zadvarje nalazi se na području potencijalno značajnih rizika od poplava.

Opasnost od poplava

OPASNOST VV – Obuhvat i dubine vode poplavnog scenarija velike vjerojatnosti, sukladno nacrtu Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (<http://korp.voda.hr/>)

OPASNOST SV – Obuhvat i dubine vode poplavnog scenarija srednje vjerojatnosti, sukladno nacrtu Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (<http://korp.voda.hr/>)

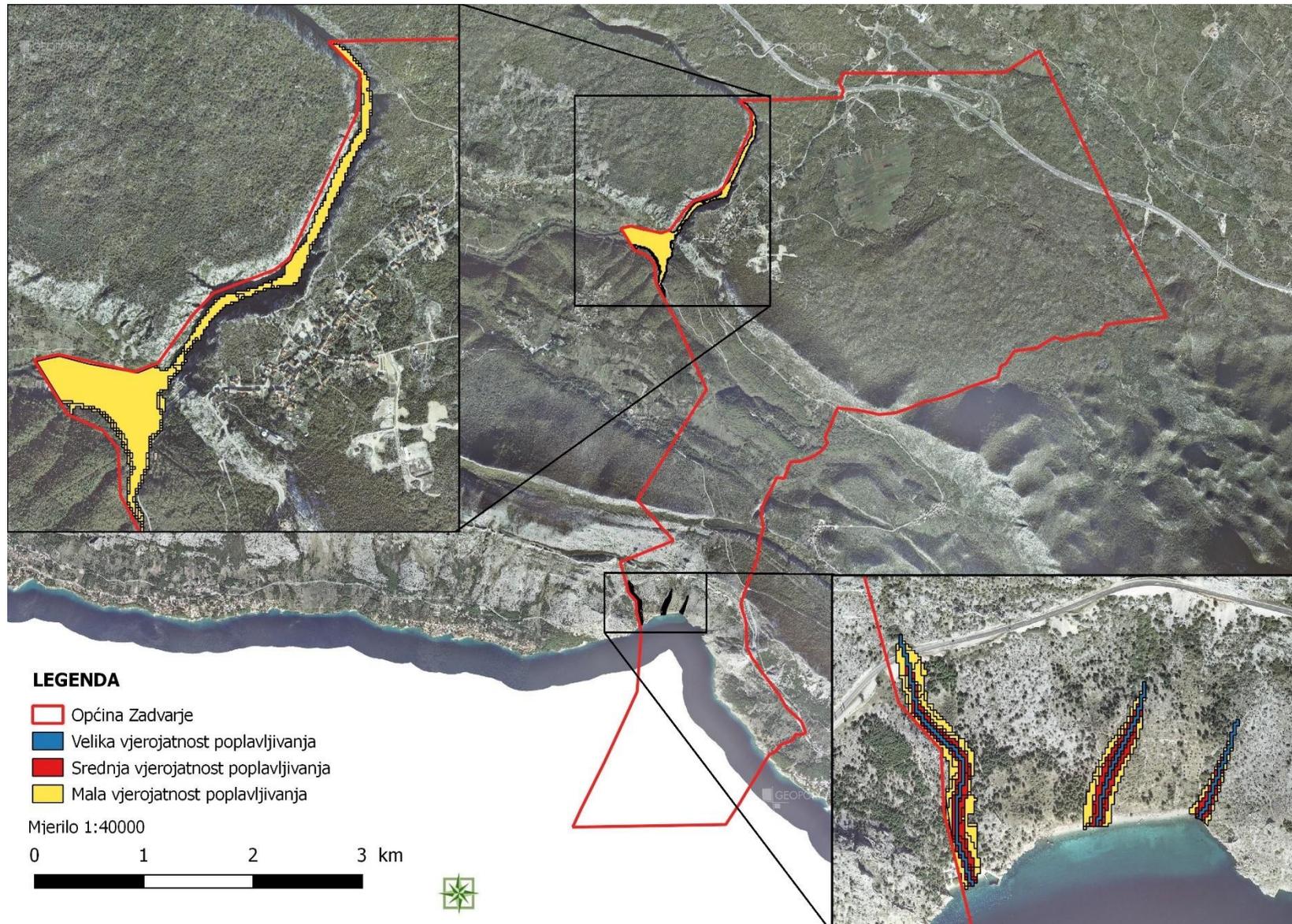
OPASNOST MV – Obuhvat i dubine vode poplavnog scenarija male vjerojatnosti, sukladno nacrtu Plana upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. (<http://korp.voda.hr/>)

polje	vrijednost	značenje
m_kl_dub	1	maksimalna dubina vode < 0,5 m
	2	maksimalna dubina vode 0,5 m – 1,5 m
	3	maksimalna dubina vode 1,5 m – 2,5 m
	4	maksimalna dubina vode > 2,5 m

OPASNOST Nasipi – položaj nasipa (<http://korp.voda.hr/>)

NAPOMENA:

Karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava su izrađene u okviru Plana upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. sukladno odredbama članaka 126. i 127. Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 66/19) i nisu pogodne za druge namjene. Podnositelj zahtjeva je odgovoran za sve zaključke i rezultate analiza dobivene korištenjem karata opasnosti i rizika od poplava.

Slika 2.1.7.5-3 Poplavni scenariji na području planiranog zahvata prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021 (Zeleni servis d.o.o., 2020).

2.1.7.6 Oborine

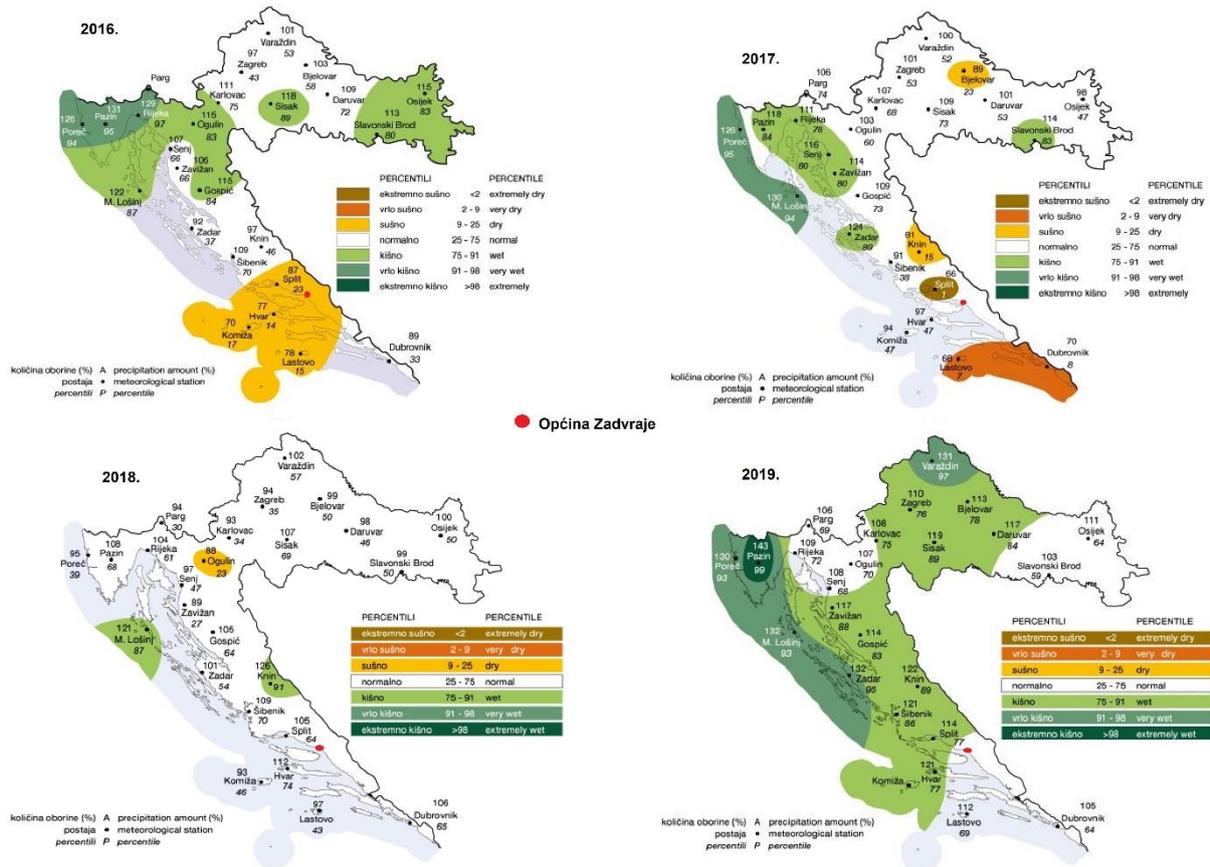
Na otocima i obali srednje i sjeverne Dalmacije može se očekivati oko 800 do 900 mm oborina na godinu. Usporedbom srednje godišnje količine oborina u razdoblju 1961.-1990. godine s prethodnim klimatološkim razdobljem 1931.-1960. godine utvrđeno je smanjenje oborina od 10 do 20% na dijelu postaja u istočnoj Slavoniji te sjevernoj i srednjoj Dalmaciji. U novijem 30-godišnjem razdoblju 1971.-2000. godine srednja godišnja količina oborina gotovo se nije promijenila.

Na Jadranskom području najkišovitije razdoblje je od studenog do svibnja (9 do 12 dana na mjesec), a dani s većim dnevnim količinama oborina javljaju se u hladnom dijelu godine. Sušna razdoblja, u trajanju od 11 do 20 dana u Dalmaciji i na otocima, najčešća su u lipnju (do 13%), kao i u rujnu i listopadu (do 11%). U Primorskoj Hrvatskoj su češća i vrlo duga sušna razdoblja (dulja od 30 dana) nego u ostalim dijelovima Hrvatske. Najdulje sušno razdoblje u primorskoj Hrvatskoj trajalo je 84 dana u Splitu, a započelo je u lipnju 1962. godine.³²

Srednja godišnja količina oborine na području Hrvatske kreće se u rasponu od oko 300 mm do nešto iznad 3 500 mm. Na području općine Zadvarje glavnina padalina izlučuje se tijekom jesenskih mjeseci, s minimumom padalina u srpnju. Zbog visokih temperatura i nedostatka oborina pojava suše ljeti je redovita pojava. U primorskom pojasu padne 1 100 do 1 200 mm oborina na godišnjoj razini, dok se porastom nadmorske visine, godišnji iznosi oborina naglo rastu do oko 1 800-2 200 mm.

---

³² http://klima.hr/razno/publikacije/klimatski_atlas_hrvatske.pdf

Slika 2.1.7.6-1 Analiza godišnje količine oborina na području RH³³ (modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)

Prema dostupnim podacima o godišnjoj količini oborina (Slika 2.1.7.6-1) na području općine Zadvarje 2016. godina bila je sušna, dok su 2017., 2018. i 2019. godina imale normalnu količinu oborina. Analiza godišnjih količina oborine koje su izražene u postotcima (%) višegodišnjeg prosjeka (1981. – 2010.) pokazuje da je u 2019. godini u Hrvatskoj na svim analiziranim postajama količina oborine bila iznad prosjeka.

2.1.8 More

Ocjene kakvoće mora određuju se na temelju kriterija definiranih Uredbom o kakvoći mora za kupanje („Narodne novine“, br. 73/08) i EU direktivom o upravljanju kakvoćom vode za kupanje (br. 2006/7/EZ). Odabirom točaka ispitivanja dostupan je pregled konačne godišnje i pojedinačne ocjene kakvoće mora za kupanje na plažama u RH.

Uredbom o kakvoći mora za kupanje („Narodne novine“, br. 73/08) propisuju se standardi kakvoće mora za kupanje na morskim plažama kojima se određuju granične vrijednosti mikrobioloških pokazatelja i druge značajke mora. Ispitivanje kakvoće mora za kupanje na plažama hrvatskog Jadrana provodi se od 15. svibnja do 30. rujna, tj. do završetka sezone kupanja. Mikrobiološki pokazatelji koji se prate su crijevni enterokoki i *Escherichia coli*. Na

³³https://meteo.hr/klima.php?section=klima_pracenje&param=ocjena&MjesecSezona=godina&Godina=2019

temelju rezultata praćenja kakvoće mora, određuje se pojedinačna, godišnja i konačna ocjena, prema graničnim vrijednostima mikrobioloških pokazatelja. Tijekom sezone kupanja nakon svakog ispitivanja određuje se pojedinačna ocjena (svakih 15 dana) prema graničnim vrijednostima mikrobioloških parametara iz Uredbe. Godišnja ocjena se određuje po završetku sezone kupanja na temelju skupa podataka o kakvoći mora za kupanje za tu sezonu.

Na području općine Zadvarje ne nalaze se točke ispitivanja kakvoće mora za kupanje, stoga su analizirane one najbliže. Prema podacima o kakvoći mora u Republici Hrvatskoj, sve pojedinačne i godišnje ocjene kakvoće mora u obližnjem području općine Zadvarje za 2019. godinu te konačne ocjene za razdoblje od 2016.-2019. ocijenjene su kao izvrsne³⁴ (Slika 2.1.8-1).

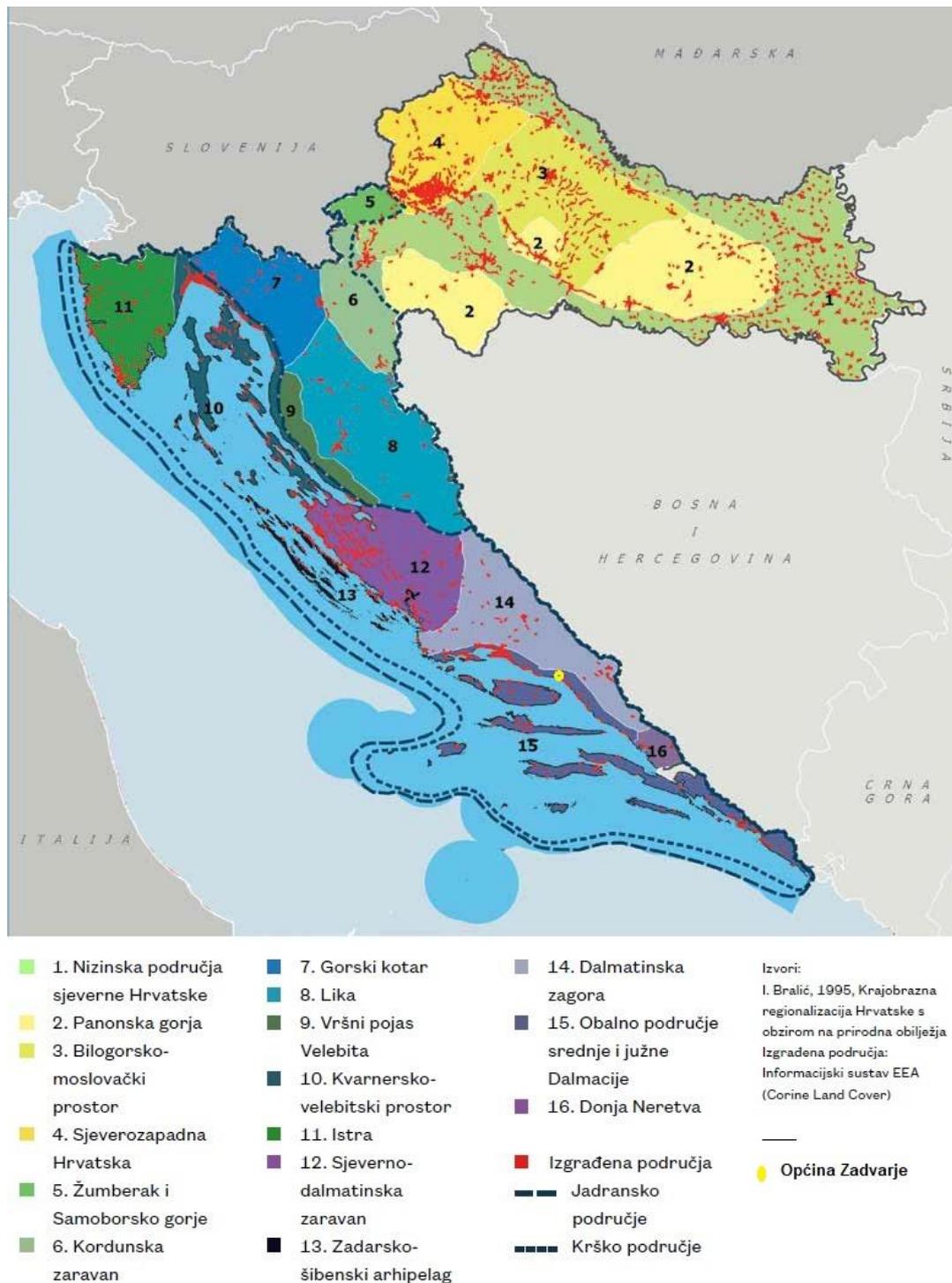

Slika 2.1.8-1 Konačne ocjene kakvoće mora na području općine Zadvarje

2.1.9 Krajobraz

Prema podjeli Republike Hrvatske na osnovne krajobrazne jedinice Općina Zadvarje spada u Obalno područje srednje i južne Dalmacije, a osnovnu fizionomiju ovog područja čini priobalni planinski lanac i niz velikih otoka; dok krajobraz u podnožju priobalnih planina često sadrži usku zelenu flišnu zonu.

³⁴ <http://baltazar.izor.hr/plazepub/kakvoća>

Slika 2.1.9-1 Položaj Općine Zadvarje na karti osnovnih krajobraznih jedinica RH³⁵ (Modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)

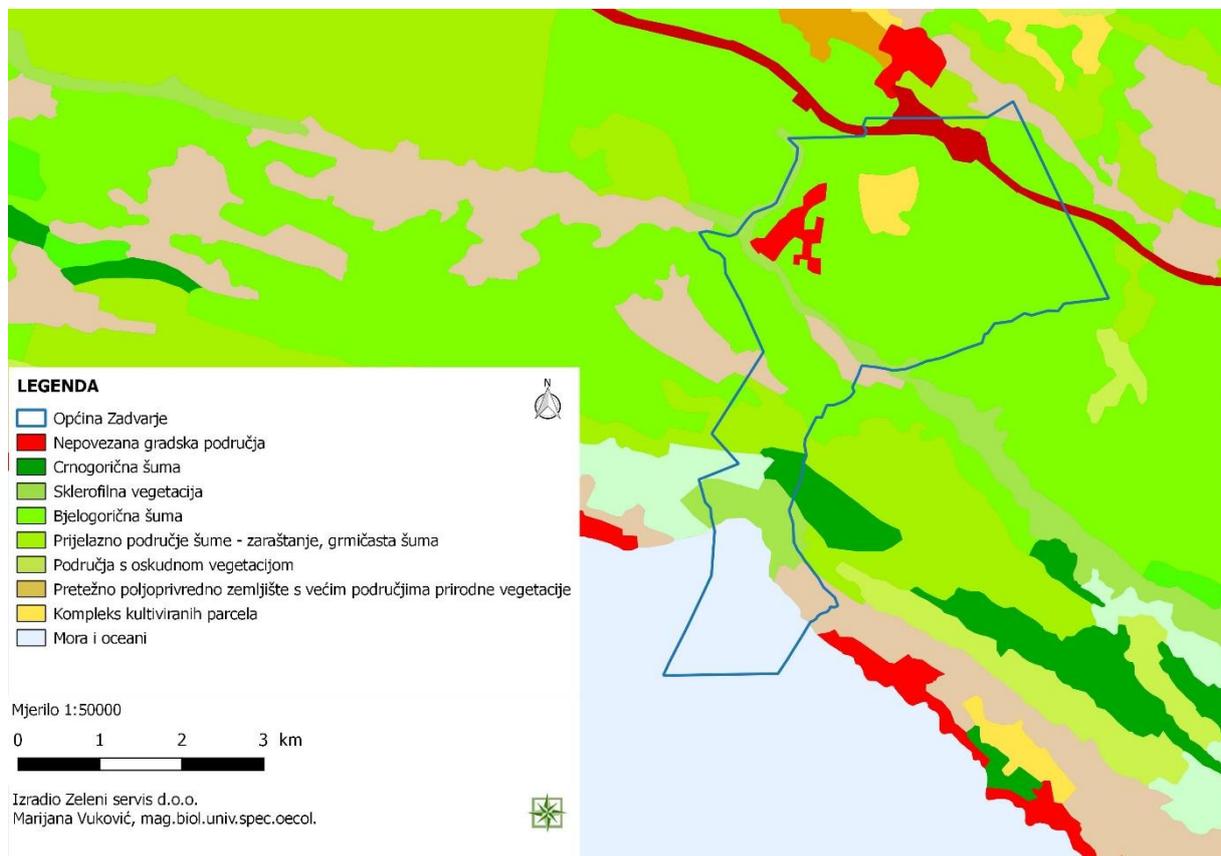
Općina Zadvarje ima izrazito raznolik krajolik s obzirom na njezin položaj. Obalni dio općine obuhvaća uvalu Vruja (koja je po svojoj specifičnosti predložen za zaštitu kao hidrološki spomenik prirode), gdje se obala uzdiže visoko i strmo iznad površine mora, a u more se spušta okomito na relativno veliku dubinu. Također, na području općine Zadvarje nalazi se i geomorfološki spomenik prirode - kanjon rijeke Cetine sa dva vodopada - Velika Gubavica (49

³⁵ Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 106/17)

metara) i Mala Gubavica (7 metara). Nakon vodopada tok rijeke Cetine se smiruje, a u mirnom toku rijeke nalazi se hidroelektrana Kraljevac.

Prirodna se raznolikost općine Zadvarje temelji na razvedenosti tla i pojavama u kršu, relativno maloj, ali specifičnoj obali, oskudnim plodnim uravnjenim poljoprivrednim površinama te autohtonim i kultiviranim biljnim vrstama. Kultivirani agrarni krajolik na prostoru općine Zadvarje skroman je resurs ovog uglavnom krševitog područja. Vezan je uz naselja gdje se odvijao povijesni proces bonifikacije krša. Navedeni proces vezan je najčešće uz konjunkturu monokulture vinove loze. Kultivirani agrarni krajolik je najčešće oblikovan kao suhozidom omeđeni prostori - vrtače, a ponekad i kao način parcelizacije polja. Najkvalitetniji agrarni krajolik nalazi se u središnjem dijelu općine Zadvarje, u Vrbanj polju, gdje je povijesno dominiralo ratarstvo i uzgoj vinove loze, a uz rub polja smjestili su se zaseoci Popovići, Krnići, Čizmići, Krčići, Pejkovići, koji su gravitirali polju.

Prema Karti pokrova zemljišta (Slika 2.1.9-2) - "CORINE land cover" na području općine Zadvarje nalaze se površine sa sljedećim pokrovom:

Slika 2.1.9-2 Karta pokrova zemljišta – „CORINE land cover 2018.“³⁶

³⁶ <http://corine.azo.hr/corine/hr#sthash.cbnnYJ5P.dpbs>; pristup: ožujak, 2020.

2.1.10 Stanovništvo i zdravlje ljudi

Prema podacima popisa iz 2011. godine, Općina Zadvarje imala je 289 stanovnika, od toga 144 muškarca i 145 žena, pri čemu je prosječna starost stanovnika iznosila 49,6 godina.³⁷ Migracije imaju značajan utjecaj na promjene u dobnoj i spolnoj, ali i ekonomskoj strukturi stanovništva, stoga se zbog slabije razvijenosti Općine te nemogućnosti zapošljavanja broj stanovnika polako smanjuje. Ovome je pridonio utjecaj procesa urbanizacije i napuštanja ruralnih područja kojima Općina Zadvarje pripada. Ovi podaci ukazuju na negativan trend pada broja stanovnika koji je evidentan u zaobalju Splitsko-dalmatinske županije posljednjih godina.³⁸ Splitsko-dalmatinsku županiju obilježavaju negativni i zabrinjavajući demografski trendovi poput negativnog prirodnog prirasta, sve nižeg vitalnog indeksa (broj živorođenih na 100 umrlih) i postupnog starenja stanovništva. Problemi zaobalja su osim toga također vezani uz nepovoljnu obrazovnu strukturu stanovništva, jer prevladava starije stanovništvo uglavnom sa završenom osnovnom i srednjom školom. Značajan dio stambenih i drugih objekata je zapušten, dok u mnogim stambenim objektima nitko ne živi.

U sljedećoj tablici dan je popis broja stanovnika s obzirom na glavne izvore sredstava za život (popis 2011.) na području općine Zadvarje³²:

Tablica 2.1.10-1 Broj stanovnika s obzirom na glavne izvore sredstava za život

	ukupan	muški	ženski
Broj stanovništva	289	144	145
Prihod od stalnog rada	83	51	32
Prihod od povremenog rada	14	7	7
Starosna mirovina	82	39	43
Ostale mirovine	30	11	19
Prihodi od imovine	2	1	1
Ostali prihodi	6	4	2
Povremena potpora drugih	6	4	2
Bez prihoda	73	32	41

Opadanje gospodarskih aktivnosti na samom području Općine utječe na mogućnost zapošljavanja, međutim dobra povezanost i blizina urbanih središta, posebice Grada Splita predstavlja mogućnost života na selu i rada u gradu. U tvrtke u Zadvarju mogu se ubrojiti: Općina Zadvarje s komunalnim tvrtkama, Hidroelektrana Kraljevac, benzinska postaja, pošta, dva ugostiteljska objekta, nekoliko prodavaonica, vatrogasni dom i dom umirovljenika. U gospodarskoj zoni Zadvarje nalazi se nekoliko objekata različite namjene. U Splitsko-dalmatinskoj županiji djeluje Lokalna akcijska grupa LAG Adrion³⁹ čiji je cilj, između ostalog, razvijanje ruralnih područja, među kojima se nalazi općina Zadvarje. Polje Vrban se u prošlosti intenzivnije koristilo za uzgoj vinove loze, krumpira i blitve, no danas se ne obrađuje u velikoj mjeri. Nekolicina stanovnika se bavi uzgojem vinove loze i maslina te koza i ovaca. Život Općini Zadvarje daje tradicionalno sajmište na kojem se svakog utorka trguje različitom robom i stokom. Sajam je vrlo posjećen od strane lokalnog stanovništva, stanovništva iz obližnjih

³⁷ <https://www.dzs.hr/>

³⁸ <http://www.rera.hr/upload/stranice/2017/02/2017-02-09/34/nacrtupanijskerazvojnestrategije.pdf>; pristup: ožujak, 2020.

³⁹ Lokalna akcijska grupa LAG ADRION (2019). Službene stranice. <http://lag-adrion.hr/>,

mjesta i drugih dijelova županije te turista. Poboljšanju demografske strukture svakako doprinosi hotel za radnike, koji je za sezonske radnike u hotelima u Tučepima i Brelima izgradila hotelska kuća Bluesun Hotels & Resorts. Hotel je smješten u gospodarskoj (poduzetničkoj) zoni Zadvarje, ima tri zvjezdice i 150 dvokrevetnih soba.

Prema PPU Općine Zadvarje na području općine realizirane su dvije gospodarske zone (GZ): 1) GZ Kraljevac površine 9,8 ha gdje je sadašnja HE Kraljevac i 2) GZ Zadvarje - Industrijska i zanatska zona površine 25,8 ha. Ujedno se planira GZ Zadvarje 1 - industrijska i zanatska zona 28,67 ha. Planom je određena zona ugostiteljsko turističke namjene - UT zona Pelegrin - hoteli (T1), površine 8,2ha. U ugostiteljsko turističkoj zoni Pelegrin, namijenjenoj za izgradnju hotela na istočnom dijelu Vrulje, urediti će se cjelovit kompleks turističkog sklopa sa pratećim sadržajima i otvorenim prostorima, respektirajući maksimalni kapacitet od 550 kreveta.

Zona Dubci, površine 16,23 ha, predviđa se kao športsko-rekreacijski centar, a smještena je kod prijevoja Dubci. Unutar zone planirani su prateći i pomoćni sadržaji u funkciji osnovne namjene, koji mogu zauzimati do 10% površine zone. Postojeći objekt unutar zone, do sada u funkciji ugostiteljstva, zadržava svoju namjenu, ali u sklopu športsko-rekreacijskog centra.

Turistička zona Ograde je površine 3,30 ha, a planira se uz kanjon Cetine s pogledom na slap Gubavicu u sklopu koje se nalazi prizemni objekt (bivša klaonica "Mesoprometa") koji se prenamjenjuje u ugostiteljsku namjenu. Unutar zone je planirana izgradnja manjih hotela te uređenje terena (vidikovac, suvenirnice, ugostiteljski sadržaji, sanitarni čvor, prateći sadržaji izletišta: manji rekreativni sadržaji, odmorišta, šetnice i slično) te parkirališta. Za zonu je potrebna izrada UPU-a (Urbanistički plan uređenja). Cestovno je povezana i opremljena komunalnom infrastrukturom.

Turizam

Područje općine Zadvarje turistički je nerazvijeno. Prije svega Zadvarje nema turističku zajednicu, već pripada turističkoj zajednici Grada Omiša. U općini također ne postoji turističko-informativni centar. Na području općine samo je 14 privatnih smještajnih objekata s kapacitetom od oko 90 ležajeva, među kojima prevladava smještaj niže kategorije, dok su proteklih godina u funkciji tri kuće za odmor više kategorije. Na području trenutno posluju dvije turističke agencije. Te agencije, kao i druge sa sjedištem na obali, uglavnom pružaju proizvode avanturističkog turizma, poput raftinga i kanjoninga na rijeci Cetini. Zbog nedostatka smještajnih kapaciteta i ovakvog načina poslovanja, najveći broj turističkih dolazaka se odnosi na izletnički turizam, koji nije evidentiran u službenim statistikama. Ipak, prema Državnom zavodu za statistiku (2018., 2019.) Zadvarje je u 2017. godini ostvarilo 430 dolazaka (390 stranih i 40 domaćih) i 2 713 noćenja (2.587 stranih i 126 domaćih), a u 2018. godini 418 turističkih dolazaka i 3 326 noćenja. Iz ovoga je vidljivo kako se broj dolazaka smanjio, no povećao se broj noćenja. U Zadvarju posluju dva ugostiteljska objekta i nekoliko prodavaonica. Osim prirodnih privlačnosti koje trenutno privlače turiste, svakog utorka se održava tradicionalan sajam robe i stoke, koji s obzirom na svoja obilježja i jednodnevno održavanje, više privlači turiste izletnike. Po pitanju drugih kulturnih i zabavnih događanja, u Zadvarju se održavaju tradicionalne kulturne manifestacije „Zadvarski šušur“ i manifestacije „Božićne dveri“ te kulturno-zabavne i sakralne manifestacije na blagdan sv. Ante i sv. Bartula. Iz svega se može zaključiti kako je Zadvarje turistički nerazvijeno te se nalazi u fazi istraživanja i uključivanja u turističko tržište, međutim, posjeduje društvene i prirodne turističke resurse koji čine potencijal za razvoj turizma na području općine.

Zdravlje ljudi

Izravni i neizravni okolišni čimbenici kojima je čovjek izložen, utječu na njegovo zdravlje i dobrobit. Zdrav okoliš je jedna od temeljnih pretpostavki za očuvanje zdravlja ljudi i kvalitete života. Najčešći negativni utjecaji okoliša na zdravlje ljudi povezani su s lošom kakvoćom voda, onečišćenjem zraka, tla, bukom i svjetlosnim onečišćenjem.

Općina Zadvarje ima vodovod i kvalitetnu vodu za piće koja se crpi iz rijeke Cetine, a kojom se ujedno napaja Makarska rivijera i drugi dijelovi županije. Elektroenergetski sustav je kvalitetan i stabilan, a Općinu električnom energijom snabdijeva HE Kraljevac smještena u kanjonu rijeke Cetine. Ambulanta i ljekarna zadovoljavaju osnovne zdravstvene potrebe domicilnoga stanovništva, no za veće zahvate i bolničko liječenje potrebno je otići u obližnja urbana središta. Škola i vrtić te dječje i sportsko igralište su u funkciji. Pošta, telekomunikacije, besplatni internet i javna rasvjeta su osigurani. Na području djeluje dobrovoljno vatrogasno društvo. Gospodarske objekte i sadržaje zadovoljava nekoliko uslužnih i trgovačkih tvrtki. Općina Zadvarje još nema riješen svoj vlastiti kanalizacijski sustav.⁴⁰

2.1.11 Kulturno-povijesna baština

Sva inventarizirana nepokretna kulturna dobra na području općine Zadvarje imaju svojstva kulturnog dobra i podliježu pravima i obvezama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18), bez obzira na trenutni pravni status njihove zaštite. Pravni status zaštite obuhvaćen je sljedećim kategorijama:

- kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara
- preventivno zaštićeno kulturno dobro
- evidentirano kulturno dobro - zaštita prostornim planom.

Prostor općine Zadvarje bogat je kulturno-povijesnim nasljeđem koje je izloženo trajnom utjecaju i pritiscima aktivnog života. Zbog svoje je fizičke strukture osjetljivo i sklono propadanju, pa ga se zbog očuvanja kulturološkog identiteta treba permanentno štiti. Prostor se sastoji od raštrkanih ruralnih naselja uz trasu ceste prema obali (Vruja) te ruralnih naselja u sjevernom prostoru općine. To je područje koje se ističe bogatstvom različitih utjecaja i neprekinutim kontinuitetom kulturnog življenja od prapovijesti i antike do danas.

Tablica 2.1.11-1 Popis kulturnih dobara na području općine Zadvarje prema Registru kulturnih dobara⁴¹

Oznaka dobra	Mjesto	Naziv	Vrsta kulturnog dobra
Z-6861	Zadvarje	Crkva sv. Ante	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Z-6338	Zadvarje	Kulturnopovijesna cjelina Zadvarje	Nepokretno kulturno dobro - kulturno - povijesna cjelina
Z-6514	Zadvarje	Utvrda Zadvarje i arheološko nalazište	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

⁴⁰ Strategija razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025.

⁴¹ <https://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212>; pristup:17.03.2020.

Tablica 2.1.11-2 Zaštićena kulturna dobra županijskog značaja na području općine Zadvarje

NASELJE	IME	VRSTA	STATUS ZAŠTITE
Zadvarje	Tvrđava Dveri	Fortifikacije	evidentirano
Zadvarje	Dubci-Zvizda-Zadvarje	Arheološka zona	evidentirano

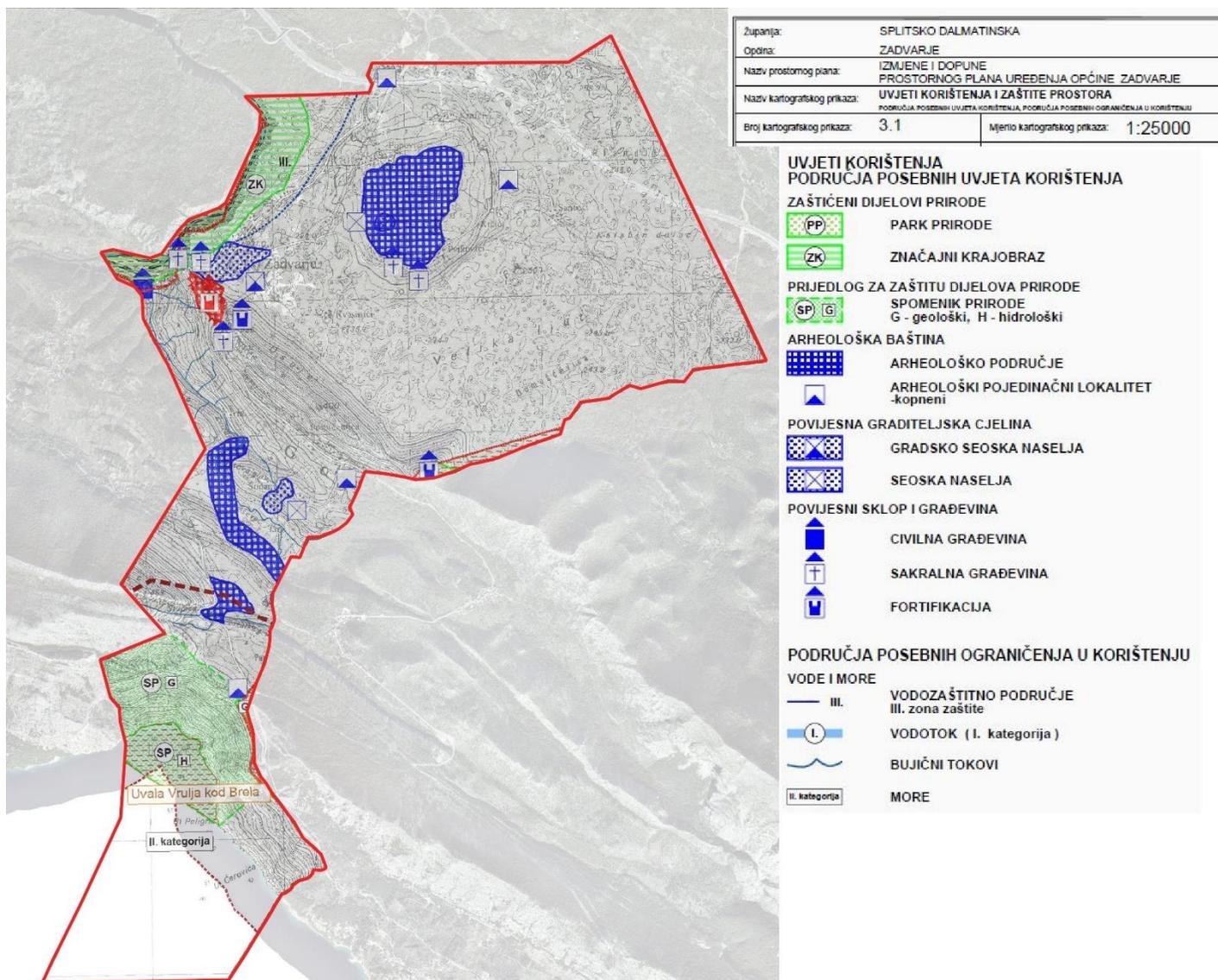
Prostor općine Zadvarje bogato je područje prapovijesne arheologije s kontinuitetom naseljavanja od prapovijesti do danas. Prema PPU Općine Zadvarje na području općine nalaze se kulturna dobra - arheološka baština, i to:

- Arheološka područja (evidentirana kulturna dobra):
Zona Prosik-Podi
Zona Dubci-Zvizda-Zadvarje
Zona Vrbanj polje
- Arheološki pojedinačni lokaliteti (evidentirana kulturna dobra):
Lokalitet Krnići
Lokalitet Podine
Lokalitet Bajića kuće
Lokalitet pećina na Dubcima
Lokalitet gomila iznad Dubaca

Prema PPU Općine Zadvarje u kategoriji povijesnih sklopova i građevina zaštićeni su:

- Sakralni spomenici (evidentirana kulturna dobra):
Crkva sv. Ante Padovanskog
Gospina kapela
Crkva sv. Kate
Grobišna crkva sv. Ante
- Fortifikacije (evidentirana kulturna dobra):
Tvrđava Dvare
Tvrđava Avala
- Profani spomenici (evidentirana kulturna dobra):
Župna kuća

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Slika 2.1.11-1 Kartografski prikaz iz PPUO Zadvarje, 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16) (modificirao Zeleni servis d.o.o., 2020.)

2.1.12 Materijalna imovina i infrastruktura⁴²

Promet

Općina Zadvarje smještena je na važnom prometnom putu koji obalno područje povezuje s unutrašnjosti. Zahvaljujući autocesti A1 Zagreb - Split - Dubrovnik i prometnom čvoru (izlazu s autoceste) Šestanovac, Općina Zadvarje lako je dostupna iz smjera kretanja sjever-jug. Ovakav geoprometni položaj i prometna povezanost omogućuje općini Zadvarje dobru povezanost sa središnjim i južnim dijelovima hrvatskog priobalja, kontinentalnim prostorima države, ali i s ostalim državama Europske unije i šire. Zadvarje se nalazi neposredno uz državnu cestu D8 („Jadransku magistralu“) koja predstavlja izravnu vezu s primorskim dijelom općine, a državnom cestom D39, koja se spaja na državnu cestu D8, povezuje se preko Ciste Provo i Aržana do same granice sa susjednom Bosnom i Hercegovinom te istočnim dijelom jadransko-jonske regije.

Prometna povezanost općine Zadvarje sa susjednim općinama i gradovima je zadovoljavajuća. To se prvenstveno odnosi na sustav javnog prometa, koji u potpunosti zadovoljava potrebe stanovništva, a orijentiran je prvenstveno na povezivanje općine Zadvarje s gradovima Omiš i Makarska.

Državne ceste:

- D8 - (G.P.-Pasjak (gr. R. Slovenije)-Šapjane-Rijeka-Zadar-Split-G.P.Klek (gr. BiH)-G.P. Zaton Doli (gr. BiH)-Dubrovnik-G.P.Karasovići(gr. Crne Gore), duljine 658,00 km
- D39 – (gr.BIH - Aržano-Cista provo-Dubci-D8), duljine 36,7 km

Županijske ceste:

- Ž6166 - (Omiš (D8) - Kučice - Slime (D39)), duljine 24,00 km

Planira se izgradnja „nove ceste D39“ koja će imati status brze ceste. Koridor ove planirane ceste je definiran na način da će ista biti dislocirana u odnosu na općinsko središte, prolaziti će područjem između planiranih gospodarskih zona, i imat će spoj na autocestu pri čemu će općina Zadvarje biti direktno uključena u autocestovni prometni pravac te će se na taj način omogućiti kvalitetnija prometna povezanost općine s ostalim dijelom Splitsko-dalmatinske županije, regije i države.

Vodoopskrba

Glavno crpilište za vodoopskrbu Makarskog primorja, općina Zadvarje i Šestanovac te dio grada Omiša, je u vodostanu HE Kraljevac. Kapacitet crpne stanice Kraljevac je cca. 650 l/s. Od vodozahvata Kraljevac, voda ide tlačnim cjevovodima Ø 500 i Ø 600 mm do vodospreme Makarskog vodovoda, a odatle tlačnim cjevovodom do vodospreme Zadvarje. Iz vodospreme Zadvarje, vodom se opskrbljuju sva naselja u općini Zadvarje. Općina Zadvarje se opskrbljuje gravitacijskim cjevovodom s vodospreme Zadvarje, koja je smještena iznad uređaja za preradu vode. Vodoopskrba južnog dijela općine Zadvarje se vrši na način da od vodospreme Zadvarje cjevovod koji je manjim dijelom Ø 150, a većim dijelom Ø 100 opskrbljuje vodom područje do naselja Podpoletnica. Sjeverni dio naselja Zadvarje opskrbljuje se vodom putem

---

⁴² Prostorni plan uređenja Općine Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16)

cjevovoda Ø 200, koji se nastavlja prema općini Šestanovac. Voda prema Makarskom primorju ide gravitacijskim cjevovodom Ø 500 mm, čeličnim cjevovodima. U naselju Šodani se nalazi procrpna stanica Šodani koja povećava protočnost postojećeg cjevovoda. Preko prijevoja Dubci, voda ide hidrotehničkim tunelom.

Odvodnja

Na području općine Zadvarje nije izgrađen sustav za odvodnju otpadnih voda. Problem odvodnje otpadnih voda je za sada riješen putem vodonepropusnih sabirnih jama. U skoroj budućnosti potrebno je predvidjeti izgradnju kanalizacijske mreže, uređaja za pročišćavanje, kao i određivanje dispozicije pročišćenih otpadnih voda. Planirani kanalizacijski sustav bi na taj način riješio odvodnju otpadnih voda naselja kao i planiranih gospodarskih i turističkih zona.

Energetska infrastruktura

Područje općine Zadvarje s aspekta elektroenergetskog sustava ima značajnu ulogu. Samim područjem općine prolazi više prijenosnih dalekovoda (220 i 110 kV), čitav niz distribucijskih dalekovoda (35 i 10 kV), a na području općine Zadvarje je smješten i objekt proizvodnje HE „Kraljevac“ (instalirane snage 2x26 MVA + 16 MVA). Uz HE Kraljevac nalaze se TS 35/10 kV i TS 110/35 kV. Hidroelektrana Kraljevac je objekt od državnog značaja.

Telekomunikacijska mreža

Postojeći telekomunikacijski sustav zadovoljava potrebe stanovništva, sve kuće imaju telefon, a pokrivenost mobilnih mreža (Cronet i Vip-net) je zadovoljavajuća.

2.1.13 Gospodarenje otpadom

Na području općine Zadvarje, uslugu sakupljanja i odvoza miješanog komunalnog i glomaznog otpada obavlja komunalna tvrtka Peovica d.o.o. iz Omiša.

Prema Planu gospodarenja otpadom Općine Zadvarje za razdoblje 2017.- 2022. godine⁴³ miješani komunalni otpad sakuplja se putem 25 kontejnera kapaciteta 1.100 l koji su postavljeni po svim zaseocima općine. Komunalna tvrtka osigurava odvoz miješanog komunalnog otpada prema naseljima i frekvenciji:

- centar - srijedom i petkom
- ostali dijelovi općine - ponedjeljkom.

Prikupljeni otpad s područja općine odlaže se na odlagalište Karepovac u gradu Splitu. Na području općine postavljen je jedan zeleni otok sa spremnicima za odvojeno prikupljanje papira, stakla, plastike i metala. Glomazni otpad se na području općine prikuplja po pozivu stanovnika. Na području općine Zadvarje ne postoji reciklažno dvorište. Najbliže reciklažno dvorište je privremeno reciklažno dvorište Furnaža na području grada Omiša kojim upravlja komunalna tvrtka Peovica d.o.o. Za potrebe prikupljanja problematičnog i ostalog otpada s područja općine, tvrtka Peovica d.o.o. osigurala je mobilno reciklažno dvorište, ali komunalna

---

⁴³ Odluka o donošenju Plana gospodarenja otpadom Općine Zadvarje za razdoblje 2017.-2022. godine, („Službeni glasnik Općine Zadvarje, br. 03/17)

tvrtka još uvijek nema određen raspored kretanja mobilnog reciklažnog dvorišta. Na prostoru općine nije planirano reciklažno dvorište za građevni otpad, ali će stanovnici općine imati mogućnost odlaganja građevnog otpada u reciklažnom dvorištu za građevinski otpad koje će se izgraditi u gospodarskoj zoni Gata u Omišu te će biti namijenjeno za sve JLS u kojima komunalna tvrtka Peovica d.o.o. vrši svoje usluge.

Također, Planom gospodarenja otpadom Općine Zadvarje za razdoblje 2017.- 2022. godine predviđene su aktivnosti i propisane mjere za postizanje učinkovitog gospodarenja otpadom, usklađene s mjerama i aktivnostima Plana gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. - 2022. godine.

Prema Izvješću o provedbi Plana gospodarenja otpadom na području Splitsko-dalmatinske županije i objedinjena izvješća jedinica lokalne samouprave za 2018. godinu, Općina Zadvarje koristi zajedničko mobilno reciklažno dvorište u suradnji s gradom Omišom te općinama Dugi Rat i Šestanovac. Izgradnja reciklažnog dvorišta grada Omiša je u fazi završnog idejnog rješenja. Do izgradnje vlastitog reciklažnog dvorišta općina Zadvarje koristit će reciklažno dvorište u suradnji s gradom Omišom te općinama Dugi Rat i Zadvarje. Sustav kućnog kompostiranja planiran je po nabavci spremnika za kućno kompostiranje, a koja ovisi o realizaciji javnog poziva za bespovratno sufinanciranje iz EU Fonda Konkurentnost i Kohezija. U 2018. godini započela je uspostava sustava prikupljanja otpada „od vrata do vrata“. Svakom korisniku na raspolaganje će biti stavljen po najmanje jedan spremnik za odvojeno prikupljanje otpada. Na području općine Zadvarje postavljena su 3 zelena otoka. Isti se sastoje od spremnika za odvojeno prikupljanje: papira, plastike i stakla (volumena 1 100 litara).

3 POSTOJEĆI OKOLIŠNI PROBLEMI, POSEBNO UKLJUČUJUĆI ONE KOJI SE ODNOSU NA PODRUČJA POSEBNOG EKOLOŠKOG ZNAČAJA I MOGUĆI RAZVOJ OKOLIŠA BEZ PROVEDBE SRT-A OPĆINE ZADVARJE

3.1 Postojeći okolišni problemi

Analizom stanja okoliša prema sastavnicama u poglavlju 2. Podaci o postojećem stanju okoliša i mogućí razvoj okoliša bez SRT-a Općine Zadvarje, prepoznati su problemi, odnosno kvalitete sastavnica okoliša koje ne pokazuju pozitivne trendove. Postojećim problemima istaknuti će se uzroci, pokretači promjena i opterećenja na sastavnice okoliša primjenom planiranih ciljeva/prioriteta/mjera SRT Općine Zadvarje, a u okviru SPUO predložiti mjere poboljšanja okoliša.

Opis problema po sastavnicama okoliša prikazan je u sljedećoj tablici.

Sastavnica okoliša	Postojeći okolišni problemi
Bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja	<ul style="list-style-type: none"> • Uz gornji dio kanjona rijeke Cetine postoji neuređena šetnica s vidikovcem u jugoistočnom dijelu kanjona, • Trenutno postoje biciklističke staze u duljini od oko 20 km koje se odnose na postojeće prometnice koje su upotrebljive zbog automobilskog prometa niske gustoće, • Pješačke staze trenutno postoje, no nisu potpuno u funkciji niti su primjerno trasirane i obilježene, • Regulacija prometa u mirovanju je neadekvatna, • Ne postoji organizirani sustav sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda, • Nedovoljna kontrola zaštite okoliša, • Nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva i turista o očuvanju prirodnih vrijednosti,
Geološke značajke	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva i turista o očuvanju prirodnih vrijednosti,
Poljoprivreda i tlo	<ul style="list-style-type: none"> • Zapuštena i neiskorištena imovina, • Nedovoljno razvijena komunalna infrastruktura (vodovod, kanalizacija i otpad), • Ne postoji sustav odvodnje otpadnih voda koje se disponiraju izravno u tlo bez ikakvog prethodnog pročišćavanja, • Zapuštenost poljoprivrednih površina zbog procesa deruralizacije i depopulacije,
Šumarstvo i lovstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Šumska vegetacija na području općine je dijelom degradirana uslijed utjecaja čovjeka,
Kvaliteta zraka	<ul style="list-style-type: none"> • Intenzivan cestovni promet, • Nedostatak mjernih postaja u sklopu Državne mreže za praćenje kvalitete zraka,

Klima	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanjem korištenja obnovljivih izvora energije na turističkim objektima i poboljšanje energetske učinkovitosti može se umanjiti utjecaj na klimatske promjene, • Promjena klime je neizostavan proces, koji će se očitovati na području općine Zadvarje, bez obzira na provedbu planiranih projekata. Provedbom projekata, kao što je izgradnja prometnica i parkirališta, može se očekivati povećanje automobilske prometa, koji je izvor CO₂, što može negativno utjecati na povećanje stakleničkih plinova, no, s obzirom na sezonski karakter prometovanja i norme koje moraju zadovoljavati vozila u vezi ispušnih plinova, ovaj utjecaj je zanemariv, • Sve izraženije globalne klimatske promjene koje mogu nepovoljno djelovati na poljoprivredu, stanovništvo i turizam,
Vode	<ul style="list-style-type: none"> • Ne postoji organizirani sustav sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda,
More	<ul style="list-style-type: none"> • Ne postoji organizirani sustav sakupljanja, pročišćavanja i dispozicije otpadnih voda,
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> • Zapuštenost tradicionalnih poljoprivrednih površina, • Nedovoljna očuvanost suhozida, kulturne i prirodne baštine,
Stanovništvo i zdravlje ljudi	<ul style="list-style-type: none"> • Neadekvatna prometna infrastruktura, • Iseljavanje mladih ljudi, • Nezadovoljavajući zdravstveni sustav i socijalna skrb, • Neusklađena povezanost obrazovanja s gospodarstvom, • Sezonalnost u zapošljavanju sukladno turističkoj sezoni,
Kulturno-povijesna baština	<ul style="list-style-type: none"> • Neulaganje u kulturnu baštinu, zapuštanje kulturnih dobara, • Nedostatak društvenih, kulturnih i sportskih sadržaja, • Neosvještenost stanovništva o vrijednosti i očuvanju kulturnih dobara, • Nezadovoljavajuće stanje istraženosti i zaštite kulturno-povijesne baštine, • Nedovoljna iskorištenost bogate kulturne povijesne i tradicijske baštine u turističku ponudu,
Materijalna imovina i infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak parkirališnih mjesta, • Nezadovoljavajući sustav javne odvodnje,
Otpad	<ul style="list-style-type: none"> • Nezadovoljavajuće razvrstavanje otpada na mjestu nastanka, • Nepostojanje reciklažnog dvorišta.

3.2 Mogući razvoj okoliš bez provedbe SRT Općine Zadvarje

Ciljevi/prioriteti/mjere SRT Općine Zadvarje		Razvoj okoliša bez provedbe SRT Općine Zadvarje
1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture		
1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture	1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine	Bez provedbe izgradnje šetnice uz kanjon rijeke Cetine stanje okoliša ostalo bi dijelom nepromijenjeno, dok bi na površinama oko rijeke Cetine došlo do daljnjeg zaraštavanja vegetacije. Također, bez provedbe projekta izgradnje šetnice, stanje u turizmu bi ostalo na sadašnjoj razini koja nije zadovoljavajuća pri čemu se neće unaprijediti turistička ponuda destinacije te pojačati atraktivnost kanjona i avanturistički i sportsko-rekreacijski duh.
	1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza	Bez provedbe projekata (trasiranje biciklističkih i pješačkih staza), neće se stvoriti uvjeti za ozbiljniji i kvalitetniji razvoj cikloturizma. Bez provedbe projekata stanje okoliša bio ostalo dijelom nepromijenjeno, dok bi na stazama došlo do daljnjeg zaraštavanja vegetacije.
	1.1.3. Izrada idejnog rješenja i dokumentacije za unaprjeđenje prostora sajmovanja	Bez unaprjeđenja nematerijalnog kulturnog dobra općine Zadvarje u vidu sajmovanja koje se dugi niz godina odvija svaki utorak te s obzirom na prometnicu uz koji se odvija i pojačani promet, kao i na higijenske uvjete istog, ovakav oblik sajmovanja ostaje neprimjeren današnjem vremenu dok su s time povezani i pritisci na okoliš (tlo, biološka raznolikost).
	1.1.4. Osmišljavanje i označavanje kulturnih i edukativnih ruta	Bez valorizacije, osmišljavanja i označavanja kulturnih i edukativnih ruta, neće se privući onaj dio turista kojih zanima bogata kulturna baština.
	1.1.5. Izrada prometne studije, regulacije prometa i prometa u mirovanju	Bez razvoja projekata koji uključuju osmišljavanje prometa u kretanju i mirovanju na području cijele općine doći će do zagušenja i opterećenja u prometu. Bez unaprjeđenja u sektoru prometne infrastrukture, ne bi došlo do povećane potrebe za zauzećem prostora te s time povezanih pritiska na okoliš (tlo, biološka raznolikost).
	1.1.6. Izrada plana upravljanja prostorom, posebice u turističkim zonama	Bez izrade Plana upravljanja prostorom, neće se omogućiti upravljanje sukladno načelima održivog razvoja destinacije kako bi se budućim generacijama ostavio jednako vrijedan prostor, kao i onaj koje današnje generacije posjeduju.

	1.1.7. Osnivanje fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije i prijavu na natječaju za (su)financiranje	Bez sustava kojim bi se osigurala dostatna sredstva za financiranje izrade projektne dokumentacije i (su)financiranje razvojnih projekata neće se omogućiti unaprjeđenja životnih uvjeta u općini Zadvarje.
2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu		
2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima	2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	S obzirom da je razvoj poduzetničkoga okruženja neophodno za podizanje konkurentnosti turističkoga sektora, bez unaprjeđenja sustava potpore poduzetnicima neće doći do gospodarske aktivnosti i povećane konkurentnosti turizma.
	2.1.2. Razvoj i implementacija mjera za privlačenje investitora u turizmu	
	2.1.3. Unaprjeđenje financijskih instrumenata za razvoj turizma	
	2.1.4. Jačanje poduzetničkih kompetencija kroz cjeloživotno obrazovanje	
2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude	2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude	Bez podizanja kvalitete turističke ponude kroz povećanje broja smještajnih i drugih turističko-ugostiteljskih kapaciteta neće doći do povećanja broja turista.
	2.2.2. Poticanje korištenja nekorištene imovine u turističke svrhe	Bez obnove nekorištene imovine, zapuštena imovina na području općine Zadvarje ostat će u nepromijenjenom, zapuštenom stanju i neće se moći koristiti u turističke svrhe.
	2.2.3. Razvoj raspršenih ili difuznih hotela	Bez provođenja ovih mjera neće se povezati i unaprijediti postojeći i planirani turistički objekti, odnosno povećati razina kvalitete turističke ponude uvođenjem novih tehnologija i inovacija.
	2.2.4. Uvođenje novih tehnologija i inovacija u turizam	
3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma		
3.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom	3.1.1. Osnivanje DMO i umrežavanje dionika destinacije	Bez provedbe projekata, neće se omogućiti učinkovitija suradnja i djelovanje na turističkom tržištu i neće se potaknuti održivi razvoj turizma.
	3.1.2. Osmišljavanje vizualnog identiteta destinacije i sustava komunikacije s turistima	
	3.1.3. Osmišljavanje plana održivog razvoja turizma destinacije	
3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma	3.2.1. Implementacija načela održivog razvoja u upravljanju okolišem u funkciji turizma	Bez unaprjeđenja sustava upravljanja i zaštite prirodne baštine, neće doći do povećanja efikasnosti u sustavu upravljanja i zaštite prirodne baštine.
	3.2.2. Unaprjeđenje sustava uređivanja imovinsko pravnih odnosa	Bez provedbe ove mjere neće se unaprijediti sustav uređivanja imovinsko pravnih odnosa.

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

	3.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetra) i poboljšanje energetske učinkovitosti	Bez provođenja planiranih aktivnosti neće se omogućiti razvoj i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije na turističkim objektima (fotonaponski sustavi, solarni termalni sustavi, vjetroenergetski sustavi i dr.) i do odgovornijeg korištenja obnovljivih izvora energije.
	3.2.4. Poticanje razvoja i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma	Bez provođenja planirane mjere neće se omogućiti razvoj specifičnih oblika turizma.
	3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture	Bez unapređenja komunalne infrastrukture (kanalizacijske mreže, vodovodne mreže, opskrbe električnom energijom, zbrinjavanja otpada i sl.) i infrastrukture svih oblika prometa, nastaviti će se daljnji pritisci na okolišne sastavnice (tlo, voda, biološka raznolikost i dr.). Međutim, bez unapređenja u sektoru prometne infrastrukture i komunalne infrastrukture, neće doći do povećane potrebe za zauzećem prostora te s time povezanih pritiska na okoliš (tlo, biološka raznolikost).
	3.2.6. Razvoj ekološkog poslovanja u svim oblicima	Bez provođenja planirane mjere neće se razviti ekološko poslovanje svih dionika u turizmu.
3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude	3.3.1. Očuvanje i jačanje kulturnog identiteta i integriteta destinacije	Bez unapređenja sustava upravljanja i zaštite kulturne baštine, neće doći do povećanja efikasnosti u sustavu upravljanja i zaštite kulturne baštine te nastavno do proširenja turističke ponude destinacije.
	3.3.2. Stvaranje destinacije posebnog doživljaja kroz održivu valorizaciju resursa	
	3.3.3. Poticanje kulturno-zabavnih i sportskih događanja	

4 OKOLIŠNE ZNAČAJKE PODRUČJA NA KOJA PROVEDBA SRT-A OPĆINE ZADVARJE MOŽE ZNAČAJNO UTJECATI

Područje obuhvata SRT-a Općine Zadvarje obuhvaća naselje Zadvarje (sa 9 međusobno povezanih zaselaka: Dubci, Potpoletnica, Krnići, Krželji, Popovići, Santrići, Pejkovići, Krčići i Zadvarje).

Mjere koje se planiraju strateškim dokumentom će imati lokalni utjecaj. U poglavlju 2. *Postojeće stanje okoliša* opisane su okolišne značajke predmetnog područja.

Vjerojatno značajni utjecaji koje bi planirane mjere mogle imati na sastavnice okoliša opisane su u poglavlju 6. *Vjerojatno značajni utjecaji*.

5 CILJEVI ZAŠTITE OKOLIŠA USPOSTAVLJENI PO ZAKLJUČIVANJU MEĐUNARODNIH UGOVORA I SPORAZUMA KOJI SE ODOSE NA SRT-A OPĆINE ZADVARJE TE NAČIN NA KOJI SU TI CILJEVI I DRUGA PITANJA ZAŠTITE OKOLIŠA UZETI U OBZIR TIJEKOM IZRADE SRT-A OPĆINE ZADVARJE

KONVENCIJA / PROTOKOL / SPORAZUM	CILJEVI KONVENCIJE / PROTOKOLA / SPORAZUMA	OBAVEZE KROZ PROVEDBU
Protokol o strateškoj procjeni okoliša (Kijev, 2003.), NN-MU 07/09, u RH stupio na snagu 11. srpnja 2010. godine	<p>Cilj ovog Protokola je osigurati visoku razinu zaštite okoliša, uključujući i zdravlje, kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiguranje da se pitanja okoliša, uključujući i zdravlje, u potpunosti uzimaju u obzir u izradi planova i programa; - pridonosenje razmatranju zahtjeva okoliša, uključujući i zdravlja, u izradi politika i zakonodavstva; - uspostavljanje jasnih, transparentnih i učinkovitih postupaka za stratešku procjenu okoliša; - osiguranje sudjelovanja javnosti u strateškoj procjeni okoliša; - uključivanje na te načine zahtjeva okoliša, uključujući i zdravlja, u mjere i instrumente čija je namjena poticati održivi razvitak. 	<p>Strateška procjena utjecaja na okoliš SRT-a Općine Zadvarje provodi se sukladno Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš („Narodne novine“, br. 03/17) te Zakonu o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18) u kojem je uređena obveza informiranja i osiguranja sudjelovanja javnosti u postupcima strateške procjene utjecaja strategije, plana i programa na okoliš.</p> <p>Način informiranja javnosti i zainteresirane javnosti uređen je Uredbom o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 64/08). S obzirom na navedeno, tijekom provedbe SPUO za Strategiju razvoja turizma, javnosti će biti omogućen pristup informacijama i sudjelovanje u postupku provedbe strateške procjene. Navedeno se provodi javnim objavljivanjem dokumenata te informacija o provođenju postupka strateške procjene na web stranicama Općine Zadvarje⁴⁴ te u službenom glasilu „Službeni glasnik Općine Zadvarje“.</p>
Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhus, 1998.), NN-MU 01/07, u RH stupila	<p>Cilj konvencije je da radi doprinosa zaštiti prava svake osobe sadašnjega i budućih naraštaja na život u okolišu pogodnom za njegovo ili njezino zdravlje i dobrobit, svaka stranka jamči pravo pristupa informacijama, sudjelovanja javnosti u odlučivanju o okolišu i pristupa pravosuđu u pitanjima okoliša sukladno odredbama ove Konvencije.</p>	

⁴⁴ <https://www.zadvarje.hr/>

na snagu 25. lipnja 2007. godine		
Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Rio de Janeiro, 1992.) , NN-MU 02/96, u RH stupila na snagu 7. srpnja 1996. godine	Temeljni cilj Konvencije je postići stabilizaciju koncentracija stakleničkih plinova u atmosferi na razinu koja će spriječiti opasno antropogeno djelovanje na klimatski sustav. Takav nivo trebalo bi postići u vremenskom roku koji je dovoljan da se ekosustavima omogući prirodno adaptiranje na promjenu klime, da se osigura da proizvodnja hrane ne bude ugrožena i da se omogući daljnji gospodarski razvoj na održivi način.	U SRT-a nisu planirane mjere koje bi doprinjele povećanju emisije stakleničkih plinova, a planirane mjere (sve mjere koje uključuju izvođenje građevinskih radova tj. korištenje radne mehanizacije) će se provoditi u skladu sa važećim zakonskim propisima što omogućuje postizanje ciljeva navedenih konvencija i protokola. U sklopu prioriteta 3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma predviđene su mjere 3.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetar) i poboljšanje energetske učinkovitosti te 3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture. Kroz mjere dogradit će se sustav vodoopskrbe i odvodnje, riješiti zbrinjavanje otpada, osigurati energetske certifikacije objekata i potaknuti korištenje obnovljivih izvora energije. Ovim projektima direktno se utječe na smanjenje emisije CO ₂ . Provedbom navedenih projekata direktno se unaprjeđuje infrastruktura i koriste se nove tehnologije i materijali koji ne štete okolišu i koriste obnovljivi izvori energije pa tako doprinose i smanjenju emisije stakleničkih plinova.
Kyoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Kyoto, 1999.) , NN-MU 05/07, u RH stupio na snagu u svibnju 2007. godine	Cilj Kyoto protokola je smanjenje emisije stakleničkih plinova u industrijaliziranim zemljama za oko 5,2% u odnosu na razine iz 1990-ih godina u razdoblju od 2008. do 2012. godine.	
Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja (Barcelona, 2008.) , NN-MU 08/12, u RH stupio na snagu u veljači 2013. godine	Cilj je uvesti obvezu integralnog upravljanja obalnim područjem uzimajući u obzir prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode, zaštitu kulturne baštine, održivu poljoprivredu, ribarstvo, turizam te ostale gospodarske djelatnosti na obalnom području, jer obalno područje Sredozemlja je zajednička prirodna i kulturna baština naroda Sredozemlja te bi ga trebalo očuvati i razborito koristiti na korist sadašnjih i budućih naraštaja.	Jedan od prioriteta Strategiji razvoja turizma je 2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude odnosno mjera 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude prema Zakonu o prostornom uređenju. Preduvjet provedbe mjere uređenja turističke zone Pelegrin na području općine je zaštita okoliša i očuvanje mora što će se postići odgovarajućim zbrinjavanjem generiranog otpada i otpadnih voda što je u skladu s Protokolom.
Konvencija Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.) , NN-MU 06/96, u RH je stupila na	Osnovni ciljevi Konvencije su osigurati: - očuvanje sveukupne biološke raznolikosti - održivo korištenje komponenata biološke raznolikosti - pravednu i ravnomjernu raspodjelu dobiti koje proizlaze iz korištenja genetskih izvora.	SRT-a daje strateška usmjerenja razvoja turizma na području općine Zadvarje na način da se razvojem očuva i zaštiti bioraznolikost i prirodne vrijednosti, što uključuje rijetka i zaštićena staništa i vrste koje se nalaze na području ili u okolici planiranih mjera.

<p>snagu 7. listopada 1996. godine</p>		<p>Mjere planirane SRT-a promoviraju zaštitu i održivo korištenje prirode (izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine, trasiranje biciklističkih i pješačkih staza te razvoj komunalne infrastrukture) što je u skladu s Konvencijama.</p>
<p>Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) (Bern, 1979.), NN-MU 06/00, u RH stupila na snagu 1. studenog 2000. godine</p>	<p>Glavni ciljevi Konvencije su osigurati očuvanje i zaštitu divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihova prirodna staništa (navedenih u dodacima I. i II. Konvencije), povećanje suradnje između ugovornih stranaka, kao i regulirati eksploataciju tih vrsta (uključujući i migratorne vrste) navedene u Dodatku 3. U tu svrhu Konvencija nameće zakonske obveze ugovornim strankama, zaštititi više od 500 divljih biljnih i više od 1 000 divljih životinjskih vrsta.</p>	<p>Realizacijom aktivnosti izgradnje prilikom provedbe mjera planiranih SRT-a (izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine, prometne i komunalne infrastrukture, unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture te podizanje razine kvalitete turističke ponude) te pružanja usluga omogućenih pojedinim mjerama (šetnica, staze, parking, proširenje poduzetničke i turističke ponude) potrebno je osigurati zaštitu divljih biljnih i životinjskih vrsta te prirodnih staništa ovog područja. Planirane mjere će uvažiti ciljeve Konvencija te će doprinijeti očuvanju prirodnih areala rasprostranjenosti migratornih vrsta divljih životinja.</p> <p>Pojedine mjere (1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture te 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) nalaze se dijelom na području POP HR1000029 Cetina i POVS HR2000929 Rijeka Cetina-kanjonski dio, odnosno uz područje POVS HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele. Procjenom utjecaja ustanovljeno je da se provedbom projekata može očekivati utjecaj na ciljna staništa i vrste navedenih područja ekološke mreže, što je moguće umanjiti primjenom saznanja o mogućim utjecajima iz SPUO na projektnu dokumentaciju u daljnjim fazama izrade.</p> <p>Dodatne mjere zaštite i održivog korištenja prirode mogu biti ugrađene kroz postupke PUO ili OPUO.</p>
<p>Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija), (Bonn, 1979.), NN-MU 06/00, u RH stupila na snagu 1. listopada 2000. godine</p>	<p>Cilj Konvencije je očuvanje migratornih vrsta divljih životinja u čitavom području njihova rasprostranjenja. Konvencija predstavlja okvir unutar kojeg države članice mogu poduzimati mjere zaštite i očuvanja migratornih vrsta i njihovih staništa na globalnoj razini.</p>	<p>Prilikom izvedbe svih planiranih mjera koje uključuju izgradnju (rušenje stabala u čijim dupljama se mogu nalaziti stabla šišmiša, renoviranje starih kuća na čijim tavanima šišmiši mogu obitavati) biti će potrebno poduzeti sve moguće mjere kako bi se osigurala aktivna zaštita migratornih životinjskih vrsta šišmiša.</p>
<p>Sporazum o zaštiti šišmiša u Europi (EUROBATS) (London, 1991.), NN-MU 06/00, Zakon o potvrđivanju sporazuma stupio je na snagu 13. travnja 2000. godine</p>	<p>Cilj je osigurati aktivnu zaštitu ugroženih migratornih životinjskih vrsta šišmiša preko čitavog područja njihovog rasprostranjenja.</p> <p>Sporazum štiti svih 52 vrste šišmiša koje se pojavljuju na području Europe, kroz zakonodavstvo, edukaciju, provedbu mjera zaštite i međunarodnu suradnju među državama strankama, ali i onima koje još nisu pristupile Sporazumu.</p>	

<p>Konvencija o europskim krajobrazima (Firenca, 2000.), NN-MU 12/02, u RH stupila na snagu 1. ožujka 2004. godine</p>	<p>Konvencija ima za ciljeve promicanje očuvanja krajobraza, upravljanje i planiranje te organiziranje europske suradnje o pitanjima krajobraza.</p>	<p>Tijekom planiranja i provedbe mjera planiranih SRT-a planirani su projekti (izgradnje šetnice uz kanjon rijeke Cetine te objekata na području gospodarskih i ugostiteljsko-tuističkih zona), čijom realizacijom će doći do trajnih utjecaja na krajobrazne vizure općine Zadvarje. Tijekom izrade projektne dokumentacije za navedene projekte, potrebno je uzeti u obzir predviđene mjere i uvjete zaštite vrijednosti krajobraza i što bolje uklopiti planirane projekte u postojeće vizure općine Zadvarje. Na taj način će se u najvećoj mogućoj mjeri sačuvati postojeće krajobrazne vrijednosti što je u skladu s Konvencijom.</p>
<p>Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (Pariz, 1972.) NN-MU 12/93, u RH stupila na snagu 8. listopada 1991. godine</p>	<p>Osnovni ciljevi Konvencije su potaknuti zemlje potpisnice na praćenje i izvještavanje o stanju očuvanja područja Svjetske baštine, pružanje stručne pomoći i profesionalnog usavršavanja za poslove očuvanja područja Svjetske baštine, u slučaju potrebe, pružanje žurne pomoći područjima Svjetske baštine koja se nalaze u neposrednoj opasnosti. Ostali ciljevi su jačanje javne svijesti, poticanje sudjelovanja lokalnih zajednica na očuvanje njihove kulturne i prirodne baštine i ostvarivanje međunarodne suradnje u očuvanju kulturne i prirodne baštine.</p>	<p>Jedna od glavnih prioriteta je 3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude uz naglasak na očuvanje kulturne baštine i jačanje kapaciteta društvenih djelatnosti. Provedbom mjera će se očuvati kulturno-povijesna baština općine Zadvarje te će se educirati turiste i lokalno stanovništvo o značaju i očuvanju kulturno povijesne baštine. Također, u sklopu mjere 1.1.4., planirano je, između ostalog, analiza materijalne i nematerijalne baštine općine Zadvarje i osmišljavanje kulturnih i edukativnih ruta što je direktno u skladu s Konvencijom. Prije provođenja navedenih projekata, kao i ostalih projekata koji mogu imati utjecaje na kulturno-povijesnu baštinu, potrebno je zatražiti mišljenje nadležnog tijela za zaštitu kulturne baštine. Na taj način spriječit će se mogući utjecaji i pravovaljano zaštititi kulturno-povijesna baština.</p>

6 VJEROJATNO ZNAČAJNI UTJECAJI NA OKOLIŠ

Prilikom izrade strateške procjene utjecaja na okoliš, a u svrhu procjene mogućih utjecaja koje bi mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje mogle imati na sastavnice okoliša, korišten je program Quantum GIS (QGIS verzija 2.18.19) i relevantni javno dostupni GIS podaci o stanju okoliša (WMS servisi), koji su preuzeti s različitih izvora (npr. Državna geodetska uprava, Bioportal, itd., kako je navedeno u Poglavlju 11. Izvori podataka). Na temelju dostupnih GIS podataka o stanju okoliša, u QGIS-u su izrađene karte na kojima je jasno vidljiv prostorni raspored pojedinih sastavnica okoliša (tlo, voda, staništa, EM, zaštićena područja, itd.) u odnosu na područje Općine Zadvarje te planirane mjere definirane SRT-a.

Utjecaji pojedinih planiranih aktivnosti su pojedinačno opisani te su im dodijeljene brojčane ocjene, prema tablici 6.-1.).

Analizom utjecaja su obuhvaćene slijedeće sastavnice okoliša: bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja, poljoprivreda i tlo, šumarstvo, zrak, klima, vode i more, krajobraz, stanovništvo i zdravlje ljudi, kulturno-povijesna baština, materijalna imovina i infrastruktura te otpad, koje su opisane u Poglavlju 2, za područje općine Zadvarje.

U tablicama s procjenom utjecaja, za pojedine mjere su navedene sastavnice okoliša na koje se očekuje vjerojatnost nastanka negativnih ili pozitivnih utjecaja ili ako ocjena utjecaja nije moguća. Sastavnice, kod kojih se, temeljem opisa iz Poglavlja 2, ne očekuje vjerojatnost nastanka utjecaja nisu navedene, za pojedine mjere.

Tablica **Pogreška! Za dodavanje Naslov 1;Naslov 1.;denis;EPZ_P_1** tekstu koji želite da se ovdje pojavi koristite karticu Polazno.-1 Raspon ocjena za procjenu stupnja utjecaja na pojedine sastavnice okoliša

Obilježja utjecaja	Oznaka	Opis utjecaja
VJEROJATNOST	-2	Vjerojatnost značajnog negativnog utjecaja - Trajno negativan utjecaj na okoliš. Utjecaj bitno remeti sastavnice okoliša.
	-1	Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja - Manje negativan utjecaj na sastavnice okoliša. Utjecaj je lokalnog karaktera i prihvatljiv za okoliš.
	0	Vjerojatno nema utjecaja – Provedba SPP ne pokazuje vidljive utjecaje na okoliš.
	?	Ocjena utjecaja nije moguća - Zbog nedostatka informacija o planiranom zahvatu nije moguće donošenje prave ocjene.
	+1	Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja - Umjereni pozitivan utjecaj na sastavnice okoliša. Manje poboljšanje okolišnih uvjeta, uređenje područja i poboljšanje vizura prostora.
	+2	Vjerojatnost značajno pozitivnog utjecaja - Značajno poboljšanje okolišnih uvjeta na mjestu zahvata.
IZR	IZR	izravni

	NEIZR	neizravni
	SEK	sekundarni
	KUM	kumulativni
	SIN	sinergijski
TRAJANJE	KR	kratkoročni
	SR	srednjoročni
	DR	dugoročni
	ST	stalan
	PRI	privremen

Od ukupno 27 planiranih mjera, definiranih kroz prioritete za sva tri strateška cilja, za 21 se ne očekuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na okoliš te su iste navedene u Poglavlju 6.1., uz kratko obrazloženje.

Za šest planiranih mjera se zbog potrebe provedbe određenih aktivnosti tijekom građenja ili korištenja, obzirom na njihove karakteristike te položaj u prostoru ne isključuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na neku od sastavnica okoliša te su one analizirane u Poglavlju 6.2.

Kod sagledavanja kumulativnih utjecaja planiranih mjera na okoliš, u Poglavlju 6.4. su uzete u obzir i mjere iz Poglavlja 6.1., za koje nije utvrđena vjerojatnost značajnijih negativnih utjecaja na okoliš.

6.1 Mjere za koje se ne očekuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na sastavnice okoliša

U nastavku su navedene mjere, vezane uz prioritete definirane osnovnim strateškim ciljevima SRT-a Općine Zadvarje, za koje je procijenjeno, temeljem definiranih aktivnosti, da se njihovom realizacijom ne očekuje vjerojatnost za nastanak negativnih utjecaja na sastavnice okoliša.

Strateški cilj: 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture		
Prioritet:	Planirana mjera	Pojašnjenje:
1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture	1.1.3. Izrada idejnog rješenja i dokumentacije za unaprjeđenje prostora sajmovanja	Mjera kojom se želi unaprijediti nematerijalno kulturno dobro općine Zadvarje u vidu sajmovanja koje se dugi niz godina odvija svaki utorak. Ovo podrazumijeva mogućnost njegovog premještanju na primjereniju lokaciju sa svom potrebnom infrastrukturom za prihvata izlagača i posjetitelja sajma.
	1.1.4. Osmišljavanje i označavanje kulturnih i edukativnih ruta	Mjera kojom će se primjereno označiti i valorizirati kulturno–povijesna baština te osmisliti kulturne i edukativne rute temeljene na materijalnoj i nematerijalnoj baštini općine Zadvarje za one turiste i jednodnevne izletnike koje taj dio turističke ponude interesira.
	1.1.6. Izrada plana upravljanja prostorom, posebice u turističkim zonama	Mjera kojom se želi napraviti kvalitetan urbanistički plan te sukladno njemu plan upravljanja prostorom s detaljnim elementima upravljanja prostorom u turističkim zonama.
	1.1.7. Osnivanje fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije i prijavu na natječaju za (su)financiranje	Mjera kojom se želi osmisliti sustav kojim bi se osigurala dostatna sredstva za financiranje izrade projektne dokumentacije i (su)financiranje razvojnih projekata s ciljem unaprjeđenja životnih uvjeta u općini Zadvarje.
Strateški cilj: 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu		
2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima	2.1.2. Razvoj i implementacija mjera za privlačenje investitora u turizmu	Mjera kojom se želi stvoriti kvalitetno i poticajno okruženje u destinaciji kako bi se potaknuo investicijski ciklus i privukli kvalitetni domaći i inozemni investitori u turizmu.
	2.1.3. Unaprjeđenje financijskih instrumenata za razvoj turizma	Mjera kojom se želi stvoriti kvalitetni sustav financijskih instrumenata za razvoj turizma kako bi se olakšalo poslovanje u turizmu koje je opterećeno sezonalnošću. Također, nastoji se različitim dionicima turističke destinacije omogućiti unaprjeđenje kvalitete njihovog poslovanja.
	2.1.4. Jačanje poduzetničkih kompetencija kroz cjeloživotno obrazovanje	Mjera kojom se želi potaknuti na uključivanje u poduzetničke aktivnosti za one koji su uključeni u turističku ponudu u širem smislu, ali i sve druge potencijalno zainteresirane dionike. Ovom mjerom bi se utjecalo i na smanjenje nezaposlenosti, ali i na poboljšanje strukture zaposlenih.
2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude	2.2.2. Poticanje korištenja nekoristene imovine u turističke svrhe	Mjera kojom se želi potaknuti korištenje trenutno nekoristene, a posebice zapuštene imovine na području Zadvarja u turističke svrhe te olakšati sređivanje imovinsko-vlasničke problematike.
	2.2.3. Razvoj raspršenih ili difuznih hotela	Mjera kojom se želi potaknuti razvoj raspršenih hotela u kojima gosti mogu boraviti u zasebnim smještajnim jedinicama (sobama, apartmanima ili kućama)

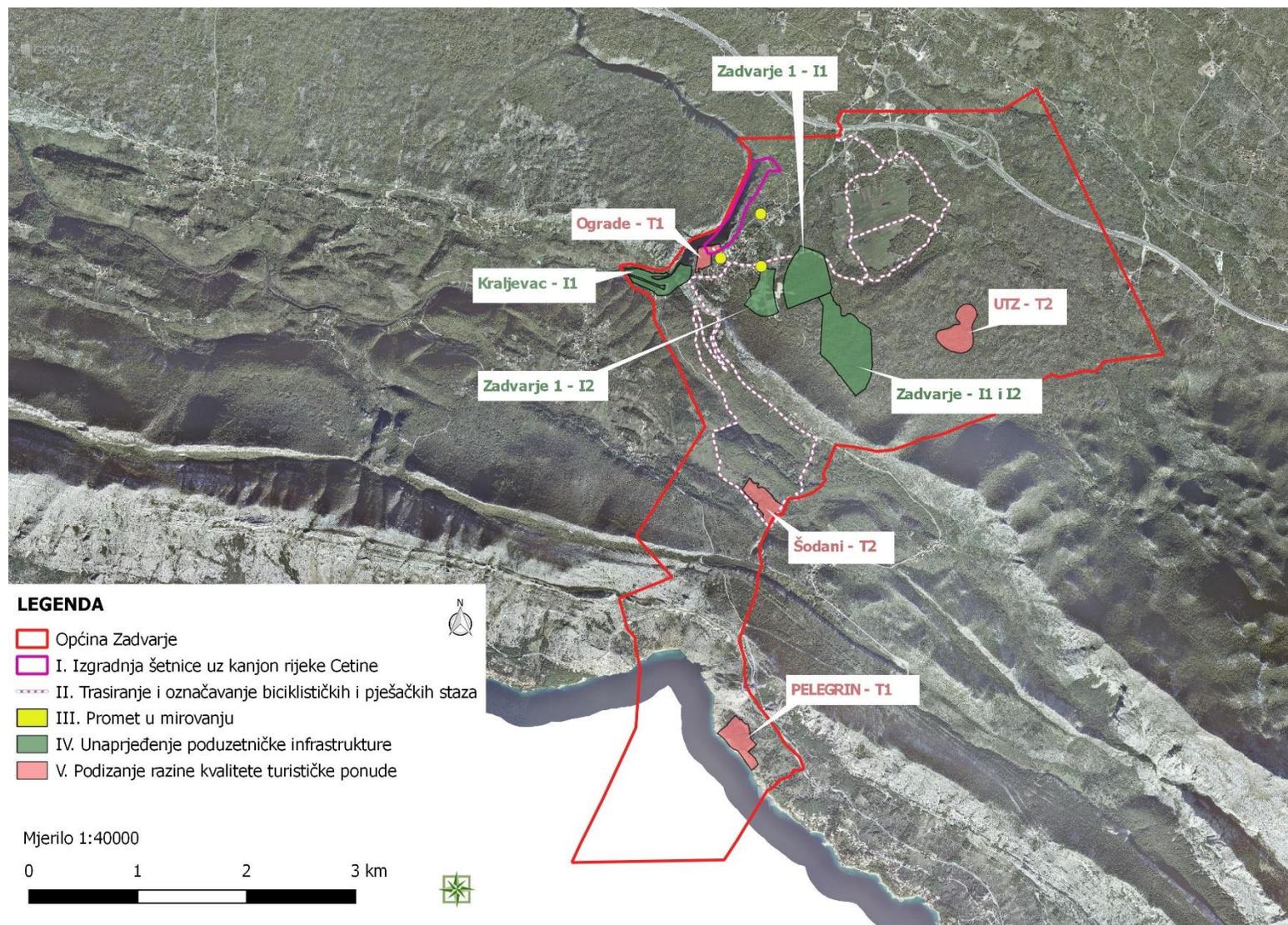
		rasprostranjenima na širem području općine sa zajedničkom recepcijom, putem koje se upravlja svim smještajnim jedinicama.
	2.2.4. Uvođenje novih tehnologija i inovacija u turizam	Mjera kojom se želi potaknuti usvajanje novih znanja i novih tehnologija u turizmu, a sve u cilju što boljeg pozicioniranja na međunarodnome turističkom tržištu.
Strateški cilj: 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma		
3.1. Unaprjeđenje sustava upravljanja turizmom	3.1.1. Osnivanje DMO i umrežavanje dionika destinacije	Mjera kojom se želi osnovati destinacijsku menadžment organizaciju (DMO) koja će objediniti napore dionika u sustavnom kvalitetnom razvoju destinacije. DMO će se uz pomoć Općine Zadvarje brinuti o cjelokupnom razvoju turizma na području općine i predstavljati kontakt točku za investitore, poduzetnike, lokalno stanovništvo, turiste i druge zainteresirane dionike.
	3.1.2. Osmišljavanje vizualnog identiteta destinacije i sustava komunikacije s turistima	Mjera kojom se želi osmisliti vizualni identitet destinacije koji bi bio temelj za komunikaciju s turističkim tržištem i lokalnim dionicima, a koji bi komunicirao ukupnu raznolikost destinacije, misiju i viziju za koju se destinacija opredijelila. Također, temeljni je cilj razviti sustav komuniciranja i informiranja turista s ciljem unaprjeđenja zadovoljstva turista i pravovremenoga informiranja.
	3.1.3. Osmišljavanje plana održivog razvoja turizma destinacije	Mjera kojom se želi osigurati sustavni i sveobuhvatni plan održivog razvoja turizma destinacije (pokazatelji npr. ETIS, UNWTO i sl.) za njen kvalitetan, održiv i kontinuirani rast.
3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma	3.2.1. Implementacija načela održivog razvoja u upravljanju okolišem u funkciji turizma	Mjera kojom se želi implementirati posebne mjere (izrada planova održivog upravljanja zaštićenim područjima prirode te inventarizacija, osmišljavanje i implementacija modela održivog razvoja turizma u zaštićenim područjima prirode) u svrhu implementacije posebnih načela održivog razvoja turizma u područjima Parka prirode Biokovo te zaštićenim vodnim područjima.
	3.2.2. Unaprjeđenje sustava uređivanja imovinsko pravnih odnosa	Mjera kojom će se nastojati pojednostaviti uređivanje imovinsko pravnih odnosa na lokalnoj razini, kako bi se ostvarila nulta razina uređenosti za poticanje poduzetničkih pothvata u destinaciji.
	3.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetra) i poboljšanje energetske učinkovitosti	Mjera kojom se želi potaknuti korištenje obnovljivih izvora energije i povećati implementacija energetske učinkovitosti u turizmu.
	3.2.4. Poticanje razvoja i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma	Mjera kojom se želi potaknuti razvoj i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma pri čemu će se zadovoljiti želje turista te postići komparativna prednost destinacije.

	3.2.6. Razvoj ekološkog poslovanja u svim oblicima	Mjera kojom se želi implementirati načela ekološkoga poslovanja u cjelokupnu turističku ponudu jer su turisti spremniji odabrati ekološki turistički proizvod i za njega platiti višu cijenu. Stoga je mjerom predviđena implementacija ekološkoga poslovanja i certificiranja istoga u ugostiteljske objekte, maloprodajne trgovine, OPG proizvodnju, smještajne objekte i druge oblike ponude.
3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude	3.3.1. Očuvanje i jačanje kulturnog identiteta i integriteta destinacije	Mjera kojom će se nastojati očuvati vrijednosti, tradiciju, norme, ponašanje, životni stil, hranu i ostale društveno-kulturne elemente, u svrhu očuvanja i jačanja kulturnoga identiteta i integriteta destinacije, odnosno društveno-kulturne održivosti lokalne zajednice. Ovime se također jača svijest lokalnoga stanovništva o vrijednostima turističkih razmjena te društveno-kulturnih koristi i rizika, kao i o važnosti gostoljubivosti i interkulturalnoj komunikaciji za daljnji razvoj destinacije.
	3.3.2. Stvaranje destinacije posebnog doživljaja kroz održivu valorizaciju resursa	Mjera kojom će se želi potaknuti društveno odgovorno ponašanje svih dionika destinacije, kroz sustavno i dugoročno korištenje prirodnih resursa, društveno-kulturne baštine, atrakcija i drugih materijalnih i nematerijalnih resursa koji čine ukupnu resursno-atrakcijsku osnovu za privlačenje turista. Navedenom mjerom se čuvaju i zaštićuju resursi od pretjerane komercijalizacije i mogućnosti da se u potpunosti devastiraju pri čemu se stvara pretpostavka za očuvanje izvornosti i jedinstvenosti doživljaja destinacije koja je danas temelj razvoja turističke ponude.
	3.3.3. Poticanje kulturno-zabavnih i sportskih događanja	Mjera kojom se želi kroz kulturno-zabavna i sportska događanja nadopuniti turistička ponuda, privući izletnike u destinaciju, ali istovremeno i očuvati kulturnu tradiciju destinacije i unaprjediti život lokalnog stanovništva.

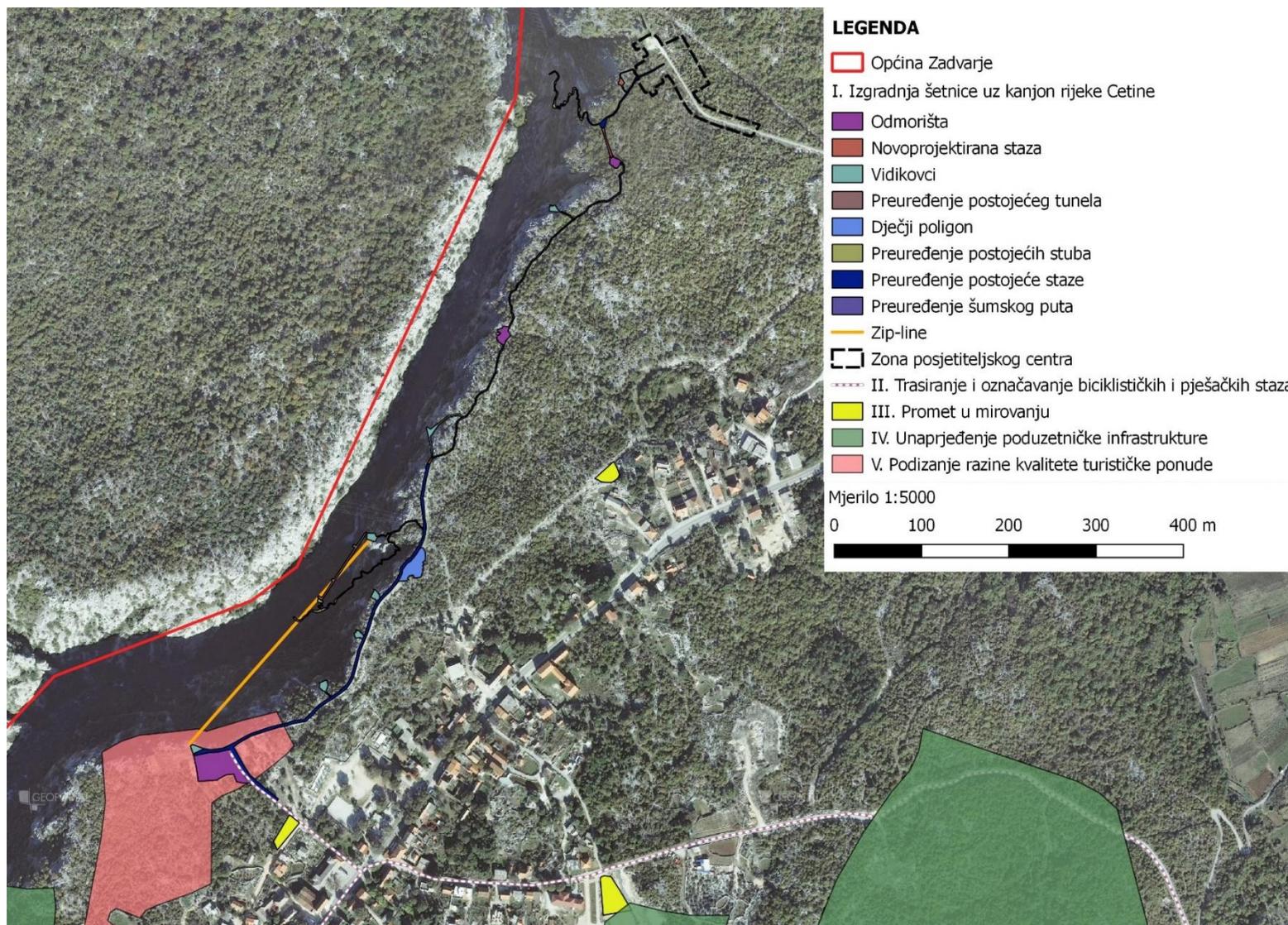
6.2 Mjere za koje se očekuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na sastavnice okoliša

U nastavku je analizirano preostalih 7 mjera, kod kojih se ne isključuje vjerojatnost za nastanak negativnih utjecaja na neku od sastavnica okoliša.

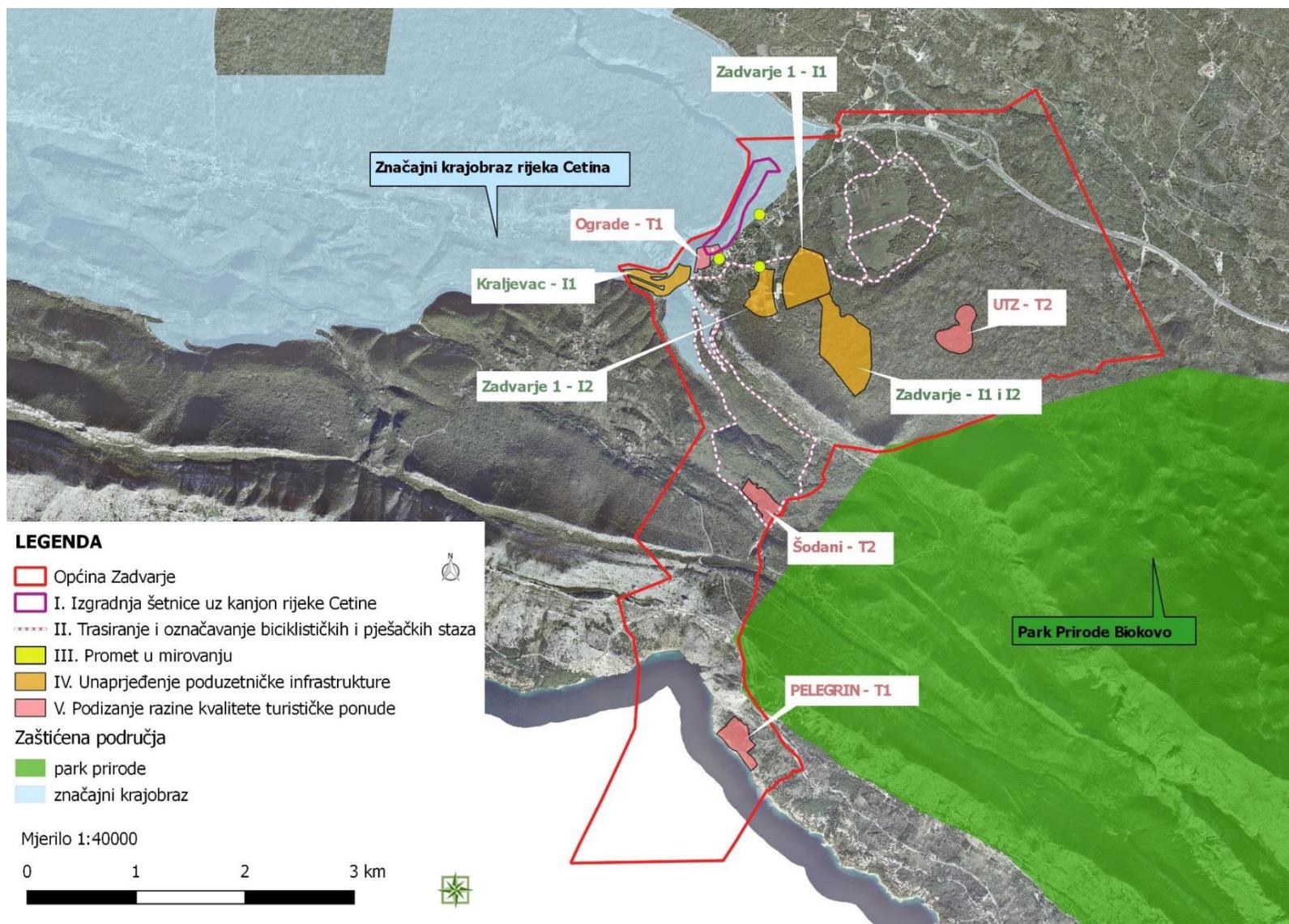
Pri tome treba napomenuti, da se neke od preostalih mjera predviđene su za realizaciju unutar građevinskog područja (naselje Zadvarje), gdje su PPU Općine Zadvarje definirane odredbe koje svaka građevina mora zadovoljiti u smislu infrastrukturnih karakteristika (odvodnja, vododopskba, opskrba el. energijom, itd.). Također, mjera 3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture nisu definirane u prostoru, međutim uvjeti izgradnje su definirani Odredbama za provođenje PPU Općine Zadvarje.

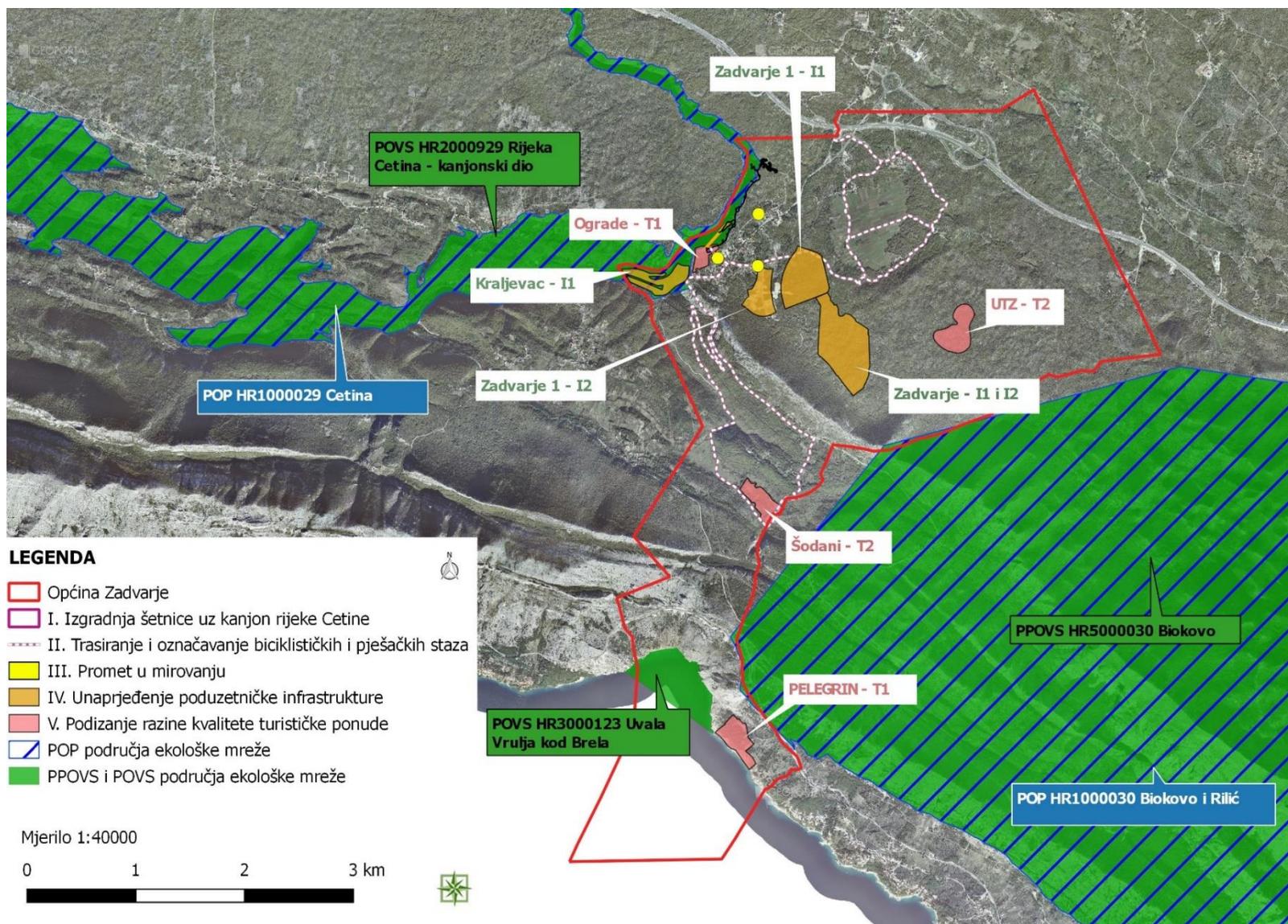
Slika 6.2-1 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)

Slika 6.2-2 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:5000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)

Slika 6.2-3 Prikaz zaštićenih područja RH i lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)

Slika 6.2-4 Prikaz područjaEM i lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)

STRATEŠKI CILJ 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture

Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture		
Mjera 1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine (katografska oznaka I.)		
SASTAVNICE OKOLIŠA	Opis utjecaja	Značajnost utjecaja / sastavnice okoliša
Bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja	<p><u>Stanišni tipovi i strogo zaštićene biljne vrste:</u> Prema prilogu II Pravilnika⁴⁵ stanišni tipovi; Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.), Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5) i neki podtipovi Šume (NKS kod E.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) te Izgrađena i industrijska staništa (NKS kod J.) na kojima se planirana mjera nalazi, smatraju se ugroženima i rijetkima. Prema prilogu III Pravilnika stanišni tipovi; u sklopu Tirensko-jadranske vapnenačke stijena (NKS kod B.1.4.) na kojima se planira mjera nalazi se NATURA 2000 stanište 8210 Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom te unutar Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5) se nalazi NATURA 2000 stanište 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneretalia villosae).</p> <p><i>Izvod iz Karte kopnenih nešumskih staništa 2016. za područje planirane aktivnosti:</i></p>	<p>-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>

⁴⁵ Pravilnik o popisu stanišnih tipova, karti staništa te ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima („Narodne novine“, broj 88/14)

Dijelovi šetnice već su izgrađeni i u korištenju. Međutim, tijekom obnove već postojećeg dijela šetnice i izgradnje dodatne infrastrukture (vidikovci, odlorišta, poligon za djecu) na predmetnom području vjerojatan je trajan, negativan utjecaj na navedene stanišne tipove (B.1.4., E., J. i I.2.1.) u vidu prenamjene, no obzirom na površinu koja će se prenamijeniti u odnosu na okolni istovrsni prostor i rasprostranjenost navedenih stanišnih tipova na području općine, utjecaj će biti umjereno negativan.

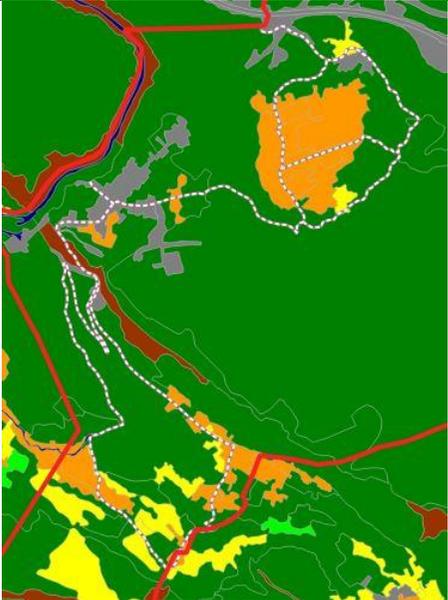
Tijekom korištenja planirane mjere dodatni utjecaji na navedena staništa se ne očekuju.

Tijekom izvođenja građevinskih radova vjerojatan je negativan utjecaj i na strogo zaštićene vrste biljaka, ukoliko se nalaze unutar područja izvođenja radova odnosno vjerojatan je privremen, negativan utjecaj u vidu buke i vibracija na strogo zaštićene vrste ptica i sisavaca koje ovo područje koriste za obitavanje ili lov plijena; vodozemaca, gmazova i leptira koji se tu mogu zateći te će navedene vrste izbjegavati predmetno područje. Tijekom korištenja izgrađenog područja vjerojatnost dodatnog utjecaja na strogo zaštićene vrste se ne očekuje.

	<p><u>Zaštićena područja:</u> Lokacija planirane mjere nalazi se unutar zaštićenih područja RH, značajnog krajobraza kanjona rijeke Cetine. Postojeća šetnica će se oplemeniti inovativnim građevinskim i tehnološkim rješenjima koja uključuju šetnicu s vidikovcima, konstrukcije koje djelomično idu iznad kanjona, zip line preko kanjona i sl. Tijekom projektiranja i izgradnje voditi će se računa o samom ambijentu prostora i okolišu.</p> <p><u>Ekološka mreža:</u> Lokacija planirane mjere dijelom (vidikovci te postojeće staze, stube i tunel) ulazi ili je neposredno uz POP područja HR1000029 Cetina i POVS područje HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio. Očekivani utjecaji se mogu manifestirati kroz trajno zauzimanje površina ciljnog kamenjarsko travnjačkog staništa i na vrste koje naseljavaju ili se hrane na spomenutom staništu. Moguć je i utjecaj uslijed stradavanja ciljnih vrsta ptica, ukoliko bi se radovi izvodili u vrijeme gniježđenja. Taj utjecaj je moguće ublažiti na način da se radovi uklanjanja vegetacije vrše izvan razdoblja gniježđenja ciljnih vrsta ptica, odnosno da se radovi provode u razdoblju od 15. kolovoza do 1. veljače. Utjecaji na ciljne vrste POVS područja HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio se ne očekuju. Obzirom da se radi o izgradnji na relativno maloj površini, vjerojatnost za pojedinačan utjecaj ove mjere na ciljne vrste područja POP i ciljna staništa područja POVS EM se ocjenjuje kao umjereno negativni.</p>	
Poljoprivreda i tlo	Prema Pedološkoj karti RH (Slika 2.1.1.4 1) planirana mjera nalazi se na tipu tla: smeđe na vapnencu. Ovaj tip tla spada u trajno nepogodna tla. Planiranom izgradnjom doći će do prenamjene određene površine ovoga tipa tla, no obzirom na njegove karakteristike te rasprostranjenost na području općine, ne očekuju se značajni utjecaji.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Šumarstvo	Prema podacima Hrvatskih šuma lokacije planirane mjere nalaze se na odjelu 33 GJ Omiška Dinara te odjelu 1 GJ Blato na Cetini. U GJ Omiška Dinara nalaze se zaštitne šume i šume posebne namjene dok se u GJ Blato na Cetini nalaze gospodarske i zaštitne šume. Planiranom izgradnjom doći će do prenamjene malog dijela šuma i šumskog zemljišta (većina su linijskog tipa), stoga se očekuje vjerojatnost umjereno negativnog utjecaja.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Kvaliteta zraka	Obzirom na karakter planirane mjere, ne očekuje se nastanak značajnog utjecaja na kvalitetu zraka.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Vode	Planirana mjera nalazi se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA (Slika 2.1.7.3-1) čije je ukupno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. godine okarakterizirano kao dobro. Također, planirana mjera nalazi se uz tijelo površinske vode JKRN0002_001 Cetina (Slika 2.1.7.2-1) čije je konačno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine okarakterizirano kao loše.	0 Vjerojatno nema utjecaja

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

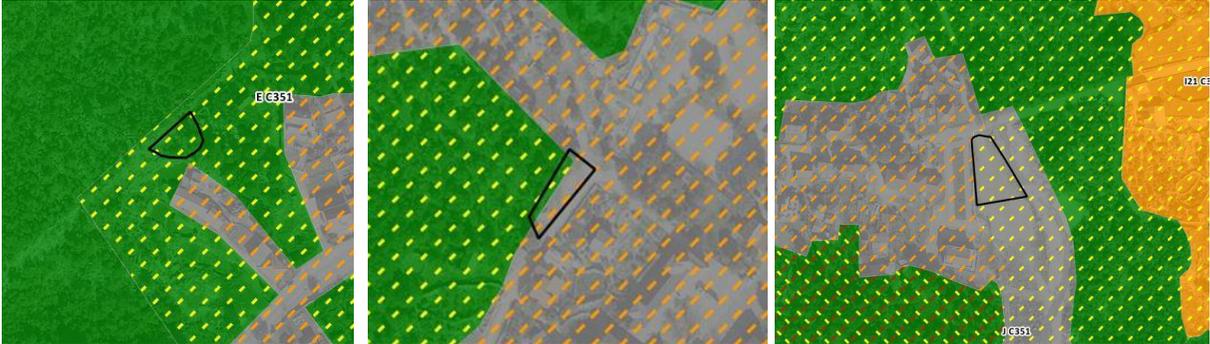
	Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.4.2-2) lokacija planirane mjere nalazi se unutar III. zone sanitarne zaštite gdje je prema Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, br. 66/11, 47/13) ovaj tip zahvata dopušten. Utjecaji na vode se ne očekuju, uz uvjet da se za sve građevine na ovom dijelu riješi prikupljanje i pročišćavanje otpadnih voda na zakonom propisan način.	
Krajobraz	Izgradnjom šetnice doći će do unošenja novih antropogenih elemenata, što će utjecati na krajobrazne vizure ovog područja. Prostor će se oplemeniti inovativnim građevinskim i tehnološkim rješenjima koja uključuju šetnicu s vidikovcima, konstrukcije koje djelomično idu iznad kanjona, zip line preko kanjona i sl. Tijekom projektiranja i izgradnje voditi će se računa o samom ambijentu prostora i okolišu.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Stanovništvo i zdravlje ljudi	Provedba planirane mjere imati će sekundaran pozitivan utjecaj na stanovništvo i turističku ponudu Općine Zadvarje.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Kulturno-povijesna baština	Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.7.6 1) lokaciji planirane mjere (odmorište) najbliže kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara je Kulturno-povijesna cjelina Zadvarje na cca. 70 m zračne udaljenosti. Provedbom planirane mjere ne očekuju se utjecaji na kulturno-povijesnu baštinu.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Materijalna imovina i infrastruktura	Na lokaciji planirane mjere nalazi se dio uređene šetnice. Provedbom planirane mjere ne očekuje se vjerojatnost za negativne utjecaje na postojeću materijalnu imovinu, uz uvjet da se vodno-komunalna infrastruktura riješi na zadovoljavajući način.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Otpad	Realizacijom planirane mjere doći će do povećanja količine komunalnog otpada. Intenzitet ovog utjecaja ovisi o pravilnom gospodarenju otpadom. Ukoliko se nastalim otpadom bude gospodarilo sukladno zakonskim propisima, negativnog utjecaja neće biti.	0 Vjerojatno nema utjecaja

Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture		
Mjera 1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza (katografska oznaka II.)		
SASTAVNICE OKOLIŠA	Opis utjecaja	Značajnost utjecaja / sastavnice okoliša
Bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja	 <p>Obzirom na karakter planirane mjere (postojeći vatrogasni putevi te postojeće prometnice koje su upotrebljive zbog automobilskeg prometa niske gustoće), realizacijom i daljnjim korištenjem planirane mjere se ne očekuju utjecaji na ugrožena i rijetka staništa kao ni na strogo zaštićene biljne vrste.</p> <p><u>Zaštićena područja:</u> Planirana mjera je linijskog tipa, pri čemu dio trase prati rub zaštićenog područja RH, značajnog krajobraza kanjona rijeke Cetine. Međutim, obzirom na karakter planirane mjere, utjecaj se ne očekuje.</p> <p><u>Ekološka mreža:</u> Planirana mjera ne nalazi se na području EM RH. Obzirom na karakter planirane mjere, utjecaj se ne očekuje.</p>	0 Vjerojatno nema utjecaja

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Poljoprivreda i tlo	Prema Pedološkoj karti RH (Slika 2.1.1.4 1) planirana mjera nalazi se na sljedećim tipovima tala: rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima, antropogena na kršu, antropogena fliških i krških sinklinala i koluvija te smeđe na vapnencu. S obzirom da su staze planirane po postojećim putevima, utjecaj se ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Šumarstvo	Prema podacima Hrvatskih šuma lokacije planirane mjere prelaze preko odjela 29 i 33 GJ Omiška Dinara te odjela 1, 2, 3 i 12 GJ Žeževica. U GJ Omiška Dinara nalaze se zaštitne šume i šume posebne namjene dok se u GJ Žeževica nalaze gospodarske šume, zaštitne šume i šume posebne namjene. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, lokacija planirane mjere dijelom prelazi preko privatnih šuma privatne šume GJ Cetinske šume, odsjeku 19a i b. Trasiranjem biciklističkih i pješačkih staza neće doći do zauzimanja dodatnih površina (van već postojećih puteva) šuma i šumskog zemljišta, stoga se utjecaj ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Kvaliteta zraka	Obzirom na karakter planirane mjere, ne očekuje se nastanak značajnog utjecaja na kvalitetu zraka.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Vode	Planirana mjera nalazi se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA (Slika 2.1.7.3 1) čije je ukupno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. godine okarakterizirano kao dobro. Također, planirana mjera jednim dijelom prati tijelo površinske vode JKRNO054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac (Slika 2.1.7.2-1) čije je konačno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine okarakterizirano kao dobro. S obzirom na karakter mjere, ne očekuju se utjecaji na vode.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Krajobraz	Obzirom na karakter planirane mjere, ne očekuju se značajni negativni utjecaji na krajobrazne vizure ovog područja.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Stanovništvo i zdravlje ljudi	Provedba planirane mjere imati će sekundaran pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi te na turističku ponudu Općine Zadvarje.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Kulturno-povijesna baština	Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.7.6 1) planirana mjera proteže se kroz nekoliko kulturnih dobara upisanih u Registar nepokretnih kulturnih dobara te zaštićenih kulturnih dobara županijskog značaja te arheoloških lokaliteta. Obzirom na karakter planirane mjere, ne očekuju se utjecaji na kulturno-povijesnu baštinu.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Materijalna imovina i infrastruktura	Obzirom na lokaciju i karakter planirane mjere utjecaj na postojeću materijalnu imovinu i infrastrukturu se ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja

Otpad	Obzirom na karakter planirane mjere ne očekuju se utjecaji od otpada.	0 Vjerojatno nema utjecaja
-------	---	----------------------------------

Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture		
Mjera 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacije prometa i prometa u mirovanju (katografska oznaka III.)		
SASTAVNICE OKOLIŠA	Opis utjecaja	Značajnost utjecaja / sastavnice okoliša
Bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja	<p>Prema prilogu II Pravilnika⁴² stanišni tipovi; Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5) i neki podtipovi stanišnih tipova Šume (NKS kôd E.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) te Izgrađena i industrijska staništa (NKS kod J.) na kojima se planirana mjera nalazi, smatraju se ugroženima i rijetkima.</p> <p><i>Izvod iz Karte kopnenih nešumskih staništa 2016. za područje planirane mjere – izgradnje parkinga</i></p> <p>Tijekom izgradnje na predmetnom području utjecaj se ne očekuje, jer su spomenuta područja pod antropogenim utjecajem već prenamjenjena, u makadamsku površinu. Tijekom korištenja planirane aktivnosti utjecaji na navedena staništa i strogo zaštićene vrste se ne očekuju.</p> <p><u>Zaštićena područja:</u> Lokacije planirane mjere nalaze se izvan zaštićenih područja RH. Obzirom na udaljenost i na karakteristike zahvata, utjecaj se ne očekuje.</p>	0 Vjerojatno nema utjecaja

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

	<u>Ekološka mreža:</u> Planirana mjera ne nalazi se na području EM RH. Lokaciji najbliže područje EM je POP područje HR1000029 Cetina i POVS područje HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski, na udaljenosti od cca. 100 m. Obzirom na karakter planirane mjere, utjecaj se ne očekuje.	
Poljoprivreda i tlo	Prema Pedološkoj karti RH (Slika 2.1.1.4 1) planirana mjera nalazi se na tipu tla smeđe na vapnencu. Ovaj tip tla spada u trajno nepogodna tla. Lokacije planirane mjere pod antropogenim su utjecajem već prenamjenjene, u makadamsku površinu, stoga se utjecaj ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Šumarstvo	Prema podacima Hrvatskih šuma lokacije planirane mjere nalaze se na odjelu 33 GJ Omiška Dinara, odjela 1 GJ Blato na Cetini te odjela 2 GJ Žeževica. U GJ Omiška Dinara nalaze se zaštitne šume i šume posebne namjene, u GJ Blato na Cetini gospodarske i zaštitne šume dok se u GJ Žeževica nalaze gospodarske šume, zaštitne šume i šume posebne namjene. Lokacije planirane mjere pod antropogenim su utjecajem već prenamjenjene, u makadamsku površinu, stoga se utjecaj ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Kvaliteta zraka	Izgradnjom parkinga doći će do emisija čestica prašine u zrak te ispušnih plinova uslijed rada mehanizacije. Navedeni utjecaji su ograničeni na vrijeme izvođenja radova te se ne smatraju značajnima. Međutim, korištenjem parkinga može se očekivati povećanje prometa, a samim time i povećanje količine ispušnih plinova na ovom području. Navedeni utjecaj će biti lokaliziran te se smatra da neće doći do značajnijeg utjecaja na kvalitetu zraka.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Vode	Planirana mjera nalazi se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA (Slika 2.1.7.3 1) čije je ukupno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. godine okarakterizirano kao dobro. Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.4.2 2) lokacija planirane mjere (dva parkinga) nalazi se unutar III. zone sanitarne zaštite gdje je prema Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, broj 66/11, 47/13) ovaj tip zahvata dopušten uz uvjet kontrolirane odvodnje i odgovarajućeg pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda prije ispuštanja u prirodni prijamnik. Potrebno je adekvatno riješiti pitanje prikupljanja i odvodnje oborinskih voda kako ne bi došlo do negativnih utjecaja na vode tijekom korištenja parkinga.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Krajobraz	Obzirom na karakter planirane aktivnosti (izgradnja parkinga), ne očekuju se značajni negativni utjecaji na krajobrazne vizure ovog područja.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Stanovništvo i zdravlje ljudi	Izgradnjom parkinga riješit će se problem prometa u mirovanju, što će imati sekundaran pozitivan utjecaj na stanovništvo.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja

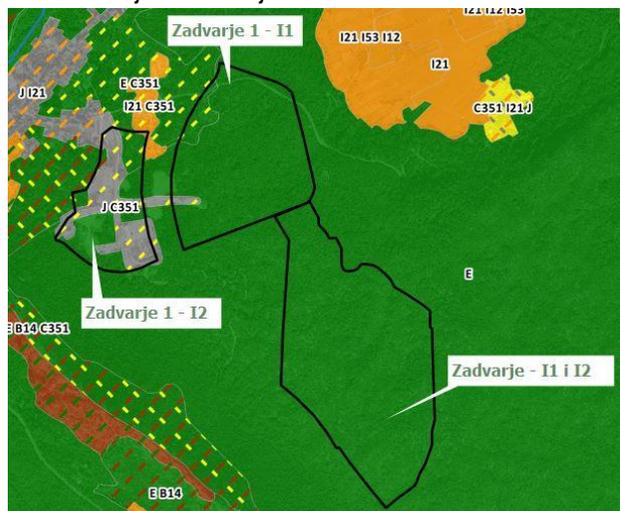
Kulturno-povijesna baština	Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.7.6 1) lokacije planirane mjere (dva parkinga) nalaze se na granici i unutar kulturnog dobra upisanog u Registar nepokretnih kulturnih dobara je Kulturnopovijesna cjelina Zadvarje. Prilikom izgradnje potrebno je poštivati mjere zaštite i pridržavati se minimalne širine radnog pojasa te utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu neće biti.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Materijalna imovina i infrastruktura	Izgradnjom parkinga očekuje se vjerojatan pozitivan utjecaj u vidu poboljšanja prometne infrastrukture općine.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Otpad	Obzirom na karakter planirane mjere ne očekuju se utjecaji od otpada.	0 Vjerojatno nema utjecaja

STRATEŠKI CILJ 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu

Prioritet 2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima		
Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture (katografska oznak IV.)		
SASTAVNICE OKOLIŠA	Opis utjecaja	Značajnost utjecaja / sastavnice okoliša
Bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja	<p>Prema prilogu II Pravilnika⁴² stanišni tipovi; Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.), Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5) i neki podtipovi stanišnih tipova Šume (NKS kôd E.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) te Izgrađena i industrijska staništa (NKS kod J.) na kojima se planirana mjera nalazi, smatraju se ugroženima i rijetkima.</p> <p>Prema prilogu III Pravilnika stanišni tipovi; u sklopu staništa Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.) na kojima se planira mjera nalazi se NATURA 2000 stanište 8210 Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom te unutar staništa Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5) se nalazi NATURA 2000 stanište 62A0 Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneretalia villosae</i>).</p> <p><i>Izvod iz Karte kopnenih nešumskih staništa 2016. za područje planirane mjere – izgradnje gospodarskih zona: GZ Kraljevec</i></p>	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja

GZ Zadvarje i Zadvarje 1

Dijelovi GZ Kraljevec i Zadvarje 1 (I2) su već izgrađeni. Međutim, tijekom izgradnje na predmetnom području vjerojatan je trajan, negativan utjecaj na stanišne tipove (NKS kod E. Šume i NKS J Izgrađena i industrijska staništa) u vidu prenamjene, no obzirom na površinu koja će se prenamijeniti u odnosu na okolni istovrsni prostor i rasprostranjenost navedenih stanišnih tipova na području Općine, utjecaj će biti umjereno negativan. Tijekom izvođenja građevinskih radova vjerojatan je negativan utjecaj i na strogo zaštićene vrste biljaka, ukoliko se nalaze unutar područja izvođenja radova.

	<p>Tijekom izvođenja građevinskih radova vjerojatan je negativan utjecaj i na strogo zaštićene vrste biljaka, ukoliko se nalaze unutar područja izvođenja radova odnosno vjerojatan je privremen, negativan utjecaj u vidu buke i vibracija na strogo zaštićene vrste ptica i sisavaca koje ovo područje koriste za obitavanje ili lov plijena; vodozemaca, gmazova i leptira koji se tu mogu zateći te će navedene vrste izbjegavati predmetno područje. S obzirom da su staništa na kojima se planira formiranje novog građevinskog područja široko rasprostranjena na okolnom području, prenamjena staništa ne bi trebala u značajnijoj mjeri utjecati na dostupnost plijena navedenih strogo zaštićenih vrsta ili na njihovo nastanjanje okolnih područja. Tijekom korištenja planirane mjere dodatni utjecaji na navedena staništa i strogo zaštićene vrste se ne očekuju.</p> <p><u>Zaštićena područja:</u> Lokacija planirane mjere (GZ Zadvarje i Zadvarje 1) nalazi se izvan zaštićenih područja RH. Lokaciji najbliže zaštićeno područje je značajnog krajobraza kanjona rijeke Cetine na cca. 330 m zračne udaljenosti (od GZ Zadvarje 1). Međutim, lokacija planirane mjere (GZ Kraljevac) nalazi se unutar zaštićenih područja RH, značajnog krajobraza kanjona rijeke Cetine. Na predmetnom području već je izgrađena Hidroelektrana Kraljevac sa komunalnom infrastrukturom te se unutar GZ ne planira daljnja izgradnja. Obzirom na karakteristike zahvata i dovoljnu udaljenost od najbližeg zaštićenog područja, utjecaj se ne očekuje.</p> <p><u>Ekološka mreža:</u> Planirana mjera (GZ Zadvarje i Zadvarje 1) ne nalazi se na području ekološke mreže, niti se ista nalazi u široj okolici mjere. Međutim, GZ Kraljevac se svojim obuhvatom nalazi na POP području HR1000029 Cetina i POVS području HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio. Na predmetnom području već je izgrađena Hidroelektrana Kraljevac sa komunalnom infrastrukturom te se unutar GZ ne planira daljnja izgradnja stoga se ne očekuju utjecaji na područja ekološke mreže RH.</p>	
Poljoprivreda i tlo	<p>Planirana mjera (GZ Kraljevac) je izgrađena te se unutar GZ ne planira daljnja izgradnja. Prema Pedološkoj karti RH (Slika 2.1.1.4-1) planirana mjera (GZ Zadvarje i Zadvarje 1) nalazi se na tipu tla smeđe na vapnencu. Ovaj tip tla spada u trajno nepogodna tla. Planiranim mjerama može se očekivati utjecaj na tlo izuzimanjem dijela tla za izgradnju objekata unutar gospodarskih zona. Utjecaj je trajan i umjereno negativan obzirom da se radi o većoj površini tla koja će se prenamijeniti.</p>	<p align="center">-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>
Šumarstvo	<p>Prema podacima Hrvatskih šuma lokacije planirane mjere (GZ Zadvarje i Zadvarje 1) dijelom se nalaze na odjelu 2 i 3 GJ Žeževica. U GJ Žeževica nalaze gospodarske šume, zaštitne šume i šume posebne namjene. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, lokacija planirane mjere (GZ Zadvarje) dijelom se nalazi na području privatnih šuma GJ Cetinske šume, odsjeku 19a. Izgradnjom gospodarskih zona i izgradnjom objekata doći će do prenamjene dijela šuma i šumskog zemljišta, stoga se očekuje umjereno negativan utjecaj.</p>	<p align="center">-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Kvaliteta zraka	Izgradnjom gospodarskih zona (i objekata) doći će do emisija čestica prašine u zrak te ispušnih plinova uslijed rada mehanizacije. Navedeni utjecaji su ograničeni na vrijeme izvođenja radova te se ne smatraju značajnima. Uslijed korištenja planiranih mjera, vjerojatnost za značajnije utjecaje na kvalitetu zraka se ne očekuje, primjenom mjera zaštite kvalitete zraka, definiranim PPU Općine Zadvarje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Vode	Planirana mjera nalazi se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA (Slika 2.1.7.3 1) čije je ukupno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. godine okarakterizirano kao dobro. Također, planirana mjera (GZ Kraljevac) nalazi se uz tijelo površinske vode JKRN0002_001 Cetina (Slika 2.1.7.2-1) čije je konačno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine okarakterizirano kao loše te uz vodno tijelo JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac čije je konačno stanje okarakterizirano kao dobro. Prema karti opasnosti od poplava (Slika 2.1.7.5.-3) planirana mjera (GZ Kraljevac) nalazi na području male vjerojatnosti od poplavlivanja. Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.4.2 2) lokacija planirane mjere (GZ Kraljevac) nalazi se unutar III. zone sanitarne zaštite gdje je prema Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, broj 66/11, 47/13) ovaj tip zahvata dopušten uz zabranu ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda. GZ Kraljevac je opremljena komunalnom infrastrukturuom, stoga se negativni utjecaji na vode ne očekuju. Prema PPU Općine Zadvarje, u GZ Zadvarje i Zadvarje 1 zbrinjavanje otpadnih voda riješit će se na adekvatan nači, odnosno otpadne vode (sanitarne i oborinske vode sa prometnih i manipulativnih površina) će se zbrinuti vodonepropusnim razdjelnim sustavom odvodnje s potrebnim pročišćavanjem.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Krajobraz	Izgradnjom objekata na novom građevinskom području (GZ Zadvarje i Zadvarje 1) očekuju se negativni utjecaji na krajobraz. Navedeni utjecaj je trajan i značajan obzirom da se novo građevinsko područje nalazi izvan urbaniziranog područja Općine. Utjecaj se može umanjiti načinom gradnje (uvjeti gradnje propisani su prostorno planskom dokumentacijom); vodeći računa da se planirane građevine u što većoj mjeri uklope u vizure šireg područja.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Stanovništvo i zdravlje ljudi	Realizacijom planirane mjere očekuje se pozitivan, dugoročan utjecaj na stanovništvo u vidu zapošljavanja i poboljšanja društveno-ekonomskog statusa ovog područja. Utjecaj na zdravlje ljudi se ne očekuje.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Kulturno-povijesna baština	Prema istom kartografskom prikazu 3.1 Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.7.6 1) u obuhvatu lokacije planirane mjere (GZ Kraljevac) nalazi se crkva u kategoriji povijesnih sklopova i građevina. S obzirom da u GZ Kraljevac nije planirana izgradnja, utjecaj na kulturno-povijesnu baštinu se ne očekuje. Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.7.6 1) lokaciji planirane mjere (GZ Zadvarje 1 – I2)	0 Vjerojatno nema utjecaja

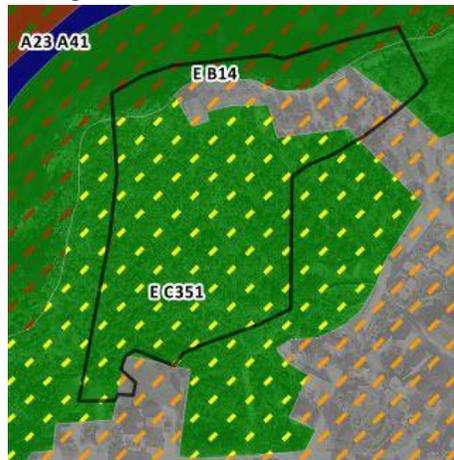
	najbliže kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara je Kulturno-povijesna cjelina Zadvarje na cca. 40 m zračne udaljenosti odnosno lokaciji planirane mjere (GZ Zadvarje 1 – I1) najbliže kulturno dobro - arheološka baština Zona Vrbanj polje na cca. 120 m zračne udaljenosti. Prilikom izgradnje potrebno je poštivati mjere zaštite i pridržavati se minimalne širine radnog pojasa te utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu neće biti.	
Materijalna imovina i infrastruktura	Planirana mjera (GZ Kraljevac) je izgrađena te se unutar GZ ne planira daljnja izgradnja. Na lokaciji planirane mjere (GZ Zadvarje 1 – I2) nalazi se postojeća prometnica te nekoliko objekata. Područje obuhvata predmetne mjere definirano je PPUO Zadvarje, odnosno definirano je korištenje i namjena prostora kao i uvjeti gradnje prometne mreže, elektroničke komunikacijske mreže i komunalne infrastrukture mreže. Slijedom navedenog ne očekuje se utjecaj na infrastrukturu i materijalnu imovinu već poboljšanje postojeće infrastrukture predmetnog područja.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Otpad	Realizacijom planirane mjere doći će do povećanja količine otpada. Intenzitet ovog utjecaja ovisi o pravilnom gospodarenju otpadom. Ukoliko se nastalim otpadom bude gospodarilo sukladno zakonskim propisima, negativnog utjecaja neće biti.	0 Vjerojatno nema utjecaja

Prioritet 2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude		
Mjera 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude (katografska oznaka V.)		
SASTAVNICE OKOLIŠA	Opis utjecaja	Značajnost utjecaja / sastavnice okoliša
Bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja	<u>Stanišni tipovi i strogo zaštićene biljne vrste:</u> Prema prilogu II Pravilnika ⁴² stanišni tipovi; Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.), Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5), Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eumediterana i stenomediterana (NKS kod C.3.6.), Bušici (NKS kod D.3.4.), Površine stjenovitih obala pod halofitima (NS kod F.4.1.) i neki podtipovi stanišnih tipova Mediteranske šikare (NKS kod D.3.), Šume (NKS kôd E.) i Kultivirane nešumske površine te staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) na kojima se planirana mjera nalazi, smatraju se ugroženima i rijetkima. Prema prilogu III Pravilnika stanišni tipovi; u sklopu staništa Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.) na kojima se planira mjera nalaze se NATURA 2000 stanište 8210 Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom, u sklopu staništa Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eumediterana i stenomediterana (NKS kod C.3.6.) nalaze se NATURA 2000 stanište *6220 Eumediteranski travnjaci Thero-Brachypodietea, u sklopu staništa Sastojine oštrogličaste borovice (NKS kod D.3.4.2.3.) nalazi se NATURA 2000 stanište 5210 Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice Juniperus spp., u sklopu staništa	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja

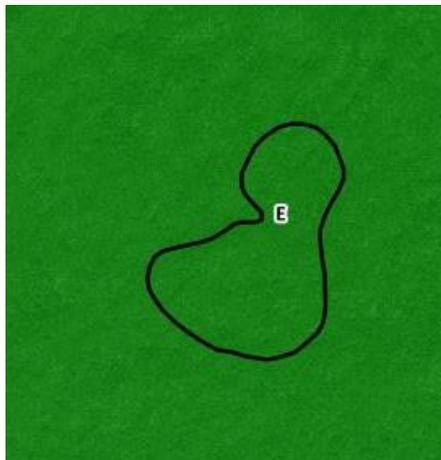
Površine stjenovitih obala pod halofitima (NS kod F.4.1.) na kojima se planira mjera nalazi se NATURA 2000 stanište 1240 Stijene i strmci (klifovi) mediteranskih obala obrasli endemičnim vrstama *Limonium* spp.

Izvod iz Karte kopnenih nešumskih staništa 2016. za područje planiranih mjera:

TZ Ograde

UTZ

TZ Pelegrin

TZ Šodani

	<p>Tijekom izgradnje na predmetnom području vjerojatan je trajan, negativan utjecaj na navedene stanišne tipove u vidu prenamjene, no obzirom na površinu koja će se prenamijeniti u odnosu na okolni istovrsni prostor i rasprostranjenost navedenih stanišnih tipova na području općine, utjecaj će biti umjereno negativan.</p> <p>Tijekom izvođenja građevinskih radova vjerojatan je negativan utjecaj i na strogo zaštićene vrste biljaka, ukoliko se nalaze unutar područja izvođenja radova odnosno vjerojatan je privremen, negativan utjecaj u vidu buke i vibracija na strogo zaštićene vrste ptica i sisavaca koje ovo područje koriste za obitavanje ili lov plijena; vodozemaca, gmazova i leptira koji se tu mogu zateći te će navedene vrste izbjegavati predmetno područje. S obzirom da su staništa na kojima se planira formiranje novog građevinskog područja široko rasprostranjena na okolnom području, prenamjena staništa ne bi trebala u značajnijoj mjeri utjecati na dostupnost plijena navedenih strogo zaštićenih vrsta ili na njihovo nastanjivanje okolnih područja.</p> <p>Tijekom korištenja planirane mjere dodatni utjecaji na navedena staništa i strogo zaštićene vrste se ne očekuju.</p> <p><u>Zaštićena područja:</u></p> <p>Lokacija planirane mjere (TZ Pelegrin, UTZ i TZ Šodani) nalazi se izvan zaštićenih područja RH. Lokaciji najbliže zaštićeno područje je Park prirode Biokovo na cca. 170 m zračne udaljenosti (od TZ Pelegrin). Obzirom na karakteristike zahvata i dovoljnu udaljenost od najbližeg zaštićenog područja, utjecaj se ne očekuje. Međutim, lokacija planirane mjere (TZ Ograde) nalazi se unutar zaštićenih područja RH, značajnog krajobraza kanjona rijeke Cetine. Unutar zone je planirana izgradnja hotela te uređenje terena (vidikovac, suvenirnice, ugostiteljski sadržaji, sanitarni čvor, prateći sadržaji izletišta: manji rekreativni sadržaji, odmorišta, šetnice i slično) te parkirališta, a sve u skladu sa odredbama za provođenje PPU Općine Zadvarje i planiranim UPU-om TZ Ograde. Tijekom projektiranja i izgradnje voditi će se računa o samom ambijentu prostora i okolišu kako se ne bi nagrdio krajobraz i mijenjala prepoznatljiva vizura ove vrijedne prostorne cjeline.</p> <p><u>Ekološka mreža:</u></p> <p>Planirana mjera (UTZ i TZ Šodani) ne nalazi se na području ekološke mreže te je najbliže područje PPOVS područje HR5000030 Biokovo i POP područje HR1000030 Biokovo i Rilić udaljeno cca. 660 odnosno 350 m. Stoga se utjecaji na spomenuta područja ekološke mreže RH ne očekuju se. Međutim, TZ Ograde se malim dijelom svog obuhvata nalazi na POP području HR1000029 Cetina i POVS području HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio, dok se TZ Pelegrin nalazi uz POVS područje HR3000123 Uvala Vrulja kod Brela. Očekivani utjecaji se mogu manifestirati kroz trajno zauzimanje površina ciljnog kamenjarsko travnjačkog staništa i na vrste koje naseljavaju ili se hrane na spomenitom staništu. Moguć je i utjecaj uslijed stradavanja ciljnih vrsta ptica, ukoliko bi se radovi izvodili u vrijeme gniježđenja.</p>	
--	---	--

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

	<p>Taj utjecaj je moguće ublažiti na način da se radovi uklanjanja vegetacije vrše izvan razdoblja gniježdenja ciljnih vrsta ptica, odnosno da se radovi provode u razdoblju od 15. kolovoza do 1. veljače. Utjecaji na ciljne vrste POVS područja HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio i POVS područje HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele se ne očekuju.</p> <p>Obzirom da se radi o izgradnji na relativno maloj površini, vjerojatnost za pojedinačan utjecaj ove mjere na ciljne vrste područja POP i ciljna staništa područja POVS EM se ocjenjuju kao umjereno negativni.</p>	
Poljoprivreda i tlo	<p>Prema Pedološkoj karti RH (Slika 2.1.1.4 1) planirane mjere nalaze se na tipu tla: antropogena fliških i krških sinklinala i koluvija, rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima, antropogena na kršu te smeđe na vapnencu. Ovi tipovi tala spadaju u tla ograničene pogodnosti te trajno nepogodna tla. Planiranim mjerama može se očekivati utjecaj na tlo izuzimanjem dijela tla za izgradnju turističkih objekata. Utjecaj je trajan i umjereno negativan obzirom da se radi o većoj površini tla koja će se prenamijeniti.</p>	<p>-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>
Šumarstvo	<p>Prema podacima Hrvatskih šuma lokacije planirane mjere (TZ Ograde i TZ Šodani) ne nalaze se na području šuma ni šumskog zemljišta. Prema podacima Hrvatskih šuma lokacije planirane mjere malim dijelom se nalaze na odjelu 28 GJ Omiška Dinara (TZ Pelegrin) te odjelima 7 i 8 GJ Žeževica (UTZ). U GJ Omiška Dinara nalaze se zaštitne šume i šume posebne namjene, dok se u GJ Žeževica nalaze gospodarske šume, zaštitne šume i šume posebne namjene.</p> <p>Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, lokacija planirane mjere (UTZ) dijelom se nalazi na području privatnih šuma GJ Cetinske šume, odsjeku 19a.</p> <p>Izgradnjom turističkih zona i izgradnjom objekata doći će do prenamjene dijela šuma i šumskog zemljišta, stoga se očekuje umjereno negativan utjecaj.</p>	<p>-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>
Kvaliteta zraka	<p>Izgradnjom turističkih zona (i objekata) doći će do emisija čestica prašine u zrak te ispušnih plinova uslijed rada mehanizacije. Navedeni utjecaji su ograničeni na vrijeme izvođenja radova te se ne smatraju značajnima.</p> <p>Uslijed korištenja planiranih mjera, vjerojatnost za značajnije utjecaje na kvalitetu zraka se ne očekuje, primjenom mjera zaštite kvalitete zraka, definiranim PPU Općine Zadvarje.</p>	<p>0 Vjerojatno nema utjecaja</p>
Vode	<p>Planirana mjera nalazi se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA (Slika 2.1.7.3-1) čije je ukupno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016. – 2021. godine okarakterizirano kao dobro. Planirana mjera (TZ Ograde) nalazi se uz tijelo površinske vode JKRN0002_001 Cetina (Slika 2.1.7.2-1) čije je konačno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine okarakterizirano kao loše dok se planirana mjera (TZ Šodani) nalazi uz tijelo površinske vode JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac (Slika 2.1.7.2-1) čije je konačno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine okarakterizirano kao dobro te uz tijelo površinske vode JKRN0237_001 Čikeševac čije je stanje okarakterizirano kao vrlo dobro.</p>	<p>0 Vjerojatno nema utjecaja</p>

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

	Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.4.2-2) lokacija planirane mjere (TZ Ograde) nalazi se unutar III. zone sanitarne zaštite gdje je prema Pravilniku o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, broj 66/11, 47/13) ovaj tip zahvata dopušten uz zabranu ispuštanje nepročišćenih otpadnih voda. Primjenom adekvatnih rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda negativni utjecaji na vode se ne očekuju.	
More	Obalni dio planirane mjere (TZ Pelegrin) nalaze se na području priobalnog vodnog tijela O423-MOP, čije je ukupno stanje prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. ocijenjeno kao dobro. Izgradnjom turističkih zona (i objekata) doći će do emisija čestica prašine u zrak koje se mogu istaložiti na površinu mora. Međutim, neće doći do utjecaja na kvalitetu mora, priobalnog vodnog tijela.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Krajobraz	Izgradnjom objekata na novom građevinskom području očekuju se negativni utjecaji na krajobraz. Navedeni utjecaj je trajan i značajan obzirom da se novo građevinsko područje nalazi izvan urbaniziranog područja Općine. Utjecaj se može umanjiti načinom gradnje (uvjeti gradnje propisani su prostorno planskom dokumentacijom); vodeći računa da se planirane građevine u što većoj mjeri uklupe u vizure šireg područja.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Stanovništvo i zdravlje ljudi	Provedba planirane mjere imati će pozitivan utjecaj na razvoj turističke ponude Općine Zadvarje, a time i na poboljšanje društveno ekonomskog statusa stanovništva. Izgradnjom novih hotela stvaraju se preduvjeti za cjelogodišnje poslovanje (poslovni, kulturni turizam i sl.).	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Kulturno-povijesna baština	Prema kartografskom prikazu 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju (Slika 2.1.7.6 1) lokaciji planirane mjere (TZ Ograde) najbliže kulturno dobro upisano u Registar nepokretnih kulturnih dobara je Kulturnopovijesna cjelina Zadvarje na cca. 30 m zračne udaljenosti. Prema istom kartografskom prikazu 3.1. (Slika 2.1.7.6 1) planirana mjera (TZ Šodani) prati sjevero-istočni rub kulturnog dobra županijskog značaja – arheološka zona Dubci-Zvizda-Zadvarje. Prilikom izgradnje potrebno je poštivati mjere zaštite i pridržavati se minimalne širine radnog pojasa te utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu neće biti.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Materijalna imovina i infrastruktura	Na lokaciji planirane mjere (TZ Ograde) nalazi se postojeća prometnica te nekoliko objekata. Područje obuhvata predmetne mjere (TZ i UTZ) definirano je PPUO Zadvarje, odnosno definirano je korištenje i namjena prostora kao i uvjeti gradnje prometne mreže, elektroničke komunikacijske mreže i komunalne infrastrukturne mreže. Slijedom navedenog ne očekuje se utjecaj na infrastrukturu i materijalnu imovinu već poboljšanje postojeće infrastrukture predmetnog područja.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Otpad	Realizacijom planirane mjere doći će do povećanja količine komunalnog otpada. Intenzitet ovog utjecaja ovisi o pravilnom gospodarenju otpadom. Ukoliko se nastalim otpadom bude gospodarilo sukladno zakonskim propisima, negativnog utjecaja neće biti.	0 Vjerojatno nema utjecaja

STRATEŠKI CILJ 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma

Prioritet 3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma		
Mjera 3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture (katografska oznaka VI.)		
SASTAVNICE OKOLIŠA	Opis utjecaja	Značajnost utjecaja / sastavnice okoliša
Bioraznolikost, ekološka mreža i zaštićena područja	Koridori komunalne infrastrukture nisu definirani u prostoru, međutim rovovi za postavljenje uglavnom se kopaju u koridorima postojećih prometnica ili putova. U skladu sa spomenutim, tijekom radova vjerojatan je privremeni utjecaj na biljni pokrov zbog uklanjanja vegetacije. Nakon zatrpavanja rovova iskopanim materijalom, trasa se nakon nekog vremena vraća u doprirodno stanje. Vjerojatnost utjecaja na strogo zaštićenu kopnenu faunu (gmazovi, ptice, kukci) je moguća u vidu ometanja tijekom radova, ali značajnije posljedice se ne očekuju.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Poljoprivreda i tlo	Koridori komunalne infrastrukture nisu definirani u prostoru, međutim rovovi za postavljenje uglavnom se kopaju u koridorima postojećih prometnica ili putova. U skladu sa spomenutim, tijekom radova vjerojatan je privremeni utjecaj na tlo i biljni pokrov zbog uklanjanja vegetacije. Nakon zatrpavanja rovova iskopanim materijalom, trasa se nakon nekog vremena vraća u doprirodno stanje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Šumarstvo	Koridori komunalne infrastrukture nisu definirani u prostoru, međutim rovovi za postavljenje uglavnom se kopaju u koridorima postojećih prometnica ili putova. U skladu sa spomenutim, ne očekuje se utjecaj na šume i šumsko zemljište.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Kvaliteta zraka	Postavljanjem komunalne infrastrukture doći će do emisija čestica prašine u zrak te ispušnih plinova uslijed rada mehanizacije. Navedeni utjecaji su ograničeni na vrijeme izvođenja radova te se ne smatraju značajnima.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Vode	Izgradnjom komunalne infrastrukture i primjenom adekvatnih rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda spriječit će se negativni utjecaji na vode.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Krajobraz	Koridori komunalne infrastrukture nisu definirani u prostoru, međutim rovovi za postavljenje uglavnom se kopaju u koridorima postojećih prometnica ili putova. U skladu sa spomenutim, tijekom radova vjerojatan je privremeni utjecaj na krajobraz zbog prisustva opreme i mehanizacije.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Stanovništvo i zdravlje ljudi	Provedba mjere imala bi pozitivan utjecaj na stanovništvo i zdravlje ljudi.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Kulturno-povijesna baština	Ukoliko je planirana mjera u blizini objekata kulturno-povijesne baštine potrebno je pri planiranju trasa za polaganje cijevi voditi računa da se tijekom radova ne utječe na iste, mada se značajnije posljedice ne očekuju.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Materijalna imovina i infrastruktura	Provedba mjere imala bi pozitivan utjecaj na infrastrukturu Općine.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Otpad	Obzirom na karakter planirane mjere ne očekuju se utjecaji od otpada.	0 Vjerojatno nema utjecaja

6.3 Utjecaji klimatskih promjena

6.3.1 Utjecaji planiranih mjera na klimatske promjene

Tijekom proteklih 150 godina ljudske aktivnosti (izgaranje fosilnih goriva) doprinose klimatskim promjenama, uzrokujući promjene u zemljinoj atmosferi uslijed povećanja količine stakleničkih plinova poput: CO₂, metana (CH₄), dušikovog (II) oksida (N₂O), vodene pare, troposferskog ozona te aerosola.

Do emisije štetnih plinova dolazi tijekom izvođenja radova, uslijed izgaranja goriva iz motornih vozila i/ili brodova koji se koriste tijekom izvođenja radova na planiranim aktivnostima.

EU propisima određene su dopuštene granice emisije štetnih tvari i propisane su metode ispitivanja štetnih sastojaka. Dopuštene emisije štetnih tvari u ispušnim plinovima definirane su Euro normama. Ovim normama propisana su vrlo stroga ograničenja, a kako bi se smanjila emisija štetnih tvari tijekom izgaranja goriva, provodi se kontinuirano poboljšanje procesa izgaranja u cilindru motora, pročišćavanje ispušnih plinova nakon izgaranja, poboljšanje kvalitete goriva te smanjenje otpora vožnje i optimiranje upravljanja radom motora i vozila u cjelini. Sva vozila i mehanizacija koja su usklađena sa navedenim normama, a koristiti će se tijekom provedbe planiranih aktivnosti, neće doprinijeti štetnom utjecaju klimatskih promjena.

S obzirom na navedeno, utjecaji na emisiju štetnih plinova uslijed izgaranja goriva su privremeni i lokalni, koji će se dobrom organizacijom gradilišta i pridržavanjem mjera predostrožnosti te korištenjem ispravne mehanizacije, koja ne opterećuje okoliš ispušnim plinovima, svesti na najmanju moguću mjeru te se utjecaj planiranih aktivnosti na emisiju štetnih plinova tijekom izvođenja radova ne smatra značajan.

6.3.2 Utjecaj klimatskih promjena na mjere planirane SRT Općine Zadvarje

Stanje klime za razdoblje 1971.-2000. (referentno razdoblje, P0) i klimatske promjene za buduća vremenska razdoblja 2011.-2040. (P1) i 2041.-2070. (P2), analizirani su za područje Hrvatske, na osnovi rezultata numeričkih integracija regionalnim klimatskim modelom (RCM) RegCM. Prostorna domena integracija zahvaćala je šire područje Europe (Euro-CORDEX domena) uz korištenje rubnih uvjeta iz četiri globalna klimatska modela (GCM), Cm5, EC-Earth, MPI-ESM i HadGEM2, na horizontalnoj rezoluciji od 50 km. Klimatske promjene u budućnosti modelirane su prema RCP4.5 scenariju IPCC-ja, po kojem se očekuje umjereni porast stakleničkih plinova do konca 21. stoljeća. Rezultati numeričkih integracija prikazani su kao srednjak ansambla (ensemble) iz četiri individualne integracije RegCM modelom. Svi izračuni napravljeni su na super-računalu VELEbit u Sveučilišnom računskom centru (SRCE) u Zagrebu. Instaliranje, testiranje i izvođenje RegCM eksperimenata, te klimatske izračune proveli su stručnjaci iz DHMZ-a, a isti su prikazani u dokumentima „Strategija prilagodbe klimatskim promjenama: Podaktivnost 2.2.1. Rezultati klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit za potrebe izrade nacрта Strategije prilagodbe klimatskim promjenama Republike Hrvatske do 2040. s pogledom na 2070. i Akcijskog plana i „Dodatak rezultatima klimatskog modeliranja na sustavu HPC VELEbit: Osnovni rezultati integracija na prostornoj rezoluciji od 12,5 km (u sklopu Podaktivnosti 2.2.1.)“ koji su korišteni za utvrđivanje klimatskih promjena koje se očekuju na području obuhvaćenim SRT-a Općine Zadvarje. U nastavku je prikaz rezultata klimatskog modeliranja prema parametrima važnim za mjere SRT-a Općine Zadvarje.

Temperatura zraka

U čitavoj Hrvatskoj očekuje se u budućnosti porast srednje temperature zraka u svim sezonama. U razdoblju 2011.-2040. taj bi porast mogao biti od 0.7 do 1.4 °C; najveći u zimi i u ljeto, a nešto manji u proljeće. Najveći porast temperature očekuje se u primorskim dijelovima Hrvatske. Do 2070. najveći porast srednje temperature zraka, do 2.2 °C, očekuje se u priobalnom dijelu u ljeto i jesen, a nešto manji porast očekuje se u kontinentalnim krajevima u zimi i proljeće. Slično srednjoj dnevnoj temperaturi očekuje se porast srednje maksimalne i srednje minimalne temperature. Do 2040. najveći porast bi za maksimalnu temperaturu iznosio do 1.5 °C, a za minimalnu temperaturu do 1.4 °C; do 2070. projicirani porast maksimalne temperature bio bi 2.2 °C, a minimalne do 2.4 °C.

Oborine

U razdoblju 2011.-2040. očekuje se manji porast količine oborine u zimi i u većem dijelu Hrvatske u proljeće, dok bi u ljeto i jesen prevladavalo smanjenje količine oborine. Ove promjene u budućoj klimi bile bi između 5 i 10 % (u odnosu na referentno razdoblje), tako da ne bi imale značajniji utjecaj na godišnje prosjeke ukupne količine oborine. Do 2070. očekuje se daljnje smanjenje ukupne količine oborine u svim sezonama osim u zimi, a najveće smanjenje bilo bi do 15%.

Ekstremni vremenski uvjeti

Integracije modelom RegCM ukazuju na izraženu promjenjivost u srednjem broju dana s maksimalnom brzinom vjetera većom ili jednakom 20 m/s. Za razdoblje 2011.- 2040. godine, promjene za zimsku sezonu ukazuju na mogućnost porasta na čitavom Jadranu. Sve promjene su relativno male i uključuju promjene od -5 do +10 događaja po desetljeću. Za razdoblje 2041.-2070. godine, očekuje se porast broja događaja na sjevernom i južnom Jadranu i obalnom području te smanjenje broja događaja na srednjem Jadranu.

Promjena broja ledenih dana (dan kad je minimalna temperatura manja ili jednaka - 10 °C) u budućoj klimi sukladna je projiciranom porastu srednje minimalne temperature. Broj ledenih dana je zanemariv u obalnom području i iznad Jadrana te stoga izostaje i promjena broja ledenih dana iznad istog područja u projekcijama za 21. stoljeće.

Najveće promjene broja vrućih dana (dan kad je maksimalna temperatura veća ili jednaka 30°C) nalazimo u ljetnoj sezoni (u manjoj mjeri i tijekom proljeća i jeseni) te su također najizraženije u drugom razdoblju, 2041.-2070. godine, a sukladne očekivanom općem porastu srednje dnevne i srednje maksimalne temperature u budućoj klimi. Broj vrućih ljetnih dana do 2040. povećat će se za 7-10 dana gotovo podjednako u cijeloj Hrvatskoj. U razdoblju P2 (do 2070.) broj vrućih dana povećat će se posvuda između 10 i 15 dana.

Promjene broja dana s toplim noćima (dan kada je minimalna temperatura veća ili jednaka 20°C) prisutne su u ljetnoj sezoni, a u manjoj mjeri tijekom jeseni u obalnom području i iznad Jadrana, te su također najizraženije u drugom razdoblju, 2041.-2070.

Projekcije klimatskih promjena u srednjem broju kišnih razdoblja (razdoblje od minimalno 5 uzastopnih dana s dnevnom količinom oborine većom ili jednakom 1 mm) su općenito između -4 i 4 događaja u deset godina. Projekcije klimatskih promjena u srednjem broju sušnih razdoblja (razdoblje od minimalno 5 uzastopnih dana s dnevnom količinom oborine manjom ili jednakom 1 mm) su slične amplitude kao promjene broja kišnih razdoblja.

Razina mora

Procijenjeni porast razine Jadranskog mora do konca 21. stoljeća je u rasponu između 40 i 65 cm, prema rezultatima nekoliko istraživačkih grupa. No, ovu procjenu treba promatrati u kontekstu znatnih neizvjesnosti vezanih za ovaj parametar (tektonski pokreti, promjene brzine porasta globalnih razina mora, nepostojanje istraživanja za Jadran upotrebom oceanskih ili združenih klimatskih modela i dr.).

Analiza klimatske otpornosti projekta

Sukladno smjernicama u Neformalnom dokumentu Europske komisije: Smjernice za voditelje projekata - kako povećati otpornost ranjivih ulaganja na klimatske promjene, ključni element za određivanje klimatske ranjivosti/otpornosti projekta i procjenu rizika je analiza osjetljivosti na određene klimatske promjene. Alat za analizu klimatske otpornosti projekta sastoji se od 7 modula koji se mogu primijeniti tijekom izrade procjene utjecaja.

Utvrđivanje osjetljivosti projekta na klimatske promjene (Modul 1)

Osjetljivost zahvata na klimatske promjene i opasnosti sistematski se procjenjuje kroz četiri parametra:

- Imovina i procesi na lokaciji
- Ulazne „tvari“
- Izlazne „tvari“
- Transportne poveznice.

Osjetljivost zahvata je povezana s određivanjem utjecaja klimatskih varijabli i sekundarnih učinaka tj. opasnosti koje mogu nastati uzrokovane klimom. S obzirom na širok raspon varijabli, određene su one za koje smatramo da su važne za planirani zahvat, te ćemo s obzirom na njih razmatrati osjetljivost projekta.

Ocjene vrijednosti (visoka, srednja, zanemariva - tablica 6.3.2-1), dodjeljujemo svim ključnim temama kroz njihov odnos s klimatskim varijablama i sekundarnim učincima (faktori – tablica 6.3.2-1.).

Tablica 6.3.2-1 Ocjene vrijednosti osjetljivosti zahvata na klimatske promjene

Osjetljivost na klimatske promjene	ZANEMARIVA	SREDNJA	VISOKA
------------------------------------	------------	---------	--------

- **visoka osjetljivost:** klimatska varijabla ili opasnost može imati znatan utjecaj na imovinu i procese, inpute, outpute i prometnu povezanost.
- **srednja osjetljivost:** klimatska varijabla ili opasnost može imati mali utjecaj na imovinu i procese, inpute, outpute i prometnu povezanost.
- **zanemariva:** klimatska varijabla ili opasnost nema nikakav utjecaj.

Tablica 6.3.2-2 Osjetljivost planiranih mjera na primarne i sekundarne učinke

Mjera	I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine				II. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza				III: Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju				IV. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i V. Podizanje razine kvalitete turističke ponude				VI. Razvoj komunalne infrastrukture			
	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ
KLIMATSKE VARIJABLE POVEZANE OPASNOSTI	I																			
Primarni učinci																				
Porast prosječne temperature zraka	1																			
Porast ekstremnih temperatura zraka	2																			
Promjena prosječne količine oborina	3																			
Promjena ekstremnih količina oborina	4																			

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

Prosječna brzina vjetra	5																			
Maksimalna brzina vjetra	6																			
Vlažnost	7																			
Sunčevo zračenje	8																			
Sekundarni učinci i opasnosti																				
Porast razine mora*	9																			
Temperatura mora/vode	10																			
Dostupnost vodnih resursa/suša	11																			
Oluje	12																			
Poplave	13																			
Erozija tla	14																			
Požari	15																			
Nestabilnost tla/klizišta	16																			
Efekt urbanih toplinskih otoka	17																			

*TZ Pelegrin

Procjena izloženosti opasnostima koje su vezane za klimatske uvjete (Modul 2)

Tablica 6.3.2-3 Izloženost mjera i područja na kojem se mjera nalazi na klimatske varijable i s njima povezane opasnosti. Ocjene vrijednosti osjetljivosti zahvata na klimatske promjene označene su: zelenom bojom = zanemariva osjetljivost, narančasto = srednja osjetljivost, crvena = visoka osjetljivost.

Osjetljivost	Izloženost područja Općine Zadvarje – sadašnje stanje	Izloženost područja Općine Zadvarje – buduće stanje
Primarni učinci		
Porast prosječne temperature zraka	<p>Tijekom razdoblja P0, trendovi srednje, srednje minimalne i srednje maksimalne temperature zraka pokazuju zatopljenje u cijeloj Hrvatskoj. Trendovi godišnje temperature zraka su pozitivni i značajni, a promjene su veće u kontinentalnom dijelu zemlje nego na obali i u dalmatinskoj unutrašnjosti. Područje Općine Zadvarje karakterizira: mediteranska klima, sa periodom ljetne suše, nepovoljnog rasporeda oborina tijekom godine, semihumidne klime zbog inklinacije primorskih obronaka te izrazitog eolskog utjecaja (naročito bura). Srednja godišnja temperatura zraka kreće se od 14-17°C (Imotski i Makarska).</p>	<p>Na srednjoj godišnjoj razini, srednjak ansambla RegCM simulacija na 12,5 km daje za razdoblje 2011.-2040. godine i oba scenarija mogućnost zagrijavanja od 1,2 do 1,4°C. Za razdoblje 2041.-2070. godine očekivano zagrijavanje je od 1,9 do 2°C.</p> <p>Na području Jadrana za scenarij RCP 4.5 u razdoblju P1 (2011.-2040.) očekuje se povećanje temperature za 1.0°C dok se za isti scenarij u razdoblju P2 (od 2041.-2070.) očekuje povećanje temperature od 1.4 do 1.6°C.</p> <p>Navedeni porast prosječne temperature zraka neće utjecati na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
Porast ekstremnih temperatura zraka	<p>Tijekom razdoblja P0 trendovi minimalne i srednje maksimalne temperature pokazuju zatopljenje u cijeloj Hrvatskoj. Najvećim promjenama bila je izložena maksimalna temperatura, s najvećom učestalošću trendova u klasi 0.3-0.4°C na 10 godina.</p> <p>Na području Dalmacije u razdoblju P0 minimalna temperatura porasla je 0.2 do 0.4°C, a maksimalna temperatura za 1 do 1.2°C.</p> <p>Maksimalna temperatura zraka (stanica Imotski) iznosi 38°C, a minimalna zabilježena temperatura -12°C.</p>	<p>Za razdoblje 2011.-2040. god., postoji mogućnost porasta maksimalne temperature od 1.2°C do 1.4°C. Za razdoblje 2041.-2070. god., projekcije ukazuju na mogućnost porasta od oko 1.9 do 2°C.</p> <p>Na srednjoj godišnjoj razini, minimalna temperatura zraka slijedi obrazac srednje temperature zraka. Za razdoblje 2011.-2040. god., postoji mogućnost porasta maksimalne temperature od 1.2°C do 1.4°C. Za razdoblje 2041.-2070. god., projekcije ukazuju na mogućnost porasta od oko 1.9 do 2.6°C te oko 2.4°C u obalnom dijelu.</p> <p>Navedeni porast minimalne i maksimalne temperature neće značajno utjecati na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>

<p>Promjena prosječne količine oborina</p>	<p>Tijekom razdoblja P0 (1961.-2010.) godišnje količine oborine pokazuju statistički neznčajne trendove; pozitivne u istočnim ravničarskim krajevima i negativne u ostalim područjima Hrvatske. Slabi trendovi pojavljuju se u većini sezona, ali iznimku čine ljetne oborine koje imaju jasno istaknut negativni trend u cijeloj zemlji.</p> <p>U primorskom pojasu godišnje padne 1 100 do 1 200 mm oborina. Porastom nadmorske visine, godišnji iznosi oborina naglo rastu (oko 1 800-2 200 mm). Najveća količina padalina je tijekom jesenskih mjeseci, s minimumom padalina u srpnju.</p>	<p>Promjene u srednjim sezonskim ukupnim količinama oborine ovise o sezoni: očekuje se porast zimskih količina te smanjenje ljetnih količina oborine na čitavom području Republike Hrvatske.</p> <p>Na srednjoj godišnjoj razini, za područje Jadranskog mora te dijela obalnog područja, promjene na godišnjoj razini ukazuju na mogućnost porasta količine oborine u iznosu od 5 do 10 % za oba buduća razdoblja.</p> <p>Promjena prosječne količine oborina na području općine Zadvarje neće utjecati na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
<p>Promjena ekstremnih količina oborina</p>	<p>Trendovi suhih dana su uglavnom slabi, ali statistički značajni pozitivni trendovi (1% do 2%), trend vlažnih oborinskih ekstrema je prostorno vrlo sličan onome godišnjih količina oborine.</p> <p>Na širem području povremeno se javljaju olujna nevremena praćena ekstremnim količinama oborina.</p>	<p>Do 2040. će se u središnjoj i južnoj Dalmaciji broj kišnih razdoblja smanjiti do najviše dva razdoblja u 10 godina. Smanjenje broja kišnih razdoblja nalazimo i do 2070.; najveće smanjenje je u gorskoj i primorskoj Hrvatskoj u zimi i u proljeće, ali isto tako i u ljeto u dijelu gorske Hrvatske i sjeverne Dalmacije.</p> <p>U razdoblju 2011.-2040. broj sušnih razdoblja bi se mogao povećati u jesen u gotovo čitavoj zemlji te u sjevernim područjima u proljeće i ljeto. U zimi bi se broj sušnih razdoblja smanjio u središnjoj Hrvatskoj, te ponegdje u primorju u proljeće i ljeto. Povećanje broja sušnih razdoblja očekuje se u praktički svim sezonama do konca 2070. Najizraženije bi bilo u proljeće i ljeto, a nešto manje u zimi.</p> <p>Budući da je na godišnjoj razini promjena učestalosti ekstremnih oborina zanemariva, ne očekuje se utjecaj na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
<p>Prosječna brzina vjetra</p>	<p>Simulirana srednja brzina vjetra na 10 m visine u srednjaku ansambla najveća je zimi na otocima otvorenog dijela Jadrana i iznosi između 2.5 i 3.5 m/s.</p> <p>Od proljeća do jeseni vidljiv je pojačani vjetar na središnjem dijelu Jadrana, koji u ljeto na otvorenom moru doseže od 3-3.5 m/s. Ovaj maksimum povezan je s prevladavajućim sjeverozapadnim etezijskim strujanjem na Jadranu u</p>	<p>U razdoblju 2011. – 2040. godine projicirana srednja brzina vjetra neće se mijenjati zimi i u proljeće, ali projekcije ukazuju na moguć porast tijekom ljeta i jeseni na Jadranu. Mali porast srednje brzine vjetra projiciran je također u jesen u Dalmaciji. U razdoblju 2041. – 2070. ljeti i u jesen nastavlja se simulirani trend jačanja brzine vjetra na Jadranu, slično kao u razdoblju 2011. – 2040. godine.</p> <p>S obzirom na blage i gotovo zanemarive promjene u prosječnoj brzini vjetra, ne</p>

	<p>toplom dijelu godine (u nas poznatim kao maestral). Sezonski srednjaci (od proljeća do jeseni) za Split i Dubrovnik su od 3.4 pa sve do 4.5 m/s.</p> <p>Vjetrovi: bura i jugo uglavnom pušu u smjerom S-J. Bura je izrazitija, i znatno utječe na vegetaciju i specifičan izgled krajolika. Maestral prevladava u toplim i vrućim danima.</p>	<p>očekuje se utjecaj na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
Maksimalna brzina vjetra	<p>Na području priobalja i otoka izmjerene 10-minutne brzine vjetra dosežu vrijednosti iznad 25 m/s, a maksimalni udari i iznad 45 m/s. Usporedba maksimalne izmjerene brzine vjetra u razdoblju 2005. - 2009. i prije njega pokazuje da su u kontinentalnom dijelu Hrvatske veće maksimalne brzine vjetra zabilježene nakon 2005. godine, dok je u pravilu na priobalju i otocima obratno.</p> <p>Na području Općine Zadvarje vjetar olujne jačine se pojavljuje samo vrlo kratko u prosjeku 4.4 dana u toku godine koji ne prčinjava znatnije posljedice na tom području (stanica Makarska I Imotski)</p>	<p>Na godišnjoj razini, u budućim klimama P1 i P2, očekivana maksimalna brzina vjetra ostala bi nepromijenjena u odnosu na referentno razdoblje, s najvećim vrijednostima od 8 m/s na otocima južne Dalmacije.</p> <p>Do 2040. godine očekuje se blago smanjenje maksimalne brzine vjetra u svim sezonama osim u ljetnom razdoblje. Zimi se očekuje smanjenje maksimalne brzine vjetra od oko 5% na južnom Jadranu, te u zaleđu srednje i južne Dalmacije. U razdoblju 2041. – 2070. godine očekuje se smanjenje maksimalne brzine vjetra u svim sezonama osim ljeti. Najveće smanjenje maksimalne brzine vjetra u ovom razdoblju očekuje se zimi na južnom Jadranu.</p> <p>Ne očekuju se utjecaji na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
Vlažnost	<p>Prosječna relativna vlažnost zraka iznosi 60,1% (stanica Makarska).</p>	<p>Do 2040. godine očekuje se porast vlažnosti zraka kroz cijelu godinu, a najviše ljeti na Jadranu. U razdoblju 2041. – 2070. godine očekuje se jednolik porast vlažnosti zraka u čitavoj Hrvatskoj, nešto veći ljeti na Jadranu.</p> <p>Ne očekuju se utjecaji na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
Sunčevo zračenje	<p>Prosječan broj vedrih dana iznosi 152 (stanica Makarska, 103 stanica Imotski), dok su izmjerena sunčana razdoblja s čak 2 750 sati sunca godišnje (stanica Makarska).</p>	<p>Projicirane promjene fluksa ulazne sunčane energije u razdoblju 2011. – 2040. godine ne idu u istom smjeru u svim sezonama. Dok je zimi u čitavoj Hrvatskoj, a u proljeće u zapadnim krajevima projicirano smanjenje fluksa ulazne sunčane energije, ljeti i u jesen te u sjevernim krajevima u proljeće očekuje se porast vrijednosti u odnosu na referentno razdoblje. Sve su promjene u rasponu od 1 do 5%. U ljetnoj sezoni, kad je fluks ulazne</p>

		<p>sunčane energije najveći (u priobalnom pojasu i zaleđu 250 – 300 W/m²), projicirani porast jest relativno malen. U razdoblju 2041. – 2070. godine očekuje se povećanje fluksa ulazne sunčane energije u svim sezonama osim zimi. Najveći je porast ljeti, i to 8 – 12 W/m² u gorskoj i središnjoj Hrvatskoj, dok će najmanji biti u srednjoj Dalmaciji. Smatra se da navedene promjene Sunčevog zračenja neće imati utjecaja na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
Sekundarni učinci i opasnosti		
<p>Porast razine mora</p>	<p>U referentnoj klimi, srednja razina mora na godišnjoj skali je od 0 do -40 cm u odnosu na geoid. Prema IPCC izvješću u razdoblju 1971.-2010. prosječni opaženi relativni porast globalne razine mora bio je 8 cm. Istraživanja mjerenih vrijednosti morske razine za Jadran daju različite rezultate. Za razdoblje 1956.-1991. Barić (2008)⁴⁶ izvješćuje o promjeni morske razine koja za Split pada za -0.82 mm/godinu. Prema Čupić i sur. (2011)⁴⁷, za razdoblje 1955.-2009., porast razine mora za Split iznosi +0.59±0.27 mm/god; a za kraće razdoblje od 1993. - 2009., iznosi +4.15±1.14 mm/god.</p>	<p>Očekivani porast razine mora, ali i djelovanje budućih morskih mijena, valova i olujnih uspora imat će utjecaj i na obalnu infrastrukturu. Najviše će biti ugrožene urbane sredine s niskom obalom (npr. mjesta na otocima kao Cres, Mali i Veli Lošinj, Krk, Rab, Krapanj, Vela Luka i dr., ali i u priobalnoj Hrvatskoj, primjerice Nin, Trogir, Ston i dr.). Prema globalnom MPI-ESM modelu, u budućoj klimi do 2040. (razdoblje P1) u Jadranu se očekuje porast srednje razine mora između 0 i 5 cm. Također prema globalnom MPI-ESM modelu, oko sredine stoljeća, u razdoblju P2 (2041.-2070.), promjena razine mora u Jadranu ostat će u okvirima promjene iz razdoblja P1 (povećanje razine od 0 do 5 cm). S druge strane, projicirani porast izračunat iz 21 CMIP5 GCM-a za razdoblje 2046.-2065. uz RCP4.5 je 19-33 cm, a uz RCP8.5 je 22-38 cm. Prema Čupić i sur. (2011) očekuje se porast razine mora na srednjem i južnom Jadranu od oko 40 cm u sljedećih sto godina. Zaključno, procjene buduće razine Jadranskog mora ukazuju na porast razine do konca 21. stoljeća. Premda ne postoji usuglašenost u navedenim procjenama buduće razine, moglo bi se zaključiti da bi do 2100. porast razine Jadrana bio između 40 i 65 cm. Promjena razine mora može utjecati na mjeru koja je planirana na samom obalnom području kao što TZ Pelegrin. U razdoblju P1 ne očekuju se značajni utjecaji od podizanja morske razine na funkcioniranje mjere.</p>

⁴⁶ Barić, A. G. (2008). Potential Implications of Sea-Level Rise for Croatia. Journal of Coastal Research, str. 24/2:299-305.

⁴⁷ Čupić i sur. (2011). Klimatske promjene, porast razine mora na hrvatskoj obali Jadrana, HKOV.

<p>Temperatura mora/vode</p>	<p>U referentnoj klimi (1971.-2000.), temperatura površine mora u većem dijelu Jadrana je između 15 i 18 °C. Na krajnjem sjeveru Jadrana temperatura je nešto niža, od 12-15 °C, što je najniža srednja godišnja temperatura u čitavom Sredozemlju.</p> <p>Jadransko more prirodni je rezervat relativno tople vode čija se prosječna temperatura kreće od 10 do 20°C. Za temperaturu je karakteristično da se površina mora u studenom počinje naglo hladiti (pada ispod 20°C) te dostiže najnižu vrijednost u veljači. Vodeni stupac homogen je u ožujku, dok se u travnju u gornjim slojevima, počinje formirati termoklina.</p> <p>Temperatura mora od lipnja do listopada iznosi i više od 20°C.</p>	<p>U razdoblju P1, očekuje se, na godišnjoj razini, porast temperatura površine mora u sjevernom Jadranu za 0.8-1.6°C, a u srednjem i južnom Jadranu porast temperature bi mogao biti do oko 0.8°C.</p> <p>I u razdoblju P2, očekuje se daljnji porast temperatura površine mora u Jadranu. Taj porast, između 1.6 do 2.4°C u većem dijelu Jadrana, bio bi nešto veći nego u ostatku Sredozemlja.</p> <p>Navedeno povećanje temperature mora neće imati utjecaja na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
<p>Dostupnost vodnih resursa/suša</p>	<p>Vodoopskrba Općine Zadvarje riješena je u okviru regionalnog sustava Makarskog primorja. Zahvat vode izvršen je na rijeci Cetini (vodostaj HE „Kraljevac“), a magistralni (transportni) ojevovod dugačak je cca. 54 km, vodoopskrbni sustav se sastoji od vodosprema i prekidnih komora. Glavni resurs je zahvat površinske vode u Kraljevcu (650 l/s), planirano je do 1 000 l/s. Na Zadvarju je uređaj za pročišćavanje voda.</p>	<p>Ne očekuje se veća promjena dostupnosti vodnih resursa u budućem razdoblju i utjecaj na mjere planirane SRT Općine Zadvarje.</p>
<p>Oluje</p>	<p>U posljednjih 10 godina (stanica Makarska) nije bilo olujnog i orkansnog nevremena s katastrofalnim posljedicama, međutim, bilo je olujnog nevremena koje je rezultiralo oštećenjem krovništa na građevinama, rušenjem starijeg drveća, kidanjem električnih vodiča i izazivanjem šteta na poljoprivrednim kulturama, osobito u jesenskom i proljetnom razdoblju.</p>	<p>Promjena olujnih dana ne očekuje se u budućnosti. Prema dostupnim podacima nisu zabilježena olujna nevremena s katastrofalnim posljedicama te se ne očekuje utjecaj na objekte i infrastrukturu uslijed promjene olujnih dana.</p>
<p>Poplave</p>	<p>Prema karti opasnosti od poplava (Slika 2.1.7.5.-3) planirna mjera (GZ</p>	<p>Promjena opasnosti od poplava ne očekuje se u budućnosti. Obzirom na karakter</p>

	<p>Kraljevac) nalazi na području male vjerojatnosti od poplavlivanja. Prema Izvodu iz Karte područja s potencijalno značajnim rizicima od poplava (PPZRP) (slika 2.1.7.5-2), područje Općine Zadvarje se nalazi na području PPZRP.</p>	<p>planiranih mjera ne očekuju se utjecaji od poplava.</p>
Erozija tla	<p>Prema karti prethodne procjene potencijalnog rizika od erozije na području općine Zadvarje nalaze se područja umjerenog potencijalnog rizika od erozije⁴⁸ kao i bujična područja.</p>	<p>U budućem razdoblju ne očekuje se izrazito i značajno povećanje oborina te se ne očekuju značajne promjene u eroziji tla na području općine Zadvarje.</p>
Požari	<p>Pojava požara karakteristična je za priobalna suha područja i područja mediteranskih šuma. Pojavu požara može izazvati dugotrajna suša i zapuštenost obradivih površina.</p> <p>Na području SDŽ gromovi godišnje uzrokuju nekoliko desetaka šumskih požara. Nastanak požara većeg razmjera, uslijed suše i toplinskog vala, može se očekivati u srpnju i kolovozu.</p>	<p>U sušnim ljetnim mjesecima može se očekivati pojava požara koja je uglavnom vezana za šumska područja i ovisi o trenutačnim vremenskim uvjetima na lokaciji.</p>
Nestabilnost tla / klizišta	<p>Pojave klizišta pod utjecajem su geološke građe, geomorfoloških procesa, fizičkih procesa sezonskog karaktera (npr. oborine), te ljudskih aktivnosti (sječa vegetacije, način obrade tla, izgradnja cesta i dr.). Na području općine nema zabilježenih značajnih nestabilnosti tla/klizišta⁴⁹.</p>	<p>Ne očekuje se promjena u nestabilnosti tla i klizištima na području planiranih mjera.</p>
Efekt urbanih toplinskih otoka	<p>Područje općine Zadvarje tj. jedino naselje u Općini, mjesto Zadvarje ne predstavlja urbanizirano područje sa velikim efektom urbanih toplinskih otoka.</p>	<p>Ne očekuje se porast broja stanovnika te značajno sezonsko povećanje broja turista na području općine Zadvarje što bi moglo dovesti do značajnog povećanja urbanizacije područja, a posljedično i do povećanje utjecaja efekta urbanih toplinskih otoka.</p>

⁴⁸<http://korp.voda.hr/pdf/Prethodna%20procjena%20rizika%20od%20poplava/8.%20KARTA%20-%20PRETHODNA%20PROCJENA%20POTENCIJALNOG%20RIZIKA%20OD%20EROZIJE.pdf>

⁴⁹ http://www.zadvarje.hr/wp-content/uploads/2015/03/ZADVARJE_6_12_2010.pdf

Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća Općina Zadvarje, listopad 2010.

Procjena ranjivosti zahvata (Modul 3)

Ranjivost zahvata (V) se računa prema izrazu:

$$V=S \times E$$

S = osjetljivost (dobiveno u Modulu 1)

E = izloženost (dobiveno u Modulu 2)

Na temelju procjene osjetljivosti zahvata (Modul 1) i procjene izloženosti područja (Modul 2) u Tablici 6.3.2-6 prikazana je procjena ranjivosti.

Tablica 6.3.2-4 Ocjene klasifikacije ranjivosti s obzirom na osjetljivost zahvata i izloženost područja zahvata

		Izloženost		
		Zanemariva	Srednja	Visoka
Osjetljivost	Zanemariva			
	Srednja			
	Visoka			

Tablica 6.3.2-5 Ocjene vrijednosti ranjivosti zahvata s obzirom na izloženost područja i osjetljivost zahvata

Ranjivost	ZANEMARIVA	SREDNJA	VISOKA
-----------	-------------------	----------------	---------------

Tablica 6.3.2-6 Ranjivost lokacija planiranih mjera na klimatske varijable i s njima povezane opasnosti za sadašnje i buduće stanje izloženosti područja

Projekt	I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine				II. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza				III: Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju				IV. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i V. Podizanje razine kvalitete turističke ponude				VI. Razvoj komunalne infrastrukture			
	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ	Transportne poveznice	Izlazne „tvari“	Ulazne „tvari“	Imovina i procesi in situ
KLIMATSKE VARIJABLE POVEZANE OPASNOSTI	I																			
Primarni učinci																				
Porast prosječne temperature zraka	1																			
Porast ekstremnih temperatura zraka	2																			
Promjena prosječne količine oborina	3																			
Promjena ekstremnih količina oborina	4																			

Procjena rizika (Modul 4)

Procjena rizika se temelji na analizi ranjivosti koja je opisana pod Modulima 1 do 3, s fokusom na prepoznavanje rizika i mogućim opasnostima koji su povezani sa utjecajem. Procjena rizika će se bazirati na ranjivosti zahvata dobivenoj iz izloženosti zahvata za buduće stanje. Procjena rizika se radi za svaku klimatsku varijablu koju smo ocijenili u Modulu 3 (Tablica 6.3.2-6) sa srednjom ili visokom ranjivosti za buduće stanje. Procjena rizika funkcionira kroz odnos posljedica rizika i rizika od pojave pojedinih klimatskih varijabli. Množenjem ocjene rizika od pojave (Tablica 6.3.2-9) i posljedice rizika (Tablica 6.3.2-8) dobivamo ocjene procjene rizika.

Tablica 6.3.2-7 Procjena rizika se ocjenjuje prema sljedećoj tablici

	Rizik od pojave	Rijedak	Malo vjerojatno	Vjerojatno	Vrlo vjerojatno	Gotovo sigurno
Posljedice rizika		1	2	3	4	5
Beznačajne	1	1	2	3	4	5
Male	2	2	4	6	8	10
Umjerene	3	3	6	9	12	15
Velike	4	4	8	12	16	20
Katastrofalne	5	5	10	15	20	25

Tablica 6.3.2-8 Način procjene posljedica rizika za područje projekta

Posljedice rizika	Beznačajne	Male	Umjeren	Velike	Katastrofalne
Ocjene	1	2	3	4	5
Opis posljedice rizika na okoliš	Bez utjecaja na osnovne elemente okoliša. Točkasti izvor rizika. Nema potrebe za oporavkom okoliša	Izvor lociran unutar granica zahvata. Oporavak utjecaja unutar jednog mjeseca (30 dana) od nastanka	Umjerena posljedica sa mogućim štetnim utjecajem. Oporavak utjecaja unutar 365 dana od nastanka	Značajna šteta sa lokaliziranim učinkom. Oporavak od nastanka duže od 365 dana.	Značajna šteta sa širokim utjecajem. Oporavak duži od 365 dana. Ograničena vjerojatnost potpunog oporavka.

Tablica 6.3.2-9 Način procjene pojave rizika

Rizik od pojave	Rijedak	Malo vjerojatan	Vjerojatan	Vrlo Vjerojatan	Gotovo siguran
Ocjene	1	2	3	4	5
Vjerojatnost pojave rizika	Visoka nemogućnost pojave incidenta. Šanse za pojavu su 5% godišnje.	Prema trenutnoj praksi i procedurama, incident se neće dogoditi. Šanse za pojavu su 20% godišnje	Incident se dogodio na sličnom području sa sličnim postavkama. Šanse za pojavu su 50% godišnje	Velika je vjerojatnost od incidenta. Šanse za pojavu su 80% godišnje	Vrlo velika vjerojatnost događanja incidenta. Šanse za pojavu su 95% godišnje

Tablica 6.3.2-10 Procjena razine rizika za planirane mjere

	Rizik od pojave	Rijedak	Malo vjerojatno	Vjerojatno	Vrlo vjerojatno	Gotovo sigurno
Posljedice rizika		1	2	3	4	5
Beznačajne	1	<p>1</p> <p>Promjena ekstremnih količina oborina</p> <p>IV. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture, V. Podizanje razine kvalitete turističke ponude i VI. Razvoj komunalne infrastrukture</p> <p>Porast razine mora</p> <p>V. Podizanje razine kvalitete turističke ponude</p>	<p>2</p> <p>Požari</p> <p>III: Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju, IV. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i VI. Razvoj komunalne infrastrukture</p>	3	4	5
Male	2	<p>2</p> <p>Promjena ekstremnih količina oborina i Erozija tla</p> <p>I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine,</p> <p>II. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza</p>	<p>4</p> <p>Požari</p> <p>I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine,</p> <p>II. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza,</p> <p>V. Podizanje razine kvalitete turističke ponude.</p>	6	8	10
Umjerene	3	3	6	9	12	15
Velike	4	4	8	12	16	20
Katastrofalne	5	5	10	15	20	25

Zaključak:

Prema analizi osjetljivosti planiranih projekata i izloženosti lokacije istih na klimatske varijable i s njima povezane opasnosti kroz module 1 i 2, ranjivost projekata kroz modul 3 te procjenu rizika sukladno analizi ranjivosti kroz modul 4, možemo isključiti vjerojatnost značajnih utjecaja klimatskih promjena na planirane aktivnosti. Temeljem dobivenih vrijednosti faktora rizika za utjecaje srednje ranjivosti za planirane projekte ocijenjeno je da postoji manji rizik od požara. Provedba daljnje analize i implementacija dodatnih mjera ne smatra se potrebnom u okviru ove procjene, jer se radi o Strategiji razvoja turizma. Sukladno smjernicama u Neformalnom dokumentu Europske komisije: Smjernice za voditelje projekata - kako povećati otpornost ranjivih ulaganja na klimatske promjene, isti je potrebno primjenjivati kao alat za analizu klimatske otpornosti projekata, tijekom faze izrade projektne dokumentacije ili usklađenja postojeće projektne dokumentacije s istima te pri izradi procjene utjecaja.

Klimatske promjene su prisutne i imaju svoj intenzitet i smjer te je i planirane mjere SRT-a Općine Zadvarje potrebno prilagođavati budućim klimatskim promjenama, odnosno poduzimati građevinske i ne građevinske mjere kako bi se rizici od posljedica klimatskih promjena smanjili na najmanju moguću razinu.

6.4 Vjerojatnost nastanka kumulativnih utjecaja i međudnos planiranih mjera

Kumulativni utjecaji na sastavnice okoliša analizirani su na temelju mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, kroz opis postojećeg stanja okoliša (poglavlje 2. Podaci o postojećem stanju okoliša i mogući razvoj okoliša bez provedbe mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje) i uspoređivanjem SRT-a Općine Zadvarje sa različitim Strategijama susjednih općina i gradova (poglavlje 1.5 Odnos SRT-a Općine Zadvarje s odgovarajućim Startegijama jedinica lokalne samouprave (JLS) s kojima Općina Zadvarje graniči).

Procjena vjerojatnosti nastanka kumulativnih utjecaja koja je proizašla iz ocjene pojedinačnih utjecaja planiranih aktivnosti (za koje je provedena procjena utjecaja na sastavnice okoliša) i njihovog međudnosa dana je u nastavku (Tablica 6.4-1).

Tablica 6.4-1 Procjena kumulativnih utjecaja, proizašla iz ocjene pojedinačnih utjecaja, svake mjere i među utjecaja planiranih mjera i međudodnos s drugim postojećim utjecajima

Sastavnica okoliša:	Ocjena kumulativnog utjecaja:	Ocjena
Bioraznolikost	<p>Prema Karti Kopnenih nešumskih staništa, mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje dijelom su izgrađene međutim, dijelom su planirane na stanišnim tipovima (Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.), Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5), Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eumediterana i stenomediterana (NKS kod C.3.6.), Bušici (NKS kod D.3.4.), Površine stjenovitih obala pod halofitima (NS kod F.4.1.), Šume (NKS kôd E.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) te Izgrađena i industrijska staništa (NKS kod J.)). Tijekom izgradnje na predmetnom području vjerojatan je trajan, negativan kumulativni utjecaj na navedene stanišne tipove u vidu prenamjene, no obzirom na površinu koja će se prenamijeniti u odnosu na okolni istovrsni prostor i rasprostranjenost navedenih stanišnih tipova na području općine, utjecaj će biti umjereno negativan.</p> <p>Obzirom da se realizacijom planiranih mjera ne mogu izbjeći negativni utjecaji, na dio vegetacije uslijed prometovanja radne mehanizacije, može se očekivati kumulativni utjecaj manjeg značaja u vidu izuzimanja manjih površina te oštećenja vegetacije. Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, osim privremenih utjecaja (u vidu buke i vibracije te ometanja u kretanju, hranjenju i lovu), tijekom izvođenja radova na pojedinačnim zahvatima, ne očekuje se vjerojatnost za nastanak značajnijeg trajnog kumulativnog utjecaja na strogo zaštićene vrste faune kopna (sisavci, ptice, gmazovi, kukci).</p>	<p>-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>
Ekološka mreža	<p>Neke od planiranih mjera SRT-a (šetnica uz Cetinu, TZ Ograde, GZ Kraljevac) se nalaze na području EM odnosno na POP području HR1000029 Cetina i POVS području HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio, dok se TZ Pelegrin nalazi uz POVS područje HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele.</p> <p>U GZ Kraljevac nije predviđena nova izgradnja, dok je izgradnja unutar TZ Ograde (hotel, vidikovci, suvenirnice) i šetnice uz rijeku Cetinu (posjetiteljski centar, zip-line, vidikovci, odmorišta, obnova staze, dijela šumskog puta, tunela i stuba) usmjerena na turističke sadržaje.</p> <p>Očekivani utjecaji se mogu manifestirati kroz trajno zauzimanje površina kamenjarskih travnjačkih staništa, na kojima ciljne vrste mogu loviti plijen i na vrste koje naseljavaju takva staništa. Moguć je i utjecaj uslijed stradavanja ciljnih vrsta ptica, ukoliko bi se radovi izvodili u vrijeme gniježđenja. Utjecaj je moguće ublažiti na način da se radovi uklanjanja vegetacije vrše izvan razdoblja gniježđenja ciljnih vrsta ptica odnosno kada se radovi na svim mjerama ne bi izvodili istovremeno</p> <p>Utjecaj na ciljna staništa POVS područja HR3000123 Uvala Vrulja kod Brele te ciljne vrste POVS područja HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio se ne očekuju.</p>	<p>-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja</p>

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

	Planirane mjere SRT-a Općine Zadvarje neće uzrokovati gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova, niti gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta.	
Zaštićena područja	Neke od planiranih mjera SRT Općine Zadvarje (šetnica uz Cetinu, TZ Ograde, GZ Kraljevac) nalaze se unutar zaštićenih područja RH, značajnog krajobraza - kanjona rijeke Cetine. U GZ Kraljevac nije predviđena nova izgradnja, dok je izgradnja unutar TZ Ograde i izgradnja šetnice uz rijeku Cetinu usmjerena na sadržaje koji imaju funkciju vidikovaca odnosno promocije krajobaznih vizura zaštićenog predjela kanjona rijeke Cetine. Postojeća šetnica će se oplemeniti inovativnim građevinskim i tehnološkim rješenjima koja uključuju šetnicu s vidikovcima, konstrukcije koje djelomično idu iznad kanjona, zip line preko kanjona i sl. Unutar TZ Ograde je planirana izgradnja hotela te uređenje terena (vidikovac, suvenirnice, ugostiteljski sadržaji, sanitarni čvor, prateći sadržaji izletišta: manji rekreativni sadržaji, odmorišta, šetnice i slično) te parkirališta, a sve u skladu sa odredbama za provođenje PPU Općine Zadvarje i planiranim UPU-om TZ Ograde. Tijekom projektiranja i izgradnje voditi će se računa o samom ambijentu prostora i okolišu kako se ne bi nagrdio krajobraz i mijenjala prepoznatljiva vizura ove vrijedne prostorne cjeline. Stoga, se može očekivati kumulativni utjecaj manjeg značaja.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Poljoprivreda i tlo	Tlo je sastavnica okoliša na koju je vjerojatan utjecaj skoro svih planiranih mjera, osim trasiranja biciklističkih staza. Kod ostalih mjera nastati će trajan, negativan kumulativan utjecaj u vidu prenamjene površina. Međutim, obzirom da tipovi tala na području općine Zadvarje spadaju u ograničeno pogodna te privremeno i trajno nepogodna tla za obradu, navedeni utjecaj se smatra umjerenom značajnim.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Šumarstvo	Temeljem procjenjenih pojedinačnih utjecaja, ne očekuje se vjerojatnost za nastanak kumulativnog utjecaja na šume i šumska staništa.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Kvaliteta zraka	Kumulativni utjecaji su mogući za vrijeme izvođenja radova (ukoliko se radovi budu izvodili istovremeno), ali se ne smatraju značajnima. Uslijed korištenja planiranih mjera, kumulativni utjecaj na kvalitetu zraka se ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Vode	Mjere planirane SRT Općine Zadvarje nalaze se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA. Neke od planiranih mjera nalaze se uz tijela površinske vode JKRNO002_001 Cetina, JKRNO054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac te JKRNO237_001 Čikeševac odnosno unutar III. zone sanitarne zaštite. Primjenom adekvatnih rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda kumulativni negativni utjecaji na vode se ne očekuju.	0 Vjerojatno nema utjecaja
More	Kumulativni utjecaj na priobalno vodno tijelo 0423-PSK se ne očekuje u uvjetima opremanja planirane TZ Pelegrin potrebnom komunalnom infrastrukturom.	0

Studija strateške procjene utjecaja na okoliš za
Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje 2019.-2025. godine

		Vjerojatno nema utjecaja
Krajobraz	Kumulativan utjecaj na krajobraz je vjerojatan uslijed planiranih mjera (uređenja gospodarskih i turističkih zona), jer se radi o područjima relativno velike površine u odnosu na površinu općine, od kojih je TZ Ograde i GZ Kraljevac na području, koje je zaštićeno područje RH kao značajni krajobraz. Utjecaj na krajobrazne vizure se mogu okarakterizirati kumulativno kao umjereno negativan.	-1 Vjerojatnost umjerenog negativnog utjecaja
Stanovništvo i zdravlje ljudi	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, očekuje se vjerojatnost za nastanak pozitivnog kumulativnog utjecaja na stanovništvo.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Kulturno-povijesna baština	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, ne očekuje se vjerojatnost za nastanak kumulativnog utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Materijalna imovina i infrastruktura	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, očekuje se vjerojatnost za nastanak pozitivnog kumulativnog utjecaja na materijalnu imovinu i infrastrukturu.	+1 Vjerojatnost umjerenog pozitivnog utjecaja
Otpad	Intenziviranjem korištenja prostora Općine u gospodarske i turističke svrhe, vjerojatnost za nastanak većih količina otpada je izvjesna. Međutim, ukoliko se bude gospodarilo sukladno zakonskim propisima, vjerojatnost za nastanak kumulativnog utjecaja od otpada se ne očekuje.	0 Vjerojatno nema utjecaja
Klima	Temeljem procijenjenih pojedinačnih utjecaja, ne očekuje se vjerojatnost za nastanak kumulativnog utjecaja na klimatske promjene.	0 Vjerojatno nema utjecaja

6.5 Mogući prekogranični utjecaji

Ne očekuje se da će mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje imati prekogranične utjecaje zbog lokalnog karaktera planiranih mjera te zbog udaljenosti od granica sa susjednom državom.

7 MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA UKLJUČUJUĆI MJERE SPRJEČAVANJA, SMANJENJA I UBLAŽAVANJA NEPOVOLJNIH UTJECAJA PROVEDBE SRT-A OPĆINE ZADVARJE NA OKOLIŠ

7.1 Prijedlozi mjera / smjernica za ublažavanje utjecaja na okoliš

Bioraznolikost:

1. Tijekom izrade projektne dokumentacije, potrebno je odabrati tehnička rješenja, kojima će se u što većoj mjeri zaštititi i sačuvati od prenamjene ugrožena i rijetka staništa.
2. U svrhu što manje fragmentacije staništa, prilikom gradnje izvan naselja, koristiti već postojeće ceste, a nove planirati i probijati samo u slučaju kada dosadašnja infrastruktura nije dovoljna.
3. U svrhu očuvanja bioraznolikosti, koristiti autohtone vrste biljaka prilikom krajobraznog uređivanja okoliša planiranih objekata.
4. Trase planirane infrastrukture planirati izvan područja rasprostranjenosti ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i staništa pogodnih za strogo zaštićene vrste.
5. Obale rijeke Cetine potrebno je očuvati u prirodnom stanju te je zabranjeno uklanjanje vegetacije u pojasu uz rijeku.

Poljoprivreda i tlo:

1. Prilikom građenja, pridržavati se minimalne širine radnog pojasa, a sve manipulativne površine po završetku radova dovesti u prvobitno stanje.

Šumarstvo:

1. Prilikom građenja na šumskom neizgrađenom području držati se minimalne širine radnog pojasa, a manipulativne površine smanjiti, bez dodatnog bespotrebnog zadiranja u nove površine šumskog staništa.

Vode/more:

1. Riješiti odvodnju oborinskih i ocjednih voda s prometnica i parkirališnih površina.
2. Kod projektiranja sadržaja i objekata turističkog razvoja te objekata gospodarske namjene, obavezno riješiti pitanje prikupljanja (sanitarni čvorovi), odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.
3. Redovito održavati sustave odvodnje kako ne bi došlo do negativnog utjecaja na nadzemne i podzemne vode.
4. Prilikom uređenja obalnog pojasa TZ Pelegrin ne širiti radove bespotrebno na dio obalnog pojasa u prirodnom stanju, priobalno more i podmorje.

Krajobraz:

1. Za mjere (šetnica, TZ Ograde i TZ Pelegrin), izraditi projekte krajobraznog uređenja, koji obuhvaćaju cjelovita područja sa svim planiranim objektima i sadržajima, kako bi se svi maksimalno uklopili u okolni prostor te kako bi se zaštitile krajobrazne vizure.

2. Pri uređenju okoliša objekata, obavezno koristiti autohtonu vegetaciju, u svrhu očuvanja bioraznolikosti područja.
3. Mjere usmjerene prema novogradnji na proširenim građevinskim područjima naselja i izvan naselja, koji se planiraju kao gospodarske i poslovne građevine (turističko-ugostiteljske građevine), obavezno uskladiti s ambijentalnim karakteristikama predmetnog dijela naselja te je za njih potrebno izraditi kompletne projekte krajobraznog uređenja. Projekt krajobraznog uređenja može predvidjeti i zadržavanje prirodne autohtone vegetacije te svakako mora obuhvatiti sanaciju svim radovima narušene površine na parceli zahvata i u njezinoj okolini. Pri odabiru biljnog materijala mora se voditi računa o klimatološkim uvjetima te odabrati prilagođene autohtone vrste. Uređene zelene površine potrebno je redovito i održavati. Navedeno je posebno bitno ukoliko se nalaze unutar ili u kontaktnom području zaštićene kulturne ili prirodne cjeline.

Stanovništvo i zdravlje ljudi:

1. Prilikom radova voditi računa da se ne prekorače zakonom dopuštene razine buke, propisane Pravilnikom o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave („Narodne novine“, broj 145/04).
2. U svrhu zaštite zdravlja ljudi, potrebno je riješiti vodoopskrbu, odvodnju, pročišćavanje otpadnih voda i zbrinjavanje otpada na svim lokacijama planiranih aktivnosti, sukladno propisima.

Kulturno-povijesna baština:

1. Ako se pri izvođenju građevinskih ili nekih drugih radova naiđe na arheološko nalazište ili pojedinačni nalaz, radovi se moraju prekinuti i o nalazu bez odlaganja obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel u Splitu.

Materijalna dobra i infrastruktura:

1. Pri izradi projektne dokumentacije, pridržavati se mjera propisanih prostorno-planskim dokumentima i uvjeta nadležnih institucija (Konzervatorskog odjela, Ministarstva zaštite okoliša i prirode, Hrvatskih voda itd.).
2. Prilikom izrade projektne dokumentacije za mjere planirane na neizgrađenom području, voditi računa da se u što većoj mjeri zaštiti okoliš, tijekom gradnje i korištenja infrastrukture.

Otpad:

1. Na svim lokacijama predviđenim za posjećivanje i zadržavanje većeg broja ljudi osigurati adekvatan način prikupljanja, razvrstavanja i zbrinjavanja otpada, sukladno propisima.

7.2 Program praćenja stanja okoliša

Temeljem procijenjenih utjecaja pojedinih mjera na okoliš u okviru ovog dokumenta, a temeljem raspoložive dokumentacije i podataka o okolišu, potrebno je provoditi praćenja stanja okoliša, sukladno zakonskim odredbama.

Dodatne mjere praćenja stanja okoliša definirati će se sukladno procijenjenim utjecajima, tijekom provedbe procedura Procjene utjecaja zahvata na okoliš za planirane mjere, u skladu s važećim zakonskim propisima.

8 KRATKI PRIKAZ RAZLOGA ZA ODABIR RAZMOTRENIH ALTERNATIVI, OBRAZLOŽENJE NAJPRIHVATLJIVIJE RAZUMNE ALTERNATIVNE STRATEGIJE, PLANA ILI PROGRAMA NA OKOLIŠ UKLJUČUJUĆI I NAZNAKU RAZMATRANIH ALTERNATIVI I OPIS PROVEDENE PROCJENE, UKLJUČUJUĆI I POTEŠKOĆE (PRIMJERICE TEHNIČKE NEDOSTATKE ILI NEDOSTATKE ZNANJA I ISKUSTVA) PRI PRIKUPLJANJU POTREBNIH PODATAKA

U SRT-a Općine Zadvarje nisu razmatrana varijantna rješenja za planirane mjere, jer se radi o strateškom planskom dokumentu jedinice lokalne samouprave, u kojem se određuju ciljevi i prioriteta razvoja te mjere, realizacijom kojih se želi ispuniti svrha jačanja njenih turističkih potencijala, s posebnim naglaskom na ulogu lokalne zajednice.

U slučajevima kada Strategija razvoja turizma poboljšava stanje okoliša ili smanjuje postojeće negativne trendove u okolišu, uobičajeno je kao varijantu analizirati stanje okoliša bez donošenja Strategije. Ovakva analiza provedena je i u ovoj strateškoj studiji u poglavlju 3.2. Mogući razvoj okoliš bez provedbe SRT-a Općine Zadvarje.

Isto tako, kroz ovu stratešku procjenu nisu utvrđeni ciljevi ili mjere, koje bi mogle imati značajan negativan utjecaj na okoliš koji se ne može spriječiti ili smanjiti propisanim mjerama zaštite okoliša pa se smatra samim tim, da su i neprihvatljive za okoliš.

Stoga se provođenje planiranih ciljeva, prioriteta i mjera iz SRT-a Općine Zadvarje, uz predložene mjere zaštite okoliša smatra najprihvatljivijim varijantnim rješenjem.

9 OSTALI PODACI UTVRĐENI PRILIKOM ODREĐIVANJA SADRŽAJA STRATEŠKE STUDIJE U POSEBNOM POSTUPKU PREMA UREDBI O STRATEŠKOJ PROCJENI UTJECAJA STRATEGIJE, PLANA I PROGRAMA NA OKOLIŠ

Nadležno tijelo	Mišljenje nadležnog tijela	Komentar
Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite, Područni ured civilne zaštite Split, Služba inspekcijskih poslova Split	Mišljenje (KLASA: 214-02/20-11/58, URBROJ: 511-01-368-20-2, Split, 21.02.2020.) u kojem je navedeno sljedeće: - Potrebno se pridržavati svih propisanih mjera zaštite od požara.	Navedeno mišljenje uzeto je u obzir tijekom izrade SPUO.
Splitsko-dalmatinska županija, Upravni odjel za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije, mišljenje	Mišljenje (KLASA: 351-01/20-01/0230, URBROJ: 2181/1-10/14-20-0002, Split, 27.02.2020.) u kojem je navedeno sljedeće: - Potrebno je obraditi usklađenost ciljeva i programskih polazišta Strategije razvoja turizma sa strateškim dokumentima Splitsko-dalmatinske županije, - Sagledati kumulativne i međuutjecaje kao i sve ostale utjecaje, sve sukladno Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš.	Navedeno mišljenje uzeto je u obzir tijekom izrade SPUO.
Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o., Prijenosno područje Split	Mišljenje (KLASA: 700/20-10/07, UR. BROJ: 3-200-002-05/BČ, Split, 09.03.2020.) u kojem je navedeno sljedeće: - Potrebno je poštovati odredbe PPUO Zadvarje.	Navedeno mišljenje uzeto je u obzir tijekom izrade SPUO.
Hrvatske šume d.o.o.	Mišljenje (KLASA: ST/20-01/575, UR. BROJ: 15-00-06/03-20-04, Split, 19.03.2020.) u kojem je navedeno sljedeće: - Šume i šumska zemljišta su dobra od interesa za RH koja imaju njezinu osobitu zaštitu te time smatramo potrebnim u Stratešku studiju uključiti podatke o trenutnom stanju šuma i šumskog zemljišta, moguće utjecaje strategije na šume i šumsko zemljište te mjere zaštite okoliša uključujući mjere sprečavanja, smanjenja, ublažavanja i kompenzacije nepovoljnih utjecaja nastalih provedbom strategije na šume i šumsko zemljište, uzimajući pri tome u obzir i općekorisne funkcije šuma.	Navedeno mišljenje uzeto je u obzir tijekom izrade SPUO.

10 ZAKLJUČAK

Za potrebe Općine Zadvarje, Sveučilište u Zadru, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti i tvrtka PIN studio d.o.o. su izradili Strategiju razvoja turizma Općine Zadvarje za razdoblje 2019.-2025., koji se može smatrati strateškim planskim dokumentom jedinice lokalne samouprave, u kojem se određuju ciljevi i prioriteti razvoja te mjere, realizacijom kojih se želi ispuniti svrha jačanja njenih turističkih potencijala, s posebnim naglaskom na ulogu lokalne zajednice.

Strategija razvoja turizma Općine Zadvarje ima tri jednako vrijedna temeljna strateška cilja:

- 1. Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture,**
- 2. Unaprjeđenje ljudskih potencijala i jačanje poduzetništva u turizmu i**
- 3. Razvoj sustava upravljanja turizmom i okolišem u funkciji turizma.**

Osim ovih strateških ciljeva nameće se i horizontalni cilj:

Unaprjeđenje ukupne kvalitete života u Općini Zadvarje.

U sklopu strateških ciljeva definirano je šest prioriteta te 27 mjera, kroz koje će se implementirati strateški ciljevi te ispuniti definirana vizija razvoja turizma općine Zadvarje.

U sklopu izrade SPUO za SRT-a Općine Zadvarje, provedena je analiza usklađenosti predviđenih strateških ciljeva sa strateškim dokumentima višeg reda na regionalnoj, državnoj te razini EU. Analizirana je i usklađenost planiranih mjera s važećom prostorno-planskom dokumentacijom. Razmatrano je postojeće stanje pojedinih sastavnica okoliša te su definirani postojeći problemi za pojedine sastavnice okoliša. Također je razmatran i razvoj pojedinih sastavnica okoliša, ukoliko se ne provedu mjere planirane SRT-a te mogući pojedinačni i kumulativni utjecaji svih planiranih mjera.

Od ukupno 27 planiranih mjera, definiranih kroz prioritete za sva tri strateška cilja, za 19 se ne očekuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na okoliš te su iste navedene u Poglavlju 6.1., uz kratko obrazloženje. Za šest planiranih mjera se zbog potrebe provedbe određenih aktivnosti tijekom građenja ili korištenja, obzirom na njihove karakteristike te položaj u prostoru ne isključuje vjerojatnost nastanka negativnih utjecaja na neku od sastavnica okoliša te su one analizirane u Poglavlju 6.2.

Obzirom da se određeni broj planiranih mjera odnosi na konkretne zahvate u prostoru, u tablici u nastavku su brojevima i nazivima mjera iz SRT-a Općine Zadvarje pridruženi brojevi od I. do V.

CILJ 1. UNAPRJEĐENJE JAVNE TURISTIČKE INFRASTRUKTURE		
PRIORITET	MJERA	BROJ NA KARTI
Prioritet 1.1. Razvoj i unaprjeđenje javne komunalne, turističke i prometne infrastrukture	Mjera 1.1.1. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine	I.
	Mjera 1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza	II.
	Mjera 1.1.3. Izrada idejnog rješenja i dokumentacije za unaprjeđenje prostora sajmovanja	-
	Mjera 1.1.4. Osmišljavanje i označavanje kulturnih i edukativnih ruta	-
	Mjera 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacije prometa i prometa u mirovanju	III.
	Mjera 1.1.6. Izrada plana upravljanja prostorom, posebice u turističkim zonama	-
	Mjera 1.1.7. Osnivanje fonda za financiranje izrade projektne dokumentacije i prijavu na natječaje za (su)financiranje	-
CILJ 2. UNAPRJEĐENJE LJUDSKIH POTENCIJALA I JAČANJE PODUZETNIŠTVA U TURIZMU		
Prioritet 2.1. Unaprjeđenje sustava potpore poduzetnicima	Mjera 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture	IV.
	Mjera 2.1.2. Razvoj i implementacija mjera za privlačenje investitora u turizmu	-
	Mjera 2.1.3. Unaprjeđenje financijskih instrumenata za razvoj turizma	-
	Mjera 2.1.4. Jačanje poduzetničkih kompetencija kroz cjeloživotno obrazovanje	-
Prioritet 2.2. Unaprjeđenje kvalitete turističke ponude	Mjera 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude	V.
	Mjera 2.2.2. Poticanje korištenja nekorištene imovine u turističke svrhe	-
	Mjera 2.2.3. Razvoj raspršenih ili difuznih hotela	-
	Mjera 2.2.4. Uvođenje novih tehnologija i inovacija u turizam	-
CILJ 3. RAZVOJ SUSTAVA UPRAVLJANJA TURIZMOM I OKOLIŠEM U FUNKCIJI TURIZMA		
Prioritet 3.1. Unaprjeđenje sustava	Mjera 3.1.1. Osnivanje DMO i umrežavanje dionika destinacije	-
	Mjera 3.1.2. Osmišljavanje vizualnog identiteta destinacije i sustava komunikacije s turistim	-

upravljanja turizmom	Mjera 3.1.3. Osmišljavanje plana održivog razvoja turizma destinacije	-
Prioritet 3.2. Upravljanje okolišem u funkciji turizma	Mjera 3.2.1. Implementacija načela održivoga razvoja u upravljanju okolišem u funkciji turizma	-
	Mjera 3.2.2. Unaprjeđenje sustava uređivanja imovinsko pravnih odnosa	-
	Mjera 3.2.3. Razvoj održive destinacije kroz promociju korištenja obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetra) i poboljšanje energetske učinkovitosti	-
	Mjera 3.2.4. Poticanje razvoja i unaprjeđenje specifičnih oblika turizma	-
	Mjera 3.2.5. Razvoj komunalne infrastrukture	-
	Mjera 3.2.6. Razvoj ekološkoga poslovanja u svim oblicima	-
Prioritet 3.3. Očuvanje kulturnog identiteta i unaprjeđenje kulturne ponude	Mjera 3.3.1. Očuvanje i jačanje kulturnoga identiteta i integriteta destinacije	-
	Mjera 3.3.2. Stvaranje destinacije posebnoga doživljaja kroz održivu valorizaciju resursa	-
	Mjere 3.3.3. Poticanje kulturno-zabavnih i sportskih događanja	-

Procjenom mogućih utjecaja na okoliš, mjere predviđene SRT-a Općine Zadvarje, utvrđeno je sljedeće:

- **Bioraznolikost:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na bioraznolikost, za neke mjere (1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza, 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture – GZ Kraljevac i Zadvarje 1 te 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture) se može zaključiti da neće imati utjecaje na bioraznolikost, obzirom da su već izgrađene ili su predviđene na i u postojećim koridorima prometnica odnosno unutar izgrađenih dijelova naselja.

Tijekom izgradnje planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) vjerojatan je trajan utjecaj na sljedeće stanišne tipove (Tirensko-jadranske vapnenačke stijene (NKS kod B.1.4.), Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (NKS kod C.3.5), Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eumediterana i stenomediterana (NKS kod C.3.6.), Bušici (NKS kod D.3.4.), Površine stjenovitih obala pod halofitima (NS kod F.4.1.), Šume (NKS kod E.), Kultivirane nešumske površine i staništa s korovnom i ruderalnom vegetacijom (NKS kod I.) te Izgrađena i industrijska staništa (NKS kod J.)) u vidu prenamjene, no obzirom na površinu koja će se prenamijeniti u odnosu na okolni istovrsni prostor i rasprostranjenost navedenih stanišnih tipova na području općine, utjecaj će biti umjereno negativan. Trajnim zauzimanjem što manjih površina navedenih stanišnih tipova te smanjenjem manipulativnih površina na tim stanišnim tipovima, trajni umjereno negativni utjecaji dodatno će se umanjiti.

S obzirom da su staništa na kojima se planira formiranje novog građevinskog područja široko rasprostranjena na okolnom području, prenamjena staništa ne bi trebala u značajnijoj mjeri

utjecati na dostupnost plijena navedenih strogo zaštićenih vrsta ili na njihovo nastanjivanje okolnih područja. Tijekom izvođenja građevinskih radova vjerojatan je negativan utjecaj i na strogo zaštićene vrste biljaka, ukoliko se nalaze unutar područja izvođenja radova odnosno vjerojatan je privremen, negativan utjecaj u vidu buke i vibracija na strogo zaštićene vrste ptica i sisavaca koje ovo područje koriste za obitavanje ili lov plijena; vodozemaca, gmazova i leptira koji se tu mogu zateći te će navedene vrste izbjegavati predmetno područje.

Tijekom korištenja planiranih mjera dodatni utjecaji na navedena staništa i na strogo zaštićene vrste se ne očekuju.

- **Ekološka mreža:**

Većina planiranih mjera nalazi se izvan područja ekološke mreže.

Međutim, dio planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude-TZ Ograde) malim dijelom svog obuhvata nalaze se na području ekološke mreže, na POP području HR1000029 Cetina i POVS području HR2000929 Rijeka Cetina – kanjonski dio.

Očekivani utjecaji se mogu manifestirati kroz trajno zauzimanje površina ciljnog kamenjarsko travnjačkog staništa i na vrste koje naseljavaju ili se hrane na spomenitom staništu. Moguć je i utjecaj uslijed stradavanja ciljnih vrsta ptica, ukoliko bi se radovi izvodili u vrijeme gniježdenja. Obzirom da se radi o izgradnji na relativno maloj površini, vjerojatnost za pojedinačan utjecaj ove mjere na ciljne vrste područja POP i ciljna staništa područja POVS EM se ocjenjuje kao umjereno negativni. Taj utjecaj je moguće ublažiti mjerama zaštite odnosno na način da se radovi uklanjanja vegetacije vrše izvan razdoblja gniježdenja ciljnih vrsta ptica, odnosno da se radovi provode u razdoblju od 15. kolovoza do 1. veljače.

- **Zaštićena područja:**

Većina planiranih mjera nalazi se izvan zaštićenih područja RH. Međutim, dio planiranih mjera (I. Izgradnja šetnice uz kanjon rijeke Cetine i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude-TZ Ograde) nalaze se unutar zaštićenih područja RH, značajnog krajobrazu kanjona rijeke Cetine. Na spomenutom području planirana je obnova šetnice te izgradnja turističko-rekreativnih sadržaja, a sve u skladu sa odredbama za provođenje PPU Općine Zadvarje i UPU-om TZ Ograde. Tijekom projektiranja i izgradnje voditi će se računa o samom ambijentu prostora i okolišu kako bi se umanjio negativni utjecaj, odnosno kako se ne bi nagrdio krajobraz i mijenjala prepoznatljiva vizura ove vrijedne prostorne cjeline.

- **Poljoprivreda i tlo:**

Prema Pedološkoj karti RH planirane mjere (2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) nalaze se na tipu tla: antropogena fliških i krških sinklinala i koluvija, rendzina na laporu (flišu) ili mekim vapnencima, antropogena na kršu te smeđe na vapnencu. Ovi tipovi tala spadaju u tla ograničene pogodnosti odnosno trajno nepogodna tla. Planiranim mjerama može se očekivati utjecaj na tlo izuzimanjem dijela tla za izgradnju objekata. Utjecaj je trajan i umjereno negativan obzirom da se radi o većoj površini tla koja će se prenamijeniti iako karakteristike tala i njihova široka rasprostranjenost na području općine, utjecaj umanjuju.

- **Šumarstvo:**

Realizacijom dijela mjera (2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i 2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponude) odnosno izgradnjom planiranih objekata doći će do prenamjene dijela šuma i šumskog zemljišta te se očekuje umjereno negativan utjecaj. Utjecaj

na šume je moguće umanjiti primjenom propisanih mjera zaštite, odnosno načinom gradnje (uvjeti gradnje propisani su prostorno planskom dokumentacijom); vodeći računa da se građevine planiraju tako da zauzimaju što manje površina šuma i šumskog zemljišta.

- **Kvaliteta zrak:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na kvalitetu zraka, ne očekuje se vjerojatnost nastanka značajnijih utjecaja na kvalitetu zraka.

- **Vode:**

Cijela općina Zadvarje pa tako i mjere planirane SRT-a Općine Zadvarje nalaze se na području vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA čije je ukupno stanje okarakterizirano kao dobro. Neke od planiranih mjera nalaze se uz tijela površinske vode: JKRN0002_001 Cetina čije je konačno stanje okarakterizirano kao loše, JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac čije je konačno stanje okarakterizirano kao dobro te JKRN0237_001 Čikeševac čije je stanje okarakterizirano kao vrlo dobro odnosno unutar III. zone sanitarne zaštite. Procjenom utjecaja smatra se da planirane mjere neće imati značajan negativan utjecaj na vodna tijela ukoliko se primjenjuju adekvatna rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na koji će se priključiti svi planirani objekti te će se na taj način osigurati prikupljanje i zbrinjavanje otpadnih voda, sukladno propisima. Mjerom 3.2.5. Izgradnjom komunalne infrastrukture i primjenom adekvatnih rješenja sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda će se spriječiti negativni utjecaji na vode.

- **Krajobraz:**

Procjenom utjecaja planiranih mjera na krajobraz, za neke (1.1.2. Trasiranje i označavanje biciklističkih i pješačkih staza, 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju te 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture) se može zaključiti da neće imati značajnije utjecaje na krajobrazne vizure, obzirom da su predviđene na i u postojećim koridorima prometnica odnosno unutar izgrađenih dijelova naselja. Utjecaj na krajobraz je vjerojatan uslijed planiranih mjera (uređenja gospodarskih i turističkih zona), jer se radi o područjima relativno velike površine u odnosu na površinu općine. Utjecaj na krajobrazne vizure se mogu okarakterizirati kao umjereno negativane te ih je moguće umanjiti primjenom propisanih mjera zaštite, odnosno načinom gradnje (uvjeti gradnje propisani su prostorno planskom dokumentacijom); vodeći računa da se planirane građevine u što većoj mjeri uklope u vizure šireg područja.

- **Stanovništvo i zdravlje ljudi:**

Provedbom većine planiranih mjera iz SRT-a Općine Zadvarje, očekuju se direktan ili indirektan (sekundarni) pozitivni utjecaji na stanovništvo i zdravlje ljudi.

- **Kulturno - povijesna baština:**

Procjenom utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu može se zaključiti da provedbom mjera iz SRT-a Općine Zadvarje neće nastati negativan utjecaj na kulturno-povijesnu baštinu općine Zadvarje. Jedna planirana mjera (1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju) nalazi se na granici kulturnog dobra upisanog u Registar nepokretnih kulturnih dobara kao Kulturno-povijesna cjelina Zadvarje dok druga planirana mjera (2.2.1. Podizanje razine kvalitete turističke ponuda (TZ Šodani)) prati sjevero-istočni rub kulturnog dobra županijskog značaja – arheološka zona Dubci-Zvizda-Zadvarje. Prilikom izgradnje potrebno je

poštivati mjere zaštite (uvjete konzervatora) i pridržavati se minimalne širine radnog pojasa te utjecaja na kulturno-povijesnu baštinu neće biti.

- **Materijalna imovina i infrastruktura:**

Analizom utjecaja planiranih mjera kroz sva 3 strateška cilja, na stanje imovine i infrastrukture, možemo zaključiti da se provedbom većine očekuju direktni pozitivni utjecaji na infrastrukturu, posebno provedbom mjera vezanih za 1.1.5. Izrada prometne studije, regulacija prometa i prometa u mirovanju, 2.1.1. Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture, 2.2.1. Podizanjeazine kvalitete turističke ponuda i 2.5. Razvoj komunalne infrastrukture.

- **Otpad:**

Realizacijom većine mjera doći će do stvaranja novih količina otpada. Intenzitet ovog utjecaja ovisi o pravilnom gospodarenju otpadom. Ukoliko se nastalim otpadom bude gospodarilo sukladno zakonskim propisima, negativnog utjecaja neće biti.

- **Klimatske promjene:**

Realizacijom planiranih mjera SRT-a Općine Zadvarje, ne očekuje se nastanak utjecaja na klimatske promjene.

Uzimajući u obzir provedenu analizu utjecaja na okoliš za šest planiranih mjera, očekuje se vjerojatnost umjerenog utjecaja na pojedine sastavnice okoliša, koje je moguće umanjiti ili eliminirati uz primjenu važećih zakonskih propisa te mjera zaštite okoliša predloženih ovom Studijom.

Provedbom mjera planiranih Strategijom razvoja turizma Općine Zadvarje mogu se očekivati pozitivni utjecaji, a najistaknutiji je pozitivan utjecaj na društveno-ekonomski razvoj i poboljšanje kvalitete života za lokalno stanovništvo ovog područja.

11 IZVORI PODATAKA

Prostorno-planska dokumentacija:

- Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, br. 1/03, 8/04 (stavljanje izvan snage odredbe), 5/05 (usklađenje s Uredbom o ZOP-u), 5/06 (ispravak usklađenja s Uredbom o ZOP-u), 13/07, 9/13, 147/15 (rješenja o ispravcima grešaka)
- Prostorni plan uređenja Općine Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16)
- Urbanistički plan uređenja Općine Zadvarje (s gospodarskom zonom) („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 03/08)

Ostalo:

- Klasifikacija tala Hrvatske; <http://os-akanizlica-pozega.skole.hr/upload/os-akanizlica-pozega/images/static3/3017/File/KLASIFIKACIJA%20TALA%20HRVATSKE.pdf>
- Topić, J. i Vukelić, J. (2009): Priručnik za određivanje kopnenih staništa u Hrvatskoj prema Direktivi o staništima EU, DZZP, Zagreb
- Filipčić, A. 1998: Klimatska regionalizacija Hrvatske po Köppenu za standardno razdoblje 1961.-1990. u odnosu na razdoblje 1931.-1960., Acta Geographica Croatica, 34, 1-15.
- Tutiš, V., Kralj, J., Radović, D., Čiković, D., Barišić, S. (ur.) (2013): Crvena knjiga ptica Hrvatske. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.
- Nikolić, T. i Topić, J. (2005.) Crvena knjiga vaskularne flore Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Šašić, M. i sur. (2015.) Crvena knjiga danjih leptira Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Tvrtković, N. (2006.) Crvena knjiga sisavaca Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Jelić, M. i sur. (2012.) Crvena knjiga vodozemaca i gmazova Hrvatske, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Ozimec, R. (2009.) Crvena knjiga špiljske faune, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Belančić, A. i sur. (2008.) Crvena knjiga vretenaca Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Tkalčec, Z. i sur (2008.) Crvena knjiga gljiva Hrvatske, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb
- Herak, M. (2011): Karte potresnih područja Republike Hrvatske za povratna razdoblja od Tp= 95 i 475 godina, Geofizički odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- Kušen, E. (2002). Turistička atrakcijska osnova. Zagreb: Znanstvena edicija Instituta za turizam
- Barić, A. G. (2008). Potential Implications of Sea-Level Rise for Croatia. Journal of Coastal Research, str. 24/2:299-305

- Čupić i sur. (2011). Klimatske promjene, porast razine mora na hrvatskoj obali Jadrana, HKOV
- DZZP: Nacionalna klasifikacija staništa, IV. Verzija
- DZZP: Natura 2000 Standard Data Form
- Opće metodološke preporuke za izradu strateških studija; SPUO Hrvatska, IPA 2010 projekt „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) na regionalnoj i lokalnoj razini“
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prostornom planiranju; SPUO Hrvatska, IPA 2010 projekt „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) na regionalnoj i lokalnoj razini“
- Europa 2020 – Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast (usvojena 3. ožujka 2010.)
- EU direktivom o upravljanju kakvoćom vode za kupanje (br. 2006/7/EZ)
- Protokol o strateškoj procjeni okoliša (Kijev, 2003.), NN-MU 07/09
- Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša (Aarhus, 1998.), NN-MU 01/07
- Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Rio de Janeiro, 1992.), NN-MU 02/96
- Kyoto protokol uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime (Kyoto, 1999.), NN-MU 05/07
- Protokol o integralnom upravljanju obalnim područjem Sredozemlja (Barcelona, 2008.), NN-MU 08/12
- Konvencija Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.), NN-MU 06/96
- Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) (Bern, 1979.), NN-MU 06/00
- Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonnska konvencija), (Bonn, 1979.), NN-MU 06/00
- Sporazum o zaštiti šišmiša u Europi (EUROBATS) (London, 1991.), NN-MU 06/00
- Konvencija o europskim krajobrazima (Firenca, 2000.), NN-MU 12/02
- Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (Pariz, 1972.) NN-MU 12/93
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. („Narodne novine“ br. 55/13)
- Strategija razvoja turizma Općine Zadvarje 2019. – 2025. godine, Sveučilište u Zadru, Odjel za turizam i komunikacijske znanosti i tvrtka PIN studio d.o.o.
- Glavni plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije (2017 – 2027) sa strateškim i operativnim planom marketinga. Zagreb: Institut za turizam, 2018.
- Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. (usvojen 26. svibnja 2015.)
- Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020. (Vlada RH i Europska komisija, usvojen 12. prosinca 2014.)
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. (Vlada RH i Europska komisija, usvojen 18. prosinca 2014.)
- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 30/09)
- Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 106/17)
- Strategija energetske razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu („Narodne novine“, br. 25/20)
- Strategija razvoja poduzetništva za razdoblje 2013. do 2020. („Narodne novine“, br. 136/13)
- Nacionalna strategija i plan djelovanja na okoliš („Narodne novine“, br. 46/02)

- Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 143/08)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. („Narodne novine“, br. 72/17)
- Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine („Narodne novine“, br. 03/17)
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2030. godine („Narodne novine“, br. 84/17)
- Glavni plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije (2017 – 2027) sa strateškim i operativnim planom marketinga (Institut za turizam, 2018.)
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Splitsko-dalmatinske županije 2014.-2020 (Grupa autora, 2015.)
- Program zaštite okoliša Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, br. 1A/08)
- Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Splitsko-dalmatinskoj županiji za razdoblje 2017.-2020. godine (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije, br. 160/07)
- Plan upravljanjem Parkom prirode „Biokovo“ 2017 .- 2026. (Upravno vijeće Javne ustanove „Park prirode Biokovo“, travanj, 2017.)
- Strategija razvoja Grada Omiša do 2020.godine
- Strateški marketing plan turizma Grada Omiša
- Strategija turističkog razvoja Općine Brela i akcijski plan razvoja turizma za razdoblje 2014.-2018.godine
- Strateški razvojni program Općine Šestanovac za razdoblje od 2015. do 2020.
- Uredajni zapisnik za Gospodarsku jedinicu „Cetinske šume“
- Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća Općina Zadvarje
- Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine
- Odluka o donošenju Plana gospodarenja otpadom Općine Zadvarje za razdoblje 2017.-2022. godine, („Službeni glasnik Općine Zadvarje, br. 03/17)
- <https://www.zadvarje.hr/>
- <https://www.zadvarje.hr/strategije-razvoja-turizma-opcine-zadvarje/>
- <http://www.zadvarje.hr/wp-content/uploads/2015/03/tekst-plana-ppuo-zadvarje.pdf>
- http://www.zadvarje.hr/wp-content/uploads/2015/03/ZADVARJE_6_12_2010.pdf
- <https://www.google.com/maps/>
- <https://www.dzs.hr/>
- <http://www.bioportal.hr/>
- <http://www.bioportal.hr/gis/>
- <https://pp-biokovo.hr/hr/20/pocetna>
- <http://www.dalmatian-nature.hr/znacajni-krajobraz/kanjon-cetine>
- <http://seizkarta.gfz.hr/karta.php>
- <http://envi.azo.hr/>
- <http://pedologija.com.hr>
- <http://javni-podaci-karta.hrsume.hr/>
- https://poljoprivreda.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/sume/sumarstvo/sumskogospodarska_osnova2016-2025/SGO-1.pdf

- http://www.haop.hr/sites/default/files/uploads/dokumenti/011_zrak/Izvjescja/Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20pra%C4%87enju%20kvalitete%20zra%20na%20podru%C4%8Dju%20RH%20u%202018.%20godini.pdf
- <http://korp.voda.hr/>
- <https://www.voda.hr/hr/planska-razdoblja/plansko-razdoblje-2022-2027>
- <https://www.voda.hr/hr/prethodna-procjena-rizika-od-poplava-2018>
- http://klima.hr/razno/publikacije/klimatski_atlas_hrvatske.pdf
- https://meteo.hr/klima.php?section=klima_pracenje&param=ocjena&MjesecSezona=godina&Godina=2019
- http://meteo.hr/kz/modeliranje/Studija_CAFE_14_12_2012.pdf
- <http://baltazar.izor.hr/plazepub/kakvoća>
- <http://corine.azo.hr/corine/hr#sthash.cbnnj5P.dpbs>
- <http://www.rera.hr/upload/stranice/2017/02/2017-02-09/34/nacrtupanijskerazvojnestrategije.pdf>
- <http://lag-adrion.hr/>
- <https://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212>
- <http://korp.voda.hr/pdf/Prethodna%20procjena%20rizika%20od%20poplava/8.%20KARATA%20-%20PRETHODNA%20PROCJENA%20POTENCIJALNOG%20RIZIKA%20OD%20ERIZIJE.pdf>

11.1 POPIS PROPISA

Zakoni i propisi:

Općenito

- Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13, 78/15, 12/18, 118/18)
- Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19, 127/19)

Biološka i krajobrazna raznolikost

- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš („Narodne novine“, broj 03/17)
- Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, br. 64/08)
- Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, br. 80/19)
- Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama („Narodne novine“, br. 144/13 i 73/16)
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže („Narodne novine“, br. 25/20 i 38/20)
- Karta kopnenih nešumskih staništa 2016.; Bardi, A.; Papini, P.; Quaglino, E.; Biondi, E.; Topić, J.; Milović, M.; Pandža, M.; Kaligarić, M.; Oriolo, G.; Roland, V.; Batina, A.; Kirin, T. (2016): Karta prirodnih i poluprirodnih ne-šumskih kopnenih i slatkovodnih staništa Republike Hrvatske. AGRISTUDIO s.r.l., TEMI S.r.l., TIMESIS S.r.l., HAOP sada MZOE
- Karta staništa 2004.; Antonić, O.; Kušan, V.; Jelaska, S.; Bukovec, D.; Križan, J.; Bakran-Petricioli, T.; Gottstein-Matočec, S.; Pernar, R.; Hećimović, Ž.; Janeković, I.;

Grgurić, Z.; Hatić, D.; Major, Z.; Mrvoš, D.; Peternel, H.; Petricioli, D.; Tkalčec S. (2005):
Kartiranje staništa Republike Hrvatske (2000.-2004.) – pregled projekta. Drypis 1.

Kulturno-povijesna baština

- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, br. 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18, 32/20)

Vode i more

- Zakon o vodama („Narodne novine“, br. 66/19)
- Uredba o kakvoći mora za kupanje („Narodne novine“, br. 73/08)
- Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta („Narodne novine“, br. 66/11, 47/13)
- Odluka o određivanju osjetljivih područja („Narodne novine“, br. 81/10 i 141/15)
- Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021. godine

Zrak i klima

- Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“, br. 127/19)
- Uredba o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima („Narodne novine“, br. 90/14)
- Uredbi o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 01/14)

Buka

- Zakon o zaštiti od buke („Narodne novine“, br. 30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18)
- Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave („Narodne novine“, br. 145/04)

Otpad

- Zakon o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, br. 23/07, 111/07, 24/14, 51/14, 121/15, 132/15, 117/17)
- Pravilnik o katalogu otpada („Narodne novine“, br. 90/15)

11.2 POPIS TABLICA

Tablica 1.2-1 Popis mjera i pripadajućih brojčanih oznaka s kartografskih prikaza	20
Tablica 2.1.1.3-1 Opis POVS i PPOVS područja EM značajnih za očuvanje ciljnih vrsta i staništa.....	56
Tablica 2.1.1.3-2 Opis POP područja EM značajnog za očuvanje ptica.....	58
Tablica 2.1.3-1 Značajke kartiranog tipa.....	66
Tablica 2.1.4-1 Stanje površina u obuhvatu gospodarske jedinice Omiška Dinara	67
Tablica 2.1.4-2 Stanje površina u obuhvatu gospodarske jedinice Žeževica.....	67
Tablica 2.1.4-3 Stanje površina u obuhvatu gospodarske jedinice Blato na Cetini.....	68
Tablica 2.1.4-4 Stanje površina u obuhvatu gospodarske jedinice Biokovska sela	68
Tablica 2.1.7.2-1 Vodno tijelo JKRN0002_001, Cetina	74
Tablica 2.1.7.2-2 Stanje vodnog tijela JKRN0002_001, Cetina.....	75
Tablica 2.1.7.2-3 Vodno tijelo JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac	76
Tablica 2.1.7.2-4 Stanje vodnog tijela JKRN0054_001 Odvodni kanal HE Kraljevac	76
Tablica 2.1.7.2-5 Vodno tijelo JKRN0237_001 Čikeševac.....	77
Tablica 2.1.7.2-6 Stanje vodnog tijela JKRN0237_001 Čikeševac.....	78
Tablica 2.1.7.3-1 Stanje vodnog tijela podzemne vode JKGI_11 – CETINA	80
Tablica 2.1.7.4-1 Stanje priobalnog vodnog tijela O423-BSK.....	81
Tablica 2.1.10-1 Broj stanovnika s obzirom na glavne izvore sredstava za život	92
Tablica 2.1.11-1 Popis kulturnih dobara na području općine Zadvarje prema Registru kulturnih dobara.....	94
Tablica 2.1.11-2 Zaštićena kulturna dobra županijskog značaja na području općine Zadvarje	95
Tablica 6-1 Raspon ocjena za procjenu stupnja utjecaja na pojedine sastavnice okoliša ...	110
Tablica 6.3.2-1 Ocjene vrijednosti osjetljivosti zahvata na klimatske promjene	141
Tablica 6.3.2-2 Osjetljivost planiranih mjera na primarne i sekundarne učinke	142
Tablica 6.3.2-3 Izloženost mjera i područja na kojem se mjera nalazi na klimatske varijable i s njima povezane opasnosti. Ocjene vrijednosti osjetljivosti zahvata na klimatske promjene označene su: zelenom bojom = zanemariva osjetljivost, narančasto = srednja osjetljivost, crvena = visoka osjetljivost.	144
Tablica 6.3.2-4 Ocjene klasifikacije ranjivosti s obzirom na osjetljivost zahvata i izloženost područja zahvata	150
Tablica 6.3.2-5 Ocjene vrijednosti ranjivosti zahvata s obzirom na izloženost područja i osjetljivost zahvata	150
Tablica 6.3.2-6 Ranjivost lokacija planiranih mjera na klimatske varijable i s njima povezane opasnosti za sadašnje i buduće stanje izloženosti područja	151
Tablica 6.3.2-7 Procjena rizika se ocjenjuje prema sljedećoj tablici	153
Tablica 6.3.2-8 Način procjene posljedica rizika za područje projekta	153
Tablica 6.3.2-9 Način procjene pojave rizika	154
Tablica 6.3.2-10 Procjena razine rizika za planirane mjere.....	155
Tablica 6.4-1 Procjena kumulativnih utjecaja, proizašla iz ocjene pojedinačnih utjecaja, svake mjere i među utjecaja planiranih mjera i međuodnosa s drugim postojećim utjecajima	158

11.3 POPIS SLIKA

Slika 1.2-1 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)	22
Slika 1.2-2 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:5000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)	23
Slika 1.4-1 Izvod iz kartografskog prikaza 1. Korištenje i namjena prostora, II. ID PPUO Zadvarje („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16; modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)	45
Slika 2-1 Smještaj općine Zadvarje u odnosu na Splitsko-dalmatinsku županiju (Izvor: https://www.google.com/maps/ ; modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)	48
Slika 2.1.1.2-1 Izvod iz Karte staništa RH 2004. i Karte kopnenih nešumskih staništa 2016. za područje općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	53
Slika 2.1.1.3-1 Područja Ekološke mreže RH u odnosu na područje općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., ožujak, 2020.)	55
Slika 2.1.1.4-1 Izvod iz karte zaštićenih područja RH (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	61
Slika 2.1.2-1 Seizmološka karta za područje općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.) ..	63
Slika 2.1.2-2 Seizmološka karta RH (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	64
Slika 2.1.3-1 Pedološka karta RH sa prikazanim područjem općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	65
Slika 2.1.4-1 Šumski pokrov na području općine Zadvarje (modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)	68
Slika 2.1.5-1 Zone i aglomeracije određene prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	70
Slika 2.1.7-1 Kartografski prikaz osjetljivih područja RH s označenim područjem općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	72
Slika 2.1.7-2 Kartografski prikaz vodozaštitnog područja – III. zone sanitarne zaštite s označenim područjem Općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	73
Slika 2.1.7-3 Karta Vodozaštitnog područja – III. zone zaštite na ortofoto podlozi (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	73
Slika 2.1.7.2-1 Karta površinskih vodnih tijela na području općine Zadvarje (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	79
Slika 2.1.7.3-1 Vodno tijelo podzemne vode JKG1_11 – CETINA (Zeleni servis, 2020.)	80
Slika 2.1.7.4-1 Priobalno vodno tijelo (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	81
Slika 2.1.7.5-1 Karta područja potencijalno značajnih rizika od poplava – 2013. (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	83
Slika 2.1.7.5-2 Karta područja potencijalno značajnih rizika od poplava – 2018. (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	84
Slika 2.1.7.5-3 Poplavni scenariji na području planiranog zahvata prema Planu upravljanja vodnim područjima 2016.-2021 (Zeleni servis d.o.o., 2020.)	86
Slika 2.1.7.6-1 Analiza godišnje količine oborina na području RH (modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)	88
Slika 2.1.8-1 Konačne ocjene kakvoće mora na području općine Zadvarje	89
Slika 2.1.9-1 Položaj Općine Zadvarje na karti osnovnih krajobraznih jedinica RH (Modificirao: Zeleni servis d.o.o., 2020.)	90
Slika 2.1.9-2 Karta pokrova zemljišta – „CORINE land cover 2018.“	91

Slika 2.1.11-1 Kartografski prikaz iz PPUO Zadvarje, 3.1. Uvjeti korištenja i zaštite prostora; Područja posebnih uvjeta korištenja i Područja posebnih ograničenja u korištenju („Službeni glasnik Općine Zadvarje“, br. 02/06, 01/12, 05/16) (modificirao Zeleni servis d.o.o., 2020.) .96	
Slika 6.2-1 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)	116
Slika 6.2-2 Prikaz lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:5000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)	117
Slika 6.2-3 Prikaz zaštićenih područja RH i lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)	118
Slika 6.2-4 Prikaz područjaEM i lokacija pojedinih mjera planiranih SRT-a Općine Zadvarje, mjerilo 1:40000 (Zeleni servis d.o.o, 2020.)	119

12 DODATAK 1: NETEHNIČKI SAŽETAK

13 DODATAK 2: PRILOZI